

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

BERETNING 1980-81

UNDERVISNINGÅRET 1. AUGUST-31. JULI

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

BERETNING 1980-81

UNDERVISNINGÅRET 1. AUGUST-31. JULI

KØBENHAVN 1982

Handelshøjskolen i København

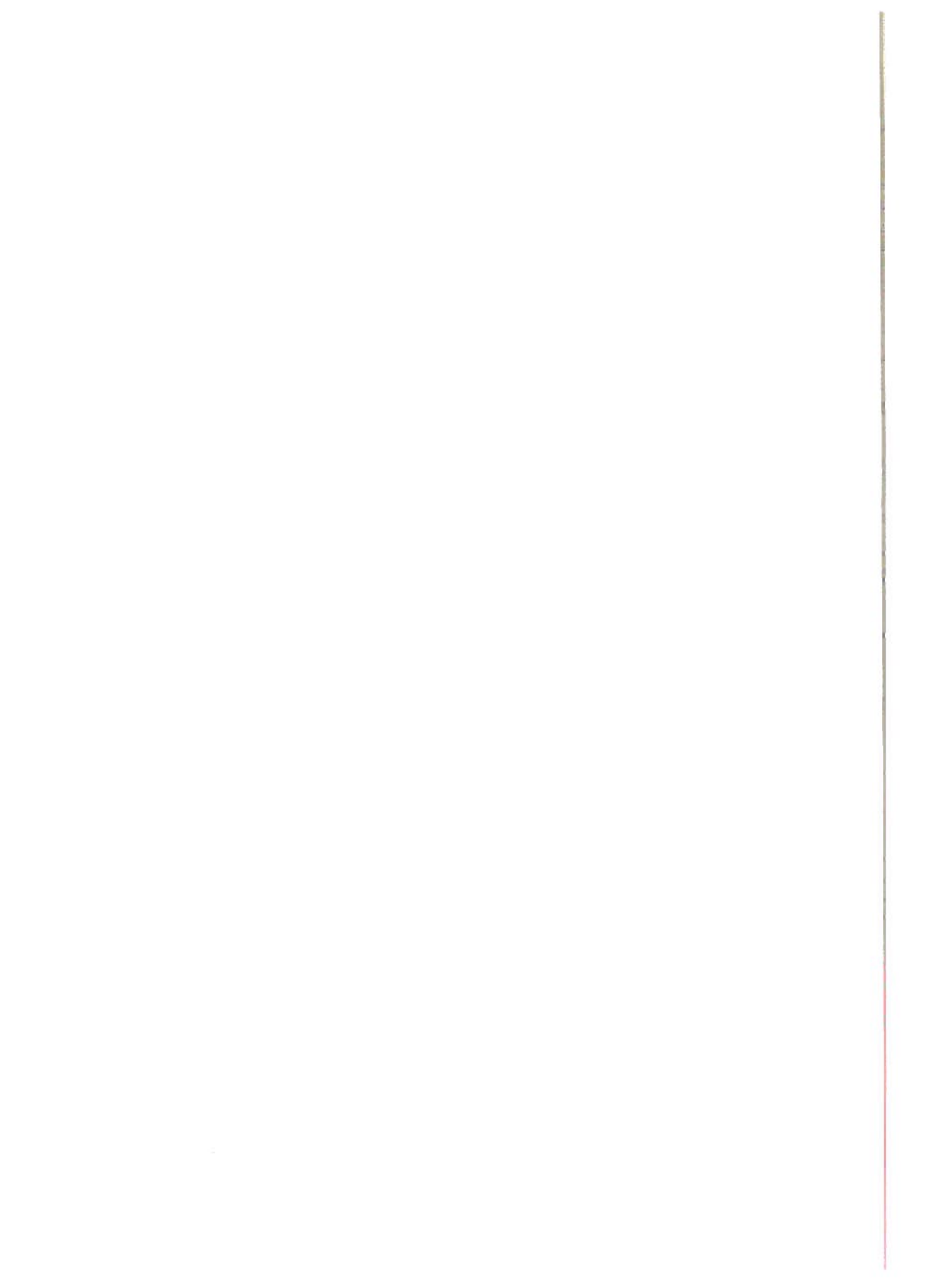
Fabrikvej 7, 2000 København F.
Julius Thomsens Plads 10, 1925 København V.
Howitzvej 60, 2000 København F.
Rosenørns Allé 9, 1970 København V.
Nansensgade 19, 1366 København K.

Handelshøjskolen i København blev oprettet i 1917 af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse med det formål:

At bidrage til udforskningen af de økonomiske love og vekselvirkningsforhold, der er af afgørende betydning for erhvervslivets vilkår, og at give alle dem, der gennem en teoretisk uddannelse forud for eller sideløbende med deres praktiske uddannelse søger at dygtiggøre sig til ledende stillinger inden for erhvervslivet, et omfattende indblik i den viden og erkendelse, som den økonomiske forskning er nået til, og en grundig opøvelse i metode og selvstændig tænkning, således at de får de nødvendige forudsætninger for at kunne deltage i løsningen af de opgaver, det praktiske liv stiller dem overfor.

I medfør af lov af 26. maj 1965 blev Handelshøjskolen i København pr. 1. august 1965 omdannet til en selvejende institution, hvis driftsudgifter fuldtud dækkes af statskassen.

Ifølge højskolens statut af 22. november 1974 er det Handelshøjskolens opgave at drive forskning og give videregående uddannelser indtil det højeste videnskabelige niveau inden for erhvervsøkonomisk og dermed beslægtede samt erhvervsproglige fagområder. Handelshøjskolen skal endvidere bidrage til udbredelse af kendskab til videnskabens arbejdsmetoder og resultater.

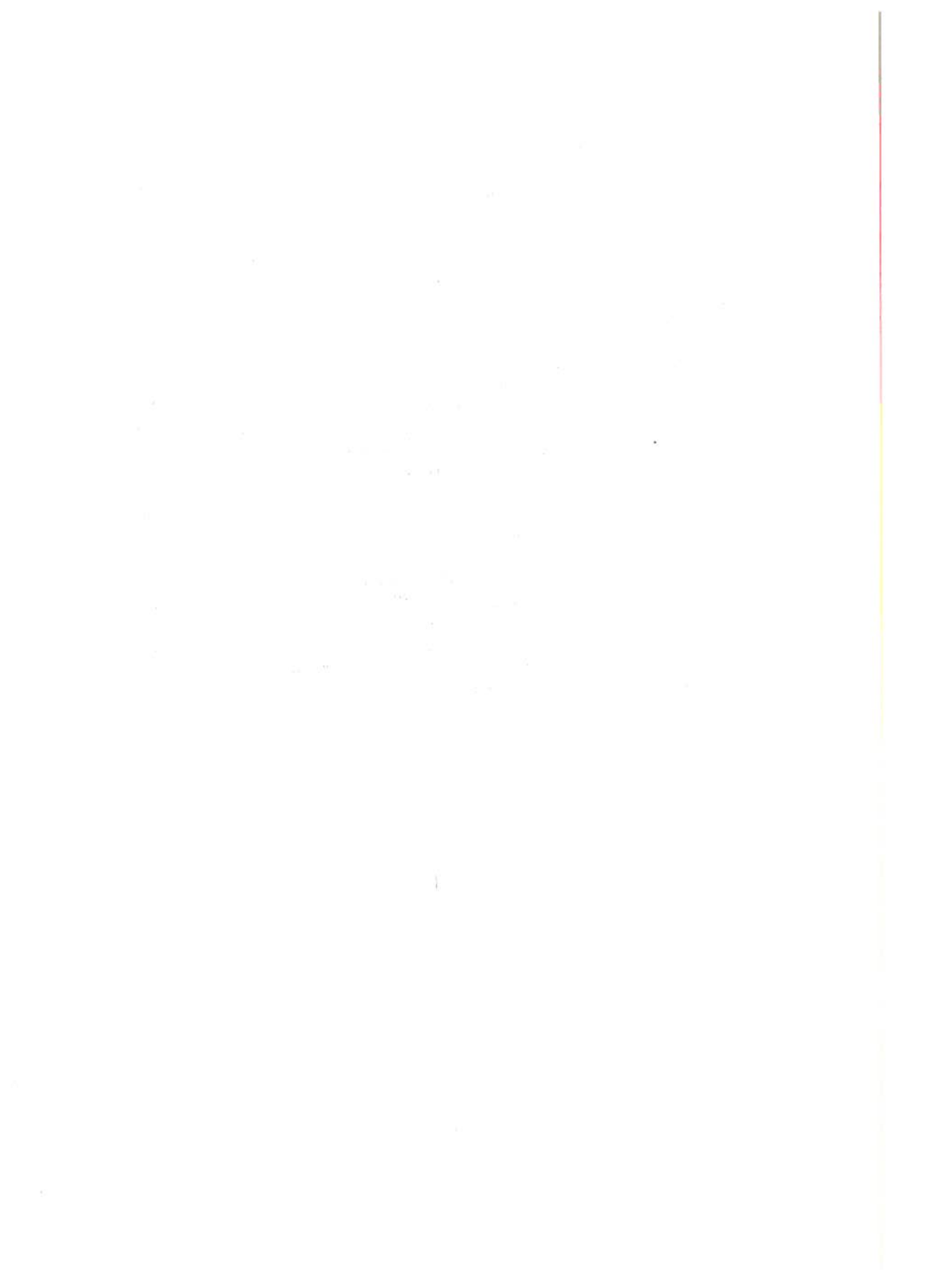

Indhold

I.	Beretningsåret i hovedtræk	9
II.	De organisatoriske rammer om højskolens virksomhed	13
III.	De kollegiale ledelsesorganer	21
	A. Styrelsesrådet	21
	B. Konsistorium	21
	Udvalg nedsat under konsistorium	23
	C. Fakultetsrådene	28
	Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd	29
	Udvalg nedsat under det erhvervsøkonomiske fakultetsråd	30
	Det erhvervsproglige fakultetsråd	31
	Udvalg nedsat under det erhvervsproglige fakultetsråd	32
	D. Fakultetsstudienævne	33
	Det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn	34
	Udvalg nedsat under det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn	34
	Det erhvervsproglige fakultetsstudienævn	36
	Udvalg nedsat under det erhvervsproglige fakultetsstudienævn	36
	E. Fagstudienævne	38
	1. De erhvervsøkonomiske fagstudienævn	38
	HA-studienævnet	38
	Cand.merc.-studienævnet	39
	Studienævnet for HD, 1. del	40
	Studienævne for HD, 2. del	40
	Afsætningsøkonomi	40
	Finansiering og Kreditvæsen	40
	Forsikring	41
	Organisation	41
	Regnskabsvæsen	41
	Udenrigshandel	41
	Studienævnet for Revision og skatteret	42
	2. De erhvervsproglige fagstudienævn	42
	EG-studienævnet	42
	EA/ED-studienævnet	42
	EK-studienævnet	43
	Opgaveudvalg	43
	3. Studievejledningen for de erhvervsøkonomiske og erhvervsproglige studier	44
	F. Andre udvalg	45
	Hovedsamarbejdsudvalget	45
	Udvalg nedsat under hovedsamarbejdsudvalget	46
	Lokalsamarbejdsudvalget	46

IV.	Lærerstab og administration	48
	A. Oversigt over lærerstabens sammensætning	48
	B. Fortegnelse over højskolens forskningsmedarbejdere ved udgangen af undervisningsåret 1980/81	49
	C. Fortegnelse over administration	55
V.	Censorer	57
	A. Censorer beskikket ved de erhvervsproglige eksaminer samt i engelsk og tysk ved det erhvervsøkonomiske studium (HA-studiet)	57
	B. Censorer beskikket ved det almene erhvervsøkonomiske studium (HA) .	60
	C. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske kandidateksamen (cand.merc.-studiet)	62
	D. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver, 1. del . .	64
	E. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver, 2. del . .	66
VI.	Studerende og eksaminer	69
	A. Oversigter	69
	a. De erhvervsøkonomiske studier	69
	b. De erhvervsproglige studier	70
	B. De erhvervsøkonomiske eksaminer 1980/81	73
	C. De erhvervsproglige eksaminer 1980/81	80
	D. Ankekommissioner 1980/81	87
	Det erhvervsøkonomiske fakultet	88
	Det erhvervsproglige fakultet	90
VII.	Handelshøjskolens Bibliotek	92
VIII.	Institutter og centre ved det erhvervsøkonomiske fakultet	96
	A. Institut for afsætningsøkonomi	96
	B. Institut for erhvervsret og revision	106
	C. Institut for erhvervsøkonomi	110
	D. Institut for europæisk markedsret	114
	E. Institut for finansiering	118
	F. Forsikringsinstituttet	121
	G. Institut for nationaløkonomi	122
	Institutafdeling for erhvervs- og samfundsbeskrivelse	123
	H. Institut for organisation og arbejdssociologi	126
	I. Institut for presseforskning	143
	J. Institut for regnskabsvæsen	145
	K. Institut for teoretisk statistik	152
	L. Institut for trafik-, turist- og regionaløkonomi (TTR)	155
	M. Institut for udenrigshandel	159
	N. EDB-centeret (centeret for damatik)	164
	O. Informationsforskningsafdelingen (IFA) (centeret for damatik)	168
	P. HA-center	171
	Q. Center for tværfaglige studier/Institut for ledelsesforskning (CTS/ILF) . .	172
IX.	Institutter og centre ved det erhvervsproglige fakultet	181
	A. Institut for engelsk	181
	B. Institut for fransk	185
	C. Institut for spansk	190

D.	Institut for tysk	193
E.	Institut for erhvervspraksis	197
F.	Fagsprogligt center	198
G.	Center for konferencetolkning	199
H.	Terminologiafdelingen	199
I.	Tværsproglige aktiviteter	203
X.	Højskolens økonomi	205
XI.	Højskolens lokaler	207
XII.	Stipendier og studielån	209
XIII.	Studerterorganisationer	210
	A. De studerendes Råd	210
	B. Moderate studenter	214
XIV.	Organisationer med tilknytning til højskolen	216
	A. Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse	216
	B. Amanuensisrådet ved HHK	216
	C. Foreningen af honorarlønnede timelærere ved HHK	217
	D. Foreningen af danske civiløkonomer (FDC)	217
	E. Afsætningsøkonomisk Klub	219
	F. Forsikringsklubben	220
	G. Cand.ling.merc.-foreningen	220
	H. Lic.merc.-clubben	221
	I. Erhvervsprogligt forbund & arbejdsløshedskasse	221
	J. Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF)	222
	K. Dansk Magisterforening, sektion XXIII	223
	L. Udenrigshandelsklubben	223
XV.	Tildeling af videnskabelige grader, besvarelse af prisopgaver m.v.	225
	A. Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium	225
	B. Tietgenprisopgaver	232
	C. Professorbedømmelse	240

I. Beretningsåret i hovedtræk

Beretningsåret har været præget af den økonomiske krise i samfundet. Som et led i regeringens kriseforslag blev de videregående uddannelser i 1980 pålagt en besparelse på 100 mio. kr. svarende til 4% af det samlede budget. Selv om handelshøjskolens bevillingsramme ikke blev reduceret i samme omfang, betyder besparelserne, at handelshøjskolen ikke får tilstrækkelige bevillinger til at finansiere den fortsatte betydelige vækst i antallet af studerende og det deraf følgende behov for lærere, administrativt personale og lokaler.

Handelshøjskolen gennemlever derfor en tid, der er præget af stor utryghed. Behovet for udbygning og forbedring af studierne er større end nogensinde på grund af de betydelige forskydninger, der sker i det omliggende samfund, og som i de seneste år er blevet forstærket af den økonomiske krise. Reformarbejdet bliver imidlertid kvalt af dagligdagens bestræbelser på at opretholde de eksisterende forsknings- og undervisningsaktiviteter på et rimeligt niveau.

Den i sidste årsberetning nævnte budgetreform begynder nu at sætte sine spor på resourcefordelingen. Den kompetence, der inden for dette område ifølge styrelsesloven skulle ligge i konsistorium, er de facto overgået til direktoratet for de videregående uddannelser. Når bevillingen fra direktoratets side foreligger opdelt på faglige hovedområder, bibliotek og fællesområde, herunder centraladministrationen, er det i praksis næsten umuligt for konsistorium at foretage omfordelinger, uanset at dette måske ville være til gavn for helheden. Der arbejdes til stadighed med en udbygning og detaljering af budgetmodellen, som i virkeligheden gør den til et politisk planlægningsredskab, der indskrænker handelshøjskolens autonomi, hvilket især er til skade for kvaliteten i uddannelserne.

Den økonomiske krise betyder ikke blot lavere bevillinger til de videregående uddannelser, herunder handelshøjskolen, men også en manglende ajourføring af uddannelsesstøtten. Støtten er efterhånden blevet så udhulet af inflationen og den høje rente, at en stigende andel af de dagstuderende – på de videregående studier må det skønnes at være flertallet – må påtage sig erhvervsarbejde for at kunne klare de daglige fornødenheder. Det gør studierne unødigt lange og øger frafaldsprocenten på de forskellige studietrin. Når dette sammenholdes med nedskæringerne i bevillingerne til de videregående uddannelser, kræver det næppe megen fantasi at forestille sig, hvad det betyder af forringelse af studievilkårene som helhed.

Til trods herfor synes tilgangen til handelshøjskolens studier at vokse med uforminsket styrke, således at den i 1977 indførte adgangsbegrænsning på de sproglige og økonomiske studier betyder, at højskolen må afvise et stadigt stigende antal ansøgere. Den samlede studenterbestand var i beretningsåret 9.179 studerende, heraf 2.964 på det sproglige fakultet og 6.215 på det økonomiske fakultet.

Stigningen i undervisningsbehovet dækkes i disse år næsten udelukkende gennem ansættelse af deltidslærere, hvilket betyder en fortsat forringelse af det i forvejen ganske utilfredsstillende forhold mellem fastansatte og deltidsansatte lærere. De fastansatte lærere udgør nu 198 og deltidslærerne 679.

Adgangsbegrænsningen til HA-studiet og EG-studiet er i beretningsåret blevet fastholdt på samme niveau. Der synes dog fra politisk hold at være en stigende forståelse for at udvide uddannelseskapaciteten, især inden for HA-uddannelsen. Også tilgangen til de videregående studier som cand.ling.merc. på sprogstudierne og cand.merc. på økonomistudierne fortsætter usvækket, uanset de studerendes meget store vanskeligheder med at finansiere gennemførelsen.

Også aftenstudierne på såvel sprog som økonomi møder en stadig voksende interesse blandt de unge. For HD-studiets vedkommende har stigningen i de senere år været så kraftig, at højskolen overvejer at anbefale adgangsbegrænsning. Selv om en sådan foranstaltning må betragtes som ganske uhensigtsmæssig under de herskende samfundsøkonomiske vilkår, finder højskolen det også uforsvarligt at opretholde fri adgang til dette studium med de finansieringsvilkår, som staten byder studiet for tiden. I det lange løb vil det betyde en undergravning af kvaliteten af HD-studiet til skade for såvel de studerende som det erhvervsliv, som skal beskæftige dem.

Det faglige landsudvalg for de humanistiske uddannelser har udarbejdet en rapport om de erhvervsproglige uddannelsers fremtid, som indeholder en række forslag til ændringer af studiestrukturen inden for handelshøjskolernes sproguddannelser. Rapporten er blevet indgående behandlet i det i sidste beretningsår nedsatte revisionsudvalg, som har meddelt direktoratet en række forslag til ændringer. Studieændringerne forventes iværksat i løbet af 1982.

Handelshøjskolen har ikke opnået undervisningsministeriets tilladelse til at igangsætte det gennem flere år forberedte HA-forsøg. Direktoratet for de videregående uddannelser har i stedet nedsat et fællesudvalg for de institutioner, der uddanner HA'ere, med det formål at få udarbejdet en ny bekendtgørelse for HA-studiet, der skulle gøre det muligt inden for visse overordnede rammer at iværksætte reformer af HA-uddannelsen.

Handelshøjskolen har fra 1. september 1980 oprettet undervisning til HD-studiets første del i Nykøbing Falster. Også Bornholms Erhvervsskole har ønsket at oprette en tilsvarende uddannelse fra 1. september 1981.

Handelshøjskolen har færdigbehandlet et forslag til en overgangsordning for HD-eres overgang til revisoruddannelsen på dagstudiet. Denne ordning forventes iværksat af undervisningsministeriet fra 1. september 1982, hvor det ikke længere vil være muligt at gennemføre revisorstudiet alene som aftenstudium.

Som et led i budgetreformen har direktoratet for de videregående uddannelser ønsket at adskille forskning og undervisning, således at en tildeling af en stilling som fastansat lærer ikke som hidtil automatisk betyder en tildeling af et 2/5 forskningsårsværk, hvilket med andre ord betyder, at læreren må bruge 40% af sin tid til forskning. Begrundelsen herfor skulle være, at der nødvendigvis ikke behøver at være en proportional sammenhæng mellem undervisnings- og forskningsbehov. Denne begrundelse har imidlertid ikke meget med den faktiske udvikling på handelshøjskolen at gøre, idet undervisningsbehovet fortrinsvis er blevet dækket af deltidslærere uden forskningstid, således at forskningsressourcerne efterhånden kun udgør ca. 18% af de samlede ressourcer til undervisning og forskning. Hvordan forskningsbudgetmodellen i praksis kommer til at se ud, er der endnu ikke taget stilling til, men det må befrygtes, at den på samme måde som de øvrige beregningsmodel-

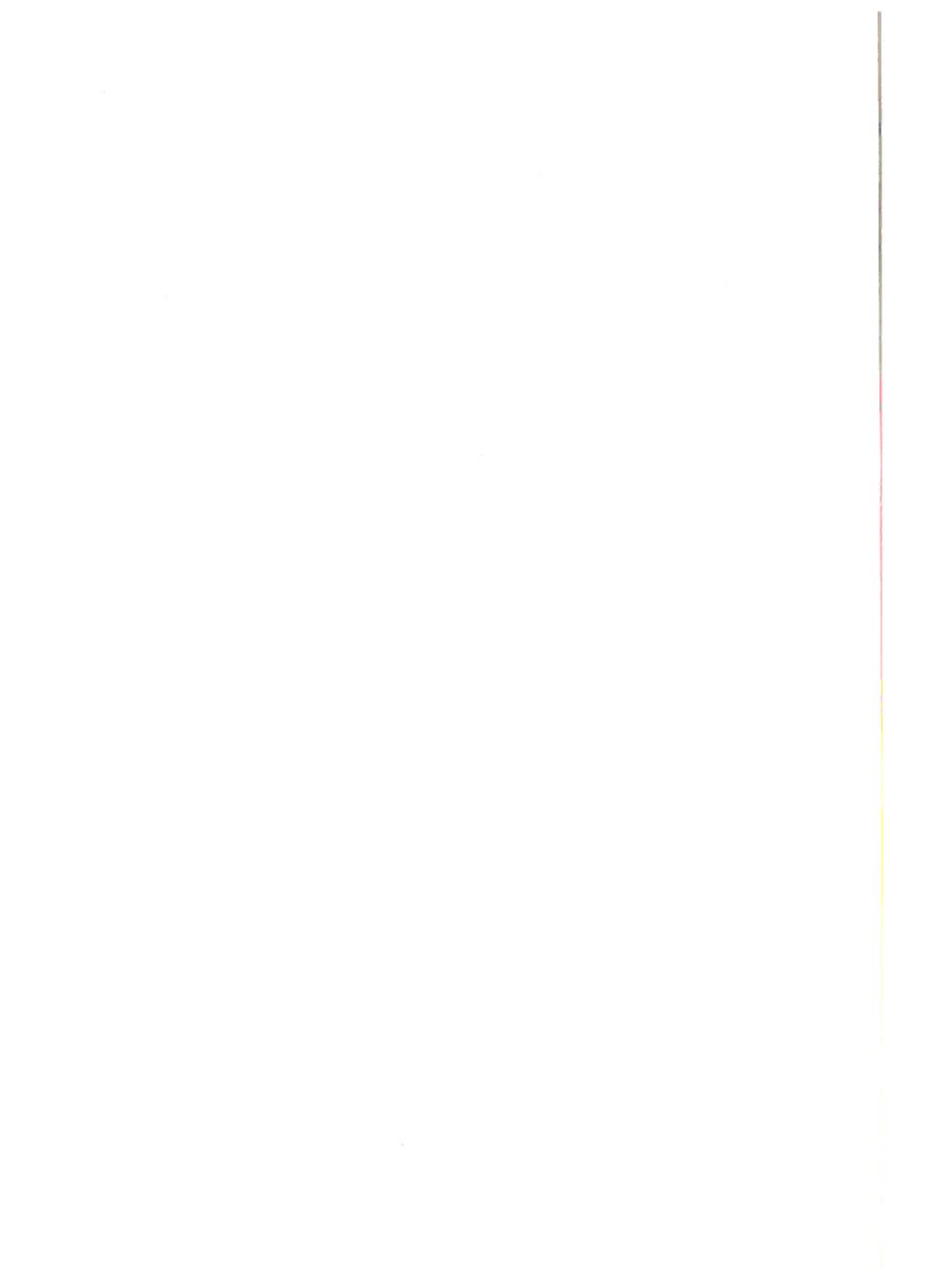
ler i budgetreformen kommer til at bygge på en række kriterier, der ser bort fra kvalitetsdimensionen i højskolens aktiviteter.

Fra 1. juni 1981 har handelshøjskolen ansat ny administrator, Jørgen Friis Christensen. Desuden har højskolen besat to nye kontorchefstillinger for henholdsvis økonomi og studie/personalemæssige anliggender.

Det er stadigvæk vanskeligt at øjne en tilfredsstillende løsning på handelshøjskolens samlede lokaleproblem. I løbet af 1982 har højskolen fået tilsagn om overdragelse af yderligere 3000 m² i Nansensgade 19, således at de to sammenbyggede bygninger, Turesensgade 22 og Nansensgade 19, herefter udelukkende anvendes af handelshøjskolen.

For året som helhed kan man konkludere, at søgningen til handelshøjskolens studier fortsat er stærkt stigende, men at knapheden på midler til at finansiere denne stigning gør det vanskeligt for højskolen at videreudvikle sine studier og at tilbyde de unge rimelige studie-vilkår.

Frode Slipsager
rektor

II. De organisatoriske rammer om højskolens virksomhed

Som generelle rammer for Handelshøjskolens aktiviteter virker Lov af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner med senere ændringer; Bekendtgørelse om styrelse af Handelshøjskolen i København af 21. juni 1974; Bekendtgørelse af lov om handelshøjskoler af 24. juli 1971; Statut for Handelshøjskolen i København af 22. maj 1975; Bekendtgørelse om regler for valg til de styrende organer ved højere uddannelsesinstitutioner af 18. august 1978; Cirkulære om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner af 21. november 1979.

Angående uddannelsesretninger, eksamensgrader, adgangsforshold, studieforhold, eksamensforhold, censorforhold, læreansættelser m.v. er der fastsat nærmere regler i specielle bekendtgørelser.

Nedenfor gengives de love og bekendtgørelser, der er blevet udfærdiget henholdsvis trådt i kraft i løbet af beretningsperioden.

Lov nr. 591 af 19. december 1980

Lov om ændring af lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1. I lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner, som ændret ved lov nr. 328 af 10. juni 1976, foretages følgende ændringer:

I § 20, stk. 3, udgår 2. og 3. pkt. og erstattes af følgende:

”Såfremt det inden for en valggruppe kræves af en af repræsentanterne eller et antal valgberettigede svarende til en fjerdedel af antallet af valgberettigede for hvert mandat, skal valget afholdes som forholdstalsvalg, og der kan ikke opdeles i repræsentationsområder.”

§ 2. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Givet på Christiansborg slot, den 19. december 1980

Under Vor Kongelige Hånd og Segl
MARGRETHE R

/DORTE BENNESEN

Undervisningsmin. 1. afd. 2. kt. j.nr. 1980-11342-44.

Bekendtgørelse om erhvervelse af licentiatgraden

I henhold til § 2, stk. 3, nr. 3, i lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner som ændret ved lov nr. 328 af 10. januar 1976 fastsættes:

§ 1. Inden for rammerne af bekendtgørelsen udarbejder den enkelte institution de nærmere regler om erhvervelse af licentiatgraden. Reglerne indsendes til undervisningsministeriet, direktoratet for de videregående uddannelser, til godkendelse.

§ 2. Licentiatgraden tildeles som anerkendelse af, at den, der får graden tildelt, har vist evne til selvstændigt at tage et problem op til videnskabelig behandling med anvendelse af fagets videnskabelige metoder. Resultatet skal den pågældende have fremlagt i en form, der er i overensstemmelse med international praksis for fremlæggelse af videnskabelige arbejder på et niveau, der ligger mellem en dansk kandidat- og doktorgrad.

§ 3. Universiteterne i København, Århus og Odense samt universitetscentrene i Roskilde og Ålborg kan tildele licentiatgraden inden for de af følgende fagområder, der er repræsenteret på institutionen. Den, der har erhvervet licentiatgraden, kan kalde sig som anført ud for det enkelte fagområdes licentiatgrad:

1. De teologiske fagområder.
Den teologiske licentiatgrad – licentiatus/licentiata theologiae (lic. theol.).
2. Det retsvidenskabelige fagområde.
Den juridiske licentiatgrad – licentiatus/licentiata juris (lic. jur.).
3. Det statsvidenskabelige fagområde.
Den statsvidenskabelige licentiatgrad – licentiatus/licentiata politicae (lic. polit.).
4. Det forsikringsvidenskabelige fagområde.
Den forsikringsvidenskabelige licentiatgrad – licentiatus/licentiata actuariae (lic.act.).
5. Det økonomiske fagområde.
Den økonomiske licentiatgrad – licentiatus/licentiata oeconomices (lic. oecon.).
6. Det sociologiske fagområde.
Den sociologiske licentiatgrad – licentiatus/licentiata scientiarum socialium (lic. scient. soc.).
7. Fagområdet for statskundskab.
Licentiatgraden i statskundskab – licentiatus/licentiata scientiarum politicarum (lic. scient. pol.)
8. Det socialvidenskabelige fagområde.
Licentiatgraden i socialvidenskab – licentiatus/licentiata rerum socialium (lic. rer. soc.).
9. Det samfundsvidenskabelige fagområde.
Den samfundsvidenskabelige licentiatgrad – licentiata i samfundsvidenskab (lic. samf.).
10. Det administrative og forvaltningsmæssige fagområde.
Den administrative og forvaltningsmæssige licentiatgrad – licentiatus/licentiata scientiarum administrationis (lic. scient adm.).

11. De lægevidenskabelige fagområder.
Den medicinske licentiatgrad – licentiatu/licentiatu medicinae (lic. med.).
 12. De humanistiske fagområder.
Den filosofiske licentiatgrad – licentiatu/licentiatu philosophiae (lic. phil.).
 13. De naturvidenskabelige fagområder.
Den naturvidenskabelige licentiatgrad – licentiatu/licentiatu scientiarum (lic. scient.).
 14. Det teknologisk-samfundsvidenskabelige fagområde.
Den teknologisk-samfundsvidenskabelige licentiatgrad – licentiatu/licentiatu technices socialium (lic. techn. soc.).
 15. Det psykologiske fagområde.
Den psykologiske licentiatgrad – licentiatu/licentiatu psychologiae (lic. psych.).
 16. Det tekniske fagområde.
Den tekniske licentiatgrad – licentiatu/licentiatu technices (lic. techn.).
 17. Det landinspektørvidenskabelige fagområde.
Den landinspektørvidenskabelige licentiatgrad – licentiatu/licentiatu geometriae (lic. geom.).
 18. Det erhvervsøkonomiske fagområde.
Den erhvervsøkonomiske licentiatgrad – licentiatu/licentiatu mercaturae (lic. merc.).
- Stk. 2.* Den polytekniske Lærestalt, Danmarks tekniske Højskole, kan tildele den tekniske licentiatgrad, og den, der har erhvervet denne licentiatgrad, kan kalde sig licentiatu/licentiatu technices (lic. techn.).
- Stk. 3.* Danmarks farmaceutiske Højskole kan tildele den farmaceutiske licentiatgrad, og den, der har erhvervet denne licentiatgrad, kan kalde sig licentiatu/licentiatu pharmaciae (lic. pharm.).
- Stk. 4.* Københavns Tandlægehøjskole og Århus Tandlægehøjskole kan tildele den odontologiske licentiatgrad, og den, der har erhvervet denne licentiatgrad, kan kalde sig licentiatu/licentiatu odontologiae (lic. odont.).
- Stk. 5.* Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole kan tildele følgende licentiatgrader, og den, der har erhvervet en af disse licentiatgrader, kan kalde sig som anført ud for hver licentiatgrad:
1. Den veterinærvidenskabelige licentiatgrad – licentiatu/licentiatu medicinae veterinariae (lic. med. vet.).
 2. Den jordbrugsvidenskabelige licentiatgrad – licentiatu/licentiatu agronomiae (lic. agro.).
- Stk. 6.* Danmarks Lærerhøjskole kan tildele den pædagogiske licentiatgrad, og den, der har erhvervet denne licentiatgrad, kan kalde sig licentiatu/licentiatu pædagogiae (lic. pæd.).
- Stk. 7.* Handelshøjskolen i København og Handelshøjskolen i Århus kan tildele følgende licentiatgrader, og den, der har erhvervet en af disse licentiatgrader, kan kalde sig som anført ud for hver licentiatgrad:
1. Den erhvervsøkonomiske licentiatgrad – licentiatu/licentiatu mercaturae (lic. merc.).
 2. Den erhvervsproglige licentiatgrad – licentiatu/licentiatu linguae mercantilis (lic. ling. merc.).
- Stk. 8.* Direktoratet kan godkende, at institutionerne kan tildele licentiatgrader inden for andre områder.

§ 4. Tildeling af licentiatgraden forudsætter normalt, at vedkommende har gennemgået et licentiatstudium tilrettelagt af institutionen. Det kan dog i reglerne bestemmes, at licentiatgraden kan tildeles uden forudgående licentiatstudium.

Stk. 2. Speciale- og prisopgaver og andre afhandlinger, der allerede har dannet grundlag for tildeling af akademiske grader i Danmark eller i udlandet, kan ikke bedømmes påny med henblik på erhvervelse af licentiatgraden.

§ 5. Indskrivning som licentiatstuderende forudsætter:

1. At vedkommende har bestået
 - a) kandidateksamen,
 - b) anden nærmere angivet eksamen,
 - c) magisterkonferens inden for vedkommende eller hermed nært beslægtet fagområde, eller
 - d) skønnes på anden måde at have erhvervet de nødvendige faglige forudsætninger for studiet. Dette kan kræves dokumenteret ved særlige prøver.
2. At vedkommendes studieprogram anses for at have den fornødne kvalitet og skønnes at kunne gennemføres inden for den fastsatte studietid.
3. At institutionen kan stille vejleder(e) og de nødvendige hjælpemidler til rådighed.

§ 6. En eller flere professorer, heltidsansatte lektorer eller andre med tilsvarende kvalifikationer inden for vedkommende område afgiver en fagkyndig udtalelse om, hvorvidt en ansøgning om at blive indskrevet som licentiatstuderende kan imødekommes.

Stk. 2. Hvis udtalelsen går ud på, at ansøgningen bør afslås, sendes den til ansøgeren, der skal have lejlighed til inden for en frist på mindst 8 dage skriftligt at fremsætte bemærkninger hertil.

Stk. 3. På grundlag af den fagkyndige udtalelse, ansøgerens eventuelle bemærkninger og eventuelle kommentarer hertil fra den/de fagkyndige træffes afgørelse af, om ansøgeren skal indskrives som licentiatstuderende.

§ 7. For hver licentiatstuderende udpeges en eller flere vejledere blandt professorer, heltidsansatte lektorer eller andre med tilsvarende kvalifikationer inden for vedkommende område.

§ 8. Licentiatstudiets varighed fastsættes i institutionens regler.

Stk. 2. Det kan heri bestemmes, at der skal eller kan afholdes prøver under studiet. Eventuelle prøver afholdes under medvirken af en eller flere censorer.

§ 9. En licentiatafhandling skal være udarbejdet af den studerende personligt.

Stk. 2. Institutionen kan dog godkende, at en licentiatafhandling er udarbejdet af to eller flere i fællesskab. Den enkeltes arbejde skal i så fald kunne bedømmes særskilt. Afhandlingen skal ved indleveringen være ledsaget af en erklæring fra forfatterne om den enkeltes andel i arbejdet.

Stk. 3. Institutionen kan bestemme, at en flerhed af afhandlinger kan indleveres som licentiatafhandling.

§ 10. Afhandlingen skal ved indleveringen være ledsaget af en sammenfattende rede-

gørelse (resumé) for de videnskabelige resultater, der er opnået.

§ 11. De enkelte institutioner bestemmer, på hvilke sprog afhandlingen kan være affattet.

Stk. 2. Hvis afhandlingen er affattet på et fremmed sprog, skal den sammenfattende redegørelse være affattet på dansk. Er afhandlingen på dansk, skal redegørelsen være affattet på dansk og på et fremmed sprog efter institutionens nærmere bestemmelse.

§ 12. Det fastsættes i reglerne, om licentiatgraden tildeles alene på grundlag af afhandlingen, eller om der i bedømmelsesgrundlaget tillige indgår udfaldet af prøve(r) eller forelæsning(er).

§ 13. Til at bedømme, om licentiatgraden bør tildeles, nedsætter det organ på institutionen, der har den i styrelseslovens § 11, jfr. § 12 og § 29 nævnte kompetence, et bedømmelsesudvalg på 2 eller 3 medlemmer. Udvalget skal bestå af professorer, heltidsansatte lektorer eller andre med tilsvarende kvalifikationer inden for vedkommende område. Er afhandlingen udarbejdet under et licentiatstudium, skal vejlederen være medlem af udvalget. Har der været flere vejledere, udpeges en af disse.

Stk. 2. Ingen kan deltage i bedømmelsen, når der foreligger omstændigheder, der er egnet til at vække tvivl om den pågældendes upartiskhed.

Stk. 3. Bedømmelsesudvalgets nedsættelse og sammensætning skal snarest meddeles den studerende, der inden 8 dage skriftligt kan gøre indsigelse mod udvalgets sammensætning.

Stk. 4. Et udvidet bedømmelsesudvalg, jfr. § 18 og § 19, består normalt af det først nedsatte udvalgs medlemmer suppleret med indtil yderligere 2 fagkyndige, således at udvalget består af et ulige antal medlemmer. Hvis et medlem undtagelsesvis ikke ser sig i stand til at fortsætte som medlem af udvalget, kan det besluttes, at en anden fagkyndig indtræder i hans sted. Efter udvidelsen af udvalget anvendes stk. 3 påny. Et udvalg kan kun udvides én gang.

§ 14. Bedømmelsesudvalget afgiver inden en fastsat frist en begrundet skriftlig indstilling, om licentiatgraden bør tildeles eller ikke, til det kollegiale organ, der er nævnt i § 13. Hvis der er uenighed i udvalget om bedømmelsen, afgiver medlemmerne indstilling enkeltvis eller gruppevis. Indstillingen skal være affattet i en passende objektiv form og skal tilvejebringe et tilfredsstillende beslutningsgrundlag for det kollegiale organ.

Stk. 2. Hvis en indstilling, der er afgivet af et bedømmelsesudvalg, giver mangelfuld vejledning eller er behæftet med væsentlige formelle mangler, sendes indstillingen tilbage til udvalget med anmodning om at omarbejde den eller rette de formelle fejl.

§ 15. Finder et bedømmelsesudvalg, at en afhandling ikke er fuldt ud tilfredsstillende i den foreliggende form, men at der er grund til at antage, at en mindre omarbejdning eller supplering af afhandlingen vil kunne gøre den tilfredsstillende, kan udvalget indstille, at der gives den studerende lejlighed til inden for en nærmere fastsat frist at omarbejde eller supplere afhandlingen.

§ 16. Den endelige indstilling fra bedømmelsesudvalget sendes snarest til den studerende.

Stk. 2. Hvis indstillingen eller – i tilfælde af delt indstilling – en af indstillingerne konkluderer i, at licentiatgraden ikke bør tildeles, skal den studerende inden for en frist på mindst 2 uger have lejlighed til at fremføre sine bemærkninger til indstillingen. Hvis den studerende fremsætter bemærkninger, skal bedømmelsesudvalget have lejlighed til at kommentere disse, inden det kollegiale organ behandler sagen.

§ 17. På grundlag af bedømmelsesudvalgets indstilling beslutter det kollegiale organ, om licentiatgraden kan tildeles eller ikke, jfr. § 18 og § 19.

Stk. 2. Medlemmer af et bedømmelsesudvalg, som ikke samtidig er medlemmer af det kollegiale organ, kan indkaldes til det møde, hvor indstillingerne skal behandles. De deltager i drøftelserne uden stemmeret.

§ 18. Når der foreligger en énstemmig indstilling fra bedømmelsesudvalget, skal det kollegiale organ behandle sagen på følgende måde:

1. En indstilling om, at licentiatgraden tildeles, er vedtaget, hvis ikke mindst 2/3 af de stemmeberettigede stemmer imod. Hvis mindst 2/3 af de stemmeberettigede stemmer imod indstillingen, skal spørgsmålet behandles i et udvidet bedømmelsesudvalg.
2. En indstilling om, at licentiatgraden ikke tildeles, kan vedtages ved simpelt stemmeflerhed blandt dem, der deltager i afstemningen. Hvis indstillingen ikke vedtages, skal spørgsmålet behandles i et udvidet bedømmelsesudvalg.

Stk. 2. Når der foreligger en flertalsindstilling og en mindretalsindstilling, skal det kollegiale organ behandle sagen på følgende måde:

1. En flertalsindstilling om, at licentiatgraden tildeles, kan vedtages ved simpel stemmeflerhed blandt dem, der deltager i afstemningen. Hvis indstillingen ikke vedtages, skal spørgsmålet behandles i et udvidet bedømmelsesudvalg.
2. En flertalsindstilling om, at licentiatgraden ikke tildeles, er vedtaget, hvis mindst 2/3 af de stemmeberettigede stemmer for indstillingen. Hvis indstillingen ikke vedtages, skal spørgsmålet behandles i et udvidet bedømmelsesudvalg.

Stk. 3. Hvis lige mange af bedømmelsesudvalgets medlemmer har indstillet, at licentiatgraden tildeles, og at den ikke tildeles, skal spørgsmålet behandles i et udvidet bedømmelsesudvalg.

Stk. 4. I stemmetal medregnes ikke blanke stemmer.

§ 19. Når der foreligger en énstemmig indstilling fra et udvidet bedømmelsesudvalg, skal det kollegiale organ behandle sagen på følgende måde:

1. En indstilling om, at licentiatgraden tildeles, er vedtaget, hvis ikke 4/5 af de stemmeberettigede stemmer imod.
2. En indstilling om, at licentiatgraden ikke tildeles, kan ikke underkendes.

Stk. 2. Når der foreligger en flertalsindstilling og en mindretalsindstilling fra et udvidet bedømmelsesudvalg, skal det kollegiale organ behandle sagen på følgende måde:

1. En flertalsindstilling om, at licentiatgraden tildeles, er vedtaget, hvis ikke mindst 2/3 af de stemmeberettigede stemmer imod.
2. En flertalsindstilling om, at licentiatgraden ikke tildeles, er vedtaget, hvis ikke 4/5 af de stemmeberettigede stemmer imod.

§ 20. Bestemmelserne i §§ 9–19 anvendes også i tilfælde, hvor licentiatgraden søges tildelt uden forudgående studium.

§ 21. Til den, der får tildelt licentiatgraden, udsteder institutionen et bevis. I beviset angives det emne, som afhandlingen specielt vedrører.

§ 22. Direktoratet for de videregående uddannelser kan i særlige tilfælde godkende fravigelser fra bekendtgørelsens bestemmelser.

§ 23. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. april 1981.

Stk. 2. Direktoratet kan godkende overgangsbestemmelser.

Stk. 3. Følgende bestemmelser ophæves:

1. Anordning nr. 412 af 19. august 1969 om licentiatgraden ved universiteterne.
2. Bekendtgørelse nr. 432 af 16. oktober 1970 om den tekniske licentiatgrad.
3. Bekendtgørelse nr. 89 af 16. marts 1971 om den farmaceutiske licentiatgrad.
4. Anordning nr. 319 af 29. november 1956 om den odontologiske licentiatgrad og bekendtgørelse nr. 3 af 4. januar 1957 om den odontologiske licentiatgrad.
5. Bekendtgørelse nr. 425 af 26. august 1969 om licentiatgrader ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.
6. Anordning nr. 436 af 28. august 1969 om den erhvervsøkonomiske licentiatgrad.
7. Anordning nr. 354 af 12. oktober 1966 om den pædagogiske kandidateksamen og den pædagogiske licentiatgrad ved Danmarks Lærerhøjskole og bekendtgørelse nr. 357 af 14. oktober 1966 om den pædagogiske licentiatgrad ved Danmarks Lærerhøjskole.

Undervisningsministeriet, den 18. februar 1981

P.M.V.

BJØRN BRYNSKOV

/Ida Dybdal

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 111 af 11. marts 1981

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om regler for valg til de styrende organer ved højere uddannelsesinstitutioner

I henhold til § 20 i lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner, som ændret ved lov nr. 328 af 10. juni 1976 og lov nr. 591 af 19. december 1980, fastsættes:

§ 1

I bekendtgørelse nr. 413 af 18. august 1978 om regler for valg til de styrende organer ved højere uddannelsesinstitutioner foretages følgende ændringer:

1. § 21, *stk. 1*, affattes således:

”Er der i henhold til § 20 truffet beslutning om opdeling af valgområdet i flere mindre områder, kan beslutningen kræves ændret af en af repræsentanterne eller et antal valg-

berettigede svarende til en fjerdedel af antallet af valgberettigede for hvert mandat. Valget skal i så fald afholdes uden opdeling i repræsentationsområder og som forholdstalsvalg, jfr. § 23 og § 24.”

2. § 21, stk. 3, ophæves.

3. I § 27 udgår kommaet efter ”valgforbund”.

§ 2

Bekendtgørelsen træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Undervisningsministeriet, den 11. marts 1981

P.M.V.

E.B.

IDA DYBDAL

III. De kollegiale ledelsesorganer

Grundlaget for ledelsen af Handelshøjskolen i København er Lov af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner samt Statut for Handelshøjskolen i København af 22. november 1974.

I henhold til statuttens § 2 ledes Handelshøjskolen af rektor i forbindelse med de i statuttens omhandlede organer, nemlig styrelsesrådet, konsistorium, fakultetsråd, institutråd og studienævn.

I det følgende skal der gives en oversigt over disse organers opgaver og sammensætning. Endvidere skal der gives en oversigt over udvalg, som i beretningsperioden har været nedsat af de kollegiale ledelsesorganer.

Ved organer/udvalg, hvor det skønnes relevant, er medlemmernes tilhørsforhold anført i parentes: (adm) = centraladministrationen; (bib) = biblioteket; (sp) = det erhvervsproglige fakultet; (øk) = det erhvervsøkonomiske fakultet.

A. Styrelsesrådet

Styrelsesrådet består af 11 medlemmer, af hvilke Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse vælger 6 medlemmer som en alsidig repræsentation for erhvervslivet. De studerende ved Handelshøjskolen vælger for et år ad gangen 2 medlemmer og de teknisk/administrative medarbejdere vælger for 3 år ad gangen 1 medlem. Rektor og prorektor er fødte medlemmer af styrelsesrådet. I denne beretningsperiode havde styrelsesrådet følgende sammensætning:

Bankdirektør H. Maegaard Nielsen (formand); bankdirektør P. Nyboe Andersen; fuldmægtig Marly Arnoldus; direktør Erik Haunstrup Clemmensen; HD-stud. Erik Hove; prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen; marketingdirektør Vagn Mørup; sparekassedirektør Andreas Nicolaisen; rektor, professor Frode Slipsager; direktør Jørgen Søltøft; EA/ED-stud. Tove Sørensen.

Sekretær: Administrator Poul Flindhardt (indtil 1. juni 1981), herefter administrator Jørgen Friis Christensen i samarbejde med fuldmægtig Lone Dreisler.

Styrelsesrådet har i beretningsperioden afholdt 5 møder.

B. Konsistorium

Ifølge statuttens § 16 er konsistorium højskolens øverste kollegiale organ. Det afgør sager, der vedrører højskolen som helhed, herunder fordeling af højskolens bevillinger efter indstilling fra konsistoriums budget- og forretningsudvalg, udarbejdelse af indstilling eller udtalelse til undervisningsministeren om oprettelse og nedlæggelse af institutter efter indstilling fra et fakultetsråd, fastsættelse af institutrådernes sammensætning efter indstilling fra fakultetsrådet, fastsættelse af fakultetsstudienævnets medlemstal og sammensætning,

planlægning af højskolens udbygning, herunder optagelse af nye aktiviteter, oprettelse og nedlæggelse af professorater efter indstilling fra Det erhvervsøkonomiske- og/eller Det erhvervsproglige fakultetsråd samt sager i øvrigt, som i henhold til gældende retsregler kræver konsistoriums udtalelse eller beslutning.

Fødte medlemmer af konsistorium er rektor, der tillige er formand, samt prorektor og dekanerne for de to fakulteter. Administrator og overbibliotekaren deltager i konsistoriums møder uden stemmeret.

Konsistorium havde i perioden 1.8.1980 – 30.11.1980 følgende sammensætning:

Rektor, professor Frode Slipsager (formand) (øk); prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen (næstformand) (sp); professor Torben Agersnap (øk); lektor Jørgen Alsø (sp); dekan afdelingsleder Orla Brandt Jensen (øk); lektor Orla Nielsen (øk); lektor Poul Olsen (øk); afdelingsleder Jacques Qvistgaard (sp); lektor Vagn Sandberg (sp); dekan, lektor Sven Sorgenfrey (sp); undervisningsassistent Lillian Werdelin (sp); undervisningsassistent Poul Wolffsen (øk); skolebetjent Tage Jørgensen (adm); assistent Winnie Kindler (øk); bibliotekar Birgitte Lauritsen; EA/ED-stud. Marianne Bach; HD-stud. Erik Hove; stud.merc. Inger Lassen; EG-stud. Henriette Orholm (indtil 1.9.1980) herefter EG-stud. Anette Fournais; HA-stud. Kim Sonne (indtil 1.9.1980) herefter HD-stud. Kurt Lourcing; stud.merc. Erik Plinius.

Deltagere uden stemmeret:

Administrator Poul Flindhardt og overbibliotekar Ole Harbo.

Konsistorium havde i perioden 1.12.1980 – 31.7.1981 følgende sammensætning:

Rektor, professor Frode Slipsager (formand) (øk); prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen (næstformand) (sp); professor Torben Agersnap (øk); lektor Niels Bjørn-Andersen (øk); dekan, afdelingsleder Orla Brandt Jensen (øk); lektor Orla Nielsen (øk); lektor Gert Engel (sp); lektor Inge Gorm Hansen (sp); lektor Søren Kaas Andersen (sp); dekan, lektor Sven Sorgenfrey (sp); undervisningsassistent Poul Wolffsen (øk); undervisningsassistent Lillian Werdelin (sp); assistent Lise Abildgaard (adm); assistent Lisa Borges (øk); bibliotekar Ulla Kvist; EA/ED-stud. Vibeke Berthelsen; stud.merc. Tomas Dyrbye; HA-stud. Kristian Heldt-Hansen; HA-stud. Ole Nørgaard Jensen; HD-stud. Flemming Kaulbach (indtil 19.3.1981) herefter HD-stud. Erik Hove; EA/ED-stud. Tove Sørensen.

Deltagere uden stemmeret:

Administrator Poul Flindhardt (indtil 1.6.1981) herefter administrator Jørgen Friis Christensen; overbibliotekar Ole Harbo.

Sekretær: Fuldmægtig Lone Dreisler.

Konsistoriums budget- og forretningsudvalg

Rektor er født medlem af udvalget. Administrator, dekanen for det erhvervsøkonomiske fakultet og dekanen for det erhvervsproglige fakultet deltager i udvalgets møder uden stemmeret.

Budget- og forretningsudvalget udarbejder, blandt andet på grundlag af forslag fra hovedområderne, højskolens samlede budgetforslag. Udvalget træffer endvidere afgørelse af sager, som efter konsistoriums bemyndigelse er henlagt til udvalget.

Udvalget havde i perioden 1.8.1980 – 30.11.1980 følgende sammensætning:

Rektor, professor Frode Slipsager (formand); prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen (næstformand); lektor Jørgen Alsø; lektor Poul Olsen; skolebetjent Tage Jørgensen; EA/ED-stud. Marianne Bach; stud.merc. Inger Lassen

og i perioden 1.12.1980 – 31.7.1981 følgende sammensætning:

Rektor, professor Frode Slipsager; prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen; lektor Niels Bjørn-Andersen; lektor Gert Engel; assistent Lise Abildgaard; HA-stud. Ole Nørgaard Jensen; EA/ED-stud. Tove Sørensen.

Sekretær: Fuldmægtig Lone Dreisler.

Udvalg nedsat under konsistorium

Anlægsudvalg

Udvalget er nedsat på konsistoriums møde den 27. januar 1977 som et rådgivende udvalg vedrørende anskaffelse og vedligeholdelse af inventar og udstyr.

Udvalget har til opgave fra institutter, afdelinger og studienævn samt relevante udvalg at indhente forslag til anskaffelse og vedligeholdelse af kontor- og AV-udstyr samt inventar til kontorer, undervisningslokaler og mødelokaler og under iagttagelse af konsistoriums generelle retningslinier at udarbejde bidrag til højskolens budgetforslag samt senere at udarbejde forslag til den opnåede bevillings anvendelse.

Desuden skal udvalget i samarbejde med teknisk forvaltning være rådgivende vedrørende anvendelsen af midlerne til vedligeholdelse af udstyr.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

1.8.1980 – 30.11.1980:

Lektor Orla G. Petersen (formand) (øk); lektor Søren Kaas Andersen (sp); stud.merc. Niels Arildsen; assistent Mya Aagaard (øk).

1.12.1980 – 31.7.1981:

Assistent Mya Aagaard (formand); lektor Søren Kaas Andersen; stud.merc. Finn Kristiansen; forskningsbibliotekar Finn Skriver Frandsen; seniorstipendiat Ulrik Gorm Møller (øk).

Udvalgets sekretær: Lise Laurents.

Biblioteksudvalget

Udvalget nedsættes på konsistoriums foranledning. Udvalget har til opgave at beskæftige sig med bibliotekets budgetforslag, bibliotekets indkøbspolitik og bibliotekets forbruger-service.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Overbibliotekar Ole Harbo (formand); forskningsbibliotekar Hanne Abrahams; bibliotekar Ulla Kvist (indtil 1.12.1980) herefter assistent Ellen Mogensen (bib); forskningsbibliotekar Helge Pedersen; lektor Poul Rosbach (sp); stud.merc. Jesper Schmidt; civiløkonom Ib Neumann Severinsen (indtil 21.5.1981) herefter lektor Flemming Palle Hansen (øk); lektor Tage Skjøtt-Larsen (øk); bibliotekar Birgit Støvring; professor Hans Sørensen; EA/ED-studerende Hanne von Wowern (indtil 1.12.1980) herefter ED-stud. Per Christiansen.

Sekretær: Assistent Henning Bøge.

Det økonomiske bogudvalg

Udvalget er nedsat under biblioteksudvalget.

Udvalget har til opgave at rådgive biblioteksudvalget med hensyn til gennemførelse af den mest hensigtsmæssige anskaffelsespolitik.

Udvalget havde i beretningsperioden følgende sammensætning:

Overbibliotekar Ole Harbo (formand); forskningsbibliotekar Hanne Abrahams; forskningsbibliotekar Helge Pedersen; forskningsbibliotekar Kjeld Wiene; HA-stud. Peter G. Harboe; lektor Peder Aderhold; lektor Heine Andersen; lektor Niels Bjørn-Andersen; lektorvikar John Carlsen; lektor Jens Bjerregaard Christensen; lektor Jens O. Elling; lektor Lars Grønholdt; afdelingsleder Knud Hansen; seniorstipendiat Torben Beck Jørgensen; lektor Johannes Mouritsen; lektor Mogens Eggert Møller; lektor Flemming Poulfelt; professor Arne Rasmussen; lektor Elisabeth Thuesen.

Det sproglige udvalg

Udvalget er nedsat under biblioteksudvalget.

Udvalget har til opgave at rådgive biblioteksudvalget med hensyn til gennemførelse af den mest hensigtsmæssige anskaffelsespolitik.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

1.8.1980 – 30.11.1980:

Forskningsbibliotekar Margrethe Stig-Hansen (formand); lektor Søren Kaas Andersen; lektor Birgitte Friis; lektor Flemming Koue; adjunkt Niels Krogh-Hansen; professor Hans-Peder Kromann; lektor Paul Monrad; lektor Heribert Picht; lektor Helge Schwarz; EA/ED-stud. Hanne von Wowern; cand.merc.-stud. Jesper Schmidt.

1.12.1980 – 31.7.1981:

Forskningsbibliotekar Margrethe Stig-Hansen (formand); lektor Søren Kaas Andersen; lektor Gunhild Dyrberg; lektor Flemming Koue; professor Hans-Peder Kromann; lektor Hanne Martinet; lektor Paul Monrad; lektor Heribert Picht; lektor Helge Schwarz; EA/ED-stud. Hanne von Wowern; cand.merc.-stud. Jesper Schmidt.

Konsistoriums edb-udvalg

Udvalget er nedsat af konsistorium den 31. maj 1977. Udvalget har til opgave at rådgive konsistorium med hensyn til køb eller leje samt vedligeholdelse af edb-udstyr, afgifter i tilknytning hertil samt køb af software, maskintid m.v.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Lektor Flemming Rasmussen (formand) (øk); assistent Mogens Andersen (indtil 1.12.1980) (adm.) herefter bibliotekar Erik Rasmussen (bib); afdelingsleder Gert Engel (sp); stud.merc. Mikael Hansen (indtil 1.12.1980) herefter stud.merc. Mikael Træsborg; overbibliotekar Ole Harbo; stud.merc. Søren Holmbom (indtil 1.12.1980) herefter HA-stud. Jens Hviid; lektor Lita Lundquist (indtil 1.12.1980) (sp) herefter lektor Inge Gorm Hansen (sp); lektor Johannes Mouritzen (øk); fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen (adm).

Sekretær: Fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen.

Kantineudvalget

Udvalget er gennedsat den 22. januar 1976.

Udvalget har til opgave at følge driften af højskolens kantiner.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

1.8.1980 - 30.11.1980:

Prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen (formand) (sp); professor Torben Agersnap (øk); EA/ED-stud. Bente Bielefeldt; Assistent Kirsten Davidsen (adm); administrator Poul Flindhardt; stud.merc. John Frederiksen.

1.12.1980 - 31.7.1981:

Prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen (formand); professor Torben Agersnap (øk); stud.merc. Martin Bjerg; administrator Poul Flindhardt (indtil 1.6.1981) herefter administrator Jørgen Friis Christensen; betjentformand Preben Gamholdt (adm); stud.merc. John Frederiksen; undervisningsassistent Poul Ingerslev (øk); stud.merc. Henrik Laursen; HA-stud. Lene Knudsen; assistent Andreas Aarnand (bib).

Sekretær: Grethe Toft.

Kontakt- og informationsudvalget

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 24. maj 1976.

Udvalget har til opgave at stille forslag til konsistorium om de fremgangsmåder, højskolen bør følge for at

- 1) informere offentligheden om højskolens forsknings- og uddannelsesvirksomhed
- 2) informere højskolens lærere, studerende og TAP'er om
 - a) forsknings- og uddannelsesvirksomheden på højskolen
 - b) aktiviteter uden for højskolen af umiddelbar betydning for det daglige arbejde

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Forskningsbibliotekar Margrethe Stig Hansen (formand); assistent Hanne Dorf (øk) (indtil 1. dec. 1980) herefter assistent Eric Møller (adm); administrator Poul Flindhardt; assistent Lis Kreiberg (adm); EA/ED-stud. Birgitte Mortensen (indtil 1. dec. 1980) herefter stud.merc. Erik Plinius; assistent Else Marie Nørgaard (sp); lektor Karen Stetting (sp); lektor Ole Wiberg (indtil 1. dec. 1981) (øk); HA-stud. Henrik Thornblad (fra 1. april 1981).

"Kræmmerhusets" bladudvalg

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Stud.merc. Inger Lassen (formand); assistent Margrethe Beck (bib); HA-stud. Kristian Heldt-Hansen; prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen (sp); EK-stud. Jørgen Chr. Nielsen; lektor Ole Wiberg (øk).

Lokaleressourceudvalget

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 18. september 1975.

Udvalget har til opgave at stille forslag: en langsigtet løsning, der søger at samle hele højskolen, løsning af de akutte ressourceproblemer, forbedring af Julius Thomsens Plads 10.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Afdelingsleder Lauge Stetting (formand) (øk); afdelingsleder Gert Engel (indtil 1. dec. 1980) (sp), herefter lektor Søren Kaas Andersen (sp); administrator Poul Flindhardt (tilforordnet) (indtil 1. juni 1981) herefter, administrator Jørgen Friis Christensen; over-

bibliotekar Ole Harbo; stud.merc. Inger Lassen (indtil 1. dec. 1980) herefter HA-stud. Thomas Dyrbye; assistent Kirsten Madsen (indtil 1. dec. 1980) (øk) herefter assistent Lis Langen (øk); assistent Lone Rafn (indtil 1. dec. 1980 (øk) herefter assistent Lisbeth Poulsen (øk); EG-stud. Peter Sorgenfrey; assistent Hans Ryberg (fra 22. januar 1981) (adm).

Sekretær: Fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen (indtil 1.12.1980) herefter fuldmægtig Per Boje Jensen.

Udvalget vedrørende elektroniske tekstbehandlingenlæg

Udvalget blev nedsat på konsistoriums møde den 4. januar 1979 og bestod i beretningsperioden af:

Assistent Lise Abildgaard (formand) (adm) indtil 1.12.1980, herefter assistent Jane Hjorth-Andersen (formand) (adm); assistent Henning Bøge (indtil 1.12.1980) (bib); herefter assistent Helle Skouv (bib); EK-stud. Ole Helmersen (indtil 1.12.1980) herefter HA-stud. Søren Andreassen; HA-stud. Wilbert van der Meer (indtil 1.12.1980) herefter stud.merc. Erling Kjædegaard; lektor Leif Bloch Rasmussen (øk); handelsfaglærer Lise Saxov (indtil 1.12.1980) (sp) herefter handelsfaglærer Jette Nørgaard (sp); lektor Thomas Skousen (øk); assistent Aase Thiim (adm); assistent Benedicte Thune (indtil 1.9.1980) (sp) herefter assistent Anette Fardal (sp); assistent Mya Aagaard (øk); observatør, marketingchef Wilfried Roloff.

Sekretær: Assistent Kirsten Davidsen.

Udvalget vedrørende forberedelse af ny handelshøjskole

Udvalget blev nedsat på konsistoriums møde den 4. januar 1979 og bestod i beretningsperioden af:

Afdelingsleder Gert Engel (formand) (sp); lektor Søren Kaas Andersen (sp); HA-stud. Niels Peter Arildsen (indtil 1.12.1981) herefter HA-stud. Birgitte Knudsen; assistent Hanne Damgaard (øk); overbibliotekar Ole Harbo (bib); assistent Jane Hjorth-Andersen (adm); dekan, afdelingsleder Orla Brandt Jensen (øk); lektor Finn Junge-Jensen (øk); EA/ED-stud. Elsebeth Lange (indtil 1.12.1980) herefter EG-stud. Anette Fournais; stud.merc. Niels Laursen (indtil 1.12.1980) herefter stud. merc. Finn Kristiansen; stud.merc. Michael Knudsen fra 1.4.1981); lektor Vagn Sandberg (indtil 1.12.1980) (sp); herefter lektor Jørgen Alsø (sp); rektor, professor Frode Slipsager (øk); EG-stud. Peter Sorgenfrey; dekan, lektor Sven Sorgenfrey (sp); afdelingsleder Lauge Stetting (øk); observatør: direktør Rolf Tvedt.

Sekretær: Fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen (indtil 1.12.1980) (adm) herefter fuldmægtig Per Boje Jensen (adm).

Udvalget til forenkling af administrationen i forbindelse med de kollegiale organers arbejde

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 19. juni 1980.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Professor Erik Johnsen (formand) (øk); lektor Søren Kaas Andersen (sp); HD-stud. Erik Hove; stud.merc. Lars Kristensen; assistent Lis Langen (indtil 1.12.1980) (adm); herefter assistent Lisa Borges (øk); fuldmægtig Kjeld K. Lykke (adm); professor Jens Rasmussen (sp); professor Harald Vestergaard (øk).

Udvalget vedrørende kombinationsuddannelse sprog/økonomi

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 22. maj 1980.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

1.8.1980 - 30.11.1980:

Lektor Niels Henning Pedersen (formand) (sp); lektor Flemming Hansen (øk); EK-stud. Giselle Harbach; HA-stud. Ole Nørgaard Jensen; EK-stud. Jørgen Christian Nielsen; afdelingsleder Lauge Stetting (øk); adjunkt Birthe Vesterli (sp).

1.12.1980 - 31.7.1981:

Stud.merc. Inger Lassen (formand); lektor Flemming Hansen (øk); EG-stud. Anne Marie Hemmeth; stud.merc. Bjarne Henriksen; afdelingsleder Jørgen Jensen (sp); EK-stud. Jørgen Chr. Nielsen; afdelingsleder Lauge Stetting (øk); adjunkt Birthe Vesterli (sp).

Udvalget vedrørende produktion og distribution af læremidler

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 22. maj 1980.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Lektor Niels Bjørn-Andersen (formand) (øk); lektor Jørgen Alsø (sp); HA-stud. Niels Arildsen; Fuldmægtig Jan Clausen Hansen (adm); repro-leder Holger Nielsen (adm); direktør Rolf Tvedt.

Udvalget opløstes efter endt arbejde den 19. februar 1981.

Udvalget vedrørende revision af statuttet

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 21. februar 1980.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Professor Carl E. Sørensen (formand) (øk); professor Torben Agersnap (øk); Assistent Lone Falther (bib); stud.merc. Inger Lassen; lektor Poul Rosbach (sp); dekan, lektor Sven Sorgenfrey (sp).

Sekretær: Assistent Grethe Toft (adm).

Reproudvalget

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 26. februar 1976.

Udvalget har til opgave at rådgive konsistorium vedrørende anskaffelse eller leje samt vedligeholdelse af reprodstyr.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Adjunkt Jens Aaris Thisted (formand) (øk); stud.merc. Per Stenberg Christensen; Afdelingsleder Jacques Qvistgaard (sp); assistent Aase Thiim (adm).

Stipendienævnet

Udvalget har til opgave at træffe afgørelse om fordelingen af de legat- og lånemidler, der stilles til rådighed for højskolens studerende, herunder også administrationen af Statens Uddannelsesstøtte.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Rektor, professor Frode Slipsager (formand) (øk); lektor Jørgen Alsø (sp); HA-stud. Thomas Dyrbye (fra 1.12.1980); lektor Jens Oluf Elling (øk); EG-stud. Anette Fournais; as-

sistent Hanne Gregersen (adm); EG-stud. Nellie Manford-Hansen; stud.merc. Niels Laur-
sen.

Sekretær: Fuldmægtig Per Boje Jensen (adm).

Styringsgruppen vedrørende administrationstolkekursus

Styringsgruppen nedlagt efter endt arbejde pr. 31. oktober 1980.

Valgudvalget

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 23. juni 1977. Udvalget har til opgave at forestå
valg til de styrende organer på handelshøjskolen.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Stud.merc. Leif Scharling (formand) indtil 1.12.1980, herefter stud.merc. Mikael Hansen
(formand); lektor Kjeld Hemmingsen (øk); prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen (indtil
1.12.1980) (sp); herefter lektor Lena Flugger (sp); stud.merc. Inger Lassen (indtil 1.12.
1980) herefter EG-stud. Anni Damgaard; fuldmægtig Kjeld K. Lykke (indtil 1.12. 1980)
(adm); herefter assistent Mogens Andersen (adm); undervisningsassistent Annemette Lyng
Svensson (sp); adjunktvikar Jørgen Bakka (fra 19.3.1981) (øk).

Sekretær: Fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen (adm).

AV-udvalget

Udvalget er nedsat af konsistorium den 26. maj 1977 til støtte for AV-afdelingens arbejde.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen (formand) (øk); prorektor, afdelingsleder Jørgen
Jensen (sp); lektor Finn Messell (sp); EA/ED-stud. John Olsen; lektor Orla G. Petersen
(øk).

Sekretær: Fuldmægtig Finn Kempf (adm).

Udvalget vedrørende etablering af centre

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 23. april 1981 og består af følgende medlemmer:
Torben Agersnap (formand) (øk); lektor Flemming Hansen (øk); lektor Leif Bloch Ras-
mussen (øk); lektor Bente Kristensen (sp); stud.merc. René Wedel; HA-stud. Henning
Hasle; assistent Birthe Christensen (øk).

Licentiatudvalget

Udvalget blev nedsat af konsistorium den 23. april 1981 med følgende sammensætning:
Professor Torben Agersnap (formand) (øk); professor Arne Rasmussen (øk); professor
Jens Rasmussen (sp); lektor Lars Grønholdt (øk); adjunktvikar Ann Westenholtz (øk).

Sekretær: Assistent Grethe Toft (adm).

C. Fakultetsrådene

Ifølge statuttens § 24 afgør fakultetsrådet alle sager, som vedrører hovedområdet som hel-
hed, samt sager der vedrører kompetencefordelingen mellem institutråd indbyrdes og mel-
lem institutråd og studienævn. I forlængelse heraf træffer fakultetsrådet afgørelse vedrø-

rende fordeling af de tildelte ressourcer mellem de enkelte fag, institutter og studienævn; stillingsopslag, stillingsbesættelse og afskedigelse for så vidt angår heltidsbeskæftigede lærere samt videnskabelige medarbejdere, eksterne lektorer samt ansættelse af gæstprofessorer; tildeling af kandidat- og seniorstipendiater m.v.; tjenestefritagelse udover en måneds varighed for heltidsbeskæftigede lærere og videnskabelige medarbejdere samt eksterne lektorer; antagelse og konferering af doktordisputatser; tildeling af licentiatgrader; forslag til og bedømmelse af prisopgaver. Fakultetsrådet indstiller til konsistorium vedrørende ændring af højskolens statut; ændring af hovedrådets sammensætning; oprettelse og nedlæggelse af institutter samt ændring af disses fagområde; vedrørende institutrådenes sammensætning; oprettelse og nedlæggelse af professorater samt tildeling af æresdoktorgrader. Vedrørende fakultetsrådets øvrige opgaver henvises til statuttens bestemmelser.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen (dekan); overassistent Jytte Beckert (prodekan); lektor Finn Borum; lektor Hans Engstrøm; afdelingsleder Knud Hansen; professor Erik Johnsen; professor Niels Christian Nielsen; lektor Jørgen Kai Olsen; lektor Orla G. Petersen; afdelingsleder Lauge Stetting; adjunkt Jens Aaris Thisted; fuldmægtig Lise Bartholdy; ekspeditionssekretær Aksel Rossen; assistent Birte Mikkelsen; assistent Liza Klöcker-Larsen; HA-stud. Niels Hyllested Andersen; HA-stud. Niels Arildsen; stud.merc. Ulla Bresling; HD-stud. Kurt Louring; stud.merc. Henrik Lüppert; HD-stud. Flemming Pedersen.

Sekretær: Fuldmægtig Inge Klint.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen (dekan); assistent Liza Klöcker-Larsen (prodekan); lektor Erik Albrechtsen; lektor Jens Allin Hansen; lektor, professor Flemming Hansen; lektor Kjeld Hemmingsen; professor Erik Johnsen; lektor Finn Junge-Jensen; adjunkt Preben Melander; professor Niels Chr. Nielsen; lektor Tage Skjøtt-Larsen; afdelingsleder Lauge Stetting; overassistent Jytte Beckert; assistent Hanne Damgaard; HA-stud. Niels Ankersen; stud.merc. Ulla Bresling; HD-stud. Søren M. Christoffersen; HD-stud. Jan Falkenstein; HD-stud. Kurt Louring; stud.merc. René Wedel.

Sekretær: Assistent Gerd Andersen og fuldmægtig Inge Klint.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråds budget- og forretningsudvalg

Budget- og forretningsudvalget havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen (formand); overassistent Jytte Beckert (næstformand); HA-stud. Niels Arildsen; lektor Finn Borum; lektor Jørgen Kai Olsen; HD-stud. Flemming Pedersen; lektor Orla G. Petersen

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen (formand); assistent Liza Klöcker-Larsen (næstfor-

L 5
14 6

mand); stud.merc. Ulla Bresling; lektor Finn Junge-Jensen; lektor Preben Melander; professor Niels Christian Nielsen; stud.merc. René Wedel.

Sekretær: Assistent Tove Jensen.

Udvalg nedsat under det erhvervsøkonomiske fakultetsråd:

Edb-udvalget

Det er edb-udvalgets opgave at følge det økonomiske fakultets edb-aktiviteter inden for forskning, undervisning og administration og på basis heraf orientere, rådgive og fremsætte forslag til fakultetsrådet vedr. edb-ressourcernes anvendelse og fordeling på disse aktiviteter.

Udvalget havde i beretningsperioden følgende sammensætning:

Adjunkt Johannes Mouritsen (formand); assistent Lisa Borges; lektor Niels Bjørn-Andersen; HD-stud. Michael Møller Nielsen; lektor Flemming Rasmussen; HD-stud. Holger Sørensen.

Udvalg vedr. Institut for ledelsesforskning

Udvalget nedlagt ifølge beslutning på fakultetsrådet den 12. januar 1981.

Norm-udvalget

Kommissorium:

Udarbejdelse af forslag om normændringer samt forslag til normer for ikke normsatte og/eller nye arbejdsfunktioner.

Udvalget havde i beretningsperioden følgende sammensætning:

Afdelingsleder Orla Brandt Jensen (formand); HA-stud. Niels Arildsen; prorektor Jørgen Jensen (sekretær); lektor Orla Nielsen; professor Frode Slipsager; stud.merc. Inger Lassen.

Repræsentanter fra amanuensisrådet:

Lektor Ib Andersen; lektor Søren Heede; lektor Orla G. Petersen; lektor Elisabeth Thuesen.

Sønderborg-udvalget

Kommissorium:

- a. At behandle sager vedr. stillingsbesættelse v/HA-studiet i Sønderborg, herunder nedsættelse af bedømmelsesudvalg samt på grundlag heraf at afgive indstillinger til fakultetsrådet til videre foranstaltning.
Sagsbehandlingen baseres på forslag fra HA-studiets medlemmer i udvalget.
- b. At være rådgivende for HA-studiet i Sønderborg om studieforholdene, herunder ændring i HA-studiets struktur.
Rådgivningen baseres på rapporter og oplæg fra HA-studiets medlemmer i udvalget samt på rapporter og oplæg fra udvalgets øvrige medlemmer.
- c. At formidle et fagligt samarbejde inden for forskning og undervisning mellem Handelshøjskolen i København og Handelshøjskoleafdelingen i Sønderborg.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Professor Frode Slipsager (formand); lektor Jørgen Frode Bakka; professor Bjarke Fog; afdelingsleder Orla Brandt Jensen; stud.merc. Inger Lassen; studieleder Axel Schultz Nielsen; stud.merc. Michael Træsborg; 2 studerende for Sønderborg.

Samarbejdsudvalget vedr. Center for Udviklingsforskning

Udvalget nedlagt.

Fællesudvalget vedr. HA-uddannelserne

Det er udvalgets opgave på grundlag af det faglige landsudvalgs indstilling af 16. oktober 1979 om retningslinier for HA-studiets fremtidige struktur og indhold at udarbejde udkast til bestemmelser om HA-uddannelserne. Udvalget kan udforme et udkast til en fælles bekendtgørelse for alle uddannelsesinstitutionerne – eventuelt sådan at særlige bestemmelser for de enkelte institutioner samles for sig – eller udforme bekendtgørelsesudkast for de enkelte institutioner – eller grupper heraf – med enslydende regler om de elementer i uddannelserne, der skal være ens. Endelig kan udvalget udforme udkast til bekendtgørelsesbestemmelser for hele området, men uden at stille forslag om, hvilke bestemmelser der skal indgå i én eller flere bekendtgørelser.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Afdelingsleder Orla Brandt-Jensen; lektor Flemming Hansen; HD-stud. Michael Møller Nielsen.

Baggrundsgruppen bestod af de tre repræsentanter i udvalget samt HA-stud. Thomas Dyrbye; HA-stud. Wilbert van der Meer; lektor Leif Bloch Rasmussen.

Planlægningsgruppen vedr. erhvervskonferencen

Kommissorium:

At forberede en erhvervskonference om erhvervslivets krav til 1990'ernes HA'ere, HD'ere og cand.merc.'er.

Som led i forberedelsen heraf at gennemføre en skriftlig rundspørge til såvel HHK's kandidater som de respektive erhvervsorganisationers medlemmer med det formål at kortlægge erhvervslivets forventninger, krav og opgaver til højskolens økonomiske dimittender.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Professor Torben Agersnap; lektor Preben Melander; lektor Flemming Poulfelt; lektor Tage Skjøtt-Larsen.

HA-stud. Thomas Dyrbye; HD-stud. Henrik Hasle; HD-stud. Erik Hove; stud.merc. René Wedel.

Det erhvervsproglige fakultetsråd

Det erhvervsproglige fakultetsråd havde i perioden 1.8.1980 – 30.11.1980 følgende sammensætning:

Dekan, lektor Sven Sorgenfrey; professor Jens Rasmussen (næstformand); lektor Jørgen Alsø; lektor Søren Kaas Andersen; lektor Inge Gorm Hansen; lektor Héléne Holm; lektor Hans Peter Jørgensen; lektor Poul Rosbach; handelsfaglærer Lise Saxov; lektor Halvor Søeborg; undervisningsassistent Birgit Hansen; undervisningsassistent Steffen Leo Han-

sen; fuldmægtig Hanne Feveile; assistent Elna Oberleitner; assistent Benedicte Thune; EA/ED-stud. Marianne Bach; EK-stud. Ellen-Marie Bentsen; EG-stud. Karin Havsager; EG-stud. Unni Mathiasson; EG + ED-stud. Lone Skøtt; EA/ED-stud. Hanne von Wowern

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Dekan, lektor Sven Sorgenfrey; professor Jens Rasmussen (næstformand); lektor Jørgen Alsø; lektor Søren Kaas Andersen; lektor Anne Dueholm; lektor Inge Gorm Hansen; lektor Hans Peter Jørgensen; lektor Bente Kristensen; handelsfaglærer Lise Saxov; lektor Halvor Søeborg; undervisningsassistent Anette Clark-Christensen; undervisningsassistent Steffen Leo Hansen; fuldmægtig Hanne Feveile; assistent Vivi Rønne Hansen; assistent Else Marie Nørgård; EK-stud. Carsten Harder; EA/ED-stud. Lene Hemmingsholt; EG-stud. Jo Ann Koch; EG-stud. Anni Damgaard Larsen; EK-stud. Ole Madsen; EG-stud. Mette Vad.

Sekretær: Fuldmægtig Hanne Feveile.

Det erhvervsproglige fakultetsråds budget- og forretningsudvalg

Budget- og forretningsudvalget havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Lektor Søren Kaas Andersen (formand); fuldmægtig Hanne Feveile (næstformand); lektor Jørgen Alsø; lektor Hans Peter Jørgensen; dekan, lektor Sven Sorgenfrey; EK-stud. Ellen-Marie Bentsen; EG + ED-stud. Lone Skøtt.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Lektor Søren Kaas Andersen (formand); fuldmægtig Hanne Feveile (næstformand); lektor Jørgen Alsø; lektor Anne Dueholm; dekan, lektor Sven Sorgenfrey; EK-stud. Carsten Harder; EK-stud. Ole Madsen.

Sekretær: fuldmægtig Hanne Feveile.

Udvalg nedsat under det erhvervsproglige fakultetsråd

Udvalget til afholdelse af erhvervsproglige konferencer

Udvalget har haft til opgave at planlægge og forestå afholdelse af erhvervsproglige konferencer, hvortil indbydes repræsentanter fra udvalgte sektorer inden for såvel det offentlige som erhvervslivet med henblik på en drøftelse af behovet for og anvendelsen af Handelshøjskolens sproglige dimittender.

Udvalget havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Professor Jens Rasmussen (formand); EA/ED-stud. Marianne Bach; EK-stud. Hanne Glasius; lektor Niels Flemming Koue; lektor Knud Løwert; handelsfaglærer Jytte Halfdan Madsen, assistent Elna Oberleitner; afdelingsleder Jacques Qvistgaard, lektor Halvor Søeborg.

Udvalget blev nedlagt i december 1980.

Bestyrelsen for terminologiafdelingen

Bestyrelsen har til opgave at være ansvarlig for afdelingens økonomi og generelle aktiviteter. Den behandler budgetter og projektplaner for afdelingens forskning og undervisning og drager omsorg for, at planlagte opgaver i forbindelse med informations-, dokumentations- og konsulentvirksomhed gennemføres.

Bestyrelsen bestod i beretningsperioden af:

1.8.1980 - 30.11.1980:

Afdelingsleder Gert Engel (formand); afdelingsleder Jacques Qvistgaard (næstformand); lektor Inge Gorm Hansen; EK-stud. Torben Jessen; lektor Bente Kristensen (daglig leder); assistent Elna Oberleitner; lektor Heribert Picht, EK-stud. Flemming Vogdrup.

1.12.1980 - 31.7.1981:

Afdelingsleder Gert Engel (formand); afdelingsleder Jacques Qvistgaard (næstformand); lektor Inge Gorm Hansen; EK-stud. Torben Jensen (til 30.11.1980); lektor Bente Kristensen (daglig leder); assistent Elna Oberleitner; lektor Heribert Picht; EK-stud. Flemming Vogdrup.

Styringsgruppen for Fagsprogligt Center

Fagsprogligt Center varetager følgende opgaver:

- indsamling af information vedrørende fagsproglig og beslægtet forskning i ind- og udland
- formidling af denne information til bl.a. HHK's forskere, lærere og specialeskrivere
- samarbejde og udveksling af forelæsere med andre institutioner
- forberedelse og tilrettelæggelse af forskellige publikationer om fagsprog
- planlægning af fagsproglige konferencer
- administration og udbygning af UNESCO ALSIED LSP NETWORK
- redaktion og udsendelse af UNESCO ALSIED LSP NEWSLETTER, hvortil network-institutionerne samt det erhvervsproglige fakultets medarbejdere bidrager med forskningsresultater, artikler m.v.

(UNESCO = United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, ALSIED = Anthropology and Language Science in Educational Development, LSP = Language for Special Purposes.)

Styringsgruppen bestod i beretningsperioden af:

Afdelingsleder Jacques Qvistgaard (formand); EK-stud. Ole Helmersen; adjunkt Jørgen Høedt (daglig leder); afdelingsleder Jørgen Jensen; professor Bengt Jürgensen; assistent Else Marie Nørgaard (fra 1.12.1980); lektor Theis Riiber.

D. Fakultetsstudienævnene

Ifølge §§ 49-54 i statuttten har fakultetsstudienævnet følgende opgaver og beføjelser:

Fastlæggelse af kompetence mellem fakultetsstudienævnet og de øvrige studienævn indbyrdes; alle spørgsmål om generelle regler for eksamen, karaktergivning, undervisning og studieordninger inden for rammerne af gældende bekendtgørelser efter høring af de(t) berørte fagstudienævn; forslag til bekendtgørelse om adgangsbetingelser, eksamen m.v. efter

indstilling fra de(t) berørte fagstudienævn; afgørelse af ankesager i forbindelse med dispensationer for studie- og eksamensordninger; afgørelse i forbindelse med ankesager ved besættelse af stillinger som undervisningsassistenter; udarbejdelse af opgørelser over behovet for bevillinger i forbindelse med Handelshøjskolens undervisningsmæssige aktiviteter.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn

havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

L E

Lektor Cai F. Christensen (formand); HD-stud. Henrik Lüppert Jensen (næstformand); lektor Britt-Mari Blegvad; afdelingsleder Knud Hansen; afdelingsleder Henning Kjølby; seniorstipendiat Sven Høgsbjerg Kristensen; lektor Svend Marker-Larsen; lektor Peter Neergaard; lektor Robert Sloth Pedersen; professor Carl E. Sørensen; lektor Harald Vestergaard; cand.merc.-stud. Christian Andersen; HA-stud. Lars Frederiksen; revisionsstud. Jørgen Friis; HD-stud. Mary-Ann Frydendahl; HD-stud. Johnny D. Jacobsen; HA-stud. Michael Knudsen; HD-stud. Kurt Louring; cand.merc.-stud. Bjørn Skjelsager; cand.merc.-stud. Michael Træsborg.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen (formand); cand.merc.-stud. Finn Kristiansen (næstformand); lektor Britt-Mari Blegvad; lektor Dennis Clausen; lektor Jens Bjerregaard Christensen; afdelingsleder, cand.polit. Knud Hansen; lektor Peter Neergaard; lektor Robert Sloth Pedersen; adjunkt Kaj Clausen Svarrer; lektor Harald Vestergaard; HA-stud. Søren Andreasen; HD-stud. Erik Hove; HA-stud. Claus Kjær; HD-stud. Kurt Louring; HD-stud. Bent Madsen; cand.merc.-stud. Niels Neergaard-Nielsen; HD-stud. Axel af Rosenborg; HD-stud. Søren Toubro.

Sekretær: Assistent Aase Thiim.

Udvalg nedsat under det erhvervsøkonomiske fakultetsstudienævn:

Fakultetsstudienævnets forretningsudvalg

I perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 havde udvalget følgende sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen (formand); cand.merc.-stud. Christian Andersen; HD-stud. Henrik Lüppert Jensen; professor Carl E. Sørensen.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Lektor Cai F. Christensen (formand); cand.merc.-stud. Finn Kristiansen (næstformand); HD-stud. Kurt Louring; lektor Harald Vestergaard.

Sekretær: Assistent Aase Thiim.

Arbejdsgruppen angående eksamens- og prøveformer

Kommissorium:

1. Gruppen skal samle *dokumentation* angående eksisterende evalueringsformer på de højere læreanstalter samt andet pædagogisk materiale vedrørende evalueringsformer til brug for gruppens videre arbejde.
2. Endvidere skal gruppen indhente oplysninger angående *aktuelle problemer* ved evaluering af undervisningsresultater på HHK.
3. Endelig skal gruppen opstille et bredt katalog af *mulige* evalueringsformer sat i forhold til undervisningens *formål* og *udformning* med hensyn til den ønskede pædagogiske effekt, således at arbejdsgruppens arbejde kan indgå som en del af HHK's pædagogiske udviklingsarbejde.
4. Gruppen skal herudover udarbejde udkast til svar på direktoratets høringskrivelse af 12. november 1980 om besparelser på eksamensområdet.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Lektor Britt-Mari Blegvad (formand); afdelingsleder Henning Kjølby; HD-stud. Kurt Louring; cand.merc.-stud. Torben Ro Madsen; lektor Aage Nedergaard; HA-stud. Michael Møller Nielsen; cand.merc.-stud. Michael Træsborg; professor Zakken Worre.

Udvalg vedrørende HD-dimittenders overgang til cand.merc.-studiet

Kommissorium:

Udvalget har til opgave at overveje, om der bør og kan etableres en særlig ordning for HD-dimittenders optagelse på cand.merc.-studiet. Udvalget bør endvidere udarbejde forslag til en eventuel adgangsordnings nærmere indhold og de betingelser, der skal gælde for adgangen til cand.merc.-studiet via den særlige ordning. Udvalget bør endvidere overveje, hvornår en ordning i givet fald kan etableres.

Specielt skal udvalget tage stilling til det i en i 1980 af et udvalg under Undervisningsministeriet afgivet betænkning anførte forslag om bl.a. HD-dimittenders adgang til revisor-kandidatuddannelsen. Udvalget er bekendt med, at Undervisningsministeriet har afkrævet højskolen et hørings svar vedrørende den ministerielle betænkning senest den 11. maj 1980. Denne frist bør søges forlænget.

Fakultetsstudienævnet tilsluttede sig, at der heri også ligger, at udvalget skal tage stilling til, om det cand.merc.-studium, som HD-dimittender eventuelt måtte få adgang til, skal være et heltids- eller deltidsstudium.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Lektor Harald Vestergaard (formand); cand.merc.-stud. Christian Andersen; lektor Niels Bjørn-Andersen; HD-stud. Jan Falkenstein; revisor Svend Høgsberg Kristensen; HD-stud. Peer Hansen; lektor Robert Sloth Pedersen; cand.merc.-stud. Michael Træsborg.

Didaktikudvalget

Kommissorium:

at fremme og koordinere den pædagogiske udvikling ved den økonomiske afdeling med baggrund i den almene udvikling inden for det pædagogiske område, herunder tilrette-

lægge og gennemføre almenpædagogiske og fagdidaktiske kurser, introduktionskurser og kurser i studieteknik,
at iværksætte en pædagogisk forskning, som tager sigte på højskolens indføring i undervisningsaktiviteter,
at vurdere nye undervisningsmodeller og i givet fald at fremme deres indføring i undervisningen,
at behandle sager vedrørende ansættelse af fagligpædagogiske konsulenter og tekniske assistenter, og
at behandle de i forbindelse med løsningen af ovenstående opgaver nødvendige budgetforslag.

Udvalget bestod i beretningsperioden af.

HA-stud. Lars Bjørnvik; lektor Vagn Thorsgaard Jacobsen; cand.merc.-stud. Michael Møller Jensen, lektor Aage Nedergaard; lektor Jens C. Ry Nielsen.

Udvalget vedrørende socialorienteret studenterrådgivning

Lektor Britt-Mari Blegvad (formand); cand.merc.-stud. Inger Lassen; HD-stud. Kurt Louring; cand.merc.-stud. Michael Træsborg.

Det erhvervsproglige fakultetsstudienævn

havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Afdelingsleder, lektor Jacques Qvistgaard (formand); EA/ED-stud. Tove Sørensen (næstformand); lektor Inge Gorm Hansen; lektor Bente Kristensen; lektor Erna Sølling; EG-stud. Karin Havsager; EG-stud. Helen B. Jensen; EK-stud. Lone Schmidt.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Afdelingsleder, lektor Jacques Qvistgaard (formand); EK-stud. Lone Schmidt (næstformand); adjunkt Lise-Lotte Hjulmand (fra 25/3 1981); professor Hans Peder Kromann; lektor Finn Messell (indtil 25/3 1981); lektor Erna Sølling; EG-stud. Anne Mette Djørup (fra 25/3 1981); EA/ED-stud. Bente Ibsen; EG-stud. Unni Mathiasson (indtil 25/3 1981); EG-stud. Peter Sorgenfrey.

Sekretær: Fuldmægtig Kjeld K. Lykke.

Udvalg nedsat under det erhvervsproglige fakultetsstudienævn:

Tolkeudvalget

Udvalgets kommissorium er følgende: at formidle tværfaglige kontakter og udveksling af undervisningsmateriale; at tilrettelægge og gennemføre arrangementer, der kan støtte undervisningen i disciplinen; at tilrettelægge og gennemføre kurser i notatteknik og simulantolkning.

Udvalget havde i beretningsperioden følgende sammensætning:

Lektor Inge Baaring (formand); lektor Edna Seear Christensen; ekstern lektor Susanne

Hertz; ekstern lektor Vibeke Pentz-Møller; EK-stud. Kirsten Rasmussen; EK-stud. Antje Rösch.

Det sproglige didaktikudvalg

Udvalget blev oprindelig nedsat af det sproglige fagråd, men henhører i dag under det erhvervsproglig fakultetsstudienævn.

Udvalget har følgende kommissorium:

at tilrettelægge og gennemføre almen didaktiske kurser med henblik på lærernes grund- og efteruddannelse samt stemmepøver og stemmetræning,

at medvirke ved fagdidaktiske kurser,

at fremme arbejdet i studie- og projektgrupper, der søger at udvikle og afprøve nye metoder og midler med henblik på Højskolens undervisningsaktiviteter,

at behandle de i forbindelse med løsningen af ovenstående opgaver nødvendige budgetforslag.

Udvalget havde i beretningsperioden følgende sammensætning:

Adjunkt Jørgen Høedt (formand); lektor Lita Lundquist; lektor Klaus Müller; lektor Helge Schwarz; + 3 studenterpladser, som ikke har været besat i beretningsperioden.

Sekretær: Teknisk leder Finn Kempf.

Udvalget vedrørende de valgfri fag

Udvalget blev nedsat den 30.11.1977 og har til opgave at tilrettelægge og administrere de valgfri fag.

Udvalget havde i beretningsperioden følgende sammensætning:

Lektor Heribert Picht (formand); lektor Birgitte Friis; + 2 studenterpladser, som ikke har været besat i beretningsperioden.

Sekretær: Assistent Kirsten Davidsen.

Udvalget vedrørende principper for studienævnenes pædagogiske udtalelser m.v.

Udvalgets kommissorium er følgende: at have til opgave at udarbejde forslag til principper og retningslinier for studienævnenes udtalelser om stillingsansøgerees pædagogiske kvalifikationer, både i relation til ansættelse af undervisningsassistenter og i relation til ansættelse af fastansatte lærere og eksterne lektorer.

Udvalget havde følgende sammensætning:

EA/ED-stud. Bente Ibsen; EG-stud. Unni Mathiasson; lektor Finn Messell; lektor Erna Sølling.

Sekretær: Fuldmægtig Kjeld K. Lykke.

Revisionsudvalget

Udvalget blev nedsat den 28. november 1979. Udvalget har følgende kommissorium:

At gennemgå den gældende bekendtgørelse for de erhvervsproglige eksaminer samt studieordning for sprogstudierne (studievejledningen) og eventuelt fremkomme med forslag til ændringer af de heri indeholdte bestemmelser. Udvalgets arbejde bør navnlig koncentreret om følgende spørgsmål:

1. Uddannelsernes formål på de forskellige trin sammenholdt med de givne og de forventede fremtidige funktioner i samfundet samt forholdet mellem de erhvervsproglige studier og det samlede uddannelsessystem.
2. Uddannelsernes struktur samt disciplinernes indhold og omfang på de forskellige trin, herunder mulighed for en højere grad af integration mellem sprogene og mellem de forskellige fag indenfor de enkelte sprog.
3. Muligheden for differentierede uddannelser, evt. ved en modulopbygning, herunder også kombinationsuddannelser (et sprogstudium + studiet af et særligt sagsområde), inddragelse af nye sprog og samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner.
4. Eventuelle ændringer af undervisnings- og studieform og indvirkningen heraf på de skriftlige og mundtlige prøver.

Det henstilles til udvalget at koordinere sit arbejde med den planlægning, som måtte foregå i de etablerede organer ved sprogstudierne. Udvalget bør endvidere i sit arbejde inddrage andre institutioners og organers overvejelser vedrørende de sproglige uddannelser.

Udvalget kan efter behov nedsætte underudvalg.

Udvalget havde i beretningsperioden følgende sammensætning:

Lektor Bente Kristensen (formand); lektor Inge Gorm Hansen (næstformand); EA/ED-stud. Marianne Bach; EK-stud. Ellen-Marie Bentsen (udtrådt den 1.11.80); lektor Frede Boje; lektor Gunhild Dyrberg; Eva Gabe (indtrådt den 1.9.80); EG-stud. Jørgen Hansen; EA-stud. Pia Hansen; EA-stud. Carsten Harder (indtrådt 1.11.80); Henrik Kersting (indtrådt den 1.12.80); lektor Lita Lundquist; EG-stud. Linda McNeary (udtrådt den 1.11.80); handelsfaglærer Hanne Nielsen; lektor Erik Otto; EG-stud. Bent Pries-Larsen (udtrådt den 1.12.80); lektor Helge Schwarz; EK-stud. Leif P. Skriver; EG- og ED-stud. Lone Skøtt (udtrådt den 1.1.81); lektor Ellen Sundbo; adjunkt Birthe Vesterli; adjunkt Anette Villemoes; EK-stud. Ole Winding (indtrådt den 1.12.80); EK-stud. Karen Wolf-Frederiksen (udtrådt den 1.9.80); EK-stud. Hanne von Wowern (udtrådt den 1.11.80).

Sekretær: Assistent Elsebeth Lange.

E. Fagstudienævnene

Ifølge statuttens §§ 56-60 har fagstudienævnene fået tillagt følgende opgaver og beføjelser.

Tilrettelæggelse af undervisningen og afholdelse af eksaminer; udarbejdelse og ajourføring af studieordninger og studievejledninger; ansættelse af undervisningsassistenter; udtalelser i forbindelse med oprettelse og nedlæggelse af lærerstillinger; udarbejdelse af bevillingsbehov i forbindelse med aktiviteterne henhørende under fagstudienævnene; disponering over personale og pengebevillinger som er stillet til rådighed for studienævnet.

1. De erhvervsøkonomiske fagstudienævn

HA-studienævnet

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Lektor Leif Bloch Rasmussen (formand); HA-stud. Thomas Dyrbye (næstformand);

lektor Søren Christensen; lektor Palle Geleff; lektor Flemming Hansen; lektor Svend Marker-Larsen; HA-stud. Karin Andersen; HA-stud. Søren Andreasen; HA-stud. Niels Ankersen; HA-stud. René Wedel.

og i perioden 1.12.1980 – 31.7.1981 følgende sammensætning:

Lektor Leif Bloch Rasmussen (formand); HA-stud. Karin Andersen (næstformand); lektor Jens Bjerregaard Christensen; lektor Jens Oluf Elling; kandidatstipendiat Preben West Hansen; professor Zakken Worre; HA-stud. Martin Bjerg (til 15.6.1981); HA-stud. Ulf Brinkjær; HA-stud. Kristian Heldt Hansen (fra 15.6.1981); HA-stud. Michael Chr. Knudsen; HA-stud. Tina Kreipke.

Sekretær: Assistent Jane Hjorth-Andersen.

Udvalg nedsat under HA-studienævnet

Ansættelsesudvalg

Professor Zakken Worre og HA-stud. Tina Kreipke.

Betækningsudvalg

Kandidatstipendiat Preben West Hansen og HA-stud. Karin Andersen.

Budgetudvalg

Lektor Leif Bloch Rasmussen og HA-stud. Ulf Brinkjær.

Dispensationsudvalget

Lektor J. Bjerregaard Christensen og HA-stud. Karin Andersen.

Udvalget vedr. pædagogiske udtalelser

Lektor J. O. Elling; HA-stud. Martin Bjerg (til 15.6.81); HA-stud. Kr. Heldt-Hansen (fra 15.6.81).

Cand.merc.-studienævnet

havde i perioden 1.8.1980 – 30.11.1980 følgende sammensætning:

Cand.merc.-stud. Tim Fog (formand); lektor Jens Fejø (næstformand); professor Egil Fivelsdal; lektor Peter Duus Hansen; seniorstipendiat Svend Høgsberg Kristensen; lektor Orla G. Petersen; cand.merc.-stud. Jytte Jacobsen; cand.merc.-stud. Finn Kristiansen; cand.merc.-stud. Niels Laursen; cand.merc.-stud. Jesper Schmidt.

og i perioden 1.12.1980 – 31.7.1981 følgende sammensætning:

Lektor Orla G. Petersen (formand); cand.merc.-stud. Jesper Schmidt (næstformand); lektor Søren Christensen; cand.polit. Karin Kristensen; lektor Johannes Mouritsen; lektor Henrik Schaumburg-Müller; cand.merc.-stud. Henrik Jensen; cand. merc.- stud. Torsten Ro Madsen; cand.merc.-stud. Kevin J. Müller; cand. merc.-stud. Thomas Rasmussen.

Sekretær: Assistent Lis Langen.

Studienævnet for HD, 1. del

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:
HD-stud. Flemming Petersen (formand); afdelingsleder Orla Brandt Jensen (næstformand); professor Bjarke Fog; lektor Steffen Jørgensen; afdelingsleder Henning Kjølby; undervisningsassistent Niels Bjerre; HD-stud. Kim Bonde; HD-stud. Erik R. Jensen; HD-stud. Henrik A. Larsen; HD-stud. Jan Rasmussen.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981:

Afdelingsleder Henning Kjølby (formand); HD-stud. Peer Hansen (næstformand); professor Bjarke Fog; professor E. Lykke Jensen; lektor Mogens Eggert Møller; ekstern lektor Hans H. Bjerling (fra 12/3 1981); HD-stud. Jane Mortensen; HD-stud. Flemming Petersen; HD-stud. Jan Rasmussen; HD-stud. Pia Skau.

Sekretær: Fuldmægtig Thorkild Kristoffersen.

Studienævnene for HD, 2. del

Studienævnet for afsætningsøkonomi

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:
Professor Arne Rasmussen (formand); HD-stud. Erik Hove (næstformand); lektor Cai F. Christensen; lektor Søren Heede; lektor Orla Nielsen; seniorstipendiat Michael Pettersson; HD-stud. Mary-Ann Frydendahl; HD-stud. Helge Lunau; HD-stud. Ole Nielsen; HD-stud. Erling Torp.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Professor Arne Rasmussen (formand); HD-stud. Ole Nielsen (næstformand); lektor Hans Engstrøm; lektor Hanne Hartvig Larsen; lektor Orla Nielsen; seniorstipendiat Michael Pettersson; HD-stud. Preben Christensen; HD-stud. Helge Lunau; HD-stud. Erik Schacht; HD-stud. Kaj Touborg.

Pr. 31. maj 1981 indtrådte HD-stud. Henrik Dorph Jensen som suppleant for HD-stud. Preben Christensen.

Sekretær: Assistent Lise Nielsen.

Studienævnet for Finansiering og Kreditvæsen

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:
Professor Carl E. Sørensen (formand); lektor Henning Holten (næstformand); ekstern lektor Ole Zacchi; HD-stud. William Branth; HD-stud. Jens Peter Larsen.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Professor Carl E. Sørensen (formand); ekstern lektor Ole Zacchi (næstformand); adjunkt Kaj Svarrer; HD-stud. William Branth.

Sekretær: Hanne Toft.

Studienævnet for forsikring

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:
Afdelingsleder Knud Hansen (formand); undervisningsassistent Erik Damm (næstformand); HD-stud. Torben Henriksen; HD-stud. Mogens Skov; HD-stud. Carsten Skovbro.

og perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Afdelingsleder Knud Hansen (formand); undervisningsassistent Erik Damm (næstformand); HD-stud. Sven Erik Carlsen; HD-stud. Peer Bo Pedersen; HD-stud. Bent Zachariasen.

Sekretær: Agnete Kitaj.

Studienævnet for organisation

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Lektor Henrik Holt Larsen (formand); HD-stud. Henrik Lüppert Jensen (næstformand); professor Flemming Agersnap; lektor Niels Bjørn-Andersen; lektor Harald Enderud; kandidatstipendiat Torben Beck Jørgensen; HD-stud. Kjeld Bak; HD-stud. Tom Hansen; HD-stud. Henrik Storm Nielsen; HD-stud. Peder A. Poulsen.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Lektor Henrik Holt Larsen (formand); professor Flemming Agersnap (1.12.80 - 31.12.80); lektor Niels Bjørn-Andersen; lektor Harald Enderud; kandidatstipendiat Torben Beck Jørgensen; kandidatstipendiat Hardy Roed Thorsen (1.1.81 - 31.7.81).

Observatør: Peder A. Poulsen.

Sekretær: Fuldmægtig Grethe Rønn.

Studienævnet for Regnskabsvæsen

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Lektor Henning Kirkegaard (formand); HD-stud. Jan Falkenstein (næstformand); lektor Dennis Clausen; lektor Preben Melander; adjunkt Ulrik Gorm Møller; lektor Flemming Rasmussen; HD-stud. Johnny Daugaard Jacobsen; HD-stud. Ivan Harbjerg Kristensen; HD-stud. Claudia Anker Nielsen; HD-stud. Per Rønne.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Lektor Henning Kirkegaard (formand); HD-stud. Johnny Daugaard Jacobsen (næstformand); lektor Jens Oluf Elling; lektor Erik Hansen; adjunkt Jørgen Meyer; adjunkt Ulrik Gorm Møller; HD-stud. John Michael Aasøe; HD-stud. Michael Friborg Madsen; HD-stud. Torben Mærsk; HD-stud. Per Rønne.

Sekretær: Assistent Lisa Borges.

Studienævnet for Udenrigshandel

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Lektor Ole Wiberg (formand); lektor Poul Schultz (næstformand); adjunktvikar John Carlsen; afdelingsleder Lauge Stetting; lektor Harald Vestergaard; HD-stud. Lennart Berndtsson; HD-stud. Claus Clausen.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Lektor Ole Wiberg (formand); lektor Poul Schultz (næstformand); lektorvikar John Carlsen; afdelingsleder Lauge Stetting; lektor Harald Vestergaard; HD-stud. Mads Barslund; HD-stud. Claus Clausen; HD-stud. Niels Jensen; HD-stud. Jørgen Schaarup-Jensen; HD-stud. Hans Vengberg.

Sekretær: Overassistent Jytte Beckert.

Studienævnet for revision og skatteret

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Lektor Robert Sloth Pedersen (formand); revisionsstud. Jørgen Halberg (næstformand); adjunkt Claus Jensen; lektor Poul Olsen; lektor Orla G. Petersen; revisionsstud. Jørgen Friis; revisionsstud. David Holm; revisionsstud. Jesper Dan Jespersen.

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Lektor Robert Sloth Pedersen (formand); revisionsstud. Jesper Dan Jespersen (næstformand); lektor Kjeld Hemmingsen; adjunkt Claus Jensen; lektor Poul Olsen; lektor Orla G. Petersen; revisionsstud. Ulrik Bloch-Sørensen; revisionsstud. Karen J. Jørgensen (fra 12.1.81); revisionsstud. Axel af Rosenborg (til 12.1.81); revisionsstud. Niels Salling; revisionsstud. John Henrik Schmidt.

2. De erhvervsproglige fagstudienævn

EG-studienævnet

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Afdelingsleder Gert Engel (formand); EG-stud. Walther Kjøng (næstformand); lektor Helen Fogh; lektor Anne Dueholm; handelsfaglærer Jette Krog; adjunkt Erna Sølling; EG-stud. Max Andersen; EG-stud. Denise Schöni; EG-stud. Lone Skøtt; EG-stud. Margit Sonne

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Afdelingsleder Gert Engel (formand); EG-stud. Walther Kjøng (næstformand); undervisningsassistent Vibeke Lykke Friis; handelsfaglærer Jette Krog; adjunkt Erna Sølling; lektor Henrik Selsø Sørensen; EG-stud. Anne Mette Djørup; EG-stud. Bent Ellingsgaard; EG-stud. Arlette Gürtler; EG-stud. Unni Mathiasson.

Sekretær: Fuldmægtig Lone Burmeister.

EA/ED-studienævnet

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Adjunkt Lise-Lotte Hjulmand (formand); EA/ED-stud. Elsebeth Lange (næstformand);

lektor Bente Kristensen; lektor Lita Luridquist; lektor Heribert Picht; EA/ED-stud. Carsten Harder; EA/ED-stud. Helen B. Jensen

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Adjunkt Lise Hjulmand (formand); EA/ED-stud. Bente Ipsen (næstformand); lektor Liselotte Brøndlund; lektor Lita Lundquist; lektor Heribert Picht; EA/ED-stud. Gerd Andersen; EA/ED-stud. Kirsten Outzen; EA/ED-stud. Susan Wiingaard (udtrådt pr. 30.6.1981).

Sekretær: Marianne Olsen.

EK-studienævnet

Studienævnet havde i perioden 1.8.1980 - 30.11.1980 følgende sammensætning:

Lektor Niels Henning Pedersen (formand); stud.ling.merc. Susanne Maimann (næstformand); lektor Inge Baaring; lektor Gunhild Dyrberg; lektor Inge Gorm Hansen; stud.ling.merc. Karin Larsen; stud.ling.merc. Jørgen Chr. Nielsen; stud.ling.merc. Lone Schmidt.

Sekretær: Fuldmægtig Kjeld K. Lykke

og i perioden 1.12.1980 - 31.7.1981 følgende sammensætning:

Lektor Niels Henning Pedersen (formand); stud.ling.merc. Jørgen Chr. Nielsen (næstformand); adjunkt Gunhild Dyrberg; professor Hans-Peder Kromann; lektor Helge Schwarz; stud.ling.merc. Carsten Harder; stud.ling.merc. Lone Schmidt; stud.ling.merc. Leif Skriver.

Sekretær: Elisabeth Bitsch-Christensen.

Opgaveudvalg

Udvalgene blev oprindeligt nedsat af det erhvervsproglige fagråd og henhører i dag under de *erhvervsproglige fagstudienævn*.

Udvalgene bestod i beretningsperioden af:

Engelsk

Lektor Edna Seear Christensen; lektor Sven Sorgenfrey; lektor Tyge Stavnstrup.

Fransk

Lektor Aase Ballais; lektor Jacques J. Qvistgaard; Henrik Selsøe Sørensen.

Italiensk

Lektor Mirella Cristofoli; lektor Johanne Mengel; lektor Dorte Westrup.

Spansk

Lektor Jørgen Jensen; lektor Niels Henning Pedersen; lektor Halvor Søeborg; lektor Erna Sølling.

Tysk

Lektor Frede Boje; lektor Flemming Koue; adjunkt Bente Kristensen; lektor Poul Rosbach.

3. Studievejledningen for de erhvervsøkonomiske og de erhvervsproglige studier

Studievejledningen for HA- og cand.merc.-studiet

Stillingerne som studievejledere er oprettet i tilknytning til henholdsvis HA- og cand.merc.-studienævnet som har ansættelseskompetencen. Vejlederne har en selvstændig funktion m.h.t. varetagelse af arbejdsopgaverne, i praksis sker dette i et tæt samarbejde med studienævnssekretariatet. Stillingerne besættes af ældre studerende, og er normeret til 20 timer ugentligt for hver stilling. I beretningsperioden er Michael Træsberg afløst af Torsten Ro Madsen som HA-studievejleder, og Birgit Munck er afløst af Inger Lassen som cand.merc.-studievejleder.

Arbejdsområder

Studievejlederne bistår de studerende i at løse deres problemer af studiemæssig karakter, vejledningen skal altså opfattes som hjælp til selvhjælp. Dette omfatter mange forskellige artede forhold, hvoraf her kun skal nævnes nogle hovedtyper som: dispensationer fra studieordningen, planlægning af studieforløbet, kontakt til medstuderende og lærere/institutioner, økonomiske forhold, forhold der vedrører privatlivet og meget andet. Visse af funktionerne er af mere administrativ karakter, det drejer sig f.eks. om forbehandling af dispensationer for studienævnene m.h.t. præcedens og evt. konsekvenser for det videre studieforløb af en given dispensation og lign. Studievejlederne er også inddraget i udformningen af den skriftlige studievejledning, som studienævnene lader udarbejde hvert år.

I et vist omfang iværksætter studievejlederne også opsøgende aktiviteter, dette arbejde er desværre lavt prioriteret i det daglige arbejde p.g.a. tidspres. Det opsøgende arbejde kan f.eks. foregå ved at indkalde de studerende fra en bestemt årgang til møderne med vejlederen for at orientere om det kommende år i studiet. Desuden har vejlederne skrevet artikler om væsentlige forhold, som de studerende skal være opmærksomme på.

Udover den egentlige studievejledning varetager vejlederne også opgaver, der kan betegnes som Uddannelses- og Erhvervsvejledning. Den første del af aktiviteterne retter sig mod potentielle studerende, der foregår ved, at vejlederne tager ud på skolerne i omegnen og holder oplæg om studierne og adgangsbetingelserne. En gang om året holder vejlederne fra de to fakulteter en fælles Åben Hus dag, hvor eleverne inviteres ind på højskolen, i dette arrangement deltager foruden vejlederne også ældre studerende fra de forskellige studieretninger. Endelig har studievejlederne på eget initiativ udarbejdet mindre pjecer om studierne direkte beregnet på de potentielle studerende, det er vores ønske, at dette område kan få en større vægt i det samlede vejledningstilbud i tiden fremover. Erhvervsvejledningen ligger uden for studievejledernes egentlige kompetenceområde, da det kræver et større overblik over arbejdsmarkedet, her henvises således ofte til fagforeninger eller andre kontakter.

Studievejledningen for HD, 1. del

Studievejledningen for HD, 1. del, har nu fungeret i to år. Det har været en særdeles travl periode. Dels med etableringen, som påbegyndte i efteråret 1979, og dels med udbredelse af kendskab til vejlederfunktionen såvel internt som eksternt. Det lykkedes i løbet af et par måneder at få vejledningen til at fungere. Endda så godt, at der siden har været meget stor søgning, såvel fra de 1.dels studerende som fra de potentielle.

I lighed med de andre studievejledninger på HHK, foretager 1.del vejlederen opsøgende arbejde med bl.a. afholdelse af foredrag externt om internt om adgangen til 1.del og kort om 2. dels studierne. Disse foredrag afholdes på gymnasier, handelsskoler og folkeskoler, som er meget interesseret i uddannelserne på HHK netop i disse "arbejdsløshedstider".

Af de mere generelle studievejledningsopgaver er at orientere og vejlede potentielle som optagne studerende i de fortolkninger der ligger til grund for optagelse og studie på HHK i henhold til gældende anordninger og bekendtgørelser vedrørende HD 1.dels studiet. Af eksempler bør nævnes optagelsesbetingelser, dispensationsprocedurer, eksamenskrav og meritoverførsler m.m. Disse opgaver samt opgaver af studierelevant karakter kan man trygt henvende sig med til studievejlederen, som efter bedste evne vil få løst evt. problemstillinger. Studievejlederen har tavshedspligt.

Studievejlederen er selv HD-studerende og vil med sit indgående kendskab til HHK's struktur lette kommunikationen mellem de studerende og evt. berørte parter i administrationen såvel internt som eksterne problemløsninger.

Derfor, brug din studievejleder, hvad enten det er spørgsmål af opklarende karakter, eller det drejer sig om mere personlige problemstillinger. Studievejledningen for HD 1. del er på Fabrikvej 7, 1. sal, lokale 129. Der er åbent mandag, tirsdag og onsdag fra kl. 15-20. Tlf. 01 19 19 lokal 350.

Studievejledningen for sprog

Studievejledningen/sprog blev oprettet i 1980 ved ansættelsen af Hans Henrik Sorgenfrey, EK-vejleder, og Tina Ørskov Frandsen, EA/ED-vejleder, pr. 15/8-80. EG-vejleder, Pia Jensen blev ansat den 1/9-80.

Studievejledernes opgaver består primært i vejledning af studerende på alle trin af de erhvervsproglige studier med hensyn til f.eks. studieplanlægning, eksamensforhold, dispensationspraksis, erhvervs muligheder, sociale problemer etc., samt vejledning af potentielle studerende.

Det viste sig efter relativ kort tid, at studievejledningen har udfyldt en længe savnet funktion. Henvendelserne har været mange og forskelligartede – og der er med fordel udøvet samarbejde på tværs af studietrin. Ligeledes har der været et udmærket samarbejde mellem studievejlederne på de 2 fakulteter.

F. Andre udvalg

Hovedsamarbejdsudvalget

Udvalget er oprettet i medfør af økonomi- og budgetministeriets cirkulære af 16. februar 1972 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomhed og institutioner. Udvalget bestod i beretningsperioden af:

A-siden

Rektor, professor Frode Slipsager (formand); prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen; administrator Poul Flindhardt (indtil 1.6.1981) herefter administrator Jørgen Friis Christen-

sen; overbibliotekar Ole Harbo (bib); fuldmægtig Per Boje Jensen (adm); lektor Hans Peter Jørgensen (sp); lektor Jørgen Kai Olsen (indtil 1.1.1981) (øk) herefter lektor Tage Skjøtt-Larsen (øk).

B-siden

Assistent Lise Abildgaard (næstformand) (adm) (indtil 12.2.1981) herefter assistent Jane Hjorth-Andersen (adm); fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen (adm); lektor Gert Engel (sp); lektor Elisabeth Thuesen (indtil 1.9.1980) (øk) herefter lektor Søren Heede (øk); ekstern lektor Bente Hornemann (sp); bibliotekar Karen Bache (bib); assistent Birgit Ulriksen (indtil 12.2.1981) (adm) herefter assistent Elsebeth Kjærstrup (bib); skolebetjent John Kirchhoff-Jørgensen (adm); fuldmægtig Thorkild Kristoffersen (adm).

Sekretær: Fuldmægtig Lone Dreisler.

Udvalg nedsat under hovedsamarbejdsudvalget

Strukturudvalget

Udvalget arbejder med Handelshøjskolens administrative strukturproblemer.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Rektor, professor Frode Slipsager (formand) i samarbejde med afdelingsleder, prorektor Jørgen Jensen; assistent Lise Abildgaard (adm); assistent Mogens Andersen (adm); administrator Poul Flindhardt; overbibliotekar Ole Harbo (bib); assistent Lis Langen (adm); fuldmægtig Kjeld K. Lykke (adm); lektor Jørgen Kai Olsen (øk); fuldmægtig Hanne Feveile (sp).

Kursusudvalget

Udvalget udarbejder og forestår interne kurser.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Fuldmægtig Marly Arnoldus (formand) (øk); assistent Lise Abildgaard (adm); assistent Vivi Rønne Hansen (sp); assistent Lisbeth Paulsen (øk); bibliotekar Birgitte Lauritsen (bib).

Handelshøjskolens personalepolitikudvalg

Udvalget opløstes i juni 1980 efter at have udarbejdet forslag til personalepolitik for højskolen.

Handelshøjskolens rengøringsudvalg

Udvalgets kommissorium er at undersøge mulighederne for en bedre rengøring, herunder fordele og ulemper ved eget rengøringspersonale contra rengøringselskaber.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

Fuldmægtig Kjeld K. Lykke (formand) (adm); fuldmægtig Herbert Christy (adm); skolebetjent Preben Gamholdt (adm); bibliotekar Birgitte Lauritsen (bib); assistent Solveig Petersen (øk).

Lokalsamarbejdsudvalget

I medfør af Økonomi- og Budgetministeriets cirkulære af 16. februar 1972 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomheder og institutioner er der den 17. januar 1978

oprettet et lokalsamarbejdsudvalg for centraladministrationen under hovedsamarbejdsudvalget på Handelshøjskolen i København.

Udvalget bestod i beretningsperioden af:

A-siden

Administrator Poul Flindhardt (formand – udtrådt pr. 1.6.81) herefter administrator Jørgen Friis Christensen (formand fra 1.6.81); fuldmægtig Jørgen Andersen; fuldmægtig Herbert Christy; fuldmægtig Per Boje Jensen; afdelingsleder Finn Kempf; fuldmægtig Th. Kristoffersen (til 31.5.81) herefter kontaktperson for studienævnsekretariatet – økonomi Lis Langen; fuldmægtig Kjeld K. Lykke; fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen (til 31.5.81); kontorchef Kurt Poder (fra 1.7.81); kontaktperson for matrikelkontoret – økonomi Hans Ryberg (fra 1.6.81); kontorchef Claus Tønnesen (fra 1.8.81).

B-siden

Assistent Lise Abildgaard (næstformand til 31.5.81) herefter assistent Jane Hjorth-Andersen (næstformand fra 1.6.81); assistent Mogens Andersen; assistent Bente Christensen; assistent Kirsten Davidsen; skolebetjent Eigil Jensen (fra 1.6.81); assistent Kaj Jensen (til 31.5.81); skolebetjent J. Kirchhoff-Jørgensen; fuldmægtig Th. Kristoffersen (fra 1.6.81); assistent Birgit Larsen (fra 1.6.81); assistent Gunna Lund; fuldmægtig Mogens Nørager-Nielsen (fra 1.6.81); assistent Hans Ryberg (til 31.5.81).

Sekretær: Assistent Bente Petersen.

IV. Lærerstab og administration

A. Oversigt over lærerstabens sammensætning

Ved udgangen af undervisningsåret 1980/81 var der, jf. nedennævnte oversigt, ved højskolen ansat 20 professorer, hvoraf 1 som rektor, 10 docenter, afdelingsledere og fagledere, 30 lektorer uden forskningspligt i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi, 3 adjunkter uden forskningspligt i sprog, 8 fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi, 90 lektorer, 19 adjunkter, 18 stipendiater, 62 eksterne lektorer samt 614 undervisningsassistenter.

Antal ansatte ved højskolen pr. ultimo juli 1981:

1. Professorer	20
2. Docenter, afdelingsledere og fagledere	10
3. Adjunkter/lektorer uden forskningspligt i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi	33
4. Fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi	8
5. Amanuensisgruppen	109
6. Forskningsstipendiater	12
7. Seniorstipendiater	5
8. Scholarstipendiater	1
9. Eksterne lektorer	62
10. Undervisningsassistenter	614
11. Administrative medarbejdere i administrationen	94
12. Administrative medarbejdere ved biblioteket	30
13. Administrative medarbejdere ved edb-Centeret	6
14. Administrative medarbejdere ved institutterne	61
Ialt	1065

Antal lærere ved højskolen pr. ultimo juli 1981

	1925	1940	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1981
Professorer i økonomi m.v.	0	2	3	4	7	11	11	12	15	16
Professorer i jura	0	0	1	1	1	2	2	2	1	1
Professorer i sprog	0	0	0	1	1	1	3	3	3	3
Professor i kulturhistorie	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
Docenter, afdelingsledere og fagledere:										
i økonomi m.v.	3	2	4	4	3	1	7	6	6	6
i sprog	0	0	1	0	1	0	3	4	4	4

	1925	1940	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1981
Adjunkter og lektorer uden forskningspligt:										
i erhvervslære og samfundsøkonomi	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2
i sprog	0	3	9	9	12	22	33	30	37	31
Fastansatte lærere: i maskinskrivning og stenografi	0	0	0	0	0	1	3	4	7	8
Eksterne lektorer: i økonomi	0	13	15	10	7	8	8	3	28	28
i sprog	0	2	2	2	0	0	3	4	29	34
Amanuensisgruppen: i økonomi m.v.	0	4	4	6	11	26	53	70	76	81
i sprog	0	0	0	1	1	1	9	11	19	28
Stipendiater	0	0	0	0	0	4	14	20	20	18
Undervisningsassistenter: erhvervsøkonomiske studier	18	36	51	44	59	123	237	261	405	438
erhvervsproglige studier	10	21	38	44	43	28	36	89	225	176
Antal lærere m.v. i alt ¹	31	86	128	127	147	230	425	523	878	874
(heraf heltidsansatte)	3	11	24	29	39	74	154	169	191	198

1) En sammentælling af antal lærere inden for de enkelte kategorier svarer ikke nødvendigvis til totaltallet, idet nogle lærere kan være medregnet under begge grupper.

B. Fortegnelse over højskolens lærere og forskningsmedarbejdere ved udgangen af undervisningsåret 1980/81

Professorer:

Flemming Agersnap, organisationsteori, udnævnt 1/2 1978; Torben Agersnap, organisation og arbejdssociologi, udnævnt 1/3 1969; Ejler Alkjær, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/12 1957; Børge Dahl, erhvervsret, udnævnt 1/7 1981; Egil Fivelsdal, organisationssociologi, udnævnt 1/10 1973; dr.polit. Bjarke Fog, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/10 1958; Palle Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1953; dr.polit. Ernst Lykke Jensen, teoretisk statistik, udnævnt 1/6 1963; ekon.dr. Erik Johnsen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/9 1969; Bengt Jürgensen, engelsk, udnævnt 1/4 1973; Hans-Peder Kromann, tysk, udnævnt 1/11 1976; dr.jur. Ole Lando, erhvervsret, udnævnt 1/2 1963; Knud Lüttichau, nationaløkonomi, udnævnt 1/4 1974, (fratrådt 31/12 1980); Poul Milhøj, nationaløkonomi, udnævnt 1/1 1963; dr.polit. Niels Chr. Nielsen, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1979; dr.merc. Otto Ottesen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/5 1974; ekon.dr. Arne Rasmussen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/6 1961; dr.phil. Jens Rasmussen, fransk, udnævnt 1/2 1965; dr.merc. Frode Slipsager, international virksomhedsøkonomi, udnævnt 1/4 1976; Carl E. Sørensen, (konstitueret), finansiering, udnævnt 1/9 1963; Zakken Worre, regnskabsvæsen, udnævnt 1/2 1978.

Docenter, afdelingsledere og fagledere:

Afdelingsleder, cand.mag. Gert Engel, tysk, udnævnt 1/3 1969; afdelingsleder, cand.polit. Knud Hansen, forsikring, udnævnt 1/4 1968; afdelingsleder, translator Jørgen Jensen, spansk, udnævnt 1/8 1969; afdelingsleder, cand.polit. Orla Brandt Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 1/1 1969; lektor, cand.stat., civilingeniør Peter Kierkegaard-Hansen, edb, udnævnt 15/11 1970; afdelingsleder, cand.oecon, Henning Kjølbj, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt 1/8 1970; afdelingsleder, cand.mag. Jacques J. Qvistgaard, fransk, udnævnt 1/1 1969; fagleder, cand.mag. Sven Sorgenfrey, engelsk, udnævnt 1/8 1970; afdelingsleder, cand.polit. Lauge Stetting, udenrigshandel, udnævnt 1/4 1968; docent, dr.phil. Aage Aagesen, erhvervsgeografi, udnævnt 1/8 1948.

Adjunkter/lektorer uden forskningspligt i sprog, erhvervslære og samfundsøkonomi:

Lektorer

Translator Jørgen Also, engelsk, udnævnt 1/8 1974; cand.mag. Aase Baillais, fransk, udnævnt 1/8 1974; cand.mag. Paul Bay, engelsk, udnævnt 1/8 1946, (fratrådt 31/12 1980); cand.mag. Frede Boje, tysk, udnævnt 1/8 1974; cand.mag. Liselotte Brøndlund, tysk, udnævnt 1/8 1974; translator Edna Seear Christensen, engelsk, udnævnt 1/8 1974; cand.mag. Anne Dueholm, fransk og russisk, udnævnt 1/8 1974; translator, cand.ling.merc. Helle Pals Frandsen, engelsk, udnævnt 1/9 1977; cand.art. Birgitte Friis, fransk, udnævnt 1/9 1975; translator, cand.interpret. Helen Fogh, engelsk, udnævnt 1/9 1979; translator Pauli Gunderskov, tysk, udnævnt 1/8 1974; cand.mag. Erling Bjørn Hansen, tysk, udnævnt 1/8 1961 (fratrådt 31/7 1981); translator Héléne Holm, fransk, udnævnt 1/8 1974; mag.art. Jens Juhl Jensen, fransk, udnævnt 1/11 1978, (fratrådt 31/10 1980); Finn Hagen Jespersen HA, regnskabslære, erhvervslære og samfundsøkonomi, udnævnt 1/4 1967; cand.art. Hans Peter Jørgensen, tysk, udnævnt 1/9 1975; translator Harald Svane Knudsen, engelsk, udnævnt 1/8 1974, (fratrådt 31/7 1980); translator Flemming Koue, tysk, udnævnt 1/8 1974; cand.jur. Niels Krogh-Hansen, fransk, udnævnt 1/9 1979; cand.mag. Borge Larsen, engelsk, udnævnt 1/3 1969; translator Aase Lenstrup, fransk, udnævnt 1/1 1973; cand.mag. Inge Livbjerg, engelsk, udnævnt 1/8 1974; translator Knud Löwert, engelsk, udnævnt 1/8 1956; cand.mag. Finn Messell, engelsk, udnævnt 1/8 1974; translator Paul Monrad, engelsk, udnævnt 1/8 1974; Erik Otto HA, regnskabslære, erhvervslære og samfundsøkonomi, udnævnt 1/8 1955; translator Niels Henning Pedersen HD, spansk, udnævnt 1/8 1974; cand.mag. Poul Rosbach, tysk, udnævnt 1/8 1959; translator Vagn K. Sandberg, engelsk, udnævnt 1/8 1971; cand.mag. Tyge Stavnstrup, engelsk, udnævnt 1/8 1974; translator Ellen Sundbo, spansk, udnævnt 1/8 1972; translator Halvor Søeborg, spansk, udnævnt 1/9 1959; translator Erna Sølling, spansk, udnævnt 1/9 1980; cand.art. Dorte Westrup, fransk og italiensk, udnævnt 1/8 1974.

Adjunkter

Cand.ling.merc. Ellen Fehrn-Christensen, fransk, udnævnt 1/11 1979; cand.interpret. Helle Graun Hermann, fransk, (adjunktvikar 1.9.1980-31.8.1981); cand.ling.merc. Birthe Vesterli, tysk, udnævnt 1/9 1979.

Fastansatte lærere i maskinskrivning og stenografi:

Handelsfaglærer Anne Harries EA, udnævnt 1/1 1978; korrespondent Jette Krog ED, udnævnt 1/1 1978; handelsfaglærer Erna Larsen, udnævnt 1/1 1963; handelsfaglærer Jytte

Halfdan Madsen ED, udnævnt 1/8 1967; korrespondent Hanne Nielsen ED, udnævnt 1/10 1980; korrespondent Jette Nørgaard, udnævnt 1/9 1979; cand.ling.merc. translator Lise Saxov, udnævnt 1/8 1970; handelsfaglærer Inger Vikelsøe, udnævnt 1/10 1966, (fratrådt 30/9 1980); korrespondent Marie-Louise Westergård, udnævnt 1/1 1980.

Amanuensisgruppen:

Lektorer

Dr.rer.pol. Peter Aderhold, trafikforskning, udnævnt 1/9 1978; mag.scient.soc. Heine Andersen, HA-center, udnævnt 1/10 1977; mag.scient.soc. Ib Andersen, organisation, udnævnt 1/8 1978; cand.mag. Søren Kaas Andersen, spansk, udnævnt 1/8 1974; cand.merc. Jørgen Frode Bakka, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/11 1980; civilingeniør Gert Bechlund, edb-Centeret, udnævnt 1/8 1977; lic.merc. Niels Bjørn-Andersen, data-matik, udnævnt 1/8 1973; lic.jur. Britt-Mari Persson Blegvad, organisation og arbejds-sociologi, udnævnt 1/8 1973; translator, cand.ling.merc. Inge Baaring, tysk, udnævnt 15/9 1974; lic.merc. Finn Borum, organisation, udnævnt 1/10 1977; cand.polit. John Carlsen, udenrigshandel, udnævnt 1/9 1980; cand.polit. Cai F. Christensen, afsætnings-økonomi, udnævnt 1/8 1973; cand.polit. Jens Bjerregaard Christensen, erhvervs- og sam-fundsbeskrivelse, udnævnt 15/8 1978; cand.merc. Søren Christensen, organisation og ar-bejds sociologi, udnævnt 1/8 1973; cand.merc. Dennis Clausen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973; cand.ling.merc. Gunhild Dyrberg, fransk, udnævnt 1/11 1978; lic.merc. Jens Oluf Elling, regnskabsvæsen, udnævnt 1/12 1976; dr.merc. Harald Gjessing Enderud, or-ganisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/7 1974; cand.polit. Hans Engstrøm HA, afsæt-ningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973; translator, cand.jur. Ebbe Falck, udnævnt 1/8 1974, død 14/12 1980); cand.jur. Jens Fejø, europæisk markedsret, udnævnt 1/11 1974; cand.ling.merc. Lena Fluger, engelsk, udnævnt 1/9 1979; lic.polit. Palle Geleff, finansiering, udnævnt 1/7 1978; cand.merc. Lars Peter Grønholdt, teoretisk statistik, udnævnt 1/5 1980; cand.polit. E. Damsgård Hansen, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1973; cand.polit. Erik Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973; translator, cand.ling.merc. Inge Gorm Hansen, engelsk, udnævnt 1/8 1974; ekon.dr. Flemming Hansen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/9 1977; socialrådgiver Peter Duus Hansen, ledelsesforskning, udnævnt 1/6 1979; civilingeniør Ove Hedegaard, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/3 1978; lic.merc. Sø-ren Heede, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973; cand.jur. Kjeld Hemmingsen, er-hvervsret, udnævnt 1/8 1973; civilingeniør Tage Henriksen HD, edb-Centeret, udnævnt 1/1 1979; cand.psych. Bjarne K. Herskin, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/7 1977; cand.polit. Henning Holten, finansiering, udnævnt 1/3 1977, (fratrådt 28/2 1981); cand.merc. Stig Ingebrigtsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/5 1976; cand.polit. V. Thorsgaard Jacobsen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973; cand.oecon. Bjarne Sloth Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 15/10 1979; cand.merc. Poul-Erik Daugaard Jensen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/6 1981; Finn Junge-Jensen, MBA, organi-sation og arbejds sociologi, udnævnt 1/6 1978; cand.merc. Kjeld Arnth Jørgensen, er-hvervsøkonomi, udnævnt 1/9 1975; cand.merc. Steffen Jørgensen, teoretisk statistik, ud-nævnt 1/8 1973; cand.merc. Henning Kirkegaard, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973; lic.merc. John Hejn Kjær, informationsforskningsafdelingen, udnævnt 1/8 1973, (fra-trådt 30/6 1981); mag.art. Ulf Kjær-Hansen, presseforskning, udnævnt 1/8 1973; cand.

polit. Hans Kornø Rasmussen, udenrigshandel, udnævnt 1/9 1980; translator, cand.jur. Bente Kristensen, tysk, udnævnt 1/7 1980; cand.merc. Leif Kristensen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/8 1973; cand.scient. Hans Kurt Søgård Kvist, teoretisk statistik, udnævnt 1/2 1979; cand.merc. Hanne Hartvig Larsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 15/3 1976; cand. polit. Henrik Holt Larsen, organisation, udnævnt 1/10 1979; cand.polit. Lars Lund, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1973; cand.phil. Lita Lundquist ED, fransk, udnævnt 1/9 1979; cand.polit. Svend Marker-Larsen, nationaløkonomi, udnævnt 1/2 1975; cand.phil. Hanne Martinet, fransk, udnævnt 1/9 1979; cand.merc. Preben Melander, regnskabsvæsen, udnævnt 1/3 1978; cand.merc. Johannes Mouritsen, finansiering, udnævnt 1/1 1981; ingeniør Klaus Müller, tysk, udnævnt 1/4 1980; cand.jur. Mogens Eggert Møller, skatteret, udnævnt 1/8 1973; lic.merc. Peter Neergaard, regnskabsvæsen, udnævnt 1/12 1977; cand.oecon. Helmer Duelund Nielsen, nationaløkonomi, udnævnt 1/8 1973; cand.polit. Jens Carl Ry Nielsen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/8 1973; lic.merc. Orla Nielsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/8 1973; cand.merc. Ole Stenvinkel Nilsson, teoretisk statistik, udnævnt 1/4 1980; cand.merc. Jørgen Kai Olsen, anvendt statistik, udnævnt 1/8 1973; cand.jur. Poul Olsen, skatteret, udnævnt 1/8 1973; cand.merc. Jens Overø, teoretisk statistik, udnævnt 1/4 1976; statsaut. revisor, cand.merc. Robert Sloth Pedersen, erhvervsret, udnævnt 1/8 1973; cand.polit. Orla G. Petersen, skatteret, udnævnt 1/8 1973; cand.ling.merc. Heribert Picht, spansk, udnævnt 1/1 1978; lic.merc. Flemming Poulfelt, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/3 1978; civilingeniør Flemming Rasmussen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1973; lic.jur. Hjalte Rasmussen, europæisk markedsret, udnævnt 1/4 1975; lic.techn. Leif Bloch Rasmussen, datamatik, udnævnt 1/3 1977; lic.merc. Stig Evan Ree, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/1 1976; cand.polit. Henrik Schaumburg-Müller, udenrigshandel, udnævnt 10/5 1980; cand.merc. Poul Schultz, udenrigshandel, udnævnt 1/8 1973; cand.mag. Helge Lykke Schwarz, engelsk, udnævnt 1/8 1974; Norman M. Shine BA, engelsk, udnævnt 1/8 1974; lic.merc. Tage Skjøtt-Larsen, trafik-, turist- og beliggenhedsforskning, udnævnt 1/8 1973; lic.techn. Thomas Skousen, forsikring, udnævnt 1/9 1979; cand.mag. Lillian Stage, fransk, udnævnt 1/9 1978; cand. mag. Karen Stetting, engelsk, udnævnt 1/8 1974; cand.jur. Elisabeth Thuesen, europæisk markedsret, udnævnt 1/8 1973; cand.polit. Harald Vestergaard HD, udenrigshandel, udnævnt 1/8 1973; cand.merc. Ole Wiberg MS, udenrigshandel, udnævnt 1/8 1973.

Adjunkter

Cand.merc. Johan Ankerstjerne, finansiering, udnævnt 3/5 1979; cand.polit. Kirsten Bregm, udenrigshandel, udnævnt 1/2 1981; cand.phil. Peter Dahm Colliander, tysk, udnævnt 1/2 1981; cand.phil. Mirella Cristofoli ED, fransk, udnævnt 1/9 1980; cand.ling.merc. Dorrit Faber, engelsk, udnævnt 1/9 1980; cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand, engelsk, udnævnt 1/9 1980; cand.interpret. Jørgen Høedt, engelsk, udnævnt 1/5 1980; revisor Claus Jensen, erhvervsret/revision, udnævnt 1/7 1974, (fratrådt 31/1 1981); cand.ling.merc. Rita Lenstrup, engelsk, udnævnt 1/9 1978; cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen, tysk, udnævnt 16/4 1980; akademiingeniør Jørgen Rudolf Meyer, regnskabsvæsen, udnævnt 1/8 1976; cand.ling.merc. Lena Munck, fransk, udnævnt 1/9 1980; cand.merc. Ulrik Gorm Møller, regnskabsvæsen, udnævnt 1/1 1981; cand.pæd. Aage Nedergaard, ledelsesforskning, udnævnt 15/11 1975; cand.ling.merc. Agnete Berg Nielsen, spansk, udnævnt 1/9 1980; translator Theis Riiber, tysk, udnævnt 1/9 1980; cand.mag. Henrik Sel-søe Sørensen, fransk, udnævnt 1/9 1980; cand.mag. Hanne Helveg Petersen, fransk, ud-

nævnt 1/7 1981; cand.merc. Michael Pettersson, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/7 1981; translator Christian Quist, engelsk, udnævnt 1/1 1981; akademiingeniør Jens Schou-Christensen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/3 1979; cand.merc. Kai Clausen Svarrer, finansiering og kreditvæsen, udnævnt 1/10 1973; mag.scient.soc. Helge Tetzschner, organisation, udnævnt 1/6 1981; cand.merc. Jens Aaris Thisted, regnskabsvæsen, udnævnt 1/9 1973; mag.scient.soc. Ann Westenholtz, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 15/5 1981; cand.ling.merc. Anette Villemoes, spansk, udnævnt 1/9 1979; cand.ling.merc. Anne Zoëga, engelsk, udnævnt 1/7 1981.

Forskningsstipendiater:

Cand.ling.merc. Louise Denver, spansk, udnævnt 1/3 1979; cand.merc. Carsten Krogholt Hansen, regnskabsvæsen, udnævnt 15/6 1981; cand.mag. Gyde Hansen, tysk, udnævnt 1/10 1980; cand.merc. Klaus Møller Hansen, udenrigshandel, udnævnt 1/1 1981; cand.merc. Preben West Hansen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/2 1981; cand.polit. Povl Erik Jensen, nationaløkonomi, udnævnt 1/10 1979; cand.merc. Tore Kristensen, afsætningsøkonomi, udnævnt 15/3 1981; cand.ling.merc. Charlotte Langkilde, fransk, udnævnt 1/12 1980; cand.polit. Niels Erik Mygind, nationaløkonomi, udnævnt 1/5 1980; cand.polit. Michael Møller, finansiering, udnævnt 1/7 1979, (fratrådt 30/11 1980); cand.merc. Anders Fredslund Pedersen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/1 1981; Pierre Pica, diplôme d'études approfondies, fransk, udnævnt 1/11 1977, (fratrådt 30/11 1980); civilingeniør Hardy Roed-Thorsen, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/1 1981; kand.samf. Jørgen Schmidt, udenrigshandel, udnævnt 1/11 1979.

Seniorstipendiater

Cand.scient Hasse Rehdin Clausen, datamatik, udnævnt 1/10 1980; cand.merc. Torben Beck Jørgensen, organisation, udnævnt 1/2 1980; statsaut.revisor, cand.merc. Svend Høgsberg Kristensen, regnskabsvæsen, udnævnt 1/10 1976; cand.scient. Peter Maskell, trafik-, turist- og regionaløkonomi, udnævnt 1/8 1980; cand.merc. akademiingeniør Claus Germann Petersen, erhvervsøkonomi, udnævnt 1/10 1980.

Scholarstipendiater:

Stud.merc. Eric Bentzen, finansiering, udnævnt 1/3 1981 (fratrådt 31/8 1981); stud.interpret. Hans-Peter Dahm, tysk, udnævnt 1/8 1980, (fratrådt 31/7 1981); stud.merc. Anders Korsby, organisation og arbejds sociologi, udnævnt 1/9 1980, (fratrådt 28/2 1981).

Eksterne lektorer:

Cand.polit. Sigurd Bennike, informationsteori, udnævnt 1/8 1980; cand.polit. Hans Henrik Bjerling, nationaløkonomi, udnævnt 1/1 1981; dr.phil. Klaus Bohnen, tysk, udnævnt 1/1 1975; mag.art. Vera Böiken, amerikanske realia, udnævnt 1/3 1976; cand.oecon. Ole Brøkner, personaleadm., udnævnt 1/5 1981; fil.dr. Margaret Chesnutt, engelsk, litterære hovedværker og litteraturhistorie/tekstlæsning, udnævnt 1/9 1976; civilingeniør Leonardo De Chiffre, italiensk tekn.sprog, udnævnt 1/9 1979; konsulent, cand.merc. Per Christensen, organisation, udnævnt 1/5 1979; cand.mag. Jennifer Draskau BA, engelsk mundtlig sprogfærdighed og tolkning, udnævnt 1/1 1977; lektor, lic.phil. Mogens Dyhr, tysk gram-

matik, udnævnt 1/9 1976; dr.jur. Verner Goldschmidt, teknologi og samfund, udnævnt 1/1 1981; cand.merc. Jeppe Gustafsson, organisation og samfund, udnævnt 1/3 1981; Marlene R. Hansen BA, engelsk litterære hovedværker og litteraturhistorie/tekstlæsning, udnævnt 1/9 1976; lektor Marcel Henaff, agrégé de philosophie, fransk, udnævnt 1/9 1977; cand.ling.merc. Susanne Hertz, fransk merkantilt sprog, udnævnt 1/9 1976; lektor, cand. jur. Jan Hinze, skatteret, udnævnt 1/9 1977; cand.interpret. Henrik Hopstock, tysk tolkning, udnævnt 1/9 1977; cand.ling.merc. Bente Horneman, tysk, udnævnt 1/9 1978; cand.merc. Henning Jacobsen, almen erhvervsøkonomi, udnævnt 1/1 1981; lektor cand.phil. Henrik Galberg Jacobsen, dansk, udnævnt 1/12 1978, (fratrådt 31/3 1981); universitetslektor, cand.mag. Lisbeth Falster Jakobsen, tysk oversættelse og stilistik, udnævnt 1/9 1975; statsaut.revisor Claus Jensen, revision, udnævnt 1/2 1981 (fratrådt 30/6 1981); lic.polit. Flemming Dalby Jensen, finansiering, udnævnt 1/1 1980; translator Kirsten Jensen, spansk merkantilt sprog, udnævnt 1/9 1980; professor Søren Kjeldsen-Kragh, international økonomi, udnævnt 1/9 1976; cand.polit. Kaj Kjærsgaard, økonomisk politik, udnævnt 1/7 1980; cand.phil. Else Køfoed, fransk teknisk sprog, udnævnt 15/11 1980; cand.jur. docteur en droit Dorthe Laouedj Kryger, fransk juridisk sprog, udnævnt 1/3 1979; lektor, mag.scient. Mogens Esrom Larsen, anvendt matematik, udnævnt 1/8 1977; advokat, cand.jur. Søren Larsen, skatteret, udnævnt 1/9 1977; cand.mag. Pina Zaccarin Lauritzen, italiensk stilistik, udnævnt 1/9 1979; lektor, underdirektør, cand.merc. Martin Lauth Lauridsen MBA, markedsføringsorganisationer, udnævnt 1/1 1977; cand.mag. Tove Lonning, engelsk litterære hovedværker og litteraturhistorie/tekstlæsning, udnævnt 1/9 1977; Jean Lundskjær-Nielsen BA, engelsk samfundslære, udnævnt 1/11 1977; lektor, lic.techn. Oli B.G. Madsen, anvendt matematik, udnævnt 1/8 1977; translator Johanne Mengel, italiensk merkantilt sprog, udnævnt 1/9 1977; cand.phil. Abel Ghani Merad-Boudia, fransk oversættelsesfærdighed, udnævnt 1/9 1975; cand.ling.merc. translator Ditte Obel Mikkelsen, spansk juridisk sprog, udnævnt 1/9 1978; cand.polit. Palle Mikkelsen, erhvervs- og samfundsbeskrivelse, udnævnt 15/8 1978; afdelingschef, cand.scient. pol. Jørgen Nue Møller, organisation og arbejds sociologi, forvaltningslære, udnævnt 1/8 1973; cand.merc. Jens Carsten Nielsen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/1 1980; cand.merc. Kurt Anker Nielsen, økonomisk styring og budgettering, udnævnt 1/1 1977; lektor dr. phil Berta Pallares-Garzon, spanske hovedværker og spansk litteraturhistorie, udnævnt 1/9 1976; universitetslektor, cand.mag. Viggo Hjørnager Pedersen, engelsk oversættelsesfærdighed, udnævnt 1/9 1976; translator Vibeke Pentz-Møller, spansk tolkning, udnævnt 1/1 1975; afdelingschef, translator Kjeld Præstegaard, engelsk teknisk sprog, udnævnt 1/9 1977; mag.scient.soc. Hans Olaf Rieper, arbejdsmiljø, udnævnt 1/2 1980; marketingdirektør, cand.merc. Hugo Rønsdal, international markedsanalyse, udnævnt 1/9 1976; cand.polit. Peter Schütze, finansiering, udnævnt 1/7 1979; cand.merc. Katriene Steen, afsætningsøkonomi, udnævnt 1/1 1980; cand.mag. Ole E. Strömgreen, amerikansk samfundslære, udnævnt 1/9 1977; prokurist Finn Carl Sørensen HD, finansiering, udnævnt 1/12 1977; lic.techn. Tom Togsverd, finansiering, udnævnt 1/1 1980; fuldmægtig, cand.polit. Jens Thomsen, international økonomi, udnævnt 1/11 1976; cand.ling.merc. Karen Thrysoe, engelsk juridisk sprog, udnævnt 1/2 1980; Linda Thøgersen BA Honours, engelsk samfundslære, udnævnt 1/9 1976; Robin Eric Alan Turner BA, engelsk, mundtlig sprogfærdighed og tolkning, udnævnt 1/9 1977, cand.mag. Ole Tuxen, danske kulturelle forhold i international ideologier, udnævnt 1/9 1979; cand.merc. Svend Jørgen Vedde, skatteret, udnævnt 1/5 1980; cand.phil. Helle Wegener,

spansk grammatik, udnævnt 1/9 1979; adjunkt, cand.mag. Bent Weidberg, tysk litteratur/tekstlæsning, udnævnt 1/9 1975; direktør, translator Svend Vesterli, engelsk teknisk sprog, udnævnt 1/1 1975; fuldmægtig, cand.polit. Ole Zacchi, finansieringsformer i ind- og udland, udnævnt 1/3 1977; civilingeniør Jean-Pierre Zafiryadis, fransk teknisk sprog, udnævnt 14/3 1979.

Fortegnelse over undervisningsassistenter

se under de enkelte institutter.

C. Fortegnelse over administrationen

Rektor: Professor dr.merc. Frode Slipsager, valgt for perioden 1/8 1979-31/7 1984.

Prorektor: Afdelingsleder, translator Jørgen Jensen, valgt for perioden 1/8 1979-31/7 1981.

Administrator: cand.jur. Jørgen Friis Christensen, udnævnt 1/6 1981.

Kontorchef:

Kurt Poder, udnævnt 1/7 1981; cand.jur. Claus Tønnesen, udnævnt 1/8 1981.

Studieadministrator:

Cand.merc. Poul Flindhardt, udnævnt 1/6 1981.

Fuldmægtige:

Jørgen Andersen, ansat 1/5 1963; cand.jur. Lone Burmeister, ansat 1/7 1976; A. Herbert Christy, ansat 15/9 1969; Lone Dreisler, ansat 15/8 1978; Jan Clausen Hansen, ansat 1/10 1979; Jane Hjorth-Andersen, ansat 1/2 1975; Per Boje Jensen HD, ansat 1/9 1966; Thorkild Kristoffersen, ansat 15/1 1966; Inge Klint, ansat 1/2 1976; cand.polit. Kjeld K. Lykke, ansat 1/3 1976; cand.merc. Mogens Nørager-Nielsen, ansat 1/1 1973.

Tekniske ledere:

Ingeniør Finn Kempf, ansat 1/11 1975.

Overassistenter:

Kaj Jensen, ansat 1/11 1974; Gunna Lund, ansat 1/2 1961; Lilli Thorngard, ansat 1/8 1947.

Kontorassistenter/assistenter:

Lise Abildgaard, ansat 1/6 1968; Margreta Aller, ansat 1/2 1979, (fratrådt 31/12 1980); Gerd Andersen, ansat 1/4 1979; Mogens Andersen, ansat 8/3 1976; Bente Krogh Christensen, ansat 1/12 1978; Connie Christensen, ansat 1/8 1971; Hans Erik Corneliussen, ansat 1/2 1980; Kirsten Davidsen, ansat 1/8 1969; Hanne Døssing, ansat 1/4 1981, Ane-lise Frederiksen, ansat 1/6 1973; Grete Bay Friis-Hansen, ansat 1/11 1977; Jens Færge, ansat 1/6 1978; Hanne Gregersen, ansat 3/5 1979; Inge Bjerre Hamann, ansat 15/8 1980, Grete Hammerich, ansat 1/3 1978; Inger Overgaard Hansen, ansat 1/8 1967; Bente Hardenfeldt, ansat 15/12 1973, (fratrådt 31/1 1981); Bent Toft Haugaard, ansat 1/10 1975; Bente Hviid, ansat 1/2 1978; Else Bjørno Jensen, ansat 1/4 1970; Grethe Toft Jensen, ansat 1/11 1971; Karen Fooker Jensen, ansat 1/6 1979; Marianne Johansen, ansat 1/2 1976; Birthe Johnsson, ansat 1/2 1972; Lilli Jørgensen, ansat 1/9 1972; Lis Kreiberg, ansat 1/9 1978; Lis Langen, ansat 1/9 1968; Anette Larsen, ansat 1/9 1980; Birgit Larsen,

ansat 1/6 1980; Britta Larsen, ansat 1/8 1972; Gudrun Nedersee Larsen, ansat 1/8 1976; Helle Larsen, ansat 5/10 1978; Ida Larsen, ansat 8/3 1965; Kaj Larsson, ansat 1/1 1980; Lise Laurents, ansat 1/3 1978; Kate Kjær Lauritsen, ansat 1/9 1969; Margit Lorentzen, ansat 1/9 1975, (fratrådt 30/4 1981); Tove Lorentzen, ansat 1/11 1977; Tove Lund, ansat 1/10 1975; Kirsten Madsen, ansat 15/1 1979; Lise Malmsjø, ansat 1/7 1973; Grete Mortensen, ansat 1/5 1981; Eric Møller, ansat 1/8 1979; Irene Nielsen, ansat 1/1 1981; Jytte Nielsen, ansat 1/4 1981; Jørgen Nørgaard Nielsen, ansat 1/4 1981; Lis Nielsen, ansat 15/8 1980; Harriet Nilsson, ansat 15/9 1975, (fratrådt 31/8 1981); Mogens Noer, ansat 15/11 1979, (fratrådt 30/11 1980); Marianne Olsen, ansat 1/7 1979; Jytte Holten Palvig, ansat 1/4 1979 (fratrådt 31/8 1980); Bente Lundhøj Petersen, ansat 1/4 1979; Ketty Petersen, ansat 1/10 1973; Ruth Petersen, ansat 1/11 1979; Inge Randa, ansat 1/3 1973; Kathe Retsloff Rasmussen, ansat 1/11 1980; Inger Ruff, ansat 15/8 1979, (fratrådt 30/9 1980); Hans Ryberg, ansat 15/8 1977; Diana Stuhr, ansat 19/3 1979; Aase Thiim, ansat 1/4 1973; Lars Thorsen, ansat 1/3 1981; Eva Thorup, ansat 1/3 1981; Birgit Ulriksen, ansat 1/7 1979; Rita Voss, ansat 1/7 1964; Gudrun Petersen Westervang, ansat 1/10 1980.

Efg-praktikanter:

Maj-Britt Jensen, ansat 1/8 1980; Helle Madsen, ansat 1/8 1980; Ulla Rasmussen, ansat 1/9 1978, (fratrådt 31/8 1980; Razia Shabuddin, ansat 1/8 1980; Anette Svendsen, ansat 1/8 1980.

Skolebetjente:

Kai Aistrup, ansat 1/4 1972; Poul-Erik Andersen, ansat 1/8 1974; Ib Bredahl, ansat 1/6 1979; Svend Åge Christiansen, ansat 1/2 1980; Preben Garnholdt, ansat 1/3 1961; Klaus Boye Hansen, ansat 1/4 1975; Eigil Jensen, ansat 15/12 1964; Torben Juhl Pedersen, ansat 1/2 1980; Tage Jørgensen, ansat 1/8 1968; John Kirchhoff-Jørgensen, ansat 1/6 1970; Holger Eigil Nielsen, ansat 1/1 1967; Frode Paulsen, ansat 1/11 1966; Victor Wassmann, ansat 1/3 1980.

Administrative medarbejdere ved biblioteket, edb-Centeret og institutterne, se under biblioteket, edb-Centeret og de enkelte institutter.

V. Censorer

I studieåret 1980/81 har følgende censorer af Undervisningsministeriet været beskikket i forbindelse med højskolens prøver og eksaminer:

A. Censorer beskikket ved de erhvervssproglige eksaminer samt i engelsk og tysk ved det erhvervsøkonomiske studium (HA-studiet)

Engelsk:

Translatør Birthe Marie Andersen; translatør Aksel A. Anslev; seminarielektor, cand.mag. Jens Axelsen; lektor, cand.mag. Ole Bus, studielektor, cand.mag. Ulf Böiken; vicedirektør, translatør Mogens Dyhr HD; lektor, cand.pæd. Gerd Gabrielsen; lektor, cand.mag. Knud Gram-Andersen; lektor, cand.mag. Niels Chr. Bugge Hansen; statsaut. translatør og tolk Marie-Louise Brendstrup; adjunkt Hans Vinther Jensen; afdelingsleder, dr.phil. Arne Astrup Juul; cand.ling.merc. Annette Kjærulff; kontorchef Henning Kristiansen; translatør Jette Lachmann; lektor, cand.art. Hanne Lauridsen; civilingeniør F. I. Brink Laursen; cand.ling.merc., translatør Vivian Leander; translatør Børge Marette; cand.ling.merc. Hanne Mathiesen; salgsinspektør, translatør Hans Jørgen Mengel; forstander Torkild Mortensen; landsretssagfører Erik Münter; universitetslektor, mag.art. Hans Frede Nielsen; lektor, dr. phil. Niels Davidsen-Nielsen; lektor Flemming Olsen; cand.ling.merc. Sonja Poulsen; translatør Ebba Schlüter; professor Poul Steller; afdelingsleder Bent Sunesen; professor, dr.phil. Knud Sørensen; professor, dr.phil. Torben Vestergaard.

Fransk:

Lektor, cand.mag. Marianne Aggebo; lektor, cand.mag. Magnus Berg; ekspeditionssektretær Johannes Buhl; statsaut. translatør Eilif Christensen; advokat Frantz Dahl; kontorchef, cand.jur. William Friis-Møller; lektor, cand.mag. Oleg Koefoed; civilingeniør Michel Christian Laraignou; lektor, cand.mag. Knud Aage Larsen; førstebibliotekar, mag.art. A. Nicolet; professor, dr.phil. Morten Nøjgaard; professor, dr.phil. Birger Munk Olsen; lektor, cand.mag. Vagn Outzen; professor, dr.phil. John Pedersen; cand.interpret. Erik Sørensen; lektor, cand.mag. Aage Frank Sørensen; kontorchef Erik Wille; advokat Henrik Worning.

Italiensk:

Translatør Gudrun Bagge; lektor, mag.art. Hugo Ibsen; professor, dr.phil. Jørn Moestrup; lektor, cand.mag. Lene Waage Petersen; lektor, mag.art. Gunver Skytte Schmidt.

Russisk:

Lektor Ph.D. Henning Andersen; translatør Axel Mortensen; lektor, cand.phil. Jørgen Harrit.

Spansk:

Oversætter Erik Sloth Andersen; professor Svend Atke; studielektor, cand.mag. Ulf Böiken; kontorchef Bjørn Furu HD; direktør, translator Vagn Ganderup; translator, cand.ling.merc. Charlotte von Haffner; translator Inger Hall; civilingeniør Kai Jørgensen; civilingeniør Kristen Kragelund; lektor John Kuhlmann Madsen; kontorchef, translator Poul Madsen; underdirektør, cand.jur. Jørgen F. Nissen; professor, dr.phil. Morten Nøjgaard; lektor Poul Bøggild Rasmussen; kontorchef, fuldmægtig, cand.phil. Otto Chr. Schepeleern; translator, cand.jur. Halvor Skov; civilingeniør Jens Staugaard; translator K. P. Vorsmark.

Tysk:

Førstebibliotekar, civilingeniør Ejvind Andersen; lektor, cand.mag. H. Bergstrøm-Nielsen; translator Heinz W. Bühring; translator, cand.jur. Helmut Christensen; translator Edith Christiansen; translator Inger Jelstrup Christophersen; professor Ove K. Clausen; salgsschef Peter Hausmann; translator Esther Hedegaard; professor, fil.dr. Karl Hyldgaard-Jensen; studielektor, cand.mag. Gerhard Jaspersen; translator Lene Bøgeholm Jensen; afdelingsleder, cand.mag. Elli Jørgensen; afdelingsleder, cand.mag. Mogens Wied Jørgensen; lektor Per El Jørgensen; lektor, cand.mag. Fritz Kamp; translator Meta Knudsen-Poulsen; translator Nils Wilhelm Lassen; translator Helmuth Norsker; universitetslektor, mag.art. Jørgen Olsen; translator, dr.jur. Georg Rona; professor, dr.phil. Henning Spang-Hanssen; translator Walter Thornfield; lektor Monika Wesemann; lektor, cand.mag. Vibeke Winge; underdirektør, translator Robert Wunsch; translator John Zenth.

Arabisk:

Undervisningsassistent Motie Ibrahim Hassan; mag.art. Stig Torben Rasmussen; afdelingsleder, cand.theol. Svend Maan Søndergaard.

Bulgarsk:

Lektor, dr.phil. Kristine Heltberg; kandidatstipendiat, mag.art. Jørn Qvonje, afdelingsleder, mag.art. Stig Surland.

Grønlandsk:

Skoledirektør Christian Berthelsen, viceskoleinspektør Jørgen Holm; translator Jens Poulsen.

Hollandsk:

Kontorchef, translator, cand.jur. Bernard Bévort; adjunkt, cand.mag. Gorm Christensen; lektor Diederik Grit; lektor, cand.mag. Poul Rosbach.

Islandsk:

Dr.phil. Erik Sønderholm; professor, dr.phil. Christian Emil Westergård-Nielsen, ordbogsredaktør, dr.phil. Ole Widding.

Italiensk:

Lektor, translator Johanne Mengel, lektor, mag.art. Lene Waage Petersen, lektor, cand.art. Dorte Westrup.

Nygræsk:

Lektor, cand.mag. Sysse Engberg; lektor, cand.mag. Rolf Hesse; lektor, cand.mag. Sophia Scopetéa.

Polsk:

Ekspeditionssekretær, translætør George E. Z. Damborg; lektor, dr.phil. Kristine Heltberg; translætør S. R. Summer-Brason.

Portugisisk:

Translætør Børge Hansen; lektor Luis Adolfo Walter de Vasconcelos; lektor, translætør Niels Henning Pedersen HD.

Tjekkisk:

Translætør Blanka K. T. Borg; undervisningsassistent, mag.art. Jiri Lichtenstein, lektor, fil.kand. Jens Skov-Larsen.

Ungarsk:

Overassistent Clara Hoffmann; advokat K. L. Németh; lektor, cand.mag. Bagge Henrik Using.

Maskinskrivning og stenografi:

Mariane Bjerre ED; korrespondent Birte Dam-Henriksen; Jonna Sehested-Grove ED; Gerda Helms Boesen HA; korrespondent Dorrit Faber Iversen; korrespondent Kate Hellestøj Jensen ED.

Erhvervslære og samfundsøkonomi, niveau I:

Konsulent, lic.merc. Egon Andersen; civiløkonom Asbjørn Baggesen HD; direktør Allan Hansen HA; direktør, cand.merc. Ole Heggland; konsulent Flemming Steen HD; marketingchef Claus Trolle HD.

Samfundsøkonomi, niveau II:

Kontorchef, cand.polit. Thomas Henriksen.

Erhvervsret:

Direktør Knud Agbo; højesteretssagfører Niels Alkil; direktør, cand.jur. Ole Alsøe; professor, dr.jur. Bent Christensen; kontorchef, cand.jur. Frede Christensen; amanuensis, cand.jur. Nils Elmélund; advokat Jan Erlund; advokat Torben Ertbøll; advokat Andreas Fischer; advokat Vibeke Haume; kontorchef Ole Jacobsen; skibsregisterchef, cand.jur. Georg Jensen; afdelingschef Hans Kjems; advokat Robert Koch-Nielsen; dommer Aksel T. Koefoed; fuldmægtig, cand.jur. Hanne Koktvedgaard; landsretssagfører Carl Kragh; direktør Erik Langsted; ekspeditionssekretær, cand.jur. Vagn Laustsen; landsretssagfører Eyvind Lenstrup; advokat Jesper Lett; advokat Ulrik Lett; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand.jur. Hans Metzón; undervisningsdirektør, cand.jur. O.I. Mikkelsen; kontorchef, cand.jur. Eigil Mølgaard; højesteretssagfører Bent Nebelong; advokat Jacob Nørager-Nielsen; direktør, cand.jur. Lauritz Ringgård; højesteretssagfører Frits Rosenquist; ekspeditionssekretær A. Rønsted; overregistrator, cand.jur. J. Selmer; advokat MO-

gens Skipper-Pedersen; advokat Leif Skov; dommer Erik Skriver; bibliotekar, cand.jur. Jens Søndergaard; kontorchef, cand.jur. P. Thorell; kontorchef, cand.polit. Mogens O. Østergaard.

B. Censorer beskikket ved det almene erhvervsøkonomiske studium (HA)

Databehandling:

Underdirektør, cand.polyt. P. V. Andersen HD; direktør, mag.scient. H. J. Helms; direktør Peter Plejli HD; professor Poul Sveistrup.

Matematik:

Ingeniørdocent, mag.scient. J. Ditlev Monrad.

Regnskabslære:

Konsulent, lic.merc. Egon Andersen; civiløkonom Asbjørn Baggesen HD; cand.merc. Niels Beck; prokurist E. H. Christensen; fabrikant, civiløkonom B. Steen-Johnsen HD.

Erhvervsret:

Direktør Knud Agbo; højesteretssagfører Niels Alkil; direktør, cand.jur. Ole Alsøe; professor, dr.jur. Bent Christensen; kontorchef, cand.jur. Frede Christensen; amanuensis, cand.jur. Nils Elmélund; advokat Jan Erlund; advokat Torben Ertbøll; advokat Andreas Fischer; advokat Vibeke Haume; kontorchef Ole Jacobsen; skibsregisterchef, cand.jur. Georg Jensen; statsaut.revisor Hans Henning Jessen; afdelingschef Hans Kjems; advokat Robert Koch-Nielsen; dommer Aksel T. Koefoed; fuldmægtig, cand.jur. Hanne Koktvedgaard; landsretssagfører Carl Kragh; direktør Erik Langsted; ekspeditionssekretær, cand.jur. Vagn Laustsen; landsretssagfører Eyvind Lenstrup; advokat Jesper Lett; advokat Ulrik Lett; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand.jur. Hans Metzón; undervisningsdirektør, cand.jur. O. I. Mikkelsen; kontorchef, cand.jur. Eigil Mølgaard; højesteretssagfører Bent Nebelón; advokat Jacob Nøragér-Nielsen; direktør, cand.jur. Lauritz Ringgård; højesteretssagfører Frits Rosenquist; ekspeditionssekretær A. Rønsted; overregistrator, cand.jur. J. Selmer; advokat Mogens Skipper-Pedersen; advokat Leif Skov; dommer Erik Skriver; bibliotekar, cand.jur. Jens Søndergaard; kontorchef, cand.jur. P. Thorell; kontorchef, cand.polit. Mogens O. Østergaard.

Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse:

Underdirektør, cand.oecon Søren Aggebo; kontorchef, cand.merc. Erik Hjortkjær Andersen; direktør, cand.polit. Ole Andresen; kontorchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk HD; salgsschef, cand.merc. Jørgen Bertelsen; ekspeditionssekretær, cand.polit. V. E. Carstensen; underdirektør, cand.polit. Ib Christiansen; direktør, cand.polit. C. J. Clemmensen; underdirektør Anders H. Dahl; direktør, konsul Paul Fabricius; studieleder, cand.merc. Bent Gram; professor Erik Gørtz; kontorchef, cand.polit. Jørgen Hansen; professor, dr. polit. Svend Aage Hansen; kontorchef, cand.polit. Thomas Henriksen; lektor, fuldmægtig, cand.polit. Kristian Hjulsager; kontorchef Vagn Isaksen; afdelingschef, cand.polit. N. P. Jacobsen; underdirektør, cand.polit. Paul Kaaris; underdirektør, cand.polit. Niels M. Lar-

sen; cand.polit. Jens Lunde; bankdirektør, cand.polit. Poul Tage Madsen; direktør, cand. merc. Hans Meyer; kontorchef, cand.polit. Leo Meyer; lektor, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; direktør, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies; bankdirektør, cand.polit. Kristian Møller; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; kontorchef, cand.polit. Ole Olesen; informationschef, cand.polit. E. Heimann Olsen; sekretariatchef, cand.polit. Laurids Pedersen; direktør Bent Poulsen; direktør Oiva Rydeng; direktør, cand. merc. K. V. Slot; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; kontorchef, cand.oecon. Aage Tarp; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedeby; arbejdsdirektør, cand.polit. Kaj Westergård; cand.polit. Klaus Willerslev-Olsen; økonomichef, cand.oecon Allan Winther.

Erhvervsøkonomi:

Oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted; underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; kontorchef, ingeniør Allan Andersen HD; kontorchef, cand. merc. Erik Hjortkær Andersen; direktør, cand.polit. Ole Andresen; underdirektør, cand. merc. Cato Anthoni Baldvinsson; salgschef, cand. merc. Jørgen Bertelsen; direktør, cand. merc. Holger Brinch-Pedersen; direktør, cand.polit. Sten Buhl; forlagsboghandler, cand. merc. Ole Arnold Busck; direktør, lic. merc. Torben Carlsson; direktør, cand.polit. E. Haunstrup Clemmensen; generaldirektør, cand.polit. Aage la Cour; direktør, cand.polit. Poul Dahlgaard; direktør, cand. merc. Verner Damm; direktør Werner Drenck HD; fuldmægtig, cand.oecon. Poul Due; kontorchef, cand.oecon. Mogens Ebling; redaktør, lektor, cand.polit. B. V. Elberling; adm. direktør Frede Ahlgreen Eriksen; direktør, konsul Paul Fabricius; direktør, cand.oecon. Jens Fisker; bankdirektør, cand. merc. Sv.-Aage Frederiksen; direktør, lic. merc. Børge G.-Christensen; studieleder, cand. merc. Bent Gram; professor, lic. merc. Hans Gullestrup; lektor, civilingeniør Axel Gaarslev; direktør Ole Heise HA; økonomidirektør, lic. merc. Steen Hemmingsen; kontorchef, cand.polit. Thomas Henriksen; lektor, lic. merc. Steen Hildebrandt; ekspeditionssekretær, cand.oecon. Ove Høeg; seminarieadjunkt Bertel Haarder MF; direktør, cand. merc. Svend Aage Birck Jakobsen; direktør, cand.polit. Jens Kampmann; konsulent, cand. merc. Ole Kerndal-Hansen; civiløkonom Jørgen Kjær HA; direktør, cand. merc. Peter H. Krag; civilingeniør Jakob Krarup; kontorchef, cand. merc. Helge Krausing; direktør, cand. merc. Poul Lauritsen; direktør, cand.polit. Arne Lund; direktør, cand. merc. Kaj Ulrik Lund HD; direktør, lic. merc. Børge O. Madsen HD; direktør Sv. Dyrlov Madsen HD; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; civiløkonom Vilhelm Nørring HD; underdirektør, cand.polit. Erik Ohrt; informationschef, cand.polit. Erik Heimann Olsen; direktør, cand. merc. Ejvind Oxe; økonomidirektør Jan Petersen; direktør, cand.polit. Jan Rasmussen; direktør, cand. merc. Erik Rebild; forstander, cand. merc. Per Rendtorff; direktør, cand. merc. P. Rohde; direktør, cand. jur. Hans Thranow; afdelingschef, cand. merc. Willy Tiedemann; direktør, cand.polit. Jens W. Trock HA; lektor, cand.oecon. Jens Vestergaard; direktør, cand.oecon. H. Øhrstrøm.

Nationaløkonomi:

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; professor, dr.oecon. P. Nyboe Andersen; direktør, cand.polit. Ole Andresen; kontorchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk HD; kontorchef, cand.polit. William Boserup; direktør, cand.polit. Preben Bov; ekspeditionssekretær, cand.polit. V.E. Carstensen; lektor, cand.polit. J. P. Christensen; underdirektør, cand. polit. Ib Christiansen; underdirektør Anders H. Dahl; konsulent, cand.polit. Henning Gottlieb; studieleder, cand. merc. Bent Gram; direktør, cand.polit. Olav Grue; sekretariat-

chef, cand.polit. Folmer Hammerum; kontorchef, cand.polit. Jørgen Hansen; lektor, cand. polit. Jørgen Drud Hansen; professor, dr.polit. Svend Aage Hansen; forskningsassistent, cand.polit. Ingrid Henriksen; kontorchef, cand.polit. Thomas Henriksen; direktør, cand. oecon. Oluf Ingvartsen; afdelingschef, cand.polit. N. P. Jacobsen; underdirektør, cand. polit. Niels M. Larsen; informationschef, cand.polit. Henning Lindegaard; bankdirektør, cand.polit. Poul Tage Madsen; kontorchef, cand.polit. Leo Meyer; lektor, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; bankdirektør, cand.polit. Kristian Møller; kontorchef, cand.polit. Ole Olesen; sekretariatchef, cand.polit. Laurids Pedersen; lektor, cand.polit. Peder Jørgen Pedersen; professor, dr.polit. P. Nørregaard Rasmussen; kontorchef, cand.polit. Lene Skotte; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye.

Statistik:

Lektor, cand.polit. Bodil Nyboe Andersen; professor, dr.polit. Ellen Andersen; professor Erling B. Andersen; lektor, cand.stat. Steen Andersson; afdelingsforstander, cand.act. M. Weis Bentzon; cand.merc. Niels J. Blunch; direktør, cand.polit. Sten Buhl; amanuensis, cand.merc. Jens Jørn Dahlggaard; studieleder, cand.merc. Bent Gram; professor Erik Harsaae; lektor, cand.polit. Viggo Høst; cand.polit. Harald Høst-Madsen; direktør, cand. oecon. Knud Kappel Jensen; lektor, cand.polit. Niels-Erik Jensen; lektor, cand.stat. Søren Johansen; lektor Kai Kristensen; lektor, cand.stat. Nils Kousgaard; lektor, cand.stat. Steffen Lilholt Lauritzen; undervisningsassistent, cand.merc. Steen Lund-Thomsen; afdelingsleder, cand.polit. Finn Madsen; professor, dr.polit. P. C. Matthiessen; professor Ole Nielsen; marketingchef. cand.merc. Johannes Poulsen; professor Mats Rudemo; lektor, civilingeniør Karsten Schmidt; lektor Jon Stene; professor Karl Vind.

C. Censorer beskikket ved den erhvervsøkonomiske kandidateksamen (cand.merc.-studiet)

Direktør Knud Agbo; oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted; underdirektør, cand. oecon. Søren Aggebo; højesteretssagfører Niels Alkil; lektor Bruno Amoroso; kontorchef, ingeniør Allan Andersen HD; professor, dr.polit. Ellen Andersen; professor Erling B. Andersen; statsaut. revisor Tage Andersen; professor, dr.oecon. P. Nyboe Andersen; underdirektør, cand.polyt. P. V. Andersen HD; konsulent Gunnar Andreasen; underdirektør, cand.oecon. Jesper Andreasen; direktør, cand.polit. Ole Andresen; underdirektør, cand. merc. Cato Anthoni Baldvinsson; afdelingsforstander, cand.act. M. Weis Bentzon; professor, dr.phil. Mogens Blegvad; direktør, landsretssagfører Mogens Bojesen-Koefoed; lektor, cand.psych. Vilh. Borg; afdelingsleder, institutbestyrer Anders Boserup; kontorchef, cand.polit. William Boserup; direktør, civilingeniør Henry Brennum HD; direktør, cand. polit. Sten Buhl; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard HD; forlagsboghandler, cand.merc. Ole Arnold Busck; kontorchef, cand.jur. Frede Christensen; direktør Preben Christensen; direktør Arne Christiansen MF; afdelingschef, cand.polit. Hans O. Christiansen; konsulent Magnus Demnitz; direktør, cand.polit. Kåre B. Dullum; redaktør, lektor, cand.polit. B. V. Elberling; civilingeniør Ole Engberg; adm. direktør Frede Ahlgreen Eriksen; departementschef, cand.jur. Niels Ersbøll; bankdirektør, cand.merc. Sv.-Aage Frederiksen; direktør, lic.merc. Børge G.-Christensen; adm. direktør, ingeniør Allan Gjerdrum; lektor, cand.polit. Nils Groes; direktør, cand.polit. Olav Grue; professor, lic.merc. Hans Gulle-

strup; lektor, civilingeniør Axel Gaarslev; statsaut. revisor Erik Teis Hansen; direktør, cand.polit. Hans Ejvind Hansen; kontorchef, cand.polit. Jørgen Hansen; cand.merc. Jørgen Sehested-Hansen; kontorchef, cand.polit. Peter Gorm Hansen; professor, dr.polit. Svend Aage Hansen; underdirektør, cand.oecon. Jørgen Harne; professor E. Harsaae; advokat Vibeke Haume; adm. direktør Erik Heirung; direktør Ole Heise HA; Gerda Helms Boesen HA; økonomidirektør, lic.merc. Steen Hemmingsen; lektor, lic.merc. Steen Hildebrandt; civilingeniør Kim A. Hueg HD; direktør, cand.merc. Mogens Bøgvad Høst; seminariadjunkt Bertel Haarder MF; direktør, cand.oecon. Oluf Ingvarsten; marketingchef, cand.merc. Ole Jacobsen; direktør, cand.merc. Sv. Aage Birck Jakobsen; lektor, cand.jur. Jørgen Vammen Jepsen; direktør, cand.oecon. Axel Johannesen; direktør, dr.polit. Paul Johansen; lektor, cand.stat. Søren Johansen; statsaut. revisor A. Runge Johansen; direktør, cand.jur. Troels Jungersen; direktør, cand.polit. Jens Kampmann; advokat Robert Koch-Nielsen; lektor, cand.merc. Niels Kofoed; afdelingsleder, mag.scient. Per Kongstad; direktør Tyge Korsgaard; direktør, cand.merc. Peter H. Krag; sekretariatchef, konsulent Per Lachmann; kontorchef, cand.jur. Torben Larsen; direktør, cand.merc. Poul Lauritsen; ekspeditionssekretær, cand.jur. Vagn Laustsen; advokat Jesper Lett; direktør, cand.merc. Kaj Ulrik Lund HD; lektor Bengt-Åke Lundvall; direktør, lic.merc. Børge O. Madsen; statsaut. revisor Willy Madsen; vicedirektør, cand.polit. Rich. Mikkelsen; lektor, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; direktør, statsaut. revisor Erik Møllerup; professor, dr.phil. Torben Monberg; direktør, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies; studieleder, dr.merc. Helge Munksgaard; departementschef, cand.polit. Otto Müller; kontorchef, cand.jur. Eigil Mølgaard; forskningsassistent, cand.polit., dr.merc. Iver Hornemann Møller; bankdirektør, cand.polit. Kristian Møller; departementschef Otto E. Møller; direktør A. P. Nicolaisen; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; universitetslektor, cand. scient.pol. Hans Jørgen Nielsen; direktør, cand.polit. Henning Axel Nielsen; direktør, lic.merc. Jan Aarsø Nielsen; fabrikkationschef, cand.polyt. Per W. Nielsen HD; lektor J. A. Noordhoek; sekretariatchef Ejvind Næsberg HA; underdirektør, cand.polit. Erik Ohrt; professor, dr.polit. Erling Olsen; direktør, cand.pharm. Knud Overø HD; direktør, cand.merc. Ejvind Oxe; direktør, cand.jur. Henning Palludan; direktør Carl Erik Palsgaard; statsaut. revisor J. O. Burch Pedersen; lektor, dr.phil. Poul Ove Pedersen; statsaut. revisor Arne From Petersen; økonomidirektør Jan Petersen; professor, dr.jur. Allan Phillip; direktør Peter Plejl HD; revisionschef Frede Bech Poulsen; direktør, cand.polit. Hans Paaschburg; direktør Bent Ranning; direktør, cand.polit. Jan Rasmussen; professor, dr. polit. P. Nørregaard Rasmussen; lektor, cand.polyt. J. O. Riis; direktør, cand.polyt. og polit. Sven Riskjær; cand.polit. Edvard Ole Rogren; departementschef, cand.jur. Jens Rosman; statsaut. revisor Stig-Erik Schaumburg-Müller; direktør, cand.polit. Kjeld Scherfig; direktør, cand.jur. Peder Schlegel; professor, dr.jur. Torben Sønné Schmidt; forskningsleder, lic.merc. Preben Sepstrup; direktør, cand.jur. Arne Skjoldager; advokat Leif Skov; dommer Erik Skriver; professor, afdelingsleder, cand.psych. Svend Skyum-Nielsen; økonomidirektør, cand.oecon. Ib Sletting; professor Poul Sveistrup; professor Knud Erik Svendsen; lektor, cand.polit. Sten Sverdrup-Jensen; vicerevisionschef Verner Søgaard; statsaut. revisor Ebbe Hübertz Sørensen; edb-chef, civilingeniør Peter Sørensen; direktør, cand.polyt. Flemming Tamstorf HD; kontorchef, cand.jur. P. Thorell; lektor Uffe Thorsteinsson; direktør Jørgen M. Thygesen HD; konsulent Henning Tjørnehøj; direktør, cand.jur. H. Thranow; direktør Børge Warsberg HD; direktør, cand.merc. Ole Wennemoes; kontorchef, cand.polit. Peter Wendt; fuldmægtig, cand.jur. Peter Vesterdorf; lektor, cand.

oecon. Jens Vestergaard; professor Karl Vind; professor, cand.polit. E. Yndgaard; cand. merc. C. A. Øberg; direktør, cand.oecon. Hans Øhrstrøm; konsulent, cand.scient.pol. H. H. Østergaard; kontorchef, cand.polit. Mogens O. Østergaard.

D. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver, 1. del

Erhvervsret:

Direktør Knud Agbo; højesteretssagfører Niels Alkil; direktør, cand.jur. Ole Alsøe; professor, dr.jur. Bent Christensen; kontorchef, cand.jur. Frede Christensen; amanuensis, cand.jur. Nils Elmelund; advokat Jan Erlund; advokat Torben Ertbøll; advokat Andreas Fischer; advokat Vibeke Haume; kontorchef Ole Jacobsen; skibsregisterchef, cand.jur. Georg Jensen; afdelingschef Hans Kjems; advokat Robert Koch-Nielsen; dommer Aksel T. Koefoed; fuldmægtig, cand.jur. Hanne Koktvedgaard; landsretssagfører Carl Kragh; direktør Erik Langsted; ekspeditionssekretær, cand.jur. Vagn Laustsen; landsretssagfører Eyvind Lenstrup; advokat Jesper Lett; advokat Ulrik Lett; advokat Arne Madsen; undervisningsinspektør, cand.jur. Hans Metzson; undervisningsdirektør, cand.jur. O. I. Mikkelsen; kontorchef, cand.jur. Eigil Mølgaard; højesteretssagfører Bent Nebelong; advokat Jacob Nørager-Nielsen; direktør, cand.jur. Lauritz Ringgård; højesteretssagfører Frits Rosenquist; ekspeditionssekretær A. Rønsted; overregistrator, cand.jur. J. Selmer; advokat Mogens Skipper-Pedersen; advokat Leif Skov; dommer Erik Skriver; bibliotekar, cand.jur. Jens Søndergaard; kontorchef, cand.jur. P. Thorell; kontorchef, cand.polit. Mogens O. Østergaard.

Erhvervs- og samfundsbeskrivelse:

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; kontorchef, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen; direktør, cand.polit. Ole Andresen; kontorchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk HD; ekspeditionssekretær, cand.polit. V. E. Carstensen; underdirektør, cand.polit. Ib Christiansen; underdirektør Anders H. Dahl; direktør, konsul Paul Fabricius; professor, dr. polit. Svend Aage Hansen; kontorchef, cand.polit. Thomas Henriksen; kontorchef Vagn Isaksen; afdelingschef, cand.polit. N. P. Jacobsen; ingeniørdocent, cand.polyt. Johs. Madsen; bankdirektør, cand.polit. Poul Tage Madsen; direktør, cand.merc. Hans Meyer; kontorchef, cand.polit. Leo Meyer; lektor, cand.polit. Gunnar Viby Mogensen; direktør, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies; informationschef, cand.polit. E. Heimann Olsen; sekretariatschef, cand.polit. Laurids Pedersen; direktør Bent Poulsen; direktør Oiva Rydeng; direktør, cand.merc. K. V. Slot; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; kontorchef, cand.oecon. Aage Tarp; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye; arbejdsdirektør, cand. polit. Kaj Westergård.

Erhvervsøkonomi:

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; kontorchef, cand.merc. Erik Hjortkær Andersen; direktør, cand.merc. Holger Brinch-Pedersen; direktør, cand.polit. Sten Buhl; direktør, lic.merc. Torben Carlsson; direktør Gunnar Christensen; direktør, cand.polit. E. Haunstrup Clemmensen; direktør, cand.polit. Poul Dahlggaard; direktør Werner Drenck HD; kontorchef, cand.oecon. Mogens Ebling; direktør, cand.oecon. Jens Fisker; direktør,

lic.merc. Børge G.-Christensen; økonomidirektør, lic.merc. Steen Hemmingsen; lektor, lic.merc. Steen Hildebrandt; ekspeditionssekretær, cand.oecon. Ove Høeg; seminarieadjunkt Bertel Haarder MF; direktør, cand.merc. Svend Aage Birck Jacobsen; direktør, cand.polit. Jens Kampmann; konsulent, cand.merc. Ole Kerndal-Hansen; civiløkonom Jørgen Kjær HA; direktør, cand.merc. Peter H. Krag; civilingeniør Jacob Krarup; kontorchef, cand.merc. Helge Krausing; direktør, cand. merc. Jens Laustsen; direktør, cand. polit. Arne Lund; direktør, lic.merc. Børge O. Madsen HD; direktør Sv. Dyrlov Madsen HD; civiløkonom Vilhelm Nørring HD; forstander, cand.merc. Per Rendtorff; direktør, cand.merc. P. Rohde; afdelingschef, cand.merc. Willy Tiedemann; direktør, cand.polit. Jens W. Trock HA.

Nationaløkonomi:

Underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo; professor, dr.oecon. P. Nyboe Andersen; direktør, cand.polit. Ole Andresen; kontorchef, cand.polit. E. Bastrup-Birk HD; kontorchef, cand.polit. William Boserup; direktør, cand.polit. Preben Bov; ekspeditionssekretær, cand.polit. V. E. Carstensen; lektor, cand.polit. J. P. Christensen; underdirektør, cand.polit. Ib Christiansen; direktør, cand.polit. C. J. Clemmensen; generaldirektør, cand.polit. Aage la Cour; underdirektør Anders H. Dahl; konsulent, cand.polit. Henning Gottlieb; studieleder, cand.merc. Bent Gram; direktør, cand.polit. Olav Grue; sekretariatschef, cand.polit. Folmer Hammerum; kontorchef, cand.polit. Jørgen Hansen; lektor, cand.polit. Jørgen Drud Hansen; professor, dr.polit. Svend Aage Hansen; kontorchef, cand.polit. Thomas Henriksen; direktør, cand.oecon. Oluf Ingvarsen; afdelingschef, cand.polit. N. P. Jacobsen; direktør, cand.polit. Bent Kristiansen; underdirektør, cand. polit. Niels M. Larsen; informationschef, cand.polit. Henning Lindegaard; bankdirektør, cand.polit. Poul Tage Madsen; kontorchef, cand.polit. Leo Meyer; lektor, cand.polit. Axel Mossin; kommitteret, cand.polit. Henning Møller; bankdirektør, cand.polit. Kristian Møller; kontorchef, cand.polit. Ole Olesen; sekretariatschef, cand.polit. Laurids Pedersen; lektor, cand.polit. Peder Jørgen Pedersen; direktør, cand.polit. Erik Stockmann; lektor, cand.polit. Sten Sverdrup-Jensen; kontorchef, cand.oecon. Aage Tarp; statistikchef, cand.polit. Jørgen Wedebye; professor, cand.polit. E. Yndgaard.

Statistik:

Lektor, cand.polit. Bodil Nyboe Andersen; professor, dr.polit. Ellen Andersen; professor Erling B. Andersen; lektor, cand.stat. Steen Andersson; afdelingsforstander, cand.act. M. Weis Bentzon; cand.merc. Niels J. Blunch; direktør, cand.polit. Sten Buhl; amanuensis, cand.merc. Jens Jørn Dahlgaard; professor Erik Harsaae; lektor, cand.polit. Viggo Høst; cand.polit. Harald Høst-Madsen; direktør, cand.oecon. Knud Kappel Jensen; lektor, cand. polit. Niels-Erik Jensen; lektor, cand.stat. Søren Johansen; lektor Kai Kristensen; lektor, cand.stat. Steffen Lilholt Lauritzen; undervisningsassistent, cand.merc. Steen Lund-Thomsen; afdelingsleder, cand.polit. Finn Madsen; professor, dr.polit. P. C. Matthiessen; professor, Ole Nielsen; marketingchef, cand.merc. Johannes Poulsen; professor Mats Rudemo; lektor, civilingeniør Karsten Schmidt; lektor Jon Stene; professor Karl Vind.

E. Censorer beskikket ved de erhvervsøkonomiske diplomprøver, 2. del

Afsætningsøkonomi:

Redaktør, cand.polit. Helge Andersen; direktør, cand.polyt. Henry Brennum HD; direktør, cand.polit. Sten Buhl; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard HD; direktør, konsul Paul Fabricius; direktør, lic.merc. Børge G.-Christensen; analysechef, cand.merc. Mogens Godt; direktør, cand.merc. Peter H. Krag; direktør, cand.polit. Bent Lillelund; studieleder, dr. merc. Helge Munksgaard; direktør, lic.merc. Jan Aarsø Nielsen; direktør, cand. pharm. Knud Overø HD; udviklingsdirektør, cand.merc. Flemming Torp Petersen; direktør Jørgen M. Thygesen HD.

Finansiering og kreditvæsen:

Underdirektør, cand.oecon. Jesper Andreasen; underdirektør, cand.merc. Cato Anthoni Baldvinsson; bankdirektør, cand.merc. Sv.-Aage Frederiksen; lektor, cand.polit. Nils Groes; direktør, cand.polit. Olav Grue; direktør, cand.polit. Hans Ejvind Hansen; underdirektør, cand. oecon. Jørgen Harne; civilingeniør Kim A. Hueg HD; direktør, cand.jur. Troels Jungersen; direktør Tyge Korsgaard; vicedirektør, cand.polit. Rich. Mikkelsen; direktør, statsaut. revisor Erik Møllerup; bankdirektør, cand.polit. Kristian Møller; direktør, cand.polit. Anne Marie Nielsen; direktør, cand.polit. Henning Axel Nielsen; direktør Peter Plejl HD; direktør, cand.polit. Hans Paaschburg; direktør, cand.polit. Jan Rasmussen; direktør, cand.polit. Kjeld Scherfig; direktør, cand.jur. Peder Schlegel; direktør, cand.jur. Arne Skjoldager; direktør, cand.polyt. Flemming Tamstorf HD; kontorchef, cand.polit. Peter Wendt; direktør, cand.oecon. Hans Øhrstrøm.

Forsikring:

Direktør, landsretssagfører Mogens Bojesen-Koefoed; direktør Preben Christensen; direktør, dr.polit. Paul Johansen; direktør, cand.jur. Henning Palludan; direktør, cand.jur. H. Thranow; direktør Børge Warsberg HD.

Organisation og arbejdssociologi:

Oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted; oberstløjtnant, civilingeniør H. A. S. Arnoldus; professor, dr.phil. Mogens Blegvad; lektor, cand.psych. Vilhelm Borg; advokat Ole Brøns; forlagsboghandler, cand.merc. Ole Arnold Busck; direktør Finn Clement; direktør Otto Cordsen; direktør Erik Damborg HD; direktør, cand.merc. Verner Damm; konsulent Magnus Demnitz; redaktør, lektor, cand.polit. B. V. Elberling; civilingeniør Ole Engberg; direktør, cand.silv. Peter Friis HD; sekretariatschef, cand.jur. Jørgen Friis Christensen; direktør Jens Birkedal Grell; professor, lic.merc. Hans Gullestrup; lektor, civilingeniør Axel Gaarslev; miljøkonsulent Morten Høiland Hansen; cand.polit. Peter Gorm Hansen; direktør Laurits Hedaa; direktør Ole Heise HA; Gerda Helms Boesen HA; professor N. K. Hermansen; direktør, cand.act. F. Hertz; personalechef, cand.jur. Ib Hjarlitz; direktør, cand.merc. Jørgen A. Houmann; direktør, cand.merc. Svend Aage Birck Jacobsen; kommunaldirektør, cand.oecon. Aage Jensen; lektor, cand.merc. Peter Kragh Jespersen; underdirektør, civilingeniør Svend Kahr; tillidsrepræsentant Barbara Kryger; forskningsleder, cand.psych. P. H. Kühl; kontorchef, cand.jur. Torben Larsen; direktør, cand.merc. Poul Lauritsen; direktør, cand.polit. Arne Lund; direktør, cand.merc. Kaj Ulrik Lund HD; ingeniør, docent Robert Madsen; direktør, cand.polit. Aage Melbye; direktør, civil-

ingeniør, civiløkonom Leif Monies; forskningsassistent, cand.polit., dr.merc. Iver Hornemann Møller; universitetslektor, cand.scient.pol. Hans Jørgen Nielsen; fabrikationschef, cand. polyt. Per W. Nielsen HD; underdirektør, cand.polit. Erik Ohrt; direktør, cand. merc. Ejvind Oxø; økonomidirektør Jan Petersen; direktør Peter Plejl HD; civilingeniør Knud Erik Reddersen; civilingeniør, lic.tech. Thomas Skousen; professor, afdelingsleder, cand.psych. Svend Skyum-Nielsen; professor Poul Sveistrup; oberstløjtnant, cand.psych. J. Termøhlen; direktør Jens Ugilt Thomsen; konsulent Henning Tjørnehøj; konsulent, cand.psych. Poul Vidriksen; civilingeniør, lic.tech. Aage Vølund; konsulent, cand.scient. pol. H. H. Østergaard; direktør Oluf Aagaard.

Regnskabsvæsen:

Konsulent, lic.merc. Egon Andersen; adm. direktør Egon Johannes Andersen HD; direktør, cand.polyt. Niels Schreiner Andersen; adm. direktør Torben Bonnesen; direktør, civilingeniør Kjeld Bundgaard HD; direktør, lic.merc. Torben Carlsson; direktør, cand.polit. Kåre B. Dullum; statsaut. revisor F. Dühring; statsaut. revisor N. B. Fabricius; direktør, lic.merc. Børge G.-Christensen; adm. direktør, ingeniør Allan Gjerdrum; professor G. Graversen; afdelingsleder, cand.polit. Bent Greve; cand.merc. Iørgen Sehested Hansen; direktør Ole Heise HA; direktør, cand.merc. Jørgen A. Houmann; direktør, cand.merc. Mogens Bøgvad Høst; direktør, cand.merc. Flemming J. Jensen; direktør, statsaut. revisor Leif Juul Jørgensen; direktør Bent Larsen HD; finansdirektør, cand.polit. Bent Lilholt; underdirektør, cand.oecon. Eigil Lund; regnskabschef Bent Hauerberg Madsen; direktør Peter Müller HD; sekretariatschef Ejvind Næsberg HA; professor, cand.oecon. Bent Provstgaard; kontorchef, cand.oecon. Birger Riisager; direktør, cand.polit. & polyt. Sven Riskjær; cand.polit. Edvard Ole Rogren; direktør, cand.polyt. Chr. Rovsing; direktør, cand.merc. Ditlev Saugmann; statsaut. revisor Jacob Schiøler; direktør, civilingeniør Johan Schrøder; økonomidirektør, cand.oecon. Ib Sletting; statsaut. revisor Steen Sommer-Jørgensen; direktør, cand.merc. Jens Stampe; statsaut. revisor E. Steiner; professor Poul Sveistrup; direktør, cand.polit. Palle Overgaard Sørensen; statsaut. revisor Per Værndal; civilingeniør, lic.tech. Aage Vølund; direktør, cand.merc. Ole Wennemoes; økonomichef Allan Winther; statsaut. revisor Ib Yde; direktør, cand.oecon. H. Øhrstrøm.

Særprøven i revision:

Statsaut. revisor Tage Andersen; statsaut. revisor Erik Teis Hansen; statsaut. revisor Willy Madsen; direktør A. P. Nicolaisen; statsaut. revisor J. O. Burch Pedersen.

Prøven i skatteret:

Højesteretssagfører Niels Alkil; advokat Robert Koch-Nielsen; ekspeditionssekretær, cand.jur. Vagn Laustsen; statsaut. revisor Arne From Petersen; departementschef, cand.jur. Jens Rosman; statsaut. revisor Ebbe Hübertz Sørensen; kontorchef, cand.polit. Mogens O. Østergaard.

Udenrigshandel:

Ambassadør Jens Christensen; afdelingschef, cand.polit. Hans O. Christiansen; departementschef, cand.jur. Niels Ersbøll; direktør Jørgen Hooge HD; direktør, civilingeniør H. J. Koktvedgaard HD; ambassadør, cand.polit. Erling Kristiansen; skibsreder, generalkonsul Asger Juul Lindinger HD; direktør, cand.polit. Ove Munch; departementschef, cand.polit.

Otto Müller; bankdirektør, cand.polit. Henning Maegaard Nielsen HA; direktør Allan Petersen HD; direktør Peder Morten Petersen HD; professor, dr.jur. Allan Phillip; direktør, cand.polit. & polyt. Sven Riskjær; professor, dr.jur. Torben Svénné Schmidt.

VI. Studerende og eksaminer

A. Oversigter

1. I undervisningsårene 1979/80 og 1980/81 var der på højskolen indmeldt følgende antal studerende og deltagere, der fordeler sig således:

	1979/80	1980/81
Det almene erhvervsøkonomiske studium (HA)	1.513	1.542
Det erhvervsøkonomiske kandidatstudium (cand.merc.)	726	810
Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium (lic.merc.)	46	47
De erhvervsøkonomiske specialstudier (HD)		
1. del	1.804	1.929
2. del:		
afsætningsøkonomi	257	299
finansiering og kreditvæsen	176	211
forsikring	9	8
organisation	302	274
regnskabsvæsen	594	629
udenrigshandel	130	137
Revision/skatteret	366	329
Det erhvervsproglige grundstudium, dag (EG)	1.088	1.120
Det erhvervsproglige grundstudium, aften (EG)	788	870
Den erhvervsproglige afgangseksamen (EA)	132	144
Den erhvervsproglige diplomprøve (ED)	434	447
Den erhvervsproglige kandidateksamen (EK)	239	278
Prøven i italiensk	24	33
Prøven i russisk	4	—
Prøven i spansk	71	72
	<hr/>	<hr/>
	8.703	9.179

2. Tilgang og afgang i tal i beretningsåret

a. De erhvervsøkonomiske studier

Det almene erhvervsøkonomiske studium

I efterårssemestret 1980 blev der optaget 635 nye (hvoraf 41 udenlandske) studerende.

Til 1. årsprøve af den almene erhvervsøkonomiske eksamen i april/juni 1981 indstillede sig 530 studerende, hvoraf 437 bestod eksamen.

Til de almene erhvervsøkonomiske eksamen (HA) i april/juni 1981 indstillede sig 391 studerende, hvoraf 307 bestod eksamen.

Det erhvervsøkonomiske kandidatstudium

I 1980 var der en tilgang af 240 studerende og til den afsluttende eksamen i december 1980/januar 1981 bestod 49 eksamen, og i april/juni 1981 bestod 68 eksamen.

De erhvervsøkonomiske specialstudier

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 1. del var der i 1980 en tilgang af 1.380 nye studerende.

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 1. del, som er fælles for alle studerende; indstillede sig i april/juni 1981 732 studerende, hvoraf 524 bestod eksamen.

Til de erhvervsøkonomiske specialstudiers 2. del, hvor de studerende er fordelt på specialer, indstillede sig i april/juni 1981 570 studerende, hvoraf 385 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1981	
	indstillet	bestået
Afsætningsøkonomi	90	52
Finansiering og kreditvæsen	74	43
Forsikring	4	4
Organisation:		
Almen linie (strategi og planlægning)	64	47
Offentlig forvaltning	6	4
Videregående personaleadministration	3	2
Datamatik	36	26
Tillægsprøve i offentlig forvaltning (aflagt af personer, der tidl. har bestået diplomprøven) . .	2	1
Tillægsprøve i datamatik	0	0
Tillægsprøve i videregående personaleadministration	0	0
Regnskabsvæsen	255	171
Udenrigshandel	38	35

b. De erhvervsproglige studier

Det erhvervsproglige grundstudium

I efterårssemestret 1980 blev der optaget 865 nye studerende.

På det erhvervsproglige grundstudium indstillede i april/juni 1981 639 studerende sig til eksamen, hvoraf 147 bestod den erhvervsproglige korrespondenteksamen, 82 i to sprog og 65 i et sprog og 327 bestod den erhvervsproglige prøve, heraf 98 i to sprog og 229 i et sprog.

Fordelingen på de forskellige discipliner var:

	1981	
	indstillet	bestået
Engelsk	399	332
Fransk	147	114
Italiensk	15	10
Russisk	2	1
Spansk	72	52
Tysk	126	106
Obligatoriske bifag	580	510
Korrespondentfag	141	135

Den erhvervsproglige afgangseksamen

I 1980 blev der optaget 60 nye studerende.

Til den erhvervsproglige afgangseksamen (EA) i 1981 indstillede sig 32 studerende, hvoraf 18 bestod eksamen.

Den erhvervsproglige diplomprøve

I 1980 blev der optaget 235 nye studerende.

Til den erhvervsproglige diplomprøve (ED) i 1981 indstillede sig 127 studerende, hvoraf 88 bestod eksamen.

Fordelingen var:

	1981	
	indstillet	bestået
Engelsk	63	49
Fransk	23	11
Italiensk	0	0
Spansk	11	6
Tysk	30	22

19 dimittender fra den erhvervsproglige diplomprøve, der tidligere har bestået denne prøve i et andet sprog, har opnået ret til at anvende titlen EA.

Ingen handelsfaglærere har ved aflæggelse af prøven i fagene juridisk sprog og teknisk sprog samt ved aflevering af specialeopgaver erhvervet den erhvervsproglige diplomprøve.

De erhvervsproglige kandidatstudier

Til den erhvervsproglige kandidateksamen i december 1980/januar 1981 indstillede sig 8 studerende, hvoraf 5 bestod eksamen.

Fordelingen var:

	1980/1981	
	indstillet	bestået
Engelsk	2	2
Fransk	3	0
Spansk	1	1
Tysk	2	2

Til den erhvervsproglige kandidateksamen i april/juni 1981 indstillede sig 17 studerende, hvoraf 13 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1981	
	indstillet	bestået
Engelsk	4	2
Fransk	5	4
Spansk	4	3
Tysk	4	4

Til den erhvervsproglige oversætter- og tolkeeksamen i april/juni 1981 indstillede sig 41 studerende, hvoraf 14 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1981	
	indstillet	bestået
Engelsk	22	7
Fransk	5	2
Spansk	8	3
Tysk	6	2

Translatørexamen blev ved undervisningsministeriets bekendtgørelse af 14. maj 1973 henlagt til handelshøjskolerne. Eksamen blev første gang afholdt i maj/juni 1973. Til eksamen i 1980/81 indstillede sig 33 studerende, hvoraf 11 bestod eksamen.

Fordelingen var:	1981	
	indstillet	bestået
Bulgarsk	1	0
Engelsk	20	3
Fransk	2	2
Græsk	1	0
Grønlandsk	2	1
Italiensk	3	3
Polsk	1	1
Spansk	1	1
Tjekkisk	1	0
Ungarsk	1	0

B. De erhvervsøkonomiske eksaminer 1980/81

Følgende bestod Den almene erhvervsøkonomiske eksamen (HA):

Aagaard, Peter Michael	Bæk, Poul Erik	Gorr, Thomas Alexander
Adelhardt, Claus Nyholm	Børresen, Ole	Gozdzik, Wlodzimierz
Ag, Gunnar	Christensen-Dalsgaard, Søren	Grühl, Vibeke
Agger-Nielsen, Per	Christensen, Hanne Waage	Gydesen, Klavs Ravn
Aggertoft Peter	Christensen, Jens Birger	Hagemann, Per
Albertsen, Ib	Christensen, Karsten	Halbye, Michael Mogens
Alnor, Lars	Christensen, Michael Brink	Hald, Anker Jesper Haarhøj
Ambæk, Hanne	Christensen, Michael Hartmann	Hamre, Henrik
Andersen, Grete Solveig	Christiansen, Sven-Didrik	Hanghøj, Carsten
Andersen, Karin	Christoffersen, Lars	Hansen, Anders Nordskov
Andersen, Ole Holger	Cordes, Michael	Hansen, Anni-Merete
Andersen, Stephen Bruyant	Dan, Michael Bernhard	Hansen, Curt Helt
Andersson, Birger Erik	Dandanel Them, Vagner	Hansen, Henrik Lykke
Andreasen, Søren Erik	Danielsen, Charlotte Karen	Hansen, Henrik Louis
Arentoft, Peter	Darmer, Per	Hansen, Jens Oluf Smedegaard
Askegaard, Kristian	Davidson, Kim	Hansen, Kenneth Steen
Asmussen, Rina	Diget, Christian	Hansen, Klavs Jakob
Bach, Flemming Laustsen	Dumweber, Mette	Hansen, Lasse Geir
Bauerlund, Niels Erik	Eistrup, Jens Jørgen	Hansen, Lisbeth Orebo
Baunsgaard, Per Tinning	Ekvall, Kari	Hansen, Michael Allan
Been, Karsten	Eliassen, Niels Henrik Østergaard	Hansen, Niels Løkke
Beest, Vrank Van	Endresen, Britt	Hansen, Ole Høy
Berentsen, Klaus	Erthmann, Mikael Juul	Hansen, Per Steen
Bergesen, Knut	Evald, Torben Lutzhoff	Hansen, Peter Lund
Bergstein, Reidar	Evers, Gorm	Hansen, René Zim
Bernes, Torsten Holck	Fabricius, Jan Hughes	Hansen, Susan Gylling
Biering, Claus Hanschell	Flentø, Johnny	Hansen, Sverri M. Nysted
Biltund, Hans-Christian	Fogtdal, Søren	Hansen, Søren Juhl
Bitsch, Allan Sandvad	Frederiksen, Claus Bjerg	Harbo, Keld
Bjerg, Martin	Frellesen, Michael Ole Muldorff	Hartvig, John
Bjerggaard Hansen, Lasse	Friis, Jens Gregers	Hartz, Ralph Henning
Bjørkman, Agneta	Fromberg, Ole	Hecquet, Carsten Frølich
Bjørnvik, Lars	Frostmann, Geirr Remen	Helledie, Jørgen Jesper
Bom, Ole	Frøsig, Henrik	Henriksen, Claus
Bornæs, Jannik Frank	Fuchs, Sune Xacharias Milchert	Hessel, Dann Dous de
Bredal, Tor	Geert-Jørgensen, Peter	Hjelmshark, Peter
Bresling, Ulla	Gerdes, Sten Ulrik	Hjortboe, Peter
Bruun, Carsten Christian		Holm, Ole Christian
Buchholdt-Andersen, Claus Aude		Holst, Jørgen Henrik
Bundgaard, Steen Poul		Hummeluhr, Steen
		Høegh, Carsten
		Høyer, Frans

Ingemansen, Helle
 Ingvarsdén, Inger Marie
 Iversen, Carsten Spelman
 Jacobsen, Per Chrom
 Jakobsen, Jytte Runa Ærbo
 Jakobsen, Lene Nyboe
 Jensen, Birger Egegaard
 Jensen, Bjarne Stejnmejer
 Jensen, Claus Egil
 Jensen, Henrik Ole
 Jensen, Kurt Huus
 Jensen, Per Hillebrandt
 Jensen, Peter Richter
 Jensen, Robert Due
 Jensen, Robin Loye
 Jensen, Susanne Kurstein
 Jensen, Svend Erik Vagn
 Jensen, Tommy Finn
 Jensen, Tomy Skaare
 Joensen, Anna
 Johansen, Hans Stengård
 Johansson, Ben
 Juul, Thomas Christian
 Jørgensen, Erik Stener
 Jørgensen, Flemming
 Jørgensen, Kurt Dahl
 Jørgensen, Mads Balslev
 Jørgensen, Steen
 Jørgensen, Tom Carsten
 Jørgensen, Torben
 Kajander, Henrik
 Kandrup, Jesper
 Kjær, Allan Michael
 Kjær, Claus Antschukov
 Kleis, Einer William
 Herbert
 Knudsen, Janne
 Kogut, Jan Michael
 Korab-Kalowski, Anna
 Monika
 Kornerup, Lars
 Krohn, Peter Michael
 Kümmel, Lene
 Kvernberg, Hans
 Königsfeldt, Thomas Carlo
 Larsen, Hans Engelbrecht

Larsen, Rolf Bjørn
 Larsen, Ulrik Lundgren
 Lauritzen, Freddy Getreuer
 Laursen, Finn Kjærulf
 Lerche, Anette
 Lethan, Inge
 Levin, Stella
 Lind, Birger Frederik
 Nordvig
 Lindbo, Ståle
 Lomholt, Peter
 Lundstrøm, Tommy
 Lungbye, Christian
 Richardt
 Løvberg, Tom
 Madsen, Birger Baylum
 Madsen, Poul
 Malmkvist, Gert
 Maltby, Mogens
 Melnyk, Per
 Middelthon, Endre Sunde
 Mikkelsen, Claus
 Mikkelsen, Gert
 Sønderskou
 Milner, Søren
 Mogensen, Peter
 Mogensen, Steen
 Mollatt, Peter Christian
 Mortensen, Jan
 Mortensen, Ole Elmebaard
 Mortensen, Søren
 Mouritzen, Lars
 Moy, Gun Margareth
 Møller, Carl Peter Serena
 Møller, Jes Richard
 Nedergaard, Henrik
 Nejlund, Torben
 Nielsen, Benny Kurt
 Nielsen, Bjarne Nedergaard
 Nielsen, Henrik Münster
 Nielsen, Jan Melchior Kjær
 Nielsen, Jens Henrik
 Nielsen, Karen
 Nielsen, Keld Bendsen
 Nielsen, Keld Stevnsboe
 Nielsen, Kurt Lambreth

Nielsen, Lars Bo Dysgård
 Nielsen, Lars Østerkryger
 Nielsen, Michael Tornhøj
 Nielsen, Niels Carsten
 Nielsen, Søren Reinhard
 Nielsen, Torben Dissing
 Nommensen, Per
 Normand, Kim Michael
 Juul
 Nørhede, Kurt
 Nørgaard, Michael
 Oht, Bjarne
 Oksholm, Henrik
 Olesen, Lars Erik Sand
 Ollendorff, Sigge
 Olsen, Flemming
 Olsen, Kirsten Ahlmann
 Olsen, Lis
 Olsen, Torben
 Orloff, Tonny
 Paaske, Henrik Gerhard
 Parl, Henrik Niels
 Pedersen, Bent
 Pedersen, Henrik Engholm
 Pedersen, Jørgen Tommy
 Juel
 Pedersen, Klaus
 Pedersen, Niels Lemming
 Pedersen, Svend Aage
 Pedersen, Søren
 Pedersen, Søren
 Pedersen, Uffe Just
 Petersen, Allan Boe
 Petersen, Gert
 Petersen, Kim Richter
 Petersen, Marianne Lise
 Petersen, Ole Rock
 Petersen, Dines-Bredo
 Preskou, Stephan Ulrich
 Rasmussen, Bo Bjerregaard
 Rasmussen, John
 Flemming
 Rasmussen, Mai-Britt
 Rasmussen, Niels Michael
 Rasmussen, Søren Qvist
 Rasmussen, Tom

Reimar-Larsen, Kurt	Staff, Edel Christin	Tjærandsen, Erling
Reumert, Hella	Schonhowd	Tyndeskov, Torsten
Rittig, Carsten	Steffensen, Bent Ole	Tøttrup, Svend
Rønager, Morten	Steffensen, Carl-Peter	Vadegaard, Annelise
Røssell, Torben	Steffens, Michael Frederik	Vagt-Andersen, Stig
Samuelsen, Finn	Steiner, Boy	Vang, Torben
Sandler, Jan David	Svendsen, Lone	Vedel, Hans Jørgen
Schleicher, Alexander	Søborg, Jesper	Vedel, Tom
Schmidt, Annette	Søreide, Øystein	Vest, Torben
Schönwandt, Ole	Sørensen, Claus Frees	Vestergaard, Kim Martin
Senger, Jørn	Sørensen, Elin Merete	Vestergaard, Peter Kruse
Simonsen, Christina Aas	Sørensen, Jes Peter	Vig, Henrik
Simonsen, Jens Lundgård	Sørensen, Søren Mølgård	Wegens, Jesper
Skelbæk-Pedersen, Jan	Sørensen, Ulla	Weng, Jane
Skjødt, Claus Ulrik	Sørensen, Nico Schou	Werner, Lars Fogt
Skorge, Leif	Sorum, Rune	Wiese, Lars Michael
Skøien, Jan	Teslo, Jo	Wright, Jan
Slagelse, Flemming	Theisler, Marianne Gjedde	Ødegaard, Erik
Werner	Thing, Niels Christian	Øster, Flemming
Sommerschild, Per	Thomsen, Olaf Brix	Østerdal, Lars
Stephen	Thornæs, Christian	Østergaard, Mogens
Staal, Michael	Tingstrup, Annette	Østerstrøm, Aage Gunnar

Følgende bestod Den erhvervsøkonomiske kandidateksamen (cand.merc.):

Vintereksamen 1980/81:

Andersen, Søren Frandsen	Konnerup, Mikael	Schiøtz, Else Marie
Bildt, Peter Bøgh	Kristensen, Tore	Schmidt, Carl Christian M.
Bramsen, Thomas Boe	Lange, Sven	Roedsted
Bülow, Ulrik	Lie, Gunder	Seest, Henrik
Bülow-Nielsen, Mikael	Luiting, Jan Flemming	Siegfredsen, Hans
Carøe, Peter Vilhelm	Lund, Søren	Stampe, Pål
Dehlendorff, Niels Peter	Marcher, Henrik Christian	Sørensen, Aase
Grønfeldt, Jannet	Mortensen, Søren Boe	Tandrup, Anders Christian
Hansen, Jens Otto	Munch-Hansen, Jens	Van, Henning
Hansen, Poul Lundkjær	Mørck, Frede	Worsøe, Henrik
Hellen, Jan	Nakken, Ottar	Østergaard, Claus
Haals, Claus	Nielsen, Axel Ib	
Jensen, Gudrun	Nielsen, Knud	Sommereksamen 1981:
Jensen, Hans-Erik	Olsen, Peter Viggo	Andersen, Jette Dyhr
Vindahl	Pedersen, Karen Elise	Andersen, Leif Peder
Jensen, Niels Detlef	Pedersen, Søren	Andersen, Michael Holck
Jensen, Preben Fini	Petersen, Jørgen Sottrup	Bové-Christensen, Gorm
Jepsen, Jørn	Rasmussen, Niclas	Brandt, Henrik
Kagan, Marianne	Rasmussen, Peter Gyllen	Brandt, Søren
Knock, Johan Prior	Rasmussen, Vagn	Christensen, Helle Lind

Christensen, Henning
Christiansen, Lars
Clausen, Torben
Darting, Peter
Eriksen, Jens Jørgen
Fog, Tim
Fogh, Jan Frydenriech
Funch, Henrik
Gerlach, John Møller
Groll, John Flemming
Hansen, Gunnar Elm
Hansen, Hans Henrik
Hansen, Kim Frank
Hansen, Mogens
Hansen, Per
Hatting, Anne
Hedegaard, Kent
Hersland, Kim
Holm, Jesper
Iversholt, Torben Nielsen
Jacobsen, Jytte

Jensen, Bo Manderup
Jensen, Karin Holst
Jensen-Dahm, Birgitte
Frank
Jensen-Dahm, Ole
Johannsson, Kristjan
Jonsson, Kristinn Snævar
Knudsen, Gunnar
Korsby, Anders
Kragh, Jens
Laier, Johan Jesper
Larsen, Karl Johan R.
Larsen, Keld Ravn
Lauritzen, Flemming
Marnburg, Einar
Mogensen, Henrik
Møiniche, Jan
Nielsen, Jørgen Sylvest
Nilsson, Willy
Olsen, Finn Friedjohn
Otto, Sten Eivind

Pedersen, Dan
Pedersen, Erik Brander
Pedersen, Jan Waage
Petersen, Anne Lise
Petersen, Hans Olaf
Vestergaard
Rindom, Peter
Risfeldt, Leif
Rosenborg, Carl Johan
Greve af
Ryberg, Ulf
Schneider, Tommy
Schrøder, Henrik Jørgen
Sevel-Sørensen, Mikael
Theilgaard, Peter
Thomsen, Valdemar
Ullerichs, Knud Frank
Utecht, Matthias
Vodder, Michael Peter
Wulff, Kristian
Zilmer, Leif
Ørnskov, Svend

Følgende bestod Diplomprøven i Afsætningsøkonomi (HD 2. del)

Andersen, Henrik Bo
Andersen, Peter Christian
Allan
Andersson, Dorte
Beier, Annette Weddell
Biune, Søren
Brøns-Poulsen, Peter
Christensen, Egon Friis
Dam, Tommy
Dolriis, Søren Peder
Engel, Freddy
Fossing, Søren
Frost, Jørgen
Hansen, Jan Michael
Hansen, Jens Erik
Hansen, Søren Brun
Hansen, Vagn Nedergaard
Hove, Erik

Jacobsen, Jørgen
Brøndsted
Jacobsen, Søren
Jensen, Carsten
Jensen, Ole
Jensen, Peter Bräuner
Jessen, Villy Thomsen
Johannesen, Kjeld
Jørgensen, Knud
Kolby, Ted James
Krebs, Hanne
Kristensen, Jesper Roug
Krogslund, Carsten
Lauritzen, Jørgen Lauritz
Lunau, Helge Ernst
Michelsen, Steen
Nicolaisen, Lene Jagd
Nielsen, Gert Bach
Nielsen, Ole Leif

Olsen, Henning
Pedersen, Niels Aage
Pedersen, Steen
Petersen, Knud Cletus
Rasmussen, Hans Berg
Rasmussen, Steffen
Revers, Carsten William
Rosendahl, Palle Lund
Rykær, Dorte Holm
Schønnemann, Bent
Stricker
Sigenstrøm, Torben
Sigtrygsson, Torben
Steenberg, Søren
Svartstrøm, Ronnie
Torp, Erling Stig
Uhlig, Jørgen
Ulrich, Phillip

Følgende bestod Diplomprøven i Finansiering og kreditvæsen (HD 2. del)

Andersen, Jørgen Brandt	Frich, Jens	Lauritzen, Jørgen
Andersen, Jørn Kildegaard	Hallgren, Mette	Madsen, Erik Torp
Bjerre, Mads Smedegaard	Hansen, Per Evers	Madsen, Magnus Agerskov
Branth, William Thore	Hansen, Thyge Christian	Perlt, Arne Jørgen
Bryanne, Niels Edward	Dahl	Petersen, Benny Roland
Antony	Heuck-Poulsen, Anders	Poulsen, Ole
Bundgaard, Karsten	Ulf	Poulsen, Peter Bro
Bærnholdt, Jesper Carsten	Hjorth, Anders	Prip, Niels
Carlsen, Jørgen	Hvolby, Lise Rasmussen	Reeler, Steen Anker
Castella, Finn Røddik	Ingerslev, Esben	Sander, Sandeep
Christensen, Anders Bo	Jensen, Kirsten Elisabeth	Schubert, Bjarne
Linholt	Kragegaard, Per	Serritzlew, Lars
Christensen, Geert Johan	Kristensen, Ove Halfdan	Svendsen, Hans Erik
Laurids	Adriaan Dahl	Ørtving
Christensen, Steen	Larsen, Bjarne Ravn	Svendsen, Johnny Broberg
Christiansen, Mogens Einar	Larsen, Elisabeth Nøhr	Tretow-Loof, Per
Foss, Peter Alexander	Larsen, Jens Erik	

Følgende bestod Diplomprøven i Forsikring (HD 2. del)

Carlsen, Svend Erik	Pedersen, Per Bo	Skov, Mogens Nellemann
Nielsen, Jens Ove		

Følgende bestod Diplomprøven i Organisation (HD 2. del)

Strategi og Planlægning	Hansen, Bjarne Solberg	Jørgensen, Ole Have
Andersen, Helle Vibeke	Hansen, Lone Aalekjær	Kjær, Ole
Andersen, Karen Krogh	Hansen, Per Gamborg	Kruise, Anne Mette
Andersson, Kim Sparre	Hansen, Poul Lund	Kähler, Søren
Axelsen, Kalle Staal	Holm, Henrik Verner	Lambrecht, Carsten Alfred
Bech, Klaus Henrik	Honoré, Jørgen	Reinhold
Bergstrand-Poulsen, Jan	Jacobsen, Ebbe Vagn	Laursen, Per Flemming
Ole	Jacobsen, Hans Peter Slott	Redder
Christensen, Ellen	Bruun	Lovring, Bent
Schousboe	Jacobsen, Høgni Vagnar	Munk, Niels
Christensen, Hans	Jacobsen, Kirsten Nybo	Nielsen, Bent Gunnar
Christian	Jensen, Hans Wermer	Nielsen, Hans-Henrik
Christensen, Jørgen Arne	Jensen, Niels Erik	Nielsen, Hans Ole
Højer	Østergård	Nielsen, Ib Vagn
Christiansen, Jan Grube	Jensen, Peter Bjørno	Poulsen, Aage
Dalum, Christen Peder	Jørgensen, Niels	Rasmussen, Ole
	Lindemark	

Schalman, Bendt
Skovgaard, Michael
Steen, Ole Jørn
Sørensen, Inger Maria
Thorsen, Jens Christian
Uhre, Tage Grønfeldt
Westergaard, Thorkild Bue
Ørtenblad, Leo

Datamatik

Amsinck, Preben
Andersen, Karin Meinicke
Bertram, Kjeld Peter
Christensen, Finn Blom
Dahl, Erik
Dahlsgaard, Jann Erik
Danneskjold-Samsøe,
Kjeld Viggo Gerhard

Hervard, Christian
Jensen, Michael Voel
Jensen, Vagn Erik
Nørgaard
Jøhn-Andersen, John
Kragelund, Steen
Flemming
Kraglund, Arne
Krustins, Dainis Viesturs
Lindemann, Peter
Mose, Knud
Myrhøj, Steen
Mørch, Kirsten
Elisabeth
Nielsen, Bentø Ellebæk
Nielsen, Ejnar Ole

Petersen, Marianne
Rasmussen, Ove Holritz
Simonsen, Simun
Sørensen, Carl Christian
Kombæk
Tauber, Ulrik
Thygesen, Else Marie
Skovbjerg

Offentlig Forvaltning

Andersson, Annette
Pedersen, Mogens
Poulsen, Ida Lykke
Sichlau, Per Mais

Personaleadministration

Heckmann, Per
Kähler, Birgit

Følgende bestod Diplomprøven i Regnskabsvæsen (HD 2. del)

Albert, Susanne Bruun
Allerup, Mac Robert
Andersen, Christian
Andersen, Inge-Anette
Andersen, Lars Marthedal
Andersen, Lise
Andersen, Steen Klit
Andersen, Ulrik Christian
Andersson, Finn
Angel, Birgitte
Augustenborg, Torben
Bakhaug, Arne
Bank, Knud
Beckwith, Charlotte
Birkelund, Kenneth
Bjergegaard, Henrik
Bruhn, Bodil
Bry, Thomas Michael
Christensen, Birte
Christensen, Christian Bille
Christensen, Erik
Christensen, Hanne
Panduro

Christensen, Mikael
Christensen, Søren
Christophersen, Allan
Stephen
Dam, Søren
Dehn-Jensen, Michael Jens
Ellgaard, Finn
Espeland, Allan
Fink, Karsten Hedegaard
Flørnæs, Johannes
Frantzen, Dann Erik
Frederiksen, Finn Valentin
Frederiksen, Kirsten Lise
Frederiksen, Ove Alex
Gillesberg, Sven
Grove, Steen
Grzegorezyk, Erik
Grønnemose, Winnie
Hansen, Erik
Hansen, Flemming Dirk
Hansen, Jens Ole Stahl
Hansen, Lone Bjørn
Hansen, Martin Raabjerg

Hansen, Ole Schoubye
Hansen, Peter Fredløv
Hansen, Stig
Hansen, Ulla Annette
Have, Per Egebæk
Henriksen, Palle Georg
Herschend, Claus Andreas
Herschend, Michael Peder
Holst, Lars
Houlby, Leon Franck
Hviid, Jørgen Dyrbo
Højgaard, Pall Josvein
Bjarnason
Iversen, Marianne Doris
Jacobsen, Johnny
Daugaard
Jacobsen, Bjarne Vincentz
Jacobsen, Frode
Jensen, Arne Bang
Jensen, Gert Keld
Jensen, Henrik Norman
Jensen, Jørgen
Jensen, Jens Wolmar

Jensen, Kai Kjærgaard	Linneboe, Anne-Marie	Pedersen, Marianne
Jensen, Keld Holm	Lohmann, Gert	Pedersen, Rene Ølgaard
Jensen, Kurt	Lund, Erik	Petersen, Anne-Grethe
Jensen, Orla	Lærke, Ulla Birgit	Petersen, Claus Wichmann
Jensen, Steen Lennert	Madsen, Niels Skovgård	Petersen, Jan
Jensen, Søren	Menå, John	Pilehave, John
Jessen, Bo Zoffmann	Moldrup, Jan Flemming	Raffli, Anna Kathrine
Joensen, Jens Pauli	Moll, Jesper	Ransdal, Kirsten
Johnsen, Børge Munk	Moth, Emil Peder	Rasmussen, Chizuru
Jønsson, Paw	Mærsk, Torben Holst	Rasmussen, Kurt Bo
Jørgensen, Jesper	Mølgård, Vagn	Rasmussen, Niels-Henning
Jørgensen, Karsten Schön	Møller, Klaus	Borger
Kallehave, Steen	Møller, Per Leopold	Rasmussen, Peter
Kinnberg, Tage Kure	Møller, Torben Bertram	Rasmussen, Steffen
Kisbye, Ken	Neuhausen, Erik Bent	Demuth
Kjeldgaard, Kaj Boris	Nielsen, Birger Holst	Rasmussen, Torsten
Kjeldsen, Kirsten	Nielsen, Henrik Riise	Ravn, Ib Sonne
Kjær, Preben	Nielsen, Jan	Rosentoft, Jørgen Otto
Knudsen, Karsten Sivebæk	Nielsen, Jens Peter	Schultz, Kamma
Kok, Preben	Nielsen, John Krarup	Selvig, Johnny
Kristensen, Kjeld Hosbond	Nielsen, Knud Henning	Slipsager, Henrik Christian
Kristensen, Peer Henrik	Nielsen, Laust Nyvang	Stoere, Marianne
Brusgaard	Nielsen, Lise Foss	Sørensen, Conny Birthe
Kristiansen, Karsten	Nielsen, Nicolaj	Sørensen, Rene Mørch
Hesselund	Nielsen, Palle Skovmand	Thomsen, Jan Willemoes
Kristiansen, Per	Nielsen, Poul Andreas	Thorhauge, Søren
Larsen, Flemming Ivar	Nielsen, Svend Aage	Thygesen, Stig Holmegård
Nørgaard	Nielsen, Søren Erik	Tofte, Poul-Erik
Larsen, Jan Renny	Nielsen, Torben Nyvang	Tourell, Stephen John
Larsen, Jørgen	Nystrup, Kurt	Tønnesen, Jan Poul
Søndergaard	Nørregaard, Hugo	Crilles
Larsen, Kim	Wordenskjold	Tørnby, Teddy
Larsen, Peter Steen	Olesen, Jane Vibeke	Warberg, Henrik
Larsen, Vibeke	Olsen, Allan Høymann	Warming, Per
Lassen, Sven	Olsen, Svend Gideon	Wedendahl, Margrethe
Lauridsen, Børge Lind	Palsøe, Flemming Øberg	Witthøft-Rasmussen,
Lauridsen, Vibeke Birkvad	Pauli, Jette Rut	Jørgen
Laursen, Karsten	Pedersen, Kjeld	Aasøe, John Michael
Lavesen, Jørgen Lund	Villestrup	

Følgende bestod Diplomprøven i Udenrigshandel (HD 2. del)

Andersson, Lars Ewert Werner	Barslund, Hans Jørgen Mads Bladt, Rolf Henrik	Clausen, Claus Faaberg, Søren
---------------------------------	--	----------------------------------

Geertsen, Ole Steen
 Graah, Henning
 Hansen, John
 Hansen, Mads Jørn
 Stolberg-Rohr Vagn
 Hansen, Søren Rounborg
 Harne, Niels Jørgen
 Heldam, Carsten
 Howarth, Preben Ingolf
 Jacobsen, Gert Peter
 Stilhoff
 Juhler, Erik Dyrmann

Kruse, Jens Torben
 Larsson, Per Georg
 Lindinger, Kim Juul
 Linding
 Madsen, Bent Henrik
 Møller, Niels Ingemann
 Pedersen, Flemming
 Michael
 Pedersen, Steen Bo
 Rasmussen, Kurt
 Rindorf, Eigil
 Roepstorff, Jørgen Ulrik

Roslyng, Ole
 Rødsten-Næs, Carsten Bob
 Schaarup-Jensen, Jørgen
 Sekler, Maksymillian
 Thomsen, Annette
 Thyssen, Ditlev Erik
 Pontoppidan
 Vindeløv, Torben
 Wegmann, Carsten
 Welling, Jørgen Sorwad
 Åberg, Charles
 Jan-Christen

C. De erhvervsproglige eksaminer 1980/81

Følgende bestod Den erhvervsproglige prøve i 1 sprog:
 Engelsk:

Aabling, Kirsten Birgitte
 Krag
 Andersen, Lis Tonne
 Andersen, Lone
 Andersen, Ulla Brundt
 Andersen, Yvonne
 Ankerstjerne, Anette
 Anthon, Judy
 Arildsen, Pernille
 Baasch, Marianne Lykke
 Bach-Lauritsen, Niels
 Henrik
 Bahrt, Kirsten
 Barsø, Beth
 Barthelme, Birgit
 Bech, Charlotte
 Berg, Birde
 Bitsch-Christensen,
 Elisabeth
 Bjørkov, Yvonne
 Christine
 Boulier, Anita Euguine
 Briels, Nina
 Chang, Pia Jane
 Christensen, Birthe
 Elisabeth

Christensen, Ditte Uno
 Christensen, Lars Erik
 Christiansen, Helle Vallo
 Christiansen, Kirsten
 Christophersen, Anette
 Cloos, Jette
 Damgaard, Joan
 Dan, Ellinor Bellmann
 De Ridder, Carmelita
 Elisabeth
 Ellingsgaard, Bent
 Esmark, Kirsten Astrid
 Falk, Kirsten
 Friisbøl, Linda Marianne
 Goedecke, Michael
 Graabeck, June Åse Klov
 Grabow, Katrin Ann
 Granzow, Eva Elisabeth
 Graversen, Lene Stenum
 Greve, Liselotte Pia
 Guldager, Teresa
 Haderup, Elisabeth
 Hansen, Anne-Dorthe
 Fischer
 Hansen, Charlotte Dencker
 Hansen, Karin

Hansen, Lone
 Hansen, Margit
 Eichstedlund
 Hansen, Nellie
 Hansen, Pia
 Hansen, Ruth
 Hansen, Ruth Bram
 Hansen, Vivi Merete
 Hasselroth, Yvonne
 Haurholm, Anné
 Hortash, Lone Poulsen
 Hurup-Andersen, Tine
 Høffner, Annegrethe
 Høppermann, Linda
 Annette Lütz
 Høyer, Birgith Weimar
 Ingvartsen, Bente Charlotte
 Irgens, Merete
 Jaldorf, Susanne
 Jensen, Anne Berit Honoré
 Jensen, Anni
 Jensen, Birgit Luders
 Jensen, Gert Veng
 Jensen, Helle Jeanette
 Jensen, Helle Møller
 Jensen, Ulla Tranekjær

Jespersen, Lone	Norgreen, Michael	Toolenaar, Birgitta Inge
Jourdan, Hanne	Næs, Janne	Vendt-Larsen, Esther
Justesen, Liva Hansine	Olesen, Claus Robin Gam	Vendt-Larsen, Lisbeth
Jørgensen, Klaus Barth	Olesen, Jette	Wagner, Elisabeth
Jørgensen, Tina Høi	Olsen, Anne-Lisa Bech	Weiss, Merete Ausig
Jørgensen, Vinnie	Olsen, Birte	Yde, Mette-Helene
Kjær, Tina Juul	Olsen, Hanne Gitte	Nybjerg
Knudsen, Annelise	Albrecht	Ørding-Thomsen, Ulla
Koch, Preben	Olsen, Jette	Birte
Kongstad, Jytte Holme	Olsson, Birgitte	Fransk
Korshagen, Bente	Overbeck, Hans Christian	Andreasen, Jens Gegner
Kristensen, Anne Huniche	Pallesen, Vivi Bang	Bang, Anne
Kruuse, Ulla Hansted	Pallisbo, Jonna	Bech-Pedersen, Birgit
Kvist, Marianne	Pedersen, Bente Møll	Berthelsen, Vibeke
Larsen, Anne Jette	Pedersen, Christine Gunn	Christiansen, Birthe
Larsen, Birthe Søndergaard	Pedersen, Edith Alice	Gunhild Techt
Larsen, Christa Augustinus	Pedersen, Grethe	Fournais, Anette
Larsen, Mette Mågård	Pedersen, Jette Windum	Fynbo, Inge
Larsen, Susanne Friis	Pedersen, Lisbeth Ullum	Hotta, Mary-Ann Kolbeck
Linde, Lene	Petersen, Birgitte Vigand	Ingsholt, Mary Anne
Lorentzen, Line	Petersen, Susanne	Jensen, Birte
Hultberg	Hermann	Jepsen, Karin
Lund, Annemarie	Pilgaard, Anette	Johansen, Lis Taaning
Lund, Claus	Poulsen, Annette	Kiersgaard, Mette Suell
Lund, Gerda	Thorbjørn	Larsen, Hanne Linda
Lund, Merete	Poulsen, Helle Harpsøe	Madsen, Oda Ingrid
Lund, Rita Lundsgaard	Povelsen, Ingrid	Meelby, Lone Susan
Lundstrøm, Jette Poula	Margareta	Mortensen, Kirsten
Lønborg, Birgitte	Rosenstook, Annette	Nielsen, Asta Schnedler
Løvgren, Anne	Ismene	Nielsen, Pia Linda
Madsen, Else Marie	Sander, Susanne	Pedersen, Eva Mølsted
Madsen, Karen Birgitte	Schomacker, Charlotte	Petersen, Helen Lis
Malmborg, Ole	Schwartz, Susanne	Hamann
Mathiasson, Unni	Sillesen, Lene	Schmidt, Birte Stender
Menck, Ellen Richter	Skjerning, Marianne	Steffens, Finn
Munch-Carlsen, Lone	Franziska	Sørensen, Lene
Museth, Lise	Skov-Sørensen, Hanne	Sørensen, Solveig
Møller, Anne Marie	Søndergaard, Pia	Thomassen, Leif Torben
Rahbeck	Sørensen, Helle Berit	Vej, Jesper
Mørch, Susanne Overgaard	Sørensen, Jane Vold	Italiensk
Månsson, Bodil	Sørensen, Karen Brink	Andreasen, Lone Beth
Nielsen, Bende Grosen	Sørensen, Tove Ruskiær	Christensen, Bente
Nielsen, Bente Wilthoff	Thekelsen, Margrete Juhl	Russisk
Nielsen, Jytte	Thomsen, Anni	Krogh, Anna Lisbet
Nielsen, Linda	Thomsen, Lisbeth	
Nielsen, Tove Minna	Toldam, Henriette	

Spansk
 Bakke-Jacobsen, Elsa
 Borgholm, Marianne
 Oksfeldt
 Briedis, Inta Ligita
 Christensen, Lone
 Duran, Nictoris Rodrigues
 Elmbæk, Inge-Lise
 Gassull, Solveig
 Hammer, Eybjørn
 Herlufsdotter
 Hansen, Kathe Brenneke
 Jacobsen, Mette Fog
 Jensen, Inge Sand
 Jensen, Jonna Marie
 Tolstrup

Jensen, Laila Britt
 Jensen, Merete
 Kjerulff, Birte Solveig
 Lillie, Susanne
 Lumbye, Inger Marie
 Sommer Gejel, Merete
 Christel
 Tabor, Eva Rasmussen
 Ørnkov, Lise
 Tysk
 Bornkessel, Sabine
 Christiansen, Ina Maud
 Clausen, Aase Majken
 Danielsen, Lars
 Davidsen, Otto

Frigast, Vibeke
 Habro-Hansen, Kate
 Hensch, Bente Rosenlund
 Herzog, Karen
 Holm, Claus
 Jensen, Annie Overgaard
 Jensen, Lone Lagoni
 Johansen, Poula
 Kruger, Susanne Thorup
 Laster, Eli
 Madsen, Svend Oluf
 Bjerre
 Nedergaard, Annette
 Skøtt, Lone
 Svendsen, Lene Bezzelt

Følgende bestod Den erhvervsproglige prøve i 2 sprog:

Engelsk/fransk

Aachmann, Per
 Andersen, Annemarie
 Arnold, Jette
 Bach-Nielsen, Charlotte
 Bedholm, Jette
 Bergersen, Tone Wiig
 Bonnevie, Anne Wanda
 Gustafsson, Christel
 Haahr, Birgitte
 Hansen, Birgitte Thorberg
 Hansen, Susan Kristine
 Hjortnæs, Lene
 Høier, Katrine Elisabeth
 Johansen, Anne-Mette
 Jørgensen, Anne Lise Juul
 Jørgensen, Maibritt
 Søgaard
 Lemche, Gunvor
 Lieberkind, Susan Ellinor
 Moltke, Hanne
 Mortensen, Tina
 Nonell Bierlich, Elisabeth
 Olsen, Tove Graulund
 Pedersen, Anne
 Pedersen, Rikke

Poulsen, Brian Alvin
 Schlæger, Tove Grethe
 Krogsbøll
 Simonsen, Kate
 Bjerringsgaard
 Spindler, Kathe
 Steensen, Ulla
 Steffensen, Susanne
 Suhr, Benedikte

Engelsk/italiensk

Christensen, Tina Mobeck
 Dalsgaard, Susanne
 Holdt, Anne Birgitte Steen

Engelsk/spansk

Astaburuaga, Eliana Maria
 Cortes, Merete
 Djørup, Anne-Mette
 Holck, Henriette Bruhn
 Jensen, Dorrit Høybye
 Jensen, Lisbeth Wittrup
 Johns, Birthe
 Leth, Pernille
 Mikkelsen, Helle Beck

Nag, Anita
 Petersen, Birgit Friis
 Petersen, Kirsten
 Høgenhaug
 Rasmussen, Lars Juul
 Reiff, Maria Birgitte
 Winther, Marianne
 Worsøe, Anders Kristian

Engelsk/tysk

Andersen, Martine Kroeze
 Balle, Ann Riis
 Berthelsen, Rosa Vibeke
 Brodersen, Birthe Annette
 Dam, Birthe Marianne
 Damgaard, Anne Riis
 Hjarne, Lena
 Hueg, Peter
 Jørgensen, Wicki
 Larsen, Hanne Lene
 Lernø, Pia Jill
 Levin, Mona Lisbeth
 Lorenzen, Lilian Anett
 Mohr, Lisbeth
 Nielsen, Janne

Nielsen, Lis Trine
 Nielsen, Lise
 Nielsen, Mona Navrsgaard
 Pallesen, Henrik Stokkeldal
 Pedersen, Ingvar Nikolaj
 Kjærsgaard
 Petersen, Hanne Kruse
 Reichwald, Annette
 Elisabeth
 Rigelsen, Kirsten
 Scherrer, Philip Ernst
 Schimmer, Marianne
 Sørensen, Lille Merete
 Fanefjord
 Sørensen, Mette Høegh
 Ørum, Pia

Fransk/spansk
 Blomsterberg, Ole
 Buemann, Elsebeth
 Hansen, Jørgen
 Højgrav-Huus, Charlotte
 Jensen, Else
 Winther, Lisbeth

Fransk/italiensk
 Fiori, Jean-Robert
 Torp Olsen, Helle

Tysk/spansk
 Langer, Michael Wang

Fransk/tysk
 Bunch, Solveig
 Falk, Henrik Vincent
 Grimstrup, Mai-Britt
 Kildedal
 Madsen, Aage
 Olsen, Karen Wollesen
 Petersen, Bodil
 Raben, Anne Birgitte
 Rytter, Annie Vester
 Sørensen, Susan
 Teller, Pia Christine
 Wiik, Anne Normann

Følgende bestod Den erhvervsproglige korrespondenteksamen i 1 sprog:

Engelsk

Andersen, Lene
 Andersen, Lone
 Auchbur, Anni Birgitte
 Blytt, Bente
 Boll, Elfriede
 Boysen, Nancy Kirsten
 Bølling, Else
 Dalton, Hannah
 Danborg, Irene
 Fønss, Lissa Emborg
 Greve, Annamarie
 Groth, Karin
 Guntzel, Pia Elisabeth
 Hansen, Annelise
 Holm, Winnie
 Jacobsen, Tove Grace
 Juhlin, Jeanette
 Jørgensen, Esther Økær
 Jørgensen, Joan Solveig
 Kristensen, Lise Bredal
 Krogsgaard, Birgitte
 Langhorn, Linda
 Larsen, Karen
 Lind, Ivy Else Mathilde
 Mungfeldt, Hanne
 Birgitte

Nguyen, Linh Thi My
 Olesen, Hanne Bessy
 Olsen, Birgit Busch
 Overgaard, Jette
 Haubjerg
 Pejdal, Eva
 Pichard, Eva Marianne
 Rasmussen, Connie Anette
 Rasmussen, Frank Wolff
 Sejersen, Hanne
 Schrøder-Hansen, Vibeke
 Schwensen, Lene
 Skov, Pia
 Smith, Birgitte Mausson
 Sørensen, Rikke Funding
 Ter-Borch, Jette
 Thomassen, Grethe Bering
 Thrane, Tine
 Ulriksen, Lisbeth Molter
 Vestergaard, Ina
 Wulff, Helen
 Østergaard, Gitte Nybo

Fransk
 Bagger-Rasmussen, Lene

Christensen, Anne Dorte
 Due, Kirsten
 Hansen, Lise-Lotte
 Muller, Annette Bitsch
 Nyegaard, Marianne
 Dyrhoff
 Pedersen, Hanne Nøhr
 Siersen, Annemarie

Spansk
 Clemmesen, Birgit
 Gaarde, Britta
 Kjærbo, Christa
 Poulsen, Gina Pia Eichner

Tysk
 Holm, Inge Lene
 Jørgensen, Anne-Birgitte
 Jørgensen, Jeanne Elise
 Munkholm, Ulla Alice
 Pedersen, Anne Pia
 Herrmann
 Riisgaard-Jacobsen, Helle
 Marie
 Søndergaard, Birgith

Følgende bestod **Den erhvervsproglige korrespondenteksamen i 2 sprog:**

Engelsk/fransk	Boesgaard, Mette	Møller, Tina Bøving
Andersen, Lisbeth Vang	Hansen, Anne Brit	Nielsen, Mette Valentin
Blazkova, Jana	Jensen, Anna Kristina	Nielsen, Winnie Linda
Christensen, Karin Dorethe	Warnberg	Olesen, Majbrit
Haarh, Elisabeth	Nielsen, Helle	Olsen, Birgitte Hald
Hansen, Brigitte	Smith, Karen Merete	Pedersen, Connie
Hansen, Vibeke Sejer		Tholstrup
Hasberg, Eva	Engelsk/tyisk	Petersen, Hanne Fjeldbro
Hofman-Bang, Karin Ann	Alexander, Hanne	Pontoppidan, Anita Mary
Jensen, Anita Ingeborg	Andersen, Christel	Rosengren, Tina
Jensen, Karen Engholm	Andersen, Mette Sofie	Sefort, Susanne
Kristensen, May-Britt	Bækgaard, Christian	Simonsen, Helle
Lindhard, Alice Margrete	Rahbek	Staunsager, Lene
Madsen, Gitte Husted	Damgård, Hanne	Steenholdt, Lone Birgitte
Madsen, Kirsten Rydder	Ebner-Jørgensen, Marianne	Telling-Petersen, Merete
Mainz, Susanne	Freemann, Helle	
Mauri, Ellen	Hansen, Susanne	Fransk/italiensk
Nielsen, Lise Anette	Hochheim, Hanne	Rasmussen, Djina
Nommesen, Ragnhild Irene	Jacobsen, Helle Plenge	
Olsen, Karin Busch	Jensen, Anette Toustrup	Fransk/spansk
Olsen, Karin Vibeke	Jørgensen, Bodil Susanne	Christjansen, Marianne
Kneucker	Kristiansen, Conni	Buchwald
Pedersen, Bodil Salløv	Østergaard	Winther, Palle
Randlev, Karin	Larsen, Bente	
Rasmussen, Inger-Grete	Larsen, Inge Skou	Spansk/tyisk
Rude, Nina	Larsen, Janni	Møller, Pia
Skou, Anne-Bodil	Larsen, Nina	
Sørensen, Jytte	Laursen, Linda Thorup	Fransk/tyisk
	Lundgaard, Dorrit Jensine	Hatlø, Tordis Brohm
Engelsk/italiensk	Madsen, Lise Charlotte	Hegaard, Lene
Bondo, Birgit	Medegård, Susanne	Larsen, Dorte Frigast
Hornskov, Jette	Mortensen, Anne Grethe	Laursen, Stella Høedt
	Juncker	Petersen, Kit
Engelsk/spansk	Mortensen, Susanne	Seifert, Jette
Agger, Kirsten	Wiedekam	Øre, Marianne

Følgende bestod **Den erhvervsproglige afgangseksamen:**

Sommereksamen 1981:

Christiansen, Bodil Mørkøv	Frost, Lis	Holst, Dorte Stoltz
<i>engelsk/fransk</i>	<i>engelsk/tyisk</i>	<i>engelsk/spansk</i>
Fogh-Andersen, Mette	Harder, Carsten	Isbrandtsen, Trein
<i>engelsk/fransk</i>	<i>engelsk/fransk</i>	Ahrenkilde
		<i>engelsk/fransk</i>

Jensen, Finn Orla
engelsk/tysk
Jensen, Kim Palle
engelsk/fransk
Jespersen, Vita
engelsk/fransk
Jørgensen, Anne Mette
engelsk/tysk
Jørgensen, Maryanne
Mandrup, *fransk/spansk*

Lampe, Britta
engelsk/tysk
Mikkelsen, Lis
engelsk/tysk
Mortensen, Eva
Humlegaard
engelsk/fransk
Olsen, Morten Hagedorn
engelsk/fransk

Pedersen, Else-Marie
Øhrgaard
engelsk/fransk
Petersen, Marianne
Brøndby
fransk/tysk
Wiingaard, Susan
engelsk/fransk

Følgende bestod Den erhvervsproglige diplomprøve:

Engelsk

*Vintereksamen (omprøve/
sygeeksamen 1980/81):*

Christensen, Birte
Rosenkilde

Sommereksamen 1981:

Andersen, Gerd
Andersen, Nancy
Margrethe
Andersson, Helle Pernille
Bargmann, Hanne Jette
Bech, Poul
Bjerre, Lisbeth
Christensen, Marianne
Christiansen, Eva Schach
Dalgaard, Birgit
Engbirk, Lise
Fakstorp, Irene Louise
Fredsted, Tove
Gabe, Eva
Jacobsen, Elizabeth
Nejstgaard
Jain, Karen
Jensenius, Bent
Kristian Albert
Jeppesen, Britt Thanning
Jepsen, Susan Margrethe
Johansen, Anette
Vendelbo
Johansen, Inger
Marie Gudmand

Johansen, Lis Older
Karlsen, Pia
Kragh, Alice Knude
Kragh, Mette
Krarup, Ann Olivia
Larsen, Aase Dam
Leeson, Lotte
Lyngbye, Helen Bøggild
Lützen, Nina
Madsen, Lene Frikke
McKenzie, Edel Grete
Matthissen, Mette
Elisabeth
Nielsen, Mikael Højris
Olsen, Lis
Olsen, Marianne
Outsen, Kirsten Brøchner
Petersen, Ingelise Alsø
Rasmussen, Jytte
Revsbech, Peter
Riis-Olsen, Charlotte
Ringsager, Klaus Peter
Rom, Conny
Rosen, Berit von
Rosenberg, Inga
Skaaning, Pernille Buhl
Steenfeldt, Annie
Thorn, Bodil Annette
Thorsen, Marie Claire
Ziersen, Anna Kiilerich

Fransk

*Vintereksamen (omprøve/
sygeeks. 1980/81):*

Brønnum, Christa
Hertfelder
Knudsen, Janne

Sommereksamen 1981:

Andersen, Gitte
Baillais, Anne
Christensen, Jane
Bondegaard
Drost, Jette
Jørgensen, Andreas Peter
Jørgensen, Anne-Maria
Krarup
Kieler, Birgitte Schack von
Quackels, Anna
Snoager, Dittlene
Spang-Hanssen, Birgitte
Strandhøj, Bente

Spansk

*Vintereksamen (omprøve/
sygeeks. 1980/81):*

Jensen, Lise Volmer

Sommereksamen 1981:

Bjerregaard, Anna Nygaard
Jensen, Jette Jerl
Lage, Susanne

Larsen, Michael	Andersen, Svend	Johansen, Lis
Ottesen, Christian Høyrup	Balslev, Kirsten Skødt	Jørgensen, Anne Mette
Vodder, Pia Line	Bitsch-Christensen, Elisabeth	Leth, Ulrik
Tysk	Boysen, Nancy Kirsten	Meno, Helle Birgitte
<i>Vintereksamen (omprøve/ sygeeks. 1980/81):</i>	Caspersen, Birgit Eva	Mørch, Tine Hanne
Domansky, Birthe	Hansen, Ralf Olav Hohle	Nielsen, Anne Grete Møller
	Hindsgaul, Dorit	Pedersen, Birgitte Lauge
	Jacobsen, Helle Guldborg	Sørensen, Tove Erkeby
<i>Sommereksamen 1981:</i>	Jensen, Lone Birgit	Thorlacius, Ragnhildur
Albertsen, Dan	Jespersen, Helle	Tornøe, Hanne Elisabeth
		Ulderup, Else-Marie

Følgende dimittender fra Den erhvervssproglige diplomprøve, der tidligere har bestået denne prøve i et andet sprog, har opnået ret til at anvende titlen EA.

<i>Vintereksamen (omprøve/ sygeeks. 1980/81):</i>	Jensen, Pia <i>engelsk/fransk</i>	Rytter, Jørgen <i>fransk/spansk</i>
Sjøgaard, Maj-Britt Margrethe (handelsfaglærer) <i>engelsk/tysk</i>	Lange, Elsebeth Færgemann <i>engelsk/fransk</i>	Salskov-Iversen, Dorte <i>engelsk/fransk</i>
<i>Sommereksamen 1981:</i>	Nielsen, Bente Riis <i>engelsk/tysk</i>	Sannung, Bente (handelsfaglærer) <i>engelsk/tysk</i>
Berg, Liselotte <i>fransk/spansk</i>	Olsen, Marianne <i>engelsk/fransk</i>	Stærmose, Pia Birk <i>engelsk/spansk</i>
Fromont, Ulla Puggaard <i>engelsk/fransk</i>	Pedersen, Annette Schjørring <i>engelsk/tysk</i>	Sunesen, Majbrit <i>engelsk/spansk</i>
Götzsche-Larsen, Hans <i>engelsk/fransk</i>	Petersen, Lisbeth Isbrandt <i>engelsk/tysk</i>	Thomsen, Lis Birgitte <i>engelsk/fransk</i>
Holst, Margrethe (handelsfaglærer) <i>engelsk/tysk</i>	Rasmussen, Birgit Marianne <i>engelsk/tysk</i>	Welander, Annette Lisbeth <i>engelsk/fransk</i>
		Østergaard, Inger Christine <i>engelsk/fransk</i>

Følgende bestod Den erhvervssproglige oversætter- og tolkeeksamen:

Engelsk	Skou, Anne	<i>Sommereksamen 1981:</i>
<i>Vintereksamen 1980/81:</i>	Sørensen, Anni Parmo	Hoffmeyer, Linda Jantzen
Ipsen, Annie	Vestergaard, Tine Riis	Lauterbach, Birgitte
Nielsen, Birgit Betty	Vinsand, Berit Trap	
<i>Sommereksamen 1981:</i>	Fransk	<i>Sommereksamen 1981:</i>
Helmersen, Ole	<i>Vintereksamen 1980/81:</i>	Bentsen, Ellen Marie
Knuth-Winterfeldt, Gro	Horskjær, Henny	Christiansen, Renée
Mourier, Lise Kate	Larsen, Karin	Rasmussen, Anne-Mette
		Keogh

Tysk

Vintereksamen 1980/81: Zimmermann, Anette
Sommereksamen 1981: Nordvig, Eli Margrethe
 Rasmussen, Charlotte

Følgende bestod Den erhvervsproglige kandidateksamen:**Engelsk**

Vintereksamen 1980/81: Blegvad, Annette
 Rossmann, André
 Konner, Mette
 Jacqueline
 Tournay, Joan Haff
 Tscherning, Christine
 Povlsen, Lisbeth

Sommereksamen 1981:

Hansen, Anne Birgitte
 Mikke Vemming
 Ibsen, Robert
Spansk
Vintereksamen 1980/81:
 Hjortkjær, Karen

Fransk

Sommereksamen 1981:
 Egmosse, Ida
Sommereksamen 1981:
 Aabye, Jørgen
 Pedersen, Finn Juhl
Tysk
Vintereksamen 1980/81:
 Abrahamson, Ulf
 Engler, Inger Marie

Sommereksamen 1981:

Mangaard, Jeannette
 Rösch, Antje
 Vogdrup, Flemming
 Vorbeck, Lisbeth

Følgende bestod Translatøreksamen:**Engelsk:**

Vintereksamen 1980/81:
 Nielsen, Edith

Sommereksamen 1981:

Kirstein, Anne Haunsø
 Melohn, Annette

Fransk

Sommereksamen 1981:
 Christiansen, Monique
 Spanggaard, Bodil

Grønlandsk

Vintereksamen 1980/81:
 Lyngø, Avgörak

Italiensk

Vintereksamen 1980/81:
 Andersen, Zita
 Cristofoli, Mirella
 Koch, Merete

Spansk

Sommereksamen 1981:
 Munch-Petersen, Inger
 Margrethe

D. Ankekommissioner 1980/81

Det er i styrelsesloven fastsat, at der skal nedsættes ankekommissioner til behandling af klager over eksamen. Kommissionernes arbejdsgrundlag er reglerne i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 13. december 1973 og af 12. februar 1980. Ankekommissionerne nedsættes under forsæde af censorformanden eller censornæstformanden.

På det erhvervsøkonomiske fakultet har ankekommissionerne således været nedsat under ledelse af censorformanden, direktør, cand.polit. Kristian Møller eller censornæstformanden, direktør, cand.polit. Sten Buhl.

På det erhvervsproglige fakultet har kommissionerne fungeret med censorformanden, professor Ove K. Clausen eller censornæstformanden, professor, dr.phil. Knud Sørensen som formand.

Klageproceduren er i realiteten tredelt. Den studerende, der står uforstående over for en karakter, henvises til at kontakte eksaminator og fra denne få en begrundelse for den foretagne evaluering. Langt de fleste klager stopper efter dette første – uformelle – led. I de tilfælde, hvor eksaminanden ikke føler sig overbevist af eksaminators forklaring, indgiver han en skriftlig klage, der herefter forelægges lærer og censor til udtalelse. Dette er første led i den egentlige klageprocedure. Bedømmerne har mulighed for at forhøje den foretagne evaluering, og dette skete i studieåret i ca. 10 tilfælde, de har mulighed for at tilbyde eksaminanden en omeksamen, hvilket især er aktuelt ved mundtlige prøver. Dette skete i 2 tilfælde, medens de resterende klager blev afvist af bedømmerne. Eksaminanden har herefter mulighed for at indbringe sagen for en ankekommission, der kan

- a. hæve den givne karakter
- b. henvide de skriftlige opgaver til ombedømmelse ved nye bedømmere
- c. tilbyde eksaminanden en omeksamen og
- e. afvise klagen.

Ved omeksamenen, der typisk tilbydes ved klager over mundtlig eksamen, er det den sidst opnåede karakter, der er den gældende, medens man ved ombedømmelse alene kan hæve den foretagne evaluering.

De efterfølgende oplysninger om ankekommissionernes arbejde skal ses i lyset af, at der i et studieår foretages evalueringer i et omfang af ca. 60.000, idet også de interne evalueringer nu kan indbringes for en ankekommission.

Det erhvervsøkonomiske fakultet

HA-studiet

Censorrepræsentanter, direktør, cand.oecon. Søren Aggebo og direktør, lic.merc. Børge G.-Christensen. I en enkelt sag medvirkede direktør, cand.polit. Hans Paaschburg. Lærerrepræsentanten er lektor, lic.merc. Flemming Poulfelt og studenterrepræsentanten har i alle sager været stud.merc. Inger Lassen.

Kommissionen behandlede en klage over en skriftlig 4-timers opgave stillet af institut for regnskabsvæsen, idet de studerende anførte, at der i opgaveteksten forekom spørgsmål, der lå uden for pensumfortegnelsen. Ankekommissionens flertal beklagede den formelle fejl, men fandt, at fejlen var rettet rimeligt hurtigt, og man hæftede sig iøvrigt ved, at klagen først indgik efter evalueringen var foretaget. På dette grundlag afvist klagen. Kommissionen behandlede 4 klager over mundtlig eksamen. 3 klager afvist og i et tilfælde fik eksaminanden tilbudt omeksamen. Eksaminanden tog ikke imod tilbudet. 2 klager over prøven i matematik var begrundet i, at det ikke af opgaveteksten fremgik med

hvilken vægt, de enkelte spørgsmål talte ved evalueringen. Ankekommissionen fandt, at man i den konkrete sag burde lade alle spørgsmål tælle med samme vægt, og på dette grundlag blev den ene klage afvist, medens karakteren for den anden klager ændredes fra 00 til 03. En klage over evalueringen af 4-timers skriftlig opgave i nationaløkonomi afvistes. Der indgik 4 klager over 8-timers opgave stillet af institut for organisation. 3 klager afvistes. En klage henvistes til ombedømmelse. Ved ombedømmelsen blev karakteren 03 atter tildelt. En klage over 4-timers skriftlig opgave stillet af institut for trafik-, turist- og regionaløkonomi afvistes, og 2 klager over 4-timers skriftlig opgave stillet af institut for regnskabsvæsen afvistes. En klage over evalueringen af øvelsesrækken i erhvervs- og samfundsbeskrivelse afvistes, og det samme gjaldt en klage over evalueringen af gruppeafløsningsopgave i datamatik.

Cand.merc.-studiet

Censorrepræsentanter, direktør, cand.polit. Hans Paaschburg som i en sag erstattedes af direktør, lic.merc. Børge G.-Christensen og i en anden sag af underdirektør, cand.oecon. Søren Aggebo og direktør, cand.polit. Sten Buhl. Lærerrepræsentanten, lektor, cand. polit. Orla G. Petersen, der i en enkelt sag erstattedes af professor Egil Fiversdal og studenterrepræsentant Niels Hyllested Andersen, der i en enkelt sag erstattedes af Finn Kristiansen.

Ankekommissionen har behandlet en klage over 8-timers skriftlig opgave i U 1. Klagen afvistes. En klage over evalueringen af afløsningsopgave på S 1 førte til, at opgavebesvarelsen sendtes til ombedømmelse. Ved ombedømmelsen blev karakteren 5 hævet til karakteren 6. En klage over hovedopgave inden for U 3 blev afvist, medens 2 klager over afløsningsopgave inden for S 1 førte til, at den ene klage afvistes, medens den anden evaluering sendtes til ombedømmelse. Oprindelig karakter 6. Udfaldet af ombedømmelsen foreligger ikke. Endeligt behandledes en klage over 8-timers skriftlig opgave i hovedfagskombinationen B 3/B 10/B 11. Klagen afvistes.

HD-studiet, 1. del

Censorrepræsentanter, direktør, cand.polit. Sten Buhl og overregistrator, cand.jur. Jens Selmer, lærerrepræsentant, afdelingsleder, cand.oecon. Henning Kjølby, studenterrepræsentant Flemming Petersen.

En klage over 4-timers skriftlig opgave i erhvervsret afvistes. 2 klager over 4-timers skriftlig opgave i erhvervsøkonomi førte til, at en klage afvistes, medens en anden klage henvistes til ombedømmelse. Udfaldet af ombedømmelsen blev, at karakteren 03 atter tildeltes. 3 klager over 4-timers skriftlig opgave i teoretisk statistik førte til, at en klage afvistes, medens 2 opgaver blev ombedømt. I det ene tilfælde blev karakteren 03 atter givet, og i det andet tilfælde blev karakteren 00 hævet til 03.

HD-studiet i afsætningsøkonomi

Censorrepræsentanter, direktør, cand.polit. Sten Buhl og direktør, lic.merc. Jan Aarsø Nielsen. I en sag erstattede direktør, lic.merc. Børge G.-Christensen direktør Sten Buhl, medens Sten Buhl i en anden sag erstattede direktør Jan Aarsø Nielsen. Lærerrepræsentant, lektor, cand.polit. Cai F. Christensen, studenterrepræsentant Helge Lunau, der i en enkelt sag erstattedes af Erik Schacht.

Kommissionen behandlede 3 klager over evalueringen af hovedopgaver, og alle klager afvistes.

HD-studiet i organisation

Censorrepræsentanter, oberstløjtnant, cand.psych. Fin Agersted, der i en enkelt sag erstattedes af direktør Ole Heise, og direktør, civilingeniør og civiløkonom Leif Monies. Lærerrepræsentant, lektor, jur.lic. Britt-Mari Persson Blegvad og studenterrepræsentant Peder A. Poulsen.

Der behandlede 4 klager over hovedopgaver. De 3 klager afvistes, medens man i et tilfælde konstaterede, at der var begået en formel fejl, og på denne baggrund ændredes karakteren 8 til karakteren 9.

HD-studiet i regnskabsvæsen

Censorrepræsentanter, direktør, cand.merc. Mogens Bøgvad Høst og direktør, cand.polit. Bent Lilholt. Mogens Bøgvad Høst har i et tilfælde været erstattet af cand.merc. Iørgen Sehested Hansen, medens Bent Lilholt i et tilfælde blev erstattet af statsaut. revisor E. Steiner. Lærerrepræsentant, lektor, cand.merc. Dennis Clausen og studenterrepræsentant Johnny Daugaard Jacobsen.

En klage over seminar på 7. semester førte til, at opgaven henvistes til ombedømmelse. Udfaldet blev, at karakteren 03 blev fastholdt. 2 klager over 5. semester-prøven førte til, at den ene klage afvistes, medens den anden klage sendtes til ombedømmelse. Udfaldet af ombedømmelsen blev, at karakteren 5 fastholdtes. 3 klager over 8-timers hovedopgave førte til, at en klage afvistes, medens 2 klager henvistes til ombedømmelse. I begge tilfælde blev karakteren 03 atter tildelt. En klage over biopgave II afvistes, og 2 klager over 6. semester-prøven blev ligeledes afvist. En klage over mundtlig eksamen afvistes.

Særprøverne i revision og skatteret

Censorrepræsentanter, statsaut. revisor Willy Madsen og statsaut. revisor Ebbe Hübært Sørensen. Lærerrepræsentant, lektor, cand.jur. Kjeld Hemmingsen og studenterrepræsentant Ulrich Bloch-Sørensen.

Der forelå 2 klager over evalueringen af skriftlig prøve i revision. Begge klager afvistes.

Det erhvervsproglige fakultet

Censorrepræsentanter, translator Birthe Marie Andersen, som i en enkelt sag erstattedes af professor Poul Steller, professor, dr.phil. Morten Nøjgaard, der i en enkelt sag erstattedes af professor Svend Atke. Lærerrepræsentanten var i de første sager lektor Erling Bjørn Hansen, der pr. 31. juli 1981 blev pensioneret og erstattet af afdelingsleder, translator Jørgen Jensen og studenterrepræsentanten Hanne von Wowern, som blev afløst af Elsebeth Lange.

Kommissionen behandlede følgende sager.

Klage over evalueringen af specialeopgave på EK/EOT-studiet i tysk. Klagen afvistes. Der behandlede endvidere en klage over evalueringen af 3-timers skriftlig opgave i teknisk sprog på EA/ED-studiet i tysk, og også denne klage afvistes.

En klage over bedømmelsen af 4-timers skriftlig opgave i engelsk, merkantilt sprog ved translatoreskamen førte til, at opgavebesvarelsen henvistes til omvurdering. Udfaldet af omvurderingen blev, at karakteren 03 blev hævet til 5.

En klage over evalueringen af 4-timers skriftlig opgave i engelsk, merkantilt sprog, ved EK/EOT-studiet i engelsk afvistes. På EK/EOT-studiet i spansk blev der klaget over evalueringen af specialeopgave. Denne sag blev henvist til ombedømmelse. Udfaldet foreligger endnu ikke.

På EA/ED-studiet engelsk indgik der klage over 3-timers skriftlig opgave i merkantilt sprog. Klagen afvistes.

På det erhvervsproglige grundstudium forelå der en klage over evalueringen af 4-timers skriftlig opgave i tysk handelskorrespondance. Denne klage afvistes. Et antal studerende på det erhvervsproglige grundstudium i fransk klagede over evalueringen af to opgaver i fagligt sprog, og udfaldet blev, at opgavebesvarelsenerne henvistes til ombedømmelse. Udfaldet af ombedømmelsen kendes endnu ikke.

Fuldmægtig Per Boje Jensen er ankekommissionernes faste sekretær, og han varetager iøvrigt den indledende sagsbehandling af samtlige klagesager.

VII. Handelshøjskolens Bibliotek

Oprettelse

Biblioteket er oprettet i første halvdel af 1922. Det havde da til huse i Købmandsskolens bygning på Nørrevold. I 1927 flyttede biblioteket til Julius Thomsens Plads. Samme år blev samlingen systematiseret og en del af bestanden, der da talte ca. 1.550 bind, kom på "åbne" hylder.

I 1930 modtog biblioteket en betydelig boggave, således at bestanden nu nåede op på ca. 5.500 bind.

I 1929 skete der en større udvidelse af biblioteket, idet Reklamebiblioteket blev etableret som en specialafdeling inden for biblioteket. Denne specialsamling indgik først i bibliotekets egentlige bestand i 1966.

Bestanden er i dag på 157.740 bind og tæller 3.675 løbende periodica.

Hovedbiblioteket (økonomi) er fortsat beliggende på Julius Thomsens Plads, medens Sprogbiblioteket har til huse på Fabrikvej.

1. Personale

1 overbibliotekar; 2 biblioteksbetjente; 11 bibliotekarer; 11 assistenter på heltid; 2 assistenter på deltid samt 5 forskningsbibliotekarer.

2. Organisation

Bibliotekets øverste organ er Biblioteksudvalget, der har overbibliotekaren som formand. Biblioteket er organiseret ved selvstyrende arbejdsgrupper; BIS (Bibliotekets Interne Styringsgruppe) er koordinerende organ for disse grupper. BIS-medlemmerne vælges for et år ad gangen af de respektive selvstyrende arbejdsgrupper, der er sammensat således:

Administrationsgruppe:

Henning Bøge, Inge Halling.

Intern gruppe:

Steen Bichel (fra 1/4 1981), Lone Falther, Liselotte Faurholdt (fra 1/8 1981), Elizabeth Knudsen, Ulla Kvist, Ellen Mogensen, Erik Rasmussen, Tine Timm, Andreas Aamand.

Extern gruppe:

Karen Bache, John Hedegaard, Bente Høst-Madsen, Jozef Jurkowski, Birgitte Lauritsen, Alice Nymand (vikar), Preben Rasmussen, Helle Skouv, Birgit Støvring (orlov), Kim Ryder Tønnesen.

Fagreferentgruppe:

Hanne Abrahams, Finn Skriver Frandsen (fra 1/12 1980), Margrethe Stig Hansen, Ole Harbo, Helge Pedersen, Kjeld Wiene.

Sprogbibliotek:

Verner Asholt, Inge Gotthardt, Elsebeth Kjærstrup, Kitty Petersen, Susanne Seemann (fra 1/4 1981).

Herudover fungerer 6 tværgående arbejdsudvalg, nedsat af BIS. Udvalgene sørger hhv. for personalets efteruddannelse, fremstilling af folders, HB's edb-problemer, de udadrettede aktiviteter, forbereder overgangen til et nyt klassifikationssystem (UDK) samt planlægger vendingen af Hovedbiblioteket.

3. Handelshøjskolens Biblioteks fagområder

Handelshøjskolens Bibliotek (HB) er hovedfagbibliotek for handelens og salgets driftsøkonomi (herunder reklame), bankvæsen, forsikring, beskrivende økonomi, udenrigsøkonomi, trafikøkonomi og (sammen med Danmarks Tekniske Bibliotek) almen driftsøkonomi.

Desuden findes litteratur omhandlende jura, specielt erhvervsret, nationaløkonomi, teoretisk statistik, psykologi, sociologi, socialpolitik og statskundskab.

Gennem Sprogbiblioteket på Fabrikvej dækkes de for de sproglige studier relevante områder: moderne sprogvidenskab og -pædagogik, alment og fagsprog samt realia. Derudover findes EF-materiale på flere sprog.

Hovedbiblioteket (økonomi)

Julius Thomsens Plads 10, 5. sal, 1925 København V. Tlf.: (01) 35 13 36.

Mandag-fredag kl. 11-20. I juni, juli og august dog: mandag og torsdag kl. 13-20. Tirsdag, onsdag og fredag kl. 11-17.

Sprogbiblioteket

Fabrikvej 7, 6. sal, 2000 København F. Tlf. (01) 19 19 19, lokal 335.

Mandag-torsdag kl. 9-20 og fredag kl. 9-16.

I juni, juli og august dog: mandag - fredag kl. 9-16.

4. Løbende publikationer

Accessionslister

HB udarbejder lister over nyindkøbt litteratur, dels for Hovedbiblioteket, dels for Sprogbiblioteket. Listerne sendes gratis til alle interesserede.

"Aktuelle tidsskriftsartikler"

HB udgiver hver 14. dag "Aktuelle tidsskriftsartikler", en liste over aktuelle emner, behandlet i bibliotekets løbende tidsskrifter. "Aktuelle tidsskriftsartikler" tilsendes ligledes gratis ved henvendelse til udlånspersonalet. Alle er velkomne til at foreslå emner.

I beretningsåret blev følgende emner behandlet:

Nr.	Dato	Emne
11	1.08.80	Interorganisatoriske analyser
12	15.08.80	Spanien
13	1.09.80	Konsulentvirksomhed
14	15.09.80	EF-forsikring

15	1.10.80	Arbejdsmarkedspolitik i Danmark. Paradoksproblemet
16	15.10.80	Arbejde i grupper
17	1.11.80	Bogbranchens fremtid
18	15.11.80	Norge
19	1.12.80	Offentligt ansattes arbejdsforhold
20	15.12.80	Julepjank
1	15.01.81	Nord-syd dialogen
2	1.02.81	Innovationscentre, tænketanke, kreativitet
3	15.02.81	Grækenland
4	1.03.81	Psykolingvistik. Sociolingvistik
5.	15.03.81	Offshore olieindustri
6	1.04.81	Generationsskifte
7	15.04.81	Internationale handelsforhold
8	1.05.81	Trygheds-, data- og teknologiaftaler samt debatten omkring dem
9	15.05.81	ETB. Elektronisk databehandling
10	1.06.81	Medindflydelse i arbejdet
11	15.06.81	Lederudvælgelse
12	1.07.81	Ekспортmarkedsbeskrivelser
13	15.07.81	Mexico

5. Arbejder fra biblioteket

Afsluttede

Hansen, Margrethe Stig: Versuch einer kontrastiven Analyse des Dithmarsischen dem Hochdeutschen gegenüber.

– i: Kopenhagener Beiträge zur Germanistischen Linguistik. Bd. 16. Kopenhagen 1980. Fortegnelse over artikler (efter emne) Sprint 1977/1 – 1980/3.

– i: Sprint, 1981, nr. 1.

Udarbejdelse af UDK-klassifikation til Sprogbiblioteket's behov, f.ex. er oprettet emneordsregister. (Hansen, Margrethe Stig & Susan Boyes).

Harbo, Ole: Buchmarkt-Forschung in Dänemark.

– i: Buch und Lesen International, Herausgb. Petra E. Dorsch/Konrad H. Teckentrup, Gütersloh 1981, S. 245-255.

Research, practice, and education, pp. 1-5. Paper at the IFLA/UNESCO pre-conference seminar, Manila, August 1980. (Harbo, Ole & Patricia Layzell Ward).

Anmeldelse af Education and training for information services in business and industry in developing and developed countries. FID 1980, No. 584.

– i: Library Review, Vol. 29, 1980, winter.

Hur kan vi använda biblioteksforskningen?

– i: Biblioteksbladet, 1981, nr. 1, s. 13-14.

Løbende:

Biblioteket leverer løbende materiale til tidsskrifterne "Forsikring" og "Civiløkonomen".

6. Anden virksomhed

I samarbejde med HB's personale og nogle af højskolens institutter – forbereder medlemmer af de af Biblioteksudvalget nedsatte undervisningsudvalg kompendier og foretager forsøgsundervisning i litteratursøgning og biblioteksbenyttelse.

Der foretages løbende revision af HB's foldere: Vejledning Hovedbiblioteket (økonomi), klassifikationssystem, classification system, geografiske signaturer, andre biblioteker, litteratursøgning organisation, vejledning international statistik.

I anledning af FUHU's 100-års dag den 3.11.1980 arrangerede HB en udstilling i stueetagen, Julius Thomsens Plads 10, af ældre bøger, som HB har fået forærende, udgivelser på Erhvervsøkonomisk Forlag (stiftet af FUHU) samt inventar og effekter fra krigsårene og indtil nu.

7. Handelshøjskolens Bibliotek

	1976/77	1977/78	1978/79	1979	1980
A. Tilvækst					
<i>Julius Thomsens Plads 10</i>					
Nettotilvækst, antal bd.	8.208	9.001	3.498	3.736	5.271
Nettotilvækst, i m	133	156	44	94	69
Bogbestand, andtal bd.	117.843	124.307	131.233	134.969	140.240
Bogbestand, i m	2.308	2.401	2.882	2.976	3.045
Antal løbende periodica	2.355	2.537	2.966	2.826	3.168
<i>Fabrikvej 7 (sprogbibl.)</i>					
Nettotilvækst, antal bd.	930	1.827	1.125	1.607	1.569
Nettotilvækst, i m	21	40	24	24	34
Bogbestand, antal bd.	11.366	13.199	14.324	15.931	17.500
Bogbestand, i m	285	325	348	381	415
Antal løbende periodica	255	236	236	410	507
Totalt					
Nettotilvækst, antal bd.	9.548	11.070	4.623	5.343	6.830
Nettotilvækst, i m	167	202	68	118	113
Bogbestand, antal bd.	132.395	140.934	145.557	150.900	157.740
Bogbestand, i m	2.698	2.837	3.230	3.357	3.460
Antal løbende periodica	2.960	3.123	3.200	3.236	3.675
B. Udlån					
Antal hjemlån, i alt	52.812	53.341	55.524	56.020	59.813
heraf studerende	25.767	25.106	26.199	27.187	29.187
lærer og institutter	16.349	18.171	23.964	14.136	18.574
udenforstående	10.696	10.064	16.161	14.697	12.052
heraf danske biblioteker	3.661	2.923	2.984	2.834	2.955
Antal Xerox-kopier, der erstatter hjemlån	1.949	1.431	1.366	1.150	1.028
Udlån, inkl. Xerox	54.761	54.772	56.690	57.170	60.841
Læsesalslån	1.648	1.076	1.103	559	224

VIII. Institutter og centre ved det erhvervsøkonomiske fakultet

Handelshøjskolens forskningsvirksomhed drives normalt indenfor institutter, som har til formål at drive forskning og meddele undervisning indenfor det pågældende fagområde. Et institut ledes af et institutråd, en institutbestyrer og en eventuel institutbestyrelse, nærmere opgaver og beføjelser er beskrevet i højskolens statut §§ 30-41.

A. Institut for afsætningsøkonomi

Institutbestyrer og formand for Institutrådet: lektor, cand.merc. Stig Ingebrigtsen.

Professorer: dr.merc. Otto Ottesen og ekon.dr. Arne Rasmussen.

Lektorer med forskningspligt: cand.polit. Cai F. Christensen; cand.polit. Hans Engstrøm; ekon.dr. Flemming Hansen; lic.merc. Søren Heede; cand.merc. Hanne Hartvig Larsen; lic.merc. Orla Nielsen.

Kandidatstipendiat: cand.merc. Tore Kristensen.

Forskningsstipendiat: D. C. Dhall, India Petrol Institute, New Delhi, (marts - maj 1981).

Seniorstipendiat: cand.merc. Michael Pettersson.

Eksterne lektorer: cand.polit. Sigurd Bennike; cand.merc. Martin Lauth Lauridsen; cand.merc. Jens Carsten Nielsen og cand.merc. Katrine Steen.

Gæsteprofessor: professor Harold Kassarjian, University of California. Los Angeles, (1/7 - 31/12 1980).

Undervisningsassistenter: cand.polit. Jette M. Arnskjold, HD; cand.polit. Lars G. Axelsen; Ole Brink-Olsen, HD; cand.merc. Sverre Riis Christensen; cand.merc. Finn Birger Christiansen; cand.polit. Olavur D. K. Christiansen, cand.phil. Flemming Cumberland; cand.merc. Bjarne Frausing Eriksen; cand.polit. Erling Faurbye; Ulf Frausing, HA; cand.merc. Erik Jacques Hansen; cand.merc. Hans Peter Hansen; cand.merc. Bent Friborg Henningsen; cand.merc. Benth Holtug; cand.merc. Lars Ive; cand.merc. Jens Rom Jensen; cand.jur. Bjørn Juell-Sundbye; akademiingeniør Steffen B. Jørgensen; cand.merc. Frantz Buch Knudsen; Hans Ole Knudsen, M.B.A.; cand.polit. Bent Lillelund; cand.merc. Kjeld Lucas; cand.merc. Lars Malmlose; cand.merc. Thorbjørn Meyer; cand.merc. Steen Mønsted; cand.merc. Lars Benzon Nielsen; cand.merc. John Borre Nielsen; cand.merc. Preben Krogh Nielsen; cand.polit. Nils Ole Coops Olsen; cand.merc. Åsa K. M. Persson; cand.merc. Arne Petersen; cand.merc. Christian Ravn; Morten Stenius, HD; cand.merc. Knud E. Sørensen; cand.merc. Anders Ussing.

Sekretærer: Ruth Bjørstorp; Lis Kofod Hansen; Birthe Jenkins og Lise Nielsen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af

Ekstern lektor: cand.merc. Katrine Steen.

Undervisningsassistent: cand.polit. Jette M. Arnskjold, HD.

TAP medarbejdere: de 4 ovenfor nævnte sekretærer.

Studerende:

Til 30/11 1980: Finn Gilling Christensen, Michael M. Jensen, Ole Nielsen.

Fra 1/12 1980: Søren Stig Lommer; Karin Andersen; Helene Rask Grøn.

1. Oprettelse og formål

Samtidig med oprettelsen af Diplomstudiet i Salgsorganisation og Reklame i 1930 opstod der behov for et institut, på hvilket undervisningen kunne tilrettelægges og en forskning gennemføres. Det oprettedes i 1931 og blev officielt indviet den 16. februar 1933 under navnet Reklameinstituttet. Det etableredes og blev de første 7 år drevet ved hjælp af donationer fra det reklameinteresserede erhvervsliv. I 1939 blev navnet ændret til Institut for Salgsorganisation og Reklame, i 1967 igen til Institut for Afsætningsøkonomi.

Navneændringerne afspejler den udvikling, der har fundet sted med hensyn til instituttets forskning og undervisning: Fra specielt reklame til generelt afsætningsøkonomi/markedsføring.

Som det vil fremgå, kan instituttet i disse år fejre 50-års jubilæum, og man har officielt fastsat dette til perioden 1/2 1981 - 16/2 1982. En del af de aktiviteter, der er gennemført i denne anledning, vil fremgå af denne beretning.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Cai F. Christensen har sammen med lektor, mag.art. *Ulf Kjær-Hansen* afsluttet kortlægningen af de danske reklameomkostninger i 1978. Undersøgelsen er finansieret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. De endelige resultater blev publiceret i "Special-Orientering" nr. 12, indlagt i tidsskriftet "Orientering"s september nummer.

Cai F. Christensen har sammen med lektor, mag.art. *Ulf Kjær-Hansen* udarbejdet manus til en bog: "Trends in Danish Advertising Expenditure 1958-78", hvor resultaterne fra Reklameundersøgelserne i 1958, 1963, 1968, 1973 og 1978 sammenstilles, og udviklingen analyseres i lyset af de stedfundne ændringer i erhvervs- og samfundsforholdene, ligesom forandringer i de anvendte analysemetoder gennemgås.

Cai F. Christensen har i tilknytning til de 5-årige undersøgelser over omkostningerne ved erhvervslivets kommercielle reklameforbrug gennemført en specialanalyse af den såkaldte sponsorreklame. Resultaterne er publiceret i tidsskriftet "Orientering"s juni-nummer.

Cai F. Christensen fortsætter arbejdet med at analysere virksomhedens problemer i og relationer til nutidens og fremtidens samfund. Herunder søges en i første række på empirisk materiale baseret udbygning af begrebet "kollektive handlingsparametre" og en belysning af sådannes anvendelighed.

Cai F. Christensen er sammen med adjunkt *Bent Dalum*, Aalborg Universitets Center, lektor, *H. C. Haugaard*, Odense Universitet og fuldmægtig, cand.jur. *Bjørn Juell-Sundbye*, Industriministeriet, ved at forberede en bog, der foreløbig har fået arbejdstitlen: "Virk-

somhed – Samfund, en introduktion”. Bogen påregnes udsendt på FDC’s forlag, oktober 1982.

Hans Engstrøm har sammen med *Hanne Hartvig Larsen* arbejdet videre med projektet om detailhandelens strukturudvikling og konsumenternes valg af indkøbssted.

Strukturudviklingen på macroplan omfattende detailomsætningsændringer, nye butikstypers opståen samt sortimentsændringer er blandt andet søgt forklaret gennem inddragelse af teorier fra human-geografien og regional-økonomien, ligesom der er søgt opstillet forklaringsmodeller indeholdende butikskonkurrence- og afstandskonkurrencebegrebet til supplerende af det traditionelle mærkevarebegreb.

På microplan indtager teorien om husholdninger som producerende enheder en væsentlig plads, i hvilken forbindelse tidsdimensionen som forklaringsvariable er væsentlige.

Flemming Hansen arbejder sammen med magister i psykologi *Niels Erik Lundsgaard* på et projekt, støttet af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, vedrørende ”Low Involvementmodellens betydning ved vurdering af langtidseffekter af reklamer”. Inden for projektets rammer arbejdes med validering af alternative mål for industrielle forskelle i hjernehalvdelslateralisering. I forbindelse med projektet er publiceret adskillige artikler (omtalt andetsteds), ligesom et samarbejde med amerikanske forskere på området er under opbygning.

Stig Ingebrigtsen arbejder med erkendelsesteoretiske problemer set i relation til afsætningsøkonomiske problemstillinger.

Hanne Hartvig Larsen har sammen med *Hans Engstrøm* arbejdet videre med projektet om detailhandelens strukturudvikling og konsumenternes valg af indkøbssted. (Se nærmere under *Hans Engstrøm*).

Hanne Hartvig Larsen har sammen med *Vagn Thorsgaard Jacobsen* afsluttet en større empirisk analyse omkring vertikale strukturer og relationer i medicinalbranchen. Resultaterne heraf er publiceret i rapporten: ”En analyse af distributionen af medicinske specialiteter”, København 1981.

Hanne Hartvig Larsen arbejder sammen med *Vagn Thorsgaard Jacobsen* på modeludvikling af distributionssystemer indenfor medicinske specialiteter og har i 1981 igangsat nye empiriske analyser med henblik herpå. Resultaterne heraf forventes publiceret primo 1982.

Orla Nielsen deltager i et forskningsprojekt på international basis sammen med forskere fra USA, Belgien, Finland, Holland, Irland, Norge og Skotland. Projektet har til formål at undersøge købsadfærden for to udvalgte vigtige produktionsmidler i fra to til fire større virksomheder i hvert land. Det er tanken at gennemføre en række interviews med flere personer i hver virksomhed, undersøge foreliggende skriftligt materiale om konkrete transaktioner osv. med henblik på at få et virkeligt detaljeret billede af købsadfærden i hver enkelt virksomhed. I første række opbygges en serie casebeskrivelser fra de forskellige lande. Senere vil generaliseringsmulighederne blive vurderet. Den første casebeskrivelse i Danmark er færdig. Den har titlen: ”Introducing a New Purchasing Strategy in a Firm

Producing to Order. A case of Steen Castings". Caset bliver sammen med andre indlæg af projektdeltagerne fremlagt på ACR-konferencen i St. Louis i oktober 1981. Undersøgelsen fortsætter og vil senere danne grundlag for en selvstændig publikation, ligesom resultaterne vil blive søgt nyttiggjort gennem en sammenligning med "Dansk Industris Indkøbsmønstre" (Kbhvn. 1979).

Orla Nielsen er sammen med DOR (Dansk Organisations Rådgivning) i gang med et projekt om undersøgelse af købsadfærden i primærkommuner og amtskommuner.

Otto Ottesen har fortsat arbejdet med langsigtede effekter af markedskommunikation, især reklame, med det formål at skabe grundlag for teoriudvikling på dette forskningsmæssigt set lidet opdyrkede område.

Otto Ottesen har arbejdet sammen med *Flemming Cumberland* på et projekt vedrørende reklamens langsigtede sekundære virkninger på såvel individ- som samfundsplan. Projektet er finansieret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Otto Ottesen har arbejdet med afslutningen af sin undersøgelse af konsumenternes forestillinger om og indstilling til reklamen i aviser og ugeblade og af disse forestillingers og indstillingers betydning for forskellige typer af kommunikationseffekt. Projektets første fase var modelformulering.

To analyser med henblik på at teste indstillingernes/forestillingernes betydning for kommunikationseffekten er – i samarbejde med henholdsvis Politiken og Dansk Media Komité – blevet gennemført i løbet af 1979-80. Et arbejdspapir vedrørende projektets resultater er under udgivelse. Titel: "Attitudes toward advertising: Existence and significance for readership and evaluation".

Michael Pettersson arbejder med erkendelsesteoretiske problemer set i relation til afsætningsøkonomien.

Arne Rasmussen har arbejdet med "Bargaining-modeller". Udforskning af modstående monopoler.

Tore Kristensen er i gang med et projekt angående produktbeslutningers konsekvenser for individer, samfund og miljø.

Publikationsvirksomhed

Cai F. Christensen og *Ulf Kjær-Hansen*: "Reklameforbruget i 1978. 3760 mill. kr. = 1,22% af bruttonationalproduktet" i *Special Orientering*, nr. 12, indlagt i tidsskriftet "Orientering", september 1980.

Cai F. Christensen (med *Henning B. Hansen*): "Sponsorreklame for 25 millioner kroner" i tidsskriftet "Orientering" juni/juli 1981.

Flemming Cumberland: "Reklamen til debat. Modstående synspunkter på reklamens rolle i samfundet". Danske Reklamebureauers Brancheforening, 1981.

Flemming Cumberland: "Den teoretiske reklamekritik og reklamens samfundsmæssige

effekter". Memo fra Institut for Afsætningsøkonomi, 1981.

Flemming Hansen: "Forbrugerforskning i Danmark", Forlaget Samfundslitteratur, Kbhvn. 1980 (med *Børge Dahl*).

Flemming Hansen: "Developing an Instrument to Identify Individual Differences in the Processing of Pictorial and other Non-Verbal Information", 1980 (med *Niels Erik Lundsgaard*).

Flemming Hansen: "Penge er ikke alt", Politiken 1980.

Flemming Hansen: "Fokus på forbrugeren", Orientering, dec. 1980.

Flemming Hansen: "Forbrugeradfærdsforskning – en summarisk gennemgang" i Forbrugerforskning i Danmark.

Flemming Hansen: "Hvorfor bliver så få cand.merc.'ere færdige?", Kræmmerhuset, 1980.

Flemming Hansen: "Digteren på Bjerget", Politiken 1980.

Flemming Hansen: "Brain Lateralization and Individual Differences in People's Reaction to Mass Communication" i Proceedings fra AMA/ESOMAR seminar, Paris, April 1981 (med *Niels Erik Lundsgaard*).

Flemming Hansen: "Contemporary Research in Marketing in Denmark", Journal of Marketing, 1981.

Flemming Hansen: "Markedsanalyse i fremtiden", Civiløkonomen, april 1981.

Flemming Hansen: "A Comparison of Alternative Measures of Individual Differences in Brain Lateralization", 1981.

Hanne Hartvig Larsen og Vagn Thorsgaard Jacobsen: "En analyse af distributionen af medicinske specialiteter, København, januar 1981.

Hanne Hartvig Larsen: "Detailhandelens struktur og udvikling – udsigterne for de næste 20 år!" i Nyt fra Planstyrelsen: Detailhandelen og den fysiske Planlægning, februar 1981, nr. 11.

Hanne Hartvig Larsen har i november/december 1980 haft to artikler i Dansk Handelsblad om "Kundeanalyser".

Hanne Hartvig Larsen har i løbet af perioden udarbejdet en række analyser for Gartneribrugets Afsætningsudvalg, publiceret i: "Rapport om blomster og planter, maj 1980, september 1980 og maj 1981.

Orla Nielsen: "Introducing a New Purchasing Strategy in a Firm Producing to Order. A Case of Steel Castings". Rapport i fotokopi. Summary offentliggjort i "Proceedings of the ACR-Conference 1981".

Otto Ottesen: "Long run effect" of advertising: A conceptual discussion". European Research, vol. 9, nr. 2, 1981.

Otto Ottesen: "A theory of short run response to advertising" i J. Sheth (ed.): "Research in marketing", vol. 4, JAI Press Inc., Greenwich Conn., 1981.

Otto Ottesen: "Views of man and research into the primary and secondary effects of advertising". Arbejdsrapport vedrørende initiativområdet "Reklamens samfundsmæssige betydning" under Statens Samfundsmæssige Forskningsråd, nr. 2. Institut for Afsætningsøkonomi, Handelshøjskolen i København, Kbhvn. 1980.

Otto Ottesen: "Konstruktiv reklame". Arbejdsrapport, Kbhvn. 1981. (Rids af et professionelt ståsted for fremtidens reklamemand).

Stig Ingebrigtsen og *Michael Pettersson*: "Paradigmebegrebet og erkendelsesproblemer i afsætningsøkonomien", *Civiløkonomen* nr. 3 (april) 1981.

Søren Heede og *Hanne Hartvig Larsen* redigerede proceedings til 10. årlige workshop (1.800 sider).

3. Faglig virksomhed iøvrigt

Hans Engstrøm har i beretningsperioden været formand for bedømmelsesudvalg vedr. stipendiatansættelse ved Institut for Afsætningsøkonomi.

Hans Engstrøm er medlem af eksamensopgavekommissionen vedr. samfundsfag og økonomistyring for husholdningsseminarier m.v.

Hans Engstrøm har i beretningsperioden holdt flere faglige foredrag i interesseorganisationer m.v.

Hans Engstrøm er som led i instituttets jubilæumsplanlægning i gang med at forberede en konference for lærere beskæftiget med undervisning i afsætningsøkonomi i Danmark.

Flemming Hansen har i dagene 27.-29. august 1980 deltaget i et symposium vedr. økonomisk psykologi, afholdt af European Association of Economic Psychology i Leuven, Belgien.

Flemming Hansen har i september 1980 deltaget i ESOMAR's årlige konference i Monte Carlo som chairman for en session om Management Information Systems.

Flemming Hansen har deltaget i den årlige konference afholdt af Association for Consumer Research i Washington i oktober. Han har i den forbindelse holdt et indlæg med titlen: "Developing an Instrument to Identify Differences in the Processing of Pictorial and other Non-Verbal Information".

Flemming Hansen har sammen med *Niels Erik Lundsgaard* holdt foredrag i Dansk Markedsføringsforbund den 11. november 1980, om "Hjernehalvdelsspecialisering og kommunikationsmodeller".

Flemming Hansen har i august deltaget i ESOMAR's årlige konference i Amsterdam.

Flemming Hansen er censor ved Odense Universitet og censor ved Handelshøjskolen i Århus.

Flemming Hansen har fungeret som formand for et bedømmelsesudvalg vedr. et lektorat til cand.merc. Lars Grønholdt, Institut for teoretisk statistik. Udvalget har afgivet indstilling i april 1981.

Flemming Hansen er medlem af Rådgivningsudvalget vedr. Survey Undersøgelser for Dansk Data Arkiv, Odense Universitet.

Flemming Hansen er program chairman for ESOMAR's 12. årlige konference, der skal afholdes i Wien, 1982.

Flemming Hansen er medlem af priskomiteén for uddeling af Distriktsbladenes Sammenlutnings årlige pris.

Flemming Hansen er medlem af FDC's uddannelsesudvalg.

Flemming Hansen er reviewer for Journal of Business Research vedr. Consumer Behaviour literature.

Flemming Hansen er reviewer for Journal of the Academy of Marketing Science.

Flemming Hansen er reviewer for Journal of Economics Psychology.

Flemming Hansen er reviewer for Journal of Marketing.

Søren Heede er præsident for European Academy for Advanced Research in Marketing.

Søren Heede er medlem af en arbejdsgruppe, bestående af Christian Pinson, Paris, Philippe Naert, Bruxelles og Behrend Wicenga, Holland, med henblik på at oprette et europæisk marketingstidsskrift.

Søren Heede deltog i den 6. Macro Marketing workshop i Atlanta, Georgia, med et paper: "The Crisis of the 80ies and the Role of Marketing".

Søren Heede deltog i det årlige internationale symposium om Marketing for Developing Countries i New Delhi, Indien, som gæsteforelæser, i januar 1981.

Søren Heede har været vejleder for forskningsstipendiat D. C. Dhall, UNESCO stipendiat, Indien, om prognosemetoder og interaktiv databehandling.

Søren Heede har forelæst ved Nordiske Dental Depoters årskongres om den økonomiske udvikling i 80'erne og markedsføring.

Søren Heede er formand for Amanuensisrådet ved HHK.

Søren Heede er medlem af DJØF's repræsentantskab og udvalg for undervisning og forskning.

Søren Heede er medlem af et bedømmelsesudvalg vedr. besættelse af adjunkt/lektorstilling ved instituttet.

Hanne Hartvig Larsen har den 26.-27. november 1980 sammen med Søren Heede afholdt et 2-dages seminar for Teknologistyrelsen med temaet: "De mindre virksomheders markedsføringsproblemer".

Hanne Hartvig Larsen har den 4. oktober 1980 på en konference afholdt af Foreningen af timelærere i driftsøkonomiske fag ved Handelsskolerne holdt et foredrag om varekodning.

Hanne Hartvig Larsen har afholdt to forelæsninger den 1. oktober og den 28. oktober 1980 om konsumentøkonomi på et kursus for reklamefolk, arrangeret af Danske Reklamebureauers Brancheforening.

Hanne Hartvig Larsen har holdt en række foredrag om detailhandelsproblemer bl.a. for købmandsforeninger og -kæder, FDB og radiofaghandelen.

Martin Lauth Lauridsen var i 1980 på studieophold ved University of Wisconsin, hvor han beskæftigede sig med den nyere organisationsteori.

Orla Nielsen deltog den 14. januar i en paneldiskussion om "Indkøbets fremtid" i Ingeniørsammenslutningen.

Orla Nielsen holdt den 26. og 28. januar i henholdsvis Århus og København et kort foredrag om industrielle markedsanalyser i forbindelse med BØRSENS arrangementer i anledning af præsentationen af analysen: "Beslutningstagere i dansk erhvervsliv.

Orla Nielsen holdt foredrag den 6. marts om "Offentlig Købsadfærd" på kursus arrangeret af DOR og tilsvarende den 29. marts på kursus arrangeret for Datagården.

Orla Nielsen indledte en diskussion i Markedsanalyseforeningen den 6. maj om "Markedsanalyser på det industrielle marked".

Orla Nielsen er beskikket som medlem af "Det faglige Landsudvalg for de samfundsvidenskabelige og sociale uddannelser" (FLUSA) frem til 28. februar 1983. Han er formand for et underudvalg for de erhvervsøkonomiske uddannelser og desuden medlem af et underudvalg vedrørende dimensioneringen af tilgangen til de samfundsvidenskabelige og sociale uddannelser.

Orla Nielsen er beskikket som medlem af et udvalg vedrørende evt. oprettelse af et HD-studium om indkøb, transport og spedition.

Otto Ottesen er blevet medlem af et udvalg til bedømmelse af et professorat i massekommunikation ved Göteborg Universitet.

Otto Ottesen har været medlem af styringsgruppen vedr. "Reklamens samfundsmæssige betydning" under Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Otto Ottesen har deltaget med flere indlæg i Danske reklamebureauers Brancheforenings kursus for reklamekonsulenter.

"Afsætningsøkonomi i 80'erne?"

I perioden 5.-7. februar 1981 afholdt instituttet i samarbejde med Afsætningsøkonomisk Klub et jubilæumsseminar på Skjoldnæsholm. Samtlige medarbejdere ved instituttet medvirkede med nedenstående indlæg:

Cai F. Christensen: "Samspillet mellem virksomheden og samfundet. Konsekvenser for virksomhedens handlefrihed".

Hans Engstrøm: "Metodemæssige forhold af betydning for virksomhedens beslutningstagen".

Flemming Hansen: "Markedsanalyse i 80'erne: Anvendelse og metoder".

Søren Heede: "Makro"-markedsføring.

Stig Ingebrigtsen & Michael Pettersson: "Humanistisk afsætningsøkonomi - Grundlag samt nogle konsekvenser".

Hanne Hartvig Larsen: "Konsumvaremarkedet".

Orla Nielsen: "Producentvaremarkedet".

Otto Ottesen: "Handlingsparameterteoriens indhold og udvikling".

Arne Rasmussen: "Rids af den historiske udvikling inden for afsætningsøkonomien i perioden 1930 - 1980".

Indlæggene vil blive publiceret i bogform, men denne gang på engelsk med henblik på at give også udenlandske marketingfolk et indblik i instituttets nye og mere utraditionelle forskningsområder.

Bogen redigeres af Stig Ingebrigtsen.

10' annual workshop I European Academy for Advanced Research in Marketing

I dagene 25.-27. marts afholdtes den årlige workshop i markedsføring, der i anledning af instituttets jubilæum var henlagt til København. Søren Heede og Hanne Hartvig Larsen forestod det faglige arrangement.

Flemming Hansen fungerede som chairman for sessions om Consumer Information Processing og Consumer Policy.

Otto Ottesen var chairman på sessionen vedrørende "Communication".

Colloquium for European Doctoral Students in Marketing

I dagene 22.-24. marts afholdtes i København i anledning af instituttets jubilæum et doktor-seminar, arrangeret af European Academy for Advanced Research in Marketing i samarbejde med European Institute for Advanced Studies in Management. Søren Heede forestod det faglige arrangement.

Internationalt seminar

For European Association for Advanced Research in Marketing (EAARM) arrangeredes i samarbejde med FDC og instituttet et internationalt seminar den 25. marts.

Søren Heede forestod det faglige arrangement og blandt bidragyderne medvirkede professor Flemming Hansen med et indlæg om "Konsumentadfærd i teori og praksis".

ESOMAR konference om stikprøveproblemer og dataindsamling – specielle målgrupper

I dagene 20.-22. maj afholdtes et ESOMAR seminar om ovennævnte problemer. Seminaret var i anledning af instituttets jubilæum henlagt til København.

Flemming Hansen var sammen med Paul Green, Wharton School of Pennsylvania, chairman for session om "Recent Development in Sampling Problems".

Endvidere deltog Hanne Hartvig Larsen i seminaret.

4. Gæsteforelæsninger m.v.

Der har været afholdt gæsteforelæsninger ved følgende studier:

HD 5. semester:

Organisationsteori: direktør, civilingeniør Erik Sørensen: "Novos erfaringer med anvendelse af organisationen som handlingsparameter.

HD 6. semester:

Informationsteori: fuldmægtig Gunner Larsen: "Gennemgang af datamaterialet i Udenrigsministeriets handelsafdeling".

Direktør Peter Christoffersen: "B 85 – Balticas nye kundeorienterede organisation – en integrering af planlægning, markedsføring og organisation".

Direktør Sten Buhl: "Forhandleranalyser, herunder eksperimenter og forhandlerpanels".

Producentøkonomi: professor Arch Woodside: "Descriptive models in industrial buying behaviour. An example".

Direktør Jørgen Møller: "Redegørelse for virksomhedens indkøbsarbejde".

Markedskommunikation: direktør Igor Theilade: "Tankemodeller og praktisk kommunikationsplanlægning".

Direktør Carsten Lyng: "En arbejdsmodel for målstyret kommunikation".

HD 7. semester:

Virksomheden i samfundet: fuldmægtig Asbjørn Kolpen: "Forbrugerombudsmandens praksis; forholdet mellem forbrugerombudsmanden og erhvervslivet".

Underdirektør Lars Skov Madsen: "Monopolorganisationernes administrative praksis; forholdet mellem monopolmyndighederne og erhvervslivet".

HD 8. semester:

Fuldmægtig Jørgen Schou: "Miljølovgivningens administration. Forholdet mellem myndigheder og erhvervslivet".

Cand.merc. A 1:

Konsulent Claus Frausing: "Om lederudvælgelse".

Direktør Benth Holtug: "En god cand.merc. kandidat – set med praksis-/erhvervslivets øjne".

Cand.merc. A 2:

Direktør, cand.act. Peter Christoffersen i faget Virksomhedens Organisation: "B 85 – Balticas nye kundeorienterede organisation – en integrering af planlægning, markedsføring og organisation".

Direktør Jørgen Møller: "Redegørelse for virksomhedens indkøbsarbejde".

Cand.merc. A 3:

Journalist Per Thygesen Poulsen: "Nyhedsmediernes struktur og organisation".

Underdirektør Lars Skov Madsen: "Monopoltilsynets administrative praksis".

Lektor Henning Brogaard: "Det lokale Samfund".

Fuldmægtig Jørgen Schou: "Økologi, externt miljø, miljølovgivning og miljømyndigheder".

Cand.merc. A 4:

Direktør Benth Holtug: Praksis' anvendelse af prisparameteret.

Cand.merc. A 5:

Direktør Benth Holtug: "Markedsstrukturer i 80'erne".

Udover de her nævnte aktiviteter udfører instituttet omfattende funktioner med undervisning, studieadministration og vejledning af de studerende. Desuden har instituttets medarbejdere inden for fagområdet deltaget i forskelligt arbejde uden for Højskolens rammer.

B. Institut for erhvervsret og revision

Institutbestyrer: lektor, cand.jur. Mogens Eggert Møller.

Formand for institutrådet: lektor, cand.jur. Poul Olsen.

Professor: Børge Dahl (fra 1/7-81).

Lektorer: cand.jur. Kjeld Hemmingsen; cand.jur. Mogens Eggert Møller; cand.jur. Poul Olsen; statsaut. revisor Robert Sloth Pedersen; cand.polit. Orla G. Petersen.

Adjunkter: statsaut. revisor Claus Jensen (til 31/1-81); cand.jur. Jørgen Henriksen (til 31/12-80).

Ekstern lektor: cand.jur. Jan Hinze (skatteret).

Sekretærer: Grethe Christiansen; Birthe Resenbro.

Undervisningsassistenter

Erhvervsret HA:

advokat Erik Steen Matzen Hansen; advokat Klaus Lunøe; advokat Bent Vandahl Sommer.

Erhvervsret HD 1. del:

veddirektør, cand.jur. Viggo Albrechtsen; advokatfuldmægtig, cand.jur. Lars Andersen; advokat Johan A. Asmussen; cand.jur. Kjeld Bergenfelt; advokatfuldmægtig, cand.jur. Uffe Mørch Bierfeldt; advokat Jørgen Boe; advokat Klavs Kristian Brammer; fuldmægtig, cand.jur. Jan Collin; konsulent, cand.jur. HD Erik Dam; advokat Jørgen Følsgaard; inspektør Johs. Harder; advokat Hans H. Haume; cand.jur. Anders J. Hillerup; landsretssagfører Henrik Holm; advokat Peter Høilund; advokat Steen Klein; advokat Jørgen Langhoff; advokat Knud Lundblad; kontorchef, cand.jur. Preben Mullit; cand.jur. Anne Birgitte Nielsen; landsretssagfører Feodor Nielsen; advokat John Ovesen; fuldmægtig, cand.jur. Henrik Solborg Pedersen; advokat Mogens Philip; advokat Lennart Ricard; advokat Carsten Rich; cand.jur. Poul Skibelund; advokat Lars Søborg; prokurist, cand.jur. Ulrik Worziger.

Erhvervsret EG:

cand.jur. Leif Frederik Arnesen; advokat Stig Bendtz; advokatfuldmægtig, cand.jur. Uffe Mørch Bierfeldt; fuldmægtig, cand.jur. Hanne Blockdal-Pedersen; fuldmægtig, cand.jur. Lone Burmeister; advokat Jørgen Følsgaard; cand.jur. Carsten Halle; cand.jur. Ole Bjørn Johansen; cand.jur. Svend Petersen; cand.jur. Hans Chr. Poulsen; cand.jur. Annie Rasmussen; advokat Lennart Ricard; advokat Lars Søborg; prokurist, cand.jur. Ulrik Worziger.

Skatteret, særprøven:

cand.jur. Chr. Beck; fuldmægtig, cand.jur. H. J. Mortensen; toldinspektør K. M. Olsen; statsaut. revisor Jørgen Skou.

Selskabs- og skifteret:

cand.jur. Jørgen Henriksen.

Boopgørelser:

statsaut. revisor Poul Erik Grüning; statsaut. revisor Otto Kjellegaard Jensen; statsaut. revisor Torben Juncker.

Revision:

statsaut. revisor Peter Fauereholt Hansen; statsaut. revisor Claus Gordon Nielsen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og sekretærer, undervisningsassistent, fuldmægtig, cand.jur. Jan Collin og af følgende studerende (til 30/11-80): Niels Arildsen; Jesper Dan Jespersen; Bjarke Sørensen; Torben Vang; Freddie Bentsen og (fra 1/12-80): Niels Christiansen; Tom Grav; Finn Kristiansen og Per Funch Sørensen.

1. Oprettelse og formål

Instituttet oprettedes i 1952 med det formål at drive forskning på erhvervsrettens område. Siden 1968 har Handelshøjskolens forskning i revision været placeret på instituttet.

2. Instituttets undervisning

Instituttet forestår undervisningen i *erhvervsret* på HA, HD og EG ved Højskolen i København og ved afdelingerne i provinsen. Desuden forestår instituttet undervisningen i *skatteret*, der indgår dels i form af et introduktionskursus i HA-uddannelsen som erhvervsretligt speciale, dels i særdeles dybtborende form i cand.merc.-uddannelsen med revision som speciale og i særprøvestudiet. På sidstnævnte studier forestår instituttet endvidere undervisningen i *revision*, *selskabsret*, *skifteret* og *boopgørelser*.

Instituttets undervisning og den hertil knyttede administration har i de senere år indebåret et betydeligt overtræk på instituttets ressourcer. I beretningsåret har de faste medarbejderes undervisning og administration således oversteget det pligtige timetal med over 2.500 timer, hvilket nærmer sig normeret forskningstid for 4 medarbejdere.

3. Instituttets forskning

3.1. Offentliggjorte arbejder

Børge Dahl: *Consumer Legislation in Denmark*, Van Nostrand Reinhold Company, New York etc., 1981, 160 pp., ISBN 0-442-30425-0.

Børge Dahl: *Købeloven af 1980*, Ugeskrift for Retsvæsen 1981, afd. B, pp. 149-159.

Børge Dahl: *Scandinavian Cooperation in the Field of Consumer Protection*, European Consumer Protection and Product Liability Reporter, vol. 2, 1981, pp. 70-73.

Børge Dahl: *Product Liability in Scandinavia – An Outline of Existing Law and Law Reform*, European Consumer Protection and Product Liability Reporter, vol. 2, 1981, pp. 140-145.

Børge Dahl: Nyere praksis om produktansvar, Juristjournalen 1981, nr. 2, 14' 30".

Kjeld Hemmingsen: Skatteretten, Introduktion til skattesystemet, Indtægter og udgifter, Nyt Nordisk Forlag, 3. udg. 1980, 129 pp., ISBN 87-17-03365-9.

Kjeld Hemmingsen: Renter og kursgevinster og kurstab, artikelserie i skattekartoteket, revideret og ajourført 1980.

Robert Sloth Pedersen: Foreningen af Yngre Revisorer i 40 år, i: Jubilæumsskrift udgivet i anledning af Foreningens 40 års jubilæum i januar 1981, pp. 5-18.

Robert Sloth Pedersen: Revisorhonoraret, Revisjon og Regnskap 1980, pp. 156-162 og 207-215.

Orla G. Petersen: Notat vedr. værdiansættelsen af fast ejendom (til brug for bl.a. arve- og gaveafgiftsberegningen), 5 sider med beretningseksempler.

3.2. Arbejder under offentliggørelse

Børge Dahl: Antitrust, Unfair Competition, Marketing Practices and Consumer Law, 30-siders bidrag til en bog med titlen Danish Law, der udgives af Den danske komité for Retssammenligning.

Poul Olsen: Oversigt over reglerne om skattemæssige afskrivninger, 11. udg., der udgives på Nyt Nordisk Forlag.

3.3. Igangværende arbejder

Børge Dahl er gået i gang med at udarbejde en fremstilling på ca. 200 sider om dansk markedsføringsret, der vil blive udgivet på tysk og indgå i serien "Das Recht des Unlauteren Wettbewerbs in den Mitgliedstaaten der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft" og yderligere vil blive udgivet på dansk med særligt henblik på undervisningsbrug. Han forestår endvidere et projekt om anvendelse af garantier i markedsføringen under Nordisk Ministerråd og arbejder på en større artikel om fortrydelsesret i detailhandelen.

Kjeld Hemmingsen arbejder med en analyse af det skattemæssige nettoindkomstbegreb med særligt henblik på afgrænsningen af det skatteretlige næringsbegreb i Danmark og udlandet.

Mogens Eggert Møller arbejder med nordisk og europæisk skatteret og skattepolitik med særligt henblik på en udbygning af skatterettens almindelige del og disciplinen: international skatteret. Han deltager desuden i et af Nordisk Skattevidenskabeligt Forskningsråd igangsat projekt "En komparativ analyse af de nordiske skattestrukturer – en retspolitisk vurdering til støtte for en eventuel nordisk skatteharmonisering", der er indledt med en beskrivelse af de nordiske skatteretlige indkomstbegrebs udvikling, og hvis resultater til sin tid agtes fremlagt i bogform.

Poul Olsen arbejder med problemerne omkring virksomhedsbeskatning.

Robert Sloth Pedersen arbejder med en analyse af forpligtelser i årsregnskabet, revision af forpligtelser, opstilling af regnskabsmodel set i lyset af forpligtelserne med henblik på fremlæggelse af resultaterne i to artikler.

Orla G. Petersen arbejder på en kommentar til arve- og gaveafgiftsloven samt en ajourføring af studiemateriale vedrørende dødsbøbeskatning, generationsskiftebeskatning og selskabsskat.

3.4. Redaktionshverv

Børge Dahl redigerede til og med 1980 *Justitia*, der udgives af Juristforbundets Forlag, og har fra og med 1981 været "Scandinavian Correspondent" til og "Member of the Editorial Board" for *European Consumer Protection and Product Liability Reporter*, der udgives af Sijthoff & Nordhoff International Publishers B.V.

Mogens Eggert Møller er som medlem af Nordisk Skattevidenskabeligt Forskningsråd medudgiver af dettes skriftserie.

Poul Olsen og Orla G. Petersen er medlemmer af hovedredaktionen for Skattekartoteket.

3.5. Medlemskab af forskningsstyrende organer

Mogens Eggert Møller er næstformand for, Kjeld Hemmingsen, suppleant i Nordisk Skattevidenskabeligt Forskningsråd.

3.6. Medlemskab af fagkyndige bedømmelsesudvalg

Børge Dahl har ved Københavns Universitet været formand for et lektorbedømmelsesudvalg, medlem af et udvalg vedr. besættelse af et eksternt lektorat og af et udvalg vedr. besættelse af tre kandidatstipendier.

Kjeld Hemmingsen har været formand for et udvalg vedr. besættelse af en adjunkt/lektorstilling.

Orla G. Petersen har været formand for et udvalg vedr. besættelse af en adjunkt/lektorstilling.

4. Andet

4.1. Medlemskab af eksterne organer

Børge Dahl er næstformand for elprisudvalget, medlem af gas- og varmeprisudvalget, medlem af justitsministeriets udvalg om forbrugerbeskyttelse ved tjenesteydelser, af justitsministeriets udvalg om forbrugerbeskyttelse ved køb af fast ejendom, af Folkeuniversitetets Programråd, af Nybrogård-kollegiets bestyrelse og sekretær for justitsministeriets købelovudvalg.

Robert Sloth Pedersen er formand for Foreningen af Statsautoriserede Revisorers terminologiudvalg samt foreningens repræsentant i terminologigruppen.

Orla G. Petersen er medlem af skatte- og afgiftsministeriets udvalg vedr. revision af arve- og gaveafgiftsloven.

4.2. Medlemskab af interne organer

Kjeld Hemmingsen har i hele perioden været medlem af det af konsistorium nedsatte valgudvalg og af ankekommissionen for særprøverne i revision og skatteret, har siden december 1980 været medlem af det økonomiske fakultetsråd og studienævnet for revision og skatteret og siden februar 1981 været tillidsmandssuppleant.

Mogens Eggert Møller har siden december 1980 været medlem af det økonomiske fakultetsstudienævn og af studienævnet for HD 1. del.

Poul Olsen var indtil december 1980 medlem af konsistorium og dettes budget- og forretningsudvalg og har i hele perioden været medlem af studienævnet for revision og skatteret.

Robert Sloth Pedersen har i hele perioden været formand og sekretær for studienævnet for revision og skatteret samt medlem af det økonomiske fakultetsstudienævn og et under dette nedsat udvalg om HD-dimittenders adgang til kandidatuddannelserne.

Orla G. Petersen var indtil december 1980 medlem af det økonomiske fakultetsråd og dettes budget- og forretningsudvalg og indtil februar 1981 medlem af det af konsistorium nedsatte anlægsudvalg; var indtil december 1980 medlem af og har siden været formand for cand.merc.-studienævnet; var indtil februar 1981 tillidsmand og har siden været tillidsmandssuppleant; har i hele beretningsperioden været medlem af det af konsistorium nedsatte AV-udvalg, af studienævnet for revision og skatteret og af ankekommissionen for cand.merc.-studiet.

4.3. Konferencedeltagelse, afholdte gæsteforelæsnings, seminarer og kurser m.v.

Børge Dahl har deltaget i en seminarrække under Nordisk Ministerråd om forbrugerbeskyttelse ved køb af fast ejendom, undervist på efteruddannelseskurser afholdt af henholdsvis Advokatrådet og Danske Ingeniørers Efteruddannelse i køb, leveringsbetingelser og produktansvar samt holdt foredrag herom i Juridisk Forening.

Kjeld Hemmingsen har holdt foredrag om det skatteretlige næringsbegreb i Dansk Skattevidenskabelig Forening.

Mogens Eggert Møller har 10.-20. november 1980 deltaget i en konference ved universitetet i Würzburg og forelæst over temaet: "Dänemark als eine Steuer-Schachfigur auf dem internationalen Steuer-Schachbrett".

Poul Olsen og Orla G. Petersen har afholdt 2 kurser af 2 dages varighed og 3 kurser af 7 timers varighed for revisorer, Orla G. Petersen har desuden forelæst ved Odense Universitet og Ålborg Universitetscenter om arve- og gaveafgift og dødsbøbeskatning.

Robert Sloth Pedersen har forestået et 8-dages kursus for 39 cand.merc.-studerende med revision som speciale afholdt på Balliol College i Oxford september 1980.

C. Institut for erhvervsøkonomi

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, lic.merc. Flemming Poulfelt.

Professorer: Dr. polit. Bjarke Føg; ekon.dr. Erik Johnsen.

Lektorer med forskningspligt: Cand.merc. Jørgen Frode Bakka; civilingeniør Ove Hede-gaard; cand.merc. Kjeld Arnth Jørgensen; cand.merc. Leif Kristensen; lic.merc. Flemming Poulfelt; lic.merc. Stig Ree.

Seniorstipendiat: Akademiingeniør, cand.merc. Claus Germann Petersen.

Erhvervsforskerstipendiat: Cand.merc. Kaj Christensen.

Ekstern lektor: Cand.merc. Henning Jacobsen.

Undervisningsassistenter: Cand.merc. Jakob Alstrup; cand.merc. Niels Bøttges-Rasmussen; cand.merc. Søren Casparij; cand.oecon. Niels Christian Dickmeiss; cand.merc. Hans Emdal; cand.merc. Klaus Falsing; cand.merc. Poul Flindhardt; cand.merc. Niels Hald; cand.merc. Bjarne Franklin Hansen; cand.polit. Lars Teit Hansen; cand.merc. Anton Chr. Hartmann-Olesen; cand.merc. Jes Peter Lemming Hedensted; cand.merc. Bent Friborg Henningsen; cand.merc. Søren Holm; cand.oecon. Søren Holm; cand.merc. Mogens Houe; cand.merc. Finn Ingerslev; cand.merc. Lars Bo Ive; cand.merc. Jes Jelsmark; cand.merc. Jørn Jepsen; cand.merc. Henning Lindhardt Jensen; cand.merc. Geert Neugebauer Jensen; cand.merc. Kurt Jørgensen; cand.merc. Knud Kongstad; cand.merc. Jesper Biehe Kreiner; cand.oecon. Jørgen Basso Larsen; cand.merc. Lars Helweg Larsen; cand.merc. Niels Lauritzen; cand.oecon. Henning Lorentzen; cand.merc. Carsten Lønfeldt; cand.merc. Mads Mørk; cand.merc. Hans Neergaard; cand.polit. Bent Nielsen; cand.oecon. Mogens Nielsen; cand.merc. J. E. D. Olfert; cand.merc. Verner Pugård; cand.merc. Cai Qvesehl; cand.merc. Lars Ranfelt; cand.merc. Birger Lund Rasmussen; cand.polit. Jan Rasmussen; cand.merc. Klaus Holgård Rasmussen; cand.oecon. Jens Roed; cand.merc. Carl-Chr. Mich. Røedsted Schmidt; cand.oecon. Poul Schøtt-Hansen; cand.merc. Finn Schaadt; cand.merc. Benedikte Sundberg; cand.merc. Torben Harne Theilmann; cand.merc. Kjeld Bonnerup Tyllesen; cand.merc. Rolf Chr. Tvedt; cand.polit. Claus Wildt.

Sekretærer: Inge Møller Jensen, Jette Kannevorff EA, Fritze Lundstrøm.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af eksternt lektor Henning Jacobsen; undervisningsassistent Jens Roed; TAP-medarbejdere Inge Møller Jensen; Jette Kannevorff; Fritze Lundstrøm. Studerende til 30/11-80: Henrik C. Marcher, Jan Rasmussen, Dian Kjærgaard og fra 1/12-80: Jan Mouritsen, John Olsen og Vibeke Berthelsen.

1. Oprettelse og formål

Institut for Erhvervsøkonomi blev oprettet i 1969, da det daværende Økonomisk Forskningsinstitut blev delt i to institutter, nemlig i Institut for Nationaløkonomi og Institut for Erhvervsøkonomi.

Institut for Erhvervsøkonomi har som formål at medvirke til bedre ledelse gennem bevidstgørelse af målsætningsdimensionen (det teleologiske aspekt) og problemløsningsdimensionen (det metodologiske aspekt) samt en bevidstgørelse af, at man må spille en aktiv konsulentrolle for at realisere et målrettet samspil med andre og dermed realisere en ledelsesproces (det sprogskabende eller kommunikerende aspekt).

Forskningsmæssigt er instituttet organiseret i to grupper. Metodeforskningsgruppen og gruppen for videregående driftsøkonomi.

Metodeforskningsgruppen har til formål at udvikle problemløsningsmetodik i ledelses-sammenhæng gennem transdisciplinær forskning.

Gruppen for videregående driftsøkonomi har til formål at udvikle og operationalisere driftsøkonomiens metoder ved tværfaglig forskning.

Metodeforskningsgruppen udbyder 6 moduler på cand.merc.-studiet. Modulerne falder alle inden for området ledelselære og omfatter to moduler inden for operationsanalyse nemlig et grundlæggende og et videregående kursus. De øvrige fire moduler omfatter føl-

gende specialer: Problemløsning og konsulentrollen, management metodik, strategisk ledelse og politisk ledelse.

Gruppen for videregående driftsøkonomi udbyder en faggruppe på cand.merc.-studiet kaldet miljø- og forureningsproblemer, der behandler de driftsøkonomiske aspekter af miljøbeskyttelse. Dette fag har også en tværfaglig karakter.

På HA-studiet forestår instituttet den grundlæggende undervisning i driftsøkonomi på 1. år samt undervisningen i almen erhvervsøkonomi på de følgende semestre.

På HD 1. del varetager instituttet undervisningen i driftsøkonomi.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder, publikationsvirksomhed og anden faglig virksomhed

Instituttet arbejder fortsat med at videreudvikle en ledelsesteori, der kan anvendes både inden for den offentlige og den private sektor. Dette arbejde har medført, at de enkelte medarbejdere har specialiseret sig inden for bestemte områder af ledelsesuniverset og gennemfører projekter samt teoriudvikling inden for disse områder.

Bjarke Fog har gennemført en analyse af den danske bogbranche og på grundlag heraf udarbejdet en prognose for denne branche. Arbejdsmanuskript er udarbejdet.

Desuden har han gennemført analyser af udenrigshandlen med grafiske produkter.

Bjarke Fog har været bedømmer ved et lektorat i erhvervsøkonomi på Handelshøjskolen i Sønderborg samt ved et professorat i nationaløkonomi på Handelshøjskolen i København.

Bjarke Fog har i juni måned holdt gæsteforelæsninger ved universitetet i Reykjavik.

Erik Johnsen arbejder i sin forskning aktivt med praktikere og forsøger at systematisere erfaringerne på en sådan måde, at selve systematiseringsaktiviteten indgår som et led i en fortløbende personlig og kollektiv søge-læreproces. Herved udvikles den generelle ledelsesteori.

Erik Johnsen udgav den 1. juni bogen "Operationel ledelseslære" i forbindelse med sit 25. års jubilæum. Den øvrige skriftlige produktion omfatter diverse artikler, der bl.a. er publiceret i *Erhvervsøkonomisk Tidsskrift*, som *Erik Johnsen* redigerer, og i *Human Systems Management*, i hvis editorial board *Erik Johnsen* sidder sammen med en række udenlandske forskere.

Erik Johnsen deltager i en række løbende forskningsprojekter, som omfatter ledelse inden for dagspressen, skoleledelse og sygehusledelse. Desuden har han deltaget i en række mindre projekter sammen med erhvervsvirksomheder.

Erik Johnsen har deltaget i en række bedømmelsesudvalg vedr. skandinaviske forskeres videnskabelige og øvrige professionelle kompetence. (Professorat i organisationslære ved Norges Handelshøjskole i Bergen, professorat i almen foretagøkonomi ved Universitetet i Uppsala, professorat i foretagøkonomi ved Åbo Akademi i Finland). Han var med i bedømmelsesudvalget vedr. *J. J. Dahlgaards* disputats ved Handelshøjskolen i Århus – har endvidere deltaget i interne bedømmelsesudvalg på Handelshøjskolen i København. Desuden har han bedømt 15 bidrag til *Dafolo*-prisopgaven om kommunal ledelse.

Erik Johnsen har været formand for det af Handelshøjskolens konsistorium nedsatte ud-

valg til forenkling af administrationen i forbindelse med de kollegiale organers arbejde, der i foråret aflagde rapport.

Erik Johnsen fungerer som Industriministeriets repræsentant i Dansk Management Centers repræsentantskab, ligesom han er medlem af DMC's forskningskomité. Endvidere er han formand for en arbejdsgruppe under DMC, der arbejder med strategisk ledelse i 80-erne.

Erik Johnsen er aktiv i efteruddannelsessektoren, han har således medvirket i kurser for DJØF, FDC, Forsvarsakademiet, Danmarks Lærerhøjskole, Norges Handelshøjskole og Åbo Akademi. Og han gennemførte i foråret et lederseminar på Grønland for ledere, der er involveret i det grønlandske erhvervsliv i Grønlands offentlige sektor.

Erik Johnsen deltog i juli 1981 i International Federation of Operations Research Societies's konference i Hamborg.

Jørgen Frode Bakka beskæftiger sig med politisk ledelse med særlig vægt på ledelsesproblemer i den offentlige administration. Han er ved at afslutte studiet af et større ændringsprojekt i Farum kommune og er desuden engageret i nogle konkrete projekter i kommuner, hvor man arbejder med ledelsesudvikling og organisationsændringer.

Ove Hedegaard beskæftiger sig primært med de kvantitative dele af ledelsesteorien og har i denne forbindelse deltaget aktivt i udviklingen af et dansk beslutningsstøttesystem. Systemet er udviklet med henblik på at give beslutningstagere et fleksibelt værktøj, der kan benyttes til at analysere dårligt strukturerede problemstillinger og gennem en søgelæreproces i en dialog med datamaten give lederen mulighed for at afprøve og analysere forskellige alternative løsninger.

Ove Hedegaard deltog i oktober i en international konference i Berlin og præsenterede her danske erfaringer med brug af beslutningsstøttesystemer.

Ove Hedegaard har endvidere i samarbejde med Jakob Alstrup for Dansk Farmaceutforening gennemført et projekt omkring indførelse af edb på apoteker og herunder afholdt et seminar for farmaceuter om ny teknologi og dets indflydelse på farmaceutens rolle i fremtiden.

Kjeld Arnth Jørgensen beskæftiger sig med strategisk ledelse. I perioden har han arbejdet med studier af strategisk ledelse i servicevirksomheder. Sammen med en ekstern gruppe har han arbejdet på et materiale om politisk ledelse. I perioden har han desuden ajourført og udviklet undervisningsmateriale til cand.merc.-faget strategisk planlægning. Desuden har han deltaget i og ledet en række konferencer om strategisk ledelse. Arbejder p.t. med virksomhedens strategiske udviklingsfaser.

Leif Kristensen har i beretningsperioden fortsat sit arbejde med detailhandelens lønsomhedsproblemer. Emnet omfatter bl.a. databehovet og mulighederne for informationsforædling ved bearbejdning. Videre har han arbejdet med forbrugsprognoser og med bedømmelse af detailhandelens sortimentspolitik under lavkonjunkturen.

Flemming Poulfelts forskning vedrører især områderne strategisk ledelsesudvikling, konsulentrollen samt generel problemløsningsteori. Dette arbejde er blevet videreført i det

forløbne år blandt andet i form af forskellige projekter. Materialet herfra er for tiden under en nærmere bearbejdning. Der er i årets løb indarbejdet forskellige arbejdsnotater, ligesom der er en bog med titlen "Konsulentlære" på beddingen. Flemming Poulfelt har afholdt en gæsteforelæsning om strategisk planlægning på Handelshøjskolen i Århus, gennemført et seminar om "Utrekningsmetodik" på Universitetet i Lund samt medvirket i forskellige andre aktiviteter om strategisk ledelse og konsulentrollen.

Stig Ree har videreført sit arbejde med opbygning af en teori for politisk ledelse. Arbejdet har fortsat bestået i at skabe en så bred empiri som muligt om den politiske ledelses specielle karakteristika. Stig Ree har derfor fortsat virket som en form for proceskonsulent for en række offentlige styrelser, departementer og direktorater, hvor den politiske ledelsesproblematik specielt er relevant. Han har imidlertid også studeret, hvordan den politiske ledelse udfolder sig i mere lokale og politisk valgte råd og nævn. Skolenævn, menighedsråd osv. En større afhandling om emnet er under udarbejdelse. En række delrapporter er udarbejdet bl.a. om ministersekretærens funktion og arbejdsområde (en udvikling af den i sidste årsberetning omtalte rapport).

Stig Ree har deltaget i en række faglige bedømmelsesudvalg (bl.a. bedømmelsen af ansøgere til lektorat i politisk ledelse ved Handelshøjskolen i København) samt seminarer og inden- og udenlandske konferencer i den forløbne periode, eksempelvis i Nordic Management Board's konference om ledelsesforskning i Stockholm i sommeren 1981, hvor et indlæg blev præsenteret.

Stig Ree er også aktiv i efteruddannelsessektoren, bl.a. på DJØF's kurser om almen ledelse i Centraladministrationen.

Claus Germann Petersen har et stipendium ved instituttet med det formål at undersøge mindre virksomheders ledelsesproblematik. Det sker i samarbejde med erhvervsvirksomheder i en kommune og i en række erfaringsgrupper. Delrapport foreligger. Projektet videreføres specielt med henblik på at undersøge teknologioverførsel til den lille virksomhed samt praktiske muligheder for udvikling af små virksomheder, specielt know how baserede fremstillingsvirksomheder.

Kai Christensen er i forbindelse med sin erhvervsforskeruddannelse under ATV tilknyttet Metodeforskningsgruppen og ISS Center for Management Development. Hans erhvervsforskningsprojekt har titlen: Serviceledelse – udvikling af ledelsesprocessen i private og offentlige servicevirksomheder.

D. Institut for europæisk markedsret

Institutbestyrer og formand for Institutrådet: Professor, dr.jur. Ole Lando.

Professor: Dr.jur. Ole Lando.

Lektorer med forskningspligt: Lic.jur. Jens Fejø; lic.jur. Hjalte Rasmussen; cand.jur. Elisabeth Thuesen.

Undervisningsassistent: Cand.polit. Jens Erik Torp.

Sekretærer: Agnete Kitaj; Una Koester; Karen McKenzie (indtil 31.1.1981); Susanne Skov Madsen (fra 1.2.1981).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og sekretæerne samt af studerende Klaus Wind.

1. Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet den 1. februar 1967 med det formål at drive forskning, tilrettelægge undervisning og sprede oplysning om retsreglerne vedrørende de europæiske markeds-sammenslutninger samt om fremmed og international erhvervsret.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

I september 1978 udsendtes første nummer af bladet "Nyt om Markedsret" til instituttets nuværende og tidligere studenter og andre interesserede. Bladet er planlagt at skulle udkomme to gange om året og vil bringe nyt om de europæiske fællesskabers ret samt om fremmed og international erhvervsret. Nr. 5 og nr. 6, som er udkommet i henholdsvis november 1980 og maj 1981, har behandlet følgende emner: Nr. 5: Ole Lando: Hvordan bliver udenrigshandelsretten international?; Elisabeth Thuesen: Interessegrupper og EF. Nr. 6: Elisabeth Thuesen: Oversigt over harmonisering af selskabsretten i EF. Bladet har desuden bragt artikler om tysk handelsret udarbejdet af tyske forfattere samt information om ny litteratur.

Ole Lando har fortsat sit arbejde som formand for den af Det internationale Handelskammer nedsatte arbejdsgruppe, der skal udarbejde forslag til lovvalgsregler om voldgiftsmænd, og for den arbejdsgruppe under EF, der skal udarbejde retningslinier for en europæisk kontraktret.

I februar 1981 deltog Ole Lando i Hamburg i Unidroit's 2. møde. Mødet blev afholdt af en ekspertgruppe, der har til opgave at udarbejde en uniform lov om kontrakter. Sammen med Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht i Hamburg er Institut for europæisk markedsret udset til at udarbejde udkast til regler om kontraktens gyldighed. I arbejdet deltager i øvrigt repræsentanter for østlandene og udviklingslandene.

På et møde den 4.6.1981 i Rom har Ole Lando påtaget sig at medvirke ved udarbejdelsen af en kommentar til De forenede Nationers konvention om aftaler vedrørende internationale løsøre køb (CISG).

Ole Lando har offentliggjort følgende arbejder:

"Udenrigshandelens Kontrakter, Udenrigshandelsret 1", Juristforbundets Forlag, 3. udgave, 1981, 379 s.

"Lovvalgsregler for voldgiftsmænd", Nordisk Tidsskrift for International Ret, Vol. 49, 1980, s. 181-199.

"Conflict-of-Law Rules for Arbitrators", Festschrift für Konrad Zweigert zum 70. Geburtstag, Tübingen 1981, s. 157-178.

"Renegotiation and Revision of International Contracts, An Issue in the North-South Dialogue", German Yearbook of International Law, Vol. 23, 1980, s. 37-58.

Til Børsens EF-håndbog har *Jens Fejø* skrevet supplerende afsnit om industrielle rettigheder og den administrative procedure.

Jens Fejø har arbejdet med sammenlignende studier over begrænsninger af konkurrencen i USA-ret og EF-ret.

Hjalte Rasmussen har fortsat det i sidste beretning omtalte større forskningsarbejde, der tager sigte på at klarlægge sammenhænge mellem samfund af typen føderale statsdannelse og deres domstole, der præger samfundsudviklingen ved en betydelig judiciel lovgivning og policymaking. Arbejdet består af to hovedfløje. En, der er ved at blive færdiggjort, hvis arbejdstitel er "The EC Court of Justice: Lawgiving and Policymaking. A study in Judicial Culture". Den anden fløj er mere direkte retssammenlignende og inddrager analyser af rets- og samfundsudviklingen i EF, USA, Canada og Australien. Det påvises, hvilken rolle de øverste føderale retter har spillet for denne udvikling ved navnlig at anvende forfatningernes "commerce clauses" til at sanktionere henholdsvis underkende lovgivning på lokalt og centralt plan ud fra overvejelser om lovgivningens forenelighed henholdsvis uforenelighed med de værdier og samfundssyn, som disse retter eller deres flertal har været tilhængere af. Arbejdstitlen på dette værk er: "State Price Fixings as Non-Tariff Barriers to Interstate Commerce, A Comparative Study of the Impact of the Supreme Federal Courts of the EC, the US, Canada and the Commonwealth of Australia".

Hjalte Rasmussen har i perioden offentliggjort:

"Member States of the Communities, Denmark. An Analysis of 1980, Danish Litigation Turning on Community Law Issues" i *European Law Review* 1981, s. 217-222.

Elisabeth Thuesen har skrevet en fremstilling med titlen "Fri bevægelighed for arbejdskraft, etablering og tjenesteydelser i EF og Norden. En introduktion". Foreløbig udgave. Offset. Det er planen at ajourføre og udgive fremstillingen i bogform. Endvidere er en artikel med titlen "Ansvarsfraskrivelsesklausuler i engelsk ret sammenlignet med skandinavisk ret" indsendt til *Tidsskrift for Rettsvitenskap* i maj 1981 og forventes offentliggjort i begyndelse af 1982. En artikel om interessegruppernes indflydelse på det europæiske samarbejde er indsendt til "Økonomi og Politik" i foråret 1981 og afventer antagelse i begyndelsen af 1982. Desuden har Elisabeth Thuesen arbejdet videre på en håndbog om ophør af mellemmandskontrakter i nordisk og europæisk ret.

Elisabeth Thuesen er redaktør for Institutets blad "Nyt om Markedsret". Hun har ydet bidrag inden for sit fagområde til nr. 5 og 6.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

Ole Lando og *Jens Fejø* har været Danmarks repræsentanter ved UNCTAD's diplomatkonference, der forbereder vedtagelsen af en kodeks for overførsel af teknologi især fra industrilande til udviklingslande.

Den 29.8.1980 holdt *Ole Lando* foredrag om opsigelse og ophør af agent- og mellemmandsaftaler, især i Europa, ved årsmødet i Bolagsjuristernes Förening i Höganäs.

I dagene 25.-27.9.1980 deltog Ole Lando i Fédération internationale pour le droit européen's (FIDE) 9. internationale kongres for europaret i London.

I oktober 1980 har Ole Lando været gæsteforsker ved Det europæiske Universitets Institut i Firenze, hvor han ledede en seminarække om EF's institutioner og den krise, de befandt sig i.

Den 5. november 1980 har Ole Lando holdt gæsteforelæsning ved Universitetet i Tübingen over emnet "Die Verhandlung im UNCITRAL über einen Verhaltenskodex für Technologieüberführung".

30.-31.10.1980 deltog Ole Lando i et internationalprivatrethtligt symposium i Basel, arrangeret af The Institute for International Law and International Relations, Universitet i Basel. Mødets emne var "The Law Governing Contractual Obligations".

11.-12.5.1981 underviste Ole Lando i udenrigshandelsret ved et kursus på Universitetet i Lund.

19.5.1981 holdt Ole Lando foredrag om licensaftaler ved Dansk Management Center's kursus "Joint Venture Management Program, Del 3".

1.-2.6.1981 deltog Ole Lando i et symposium i Bologna vedrørende "The Influence of Modern American Conflict of Law Theories in Europe". Ole Lando bidrog til mødet med en rapport om den amerikanske indflydelse på europæiske lovvalgsregler for kontrakter.

5.-6.6.1981 deltog Ole Lando i Fiuggi i Italien i et møde om "General Conditions of Contracts".

Dansk Forening for Europaret holdt i november 1980 et seminar om "Vejen til Domstolen i Luxembourg" og i marts 1981 et seminar om "German Commercial Law", hvor Ole Lando gav en kort introduktion om tysk ret.

Jens Fejø har holdt foredrag på Danske Ingeniørers Efteruddannelseskurser og Industrirådets Efteruddannelseskurser i eksportret samt i Foreningen af Danske Patentingeniører.

Fra 24.-27.9.1980 deltog *Hjalte Rasmussen* som dansk rapportør i FIDE's (Fédération internationale pour le droit européen) IXe international kongres for europaret i London. Rapporten hed "Remedies in Case of Breach of Community Law".

Hjalte Rasmussen forelæste under en 2-ugers rejse til Brasilien i oktober 1980 1) ved Universitetet i Sao Paulo over emnet "Le Danemark pris dans le piège entre son concept traditionnel dualiste vis à vis le Droit International et le concept monisme qui dirige la relation entre le Droit Communautaire et le Droit des Etats Membres". Tilhørerne var postgraduate studerende. 2) "The European Community transnational economic integration experiment is an experience with federalism" var temaet for en forelæsning ved Universitetet i Brasilia. 3) Endelig deltog Hjalte Rasmussen i en 3-dages konference om emnet "Les formes futures de l'organisation fédérative". Hjalte Rasmussen afleverede en rapport om "Judicial power, federalism, and intertransnational law". Deltagerne var brasilianske jurister. Forelæserne kom fra Uruguay, Italien, Brasilien og Danmark.

Fra 14.-21.3.1981 ledede Hjalte Rasmussen endvidere sammen med repræsentanter for Institut for Udenrigshandel en studierejse til EF's institutioner samt danske virksomheder

etablerede i Belgien og Luxembourg. I rejsen deltog studerende fra Handelshøjskolens markedslinie.

Hjalte Rasmussen har som formand for Dansk Selskab for Europaforskning taget initiativ til og gennemført et tværvidenskabeligt seminar med titlen "Dansk Forskning om EF". Det samlede ca 20 deltagere og blev afholdt i foråret 1981 på Skjoldnæsholm. Det støttedes økonomisk af EF-Kommissionen.

Hjalte Rasmussen har som formand for Dansk Selskab for Europaforskning endvidere forestået planlægningen af et videnskabeligt kollokvium med titlen "The Individual Member States' Community Obligations: Faithful Implementation or Realization of Unilateral Political Goals". Det afholdes fra 12.-14.11.1981 på Rungstedgård. Det har modtaget støtte af EF-Kommissionen, Den europæiske Kulturfond og af Dansk Udenrigspolitisk Institut. De ni rapporter, der forberedes, offentliggøres efter kollokviet tillige med et resumé af overvejelserne på dette.

Elisabeth Thuesen har deltaget i en arbejdskreds om interessegrupper i EF den 30.9.-3.10.1980 arrangeret af Universitetet i Tübingen og i en konference om EF-Domstolen den 14.-15.11.1980 arrangeret af Dansk Selskab for Europaforskning og Dansk Forening for Europaret, samt en konference arrangeret af sidstnævnte forening den 27.-28.3.1981 om tysk handelsret.

Elisabeth Thuesen har været tillidsrepræsentant indtil februar 1981 og er derefter blevet valgt som suppleant for tillidsrepræsentant.

E. Institut for finansiering

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, lic.polit. Palle Geleff (tjenestefrihed fra 1/11 1980); professor, cand.oecon. Carl E. Sørensen (fra 1/11 1980).

Professorer: Dr.polit. Niels Chr. Nielsen; cand.oecon. Carl E. Sørensen.

Lektorer med forskningspligt: Lic.polit. Palle Geleff (tjenestefrihed fra 1/11 1980); cand.merc. Johannes Mouritsen.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.merc. Kaj Svarrer.

Adjunktvikar: Cand.merc. Johan Ankerstjerne.

Kandidatstipendiat: Cand.polit. Michael Møller (fratrådt 1/12 1980).

Eksterne lektorer: Lic.polit. Flemming Dalby Jensen; cand.jur. Søren Larsen; cand.polit. Peter Schütze; Finn C. Sørensen HD; lic.techn. Tom Togsverd; cand.polit. Ole Zacchi.

Undervisningsassistenter: Cand.merc. Jørn Wendel Andersen; cand.polit. Peter Bjerregaard; cand.polit. Lars Thue Christensen; Preben Galtt, MBA; lic.polit. Palle Geleff (fra 1/1 1981); cand.merc. Søren Holm; cand.polit. Henning Holten; cand.merc. Carl Vad Jensen; cand.merc. Knud Kongstad; Bjørn Krusenstjerna-Hafstrøm HD; cand.merc. Jens

Christian Lorenzen; cand.oecon. Finn Junker Mortensen; cand.oecon. Jens Hauge Pedersen; cand.oecon. Kaj Brandt Petersen; cand.polit. Flemming Nytoft Rasmussen; cand.polit. Ole Rud Reinbach; cand.polit. Elsebeth Rygner; cand.jur. Merethe Stagetorn; cand.merc. Ebbe Sørensen; Hans Trap-Nielsen, MBA; cand.oecon. Jens Otto Veile, MBA.

Sekretærer: Mya Aagaard; Inge Fallon (fra 1/11 1980); Hanne Hansen; Birte Mikkelsen (fratrådt 1/9 1980) og Hanne Toft.

Studentermedhjælp: stud.merc. Eric Bentzen; stud.merc. Kenneth Steen Hansen (fra 1/5 1981).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Ekstern lektor: Ole Zacchi.

Undervisningsassistent: Elsebeth Rygner.

TAP-medarbejdere: Mya Aagaard; Inge Fallon (fra 1/11 1980); Hanne Hansen; Birte Mikkelsen (indtil 1/9 1980) og Hanne Toft.

Studerende: Til 30/11 1980: Susan Jørgensen; Per Toft Rasmussen: Kim Krolmark. Fra 1/12 1980: Stefan Hvalkof; Jens Bruun.

1. Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet i 1939 med benævnelsen Bankinstituttet. I forbindelse med en omlægning af bankstudiet til det nuværende HD-studium i Finansiering og Kreditvæsen ændredes navnet 1/9 1967 til Institut for Finansiering.

Dets opgaver omfatter forskning inden for mikro- og makroøkonomiske finansieringsproblemer samt den faglige tilrettelæggelse af undervisningen i finansiering og kreditvæsen på HA, cand.merc.- og HD-studierne.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Johan Ankerstjerne arbejder med et projekt om asymmetrier i rentebeskatningen.

Johannes Mouritsen arbejder med oprettelse af en database for afkast af et udvalg af danske obligationer.

Niels Chr. Nielsen arbejder med undersøgelse af "Tipsadfærd og tipseksperterers ekspertise" og "De store fondes betydning".

Kaj Svarrer arbejder med et projekt om "Investerings- og finansieringsbeslutninger i andelsvirksomheder" samt et projekt om "Leasing og skat".

Carl E. Sørensen arbejder med vurdering og undersøgelser af virksomhedens finansielle struktur og risiko som led i studiet af den finansielle planlægning på operationelt, taktisk og strategisk niveau.

Johan Ankerstjerne og *Michael Møller*: "En note om obligationsmarkedets effektivitet i forbindelse med offentliggørelse af udtrækningslister", Working Paper 81-2.

Johannes Mouritsen: "Monopoltilsynets renteformel", Working Paper 80-2.

Johannes Mouritsen: "Sharing rules and security prices in the case of power utility functions", Working Paper 80-3.

- Johannes Mouritsen: "Udbyttedeling og ressourceallokering", Working Paper 80-4.
- Johannes Mouritsen: "Om den effektive rente af forbrugerlån", Working Paper 81-1.
- Niels Chr. Nielsen*: "Forholdet mellem stat og virksomhed", Nationaløkonomisk Tidsskrift 1980.
- Niels Chr. Nielsen: "Om boligmassens fordeling", kronik i Børsen og publiceret i "Ejendomsrådgiveren" 1980.
- Niels Chr. Nielsen: "Dilemmaer i den økonomiske politik: det danske problem", Dansk Industri 1980.
- Niels Chr. Nielsen: "Økonomisk velfærd og skatteregler", Sparekassen 1980.
- Niels Chr. Nielsen: "Opsparing, investering og kapitalomkostninger", Sparekassen 1980.
- Niels Chr. Nielsen: "Aktiv devalueringspolitik er betænkelig", kronik i Berlingske Tidende 1981.
- Niels Chr. Nielsen: "Inflation and Taxation, Nominal and Real Rates of Return", Journal of Monetary Economics 7, 1981.
- Niels Chr. Nielsen: "Kapitalafkastning, hvem betaler til hvem?" Stud.merc., maj 1981.

I instituttets grønne undervisningsserie (GUS) er udkommet:

- Eric Bentzen*: "STATSYS, Prime vejledning" GUS 15, 1981.
- Eric Bentzen og Johannes Mouritsen: "Interaktive edb-programmer", GUS 3, 2. udg. 1980.
- Eric Bentzen og Palle Geleff: "PFMS", 2. udg. 1980.
- Eric Bentzen og Jens Overø: "STATSYS", 2. udg. 1980.
- Erik Bentzen: "CAPM", GUS 16, 1981.
- Carl E. Sørensen: "Noter til finansiel planlægning", GUS 17, 1981.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

Johan Ankerstjerne har deltaget i den 11. EFTAS-kongres i Haag i oktober 1980.

Niels Chr. Nielsen er medlem af regeringens renteskatteudvalg. Niels Chr. Nielsen er medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende professorat i økonomi ved Landbohøjskolen og formand for bedømmelsesudvalg vedr. professorat i nationaløkonomi ved Handelshøjskolen i København, ligesom han er formand for bedømmelsesudvalg vedrørende en adjunkt/lektorstilling og et kandidatstipendium ved Institut for Finansiering.

Carl E. Sørensen er formand for konsistoriums Statutudvalg, som har afgivet forslag til ændringer af statut for Handelshøjskolen i København.

Carl E. Sørensen er leder og fagkoordinator for HD-studiet i Finansiering og Kreditvæsen og formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende en adjunkt/lektorstilling ved instituttet.

4. Gæsteforelæsninger m.v.

Ved et weekend-seminar for HD 2.dels-studerende i november 1980 blev behandlet et

case i betalingsstandsning på grundlag af videobånd og andet materiale, stillet til rådighed af "Bikuben" og under ledelse af afdelingsfuldmægtig Keld Bjerregaard, D.F.D.S.

Instituttet har bistået Brendan J. Rockett, M.B.S., Dublin, under hans gæsteophold ved instituttet april-juni 1981 i forbindelse med en interviewundersøgelse m.v. vedrørende implikationer for danske pengeinstitutter af vort medlemskab af fællesmarkedet. Undersøgelsen er publiceret af Brendan J. Rockett: "E. E. C. Business Policy Implications for Banks in Denmark".

F. Forsikringsinstituttet

Institutbestyrer: Afdelingsleder, lektor, cand.polit. Knud Hansen.

Formand for institutrådet: Afdelingsleder Knud Hansen.

Lektorer med forskningspligt: Lic.merc. John Kjær (fratrådt 30.6.1981 efter udløb af orlov); lic.tech. Leif Bloch Rasmussen.

Lektorvikar: Lic.tech. Thomas Skousen.

Forskningsstipendiat: Cand.scient. Hanne Rehdin Clausen.

Undervisningsassistent: Underdirektør, cand.jur. Erik Damm, HD.

Sekretær: Agnete Kitaj.

Institutrådet bestod af ovennævnte medarbejdere samt af følgende studerende: Til 30.11.1980: Finn Carstens og Peer Bo Pedersen. Fra 1.12.1980: Peer Bo Pedersen

1. Oprettelse og formål

Instituttet er oprettet i 1952. Dets formål er at drive økonomisk forskning inden for fagområdet risiko og forsikring samt at tilrettelægge og administrere undervisningen ved HD-studiet i forsikring, undervisningen i faget risiko og forsikring på HA-studiet samt forsikringsfaggrupperne på det erhvervsøkonomiske kandidatstudium.

2. Afsluttede og igangværende arbejder

Knud Hansen har udarbejdet nye notater til brug ved undervisningen i forsikringsøkonomi på HD-studiet og nye transparenter til brug ved HA-undervisningen i risiko og forsikring.

Videreudviklingen af instituttets virksomhedsspil er blevet fortsat. I forsikringsspillet er nogle af modellerne blevet udbygget, og arbejdet med en terminalversion af risk management-spillet til brug for HA-undervisningen er fortsat.

Om Hasse Clausens, Leif Bloch Rasmussen og Thomas Skousens arbejde henvises til beretning for informationsforskningsafdelingen (IFA), hvortil de har været udlånt i beretningsåret.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

I september 1980 havde instituttet i 10 dage besøg af en tysk forsker, Fritz Becker, Universitæt Mannheim, som bl.a. hjembragte en version af forsikringsspillet til brug ved undervisningen i Mannheim.

I dagene 9.-13. marts 1981 gennemførte instituttet en studierejse for HD-studerende til Hamburg. Programmet omfattede besøg i forsikringsselskaber og deltagelse i årsmødet i Deutscher Verein für Versicherungswissenschaft og et tilknyttet studenterseminar, hvori også deltog forsikringsstuderende fra Tyskland, Schweiz og Østrig. Deltagelsen i årsmødet skete efter indbydelse fra Deutscher Verein, der også bidrog med økonomisk støtte til rejse og ophold.

Den 7. maj 1981 forelæste Knud Hansen om "Versicherungswirtschaftliche Unternehmensspiele – Möglichkeiten und Probleme" ved årsmødet i Verein zur Förderung der Versicherungswissenschaft an der Universität Mannheim.

Knud Hansen har fortsat deltaget i arbejdet i den europæiske gruppe af "Risk and Insurance Economists".

G. Institut for nationaløkonomi

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, cand.polit. Lars Lund.

Professor: Poul Milhøj.

Lektorer med forskningspligt: Afdelingsleder, cand.polit. Orla Brandt Jensen (fra 1. januar 1977 af instituttet udlånt til HA-centret) har i beretningsperioden været dekan for Det økonomiske Fakultet; cand.polit. E. Damsgård Hansen; cand.oecon. Bjarne Sloth Jensen; cand.polit. Lars Lund; cand.polit. Svend Marker Larsen.

Lektorvikar: Peter Duus (udlånt til CTS/ILF).

Adjunktvikar: cand.polit. Uffe Foss Hansen.

Kandidatstipendiat: cand.polit. Povl Erik Jensen.

Forskningsstipendiat: cand.polit. Niels Mygind.

Eksterne lektorer: cand.polit. Hans Bjerling (fra 1.1.81); cand.polit. Kaj Kjærsgaard.

Gæstefprofessorer: Dr. P. M. C. de Boer, Erasmus University, Rotterdam (3.-19. november 1980); Dr. J. van Daal, Erasmus University, Rotterdam (12.-28. november 1980); Professor Jaroslav Vanek, Cornell University, Ithaca, New York (3.5.-5.6.81).

Gæsteforsker: cand.polit. Gudrun Sveistrup Jacobsen, (1.8.80-1.4.81).

Undervisningsassistenter: Cand.polit. Otto Andersen; cand.oecon. Sten Andersen; cand. polit. Lars Axelsen; fuldmægtig, cand.polit. Hilmar Bojesen; lektor, cand.polit. Henning Brogaard; cand.polit. Bendt Bülow; adjunkt, cand.polit. Jørgen Dalhoff; cand.polit. Poul Dines; fuldmægtig, cand.polit. Tom Elkær-Hansen; cand.polit. Johan Friis; cand.polit. Henrik Grell; cand.polit. Troels Chr. Gunnergaard; lektor, cand.polit. Jens Gunst; fuldmægtig, cand.polit. Niels Hald; borgmester, cand.polit. H. O. Thustrup Hansen; fuldmægtig, cand.polit. Poul Erik Hansen; fuldmægtig, cand.polit. Jan Holst-Pedersen; cand.polit. Gudrun Sveistrup Jacobsen; kontorchef, cand.polit. Niels Rytter Jensen; fuldmægtig,

cand.polit. Jørgen Jørgensen; cand.polit. Poul Erik Jørgensen; cand.polit. Peter Brix Kjeldgaard; fuldmægtig, cand.polit. Finn Knudsen; cand.polit. Jens Pagter Kristensen; fuldmægtig, cand.polit. Carsten Kvetny; konsulent, cand.polit. Poul Juel Lauridsen; fuldmægtig, cand.polit. Mogens Lauritsen; lektor, cand.polit. Niels Lauritzen; cand.polit. Jussi Merklin; cand.polit. Jens Kristian Munk; fuldmægtig, cand.polit. N. Nepper-Christensen; fuldmægtig, cand.oecon. Lars Würts Nielsen; fuldmægtig, cand.merc. Mogens Nørager-Nielsen; fuldmægtig, cand.polit. Jørgen Peter Schou; direktionssekretær Paul Bryde Schüder; fuldmægtig, cand.polit. Søren Skafte; forskningsassistent, cand.polit. Bent Ryd Svensson; cand.polit. Kristian Sørensen; konsulent, cand.polit. Svend Georg Trollegaard; programsekretær, cand.polit. Frede Vestergaard; fuldmægtig, cand.oecon. O. Vistisen; fuldmægtig, cand.polit. Hans Wallind; adjunkt, cand.oecon. Uffe Wentzer; fuldmægtig, cand.polit. Andreas Wildt; fuldmægtig, cand.polit. Poul Wolffsen; annoncechef, cand.polit. Peter Hjortkjær Østergaard; cand.polit. Kr. Madsen-Østerbye; sekretariatchef, cand.oecon. Jens Peter Sørensen.

TAP-medarbejdere: Sekretær, overassistent Elisabeth Kornbeck; sekretær Stig Møller; sekretær Dagny Pedersen.

Institutfdeling for Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse

Institutfdelingsbestyrer: Lektor, cand.polit. Jens Bjerregaard Christensen.

Lektorer med forskningspligt: Cand.oecon. H. Duelund Nielsen; cand.polit. Jens Bjerregaard Christensen.

Lektor uden forskningspligt: Afdelingsleder, cand.oecon. Henning Kjølby (udlånt fra Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi).

Adjunktvikar: Cand.polit. Uffe Foss Hansen.

Ekstern lektor: Forskningsleder, cand.polit. Palle Mikkelsen.

Undervisningsassistenter

HA:

fuldmægtig, cand.polit. Mogens Schrøder Bech; adjunkt, cand.polit. Lars Byberg; fuldmægtig, cand.polit. Jesper Bøge; sekretariatschef, cand.polit. Henrik Baasch; cand.polit. Steffen Diemer; fuldmægtig, cand.oecon. Otto Wissing Fogtmann; cand.polit. Niels Grolin; cand.polit. & polyt. Einar Hauberg; fuldmægtig, cand.polit. Niels Hoffmeyer; kontorchef, cand.polit. Torben Holm; kontorchef, cand.polit. Søren Høgenhaven; fuldmægtig, cand.polit. Flemming Jensen; cand.polit. Sigvard Jensen; fuldmægtig, cand.polit. Torben Jerlach; cand.polit. Kjeld E. Kjeldsen; fuldmægtig, cand.polit. Flemming Kühn Pedersen; kontorchef, cand.polit. Lars-Bjørn Larsen; cand.polit. Ib Lunde Rasmussen; cand.polit. Søren Lyngsø; fuldmægtig, cand.polit. Tinne Mogensen; konsulent, cand.merc. Peter Morrell Hansen; fuldmægtig, cand.polit. Flemming G. Nielsen; fuldmægtig, cand.merc. Mogens Nørager-Nielsen; fuldmægtig, cand.polit. Henrik Otbo; konsulent, cand.polit. Birger Poppel; fuldmægtig, cand.polit. Bo Simonsen; direktør, cand.polit. Axel Sløk; forskningsassistent, cand.polit. Dan A. Smitt; forskningsleder, cand.polit. Jens Erik Steenstrup; cand.polit. Gudrun Sveistrup Jacobsen; cand.polit. Torben Synnest; direktør, cand.polit. Poul Tørring; cand.polit. Per Yde.

HD:

kontorchef, cand.polit. H. H. Egeblad Christoffersen; økonomisk konsulent, cand.merc. Arly Christophersen; adjunkt, cand.polit. Jørgen Dalhoff, HD; kontorchef, cand.polit. Hans A. Jakobsen; vicekontorchef, cand.oecon. Knud Jørgensen; adjunkt, cand.mag. Erik Lonning; fuldmægtig, cand.polit. Jørgen Magner; chefkonsulent, cand.merc. Geert Neugebauer Jensen; fuldmægtig, cand.polit. Peter Olesen; fuldmægtig, cand.polit. Knud Overgaard; cand.polit. Palle Qvist; ekspeditionssekretær, cand.polit. Aksel Rossen; cand.polit. Kristian Smestad; fuldmægtig, cand.polit. Peter Stub Jørgensen; cand.polit. Gudrun Sveistrup Jacobsen; adjunkt, cand.merc. Vagn Aage Voigt; adjunkt, cand.oecon Uffe Wentzer; cand.polit. Hans Jørgen Pedersen.

Sekretærer: Hanne Dorf; Vibeke Bennetzen (pr. 1.5.81).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere og TAP'er blandt ovennævnte medarbejdere samt af

Ekstern lektor: Forskningsleder, cand.polit. Palle Mikkelsen.

Undervisningsassistenter: Fuldmægtig, cand.polit. Lise Bartholdy; borgmester, cand.polit. H. O. Thustrup Hansen fra 1.8.-1.11.80; fuldmægtig, cand.polit. Poul Erik Hansen; fuldmægtig, cand.polit. Tom Elkær-Hansen.

Studerende: Til 30/11-80: Per Baunsgaard; Bent Bischoff; Yvonne Kaysen; Wilbert van der Meer. Fra 1.12.80: Inger-Marie Dyrholm; Lars Frederiksen; Dian Kjærgaard; Wilbert van der Meer.

1. Oprettelse og formål

Institut for nationaløkonomi blev oprettet i 1969, da det daværende Økonomisk Forskningsinstitut blev delt i to institutter, nemlig i Institut for erhvervsøkonomi og Institut for nationaløkonomi.

Institut for nationaløkonomi har til formål at varetage undervisningen og forskning inden for nationaløkonomi, med særlig vægt på den side af opgaven, der peger på anvendelser inden for erhvervene.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Institut for Nationaløkonomi

E. Damsgård Hansen har med støtte fra Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd videreført arbejdet med forbrugsundersøgelser 1976 med henblik på en empirisk analyse af omfordelingen via de offentlige finanser.

Gudrun Sveistrup Jacobsen har udsendt "Markedsandele. Studier i dansk producerede varers markedsandele på hjemmemarkedet og i eksportandele af den samlede produktion 1966-1975", 332 s. Samfundslitteratur 1980. Endvidere har hun udarbejdet en artikel til Social Sciences Information Studies om systematisering af tværfaglige oplysninger om produktion og udenrigshandel og koordinering af disse med erhvervsøkonomiske data. Endelig har hun færdiggjort sin indsamling af oplysninger om dansk eksports markedsandele for knap 100 varer på 16 udenlandske hovedmarkeder fra 1970 til brug for studier omkring betydningen af de relative priser for dansk eksport.

Bjarne Sloth Jensen har sammen med *Niels-Erik Jensen*, Statistisk Institut, Københavns Universitet, fortsat et studie omkring produktionsfunktioner og omkostnings relationer, hvortil støtte er blevet bevilget fra Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Lars Lund har i foreløbig udgave lavet en bog om rentestruktur og porteføljeteori. Han har påbegyndt en undersøgelse af pengeefterspørgslen i Danmark efter 1950 og sammen med *Svend Marker-Larsen* arbejdet videre med en ny udgave af lærebogen om finans- og pengepolitik.

Svend Marker-Larsen har til brug for HA-undervisningen færdiggjort og udsendt "Introduktion til velfærdsteori og allokeringspolitik". Til brug for gennemgangen af den nye 6. udgave af Lipsey & Steiners "Economics" er færdiggjort en ny udgave af "Noter til nationaløkonomi HA 1. år", for så vidt angår mikro-teorien. Endelig er en revision påbegyndt af den i 1978 udsendte fremstilling vedrørende finanspolitikens konjunkturmæssige virkninger.

Poul Milhøj har fortsat sin deltagelse i redaktionen af lærebogssættet "Erhverv og Samfund" og i denne forbindelse udarbejdet forslag til omlægninger og nydannelser inden for serien. Endvidere har han fortsat sine studier omkring samspillet mellem aldersforskydning og økonomisk udvikling. Jævnslid hermed har han arbejdet med analyser og ændringer i dansk økonomisk struktur og politik og som led heri udarbejdet en til dels katalogiserende artikel om socialpolitikens økonomiske konsekvenser.

Niels Mygind har fortsat sit arbejde med arbejderstyrede virksomheder bl.a. i samarbejde med MAREV-projektgruppen fra Institut for Organisation. Til den internationale konference om arbejderstyrede virksomheder maj/juni 1981, arrangeret af MAREV-gruppen, har han skrevet artiklen "How workers ownership can eliminate the contradiction between capital and labour". I sommeren 1981 har han endvidere påbegyndt arbejdet på en introduktion til marxistisk økonomi, beregnet for HA-studiet.

Institutafdelingen for Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse

Jens Bjerregaard Christensen har arbejdet med en undersøgelse af prisdannelsen på andelsboligen under de nuværende regulerede markedsforhold. Arbejdets første fase er en undersøgelse- og systematisering af indholdet i en del af de domme, der i de senere år er afsagt i forbindelse med andelsbolighandler. Arbejdet er en fortsættelse af et tidligere arbejde med ejerboligproblemer. Formålet er, gennem en række mindre empiriske undersøgelser at belyse en række af de problemer, der er omtalt i Jens Bjerregaard Christensens: "Ejerboliger – løsninger i dansk boligpolitik". Nyt Nordisk Forlag, København 1978.

Endvidere har Jens Bjerregaard Christensen foretaget en explorativ undersøgelse af prisdannelsen på fiskeprodukter på det europæiske marked. Formålet er en analyse af bl.a. samspillet mellem fiskekvoter og økonomi i fiskerierhvervet.

Uffe Foss Hansen arbejder på supplerende lærebogsmateriale, hvis primære formål er at sammenknytte fagene nationaløkonomi og erhvervs- og samfundsbeskrivelse, således at de økonomiske teorier integreres i beskrivelsen af erhvervenes udvikling.

H. Duelund Nielsen har foretaget en undersøgelse af rentefradrag og beskatningen af formueindtægter ud fra Danmarks Statistiks selvangivelsesundersøgelse, endvidere har han arbejdet med nogle principielle problemer vedrørende faget erhvervs- og samfundsbeskrivelse. Han har fortsat arbejdet med bygge- og boligpolitiske problemer, og arbejdet med en undersøgelse af realkreditproblemer er fortsat.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

Institut for Nationaløkonomi

Bjarne Sloth Jensen har i samarbejde med de regionale regnecentre, NEUUC, RECAU, RECKU samt IMSOR, DtH og Dansk Selskab for Teoretisk Statistik arrangeret et symposium i anvendt statistik, der blev afholdt på Danmarks Tekniske Højskole, 21., 22. og 23. januar 1981 med deltagere fra lærestalter, offentlige institutioner og private erhvervsvirksomheder. Symposiebogen (406 sider) er udgivet med støtte fra NOVO Fonden.

I november 1980 har han planlagt afholdelsen af en række seminarer med instituttets gæsteprofessorer: P. M. C. de Boer og J. van Daal indenfor emnerne input-output modeller og aggregeringsteori.

Poul Milhøj har i beretningsperioden været næstformand for Monopolrådet samt formand for Socialforskningsrådet og for Revisorkommissionen.

Institutafdelingen for Erhvervs- og Samfundsbeskrivelse

Jens Bjerregaard Christensen er ansat som undervisningsassistent i faget matematik på Økonomisk Institut ved Københavns Universitet.

Uffe Foss Hansen underviser i makroøkonomi ved det statsvidenskabelige studium på Københavns Universitet.

H. Duelund Nielsen har i beretningsperioden været medlem af repræsentantskabet for Byggeriets Udviklingsråd og Statens Byggeforskningsinstitut.

4. Gæsteforelæsninger m.v.

Fhv. minister og generalsekretær, professor Thorkil Kristensen holdt den 9. april 1981 en forelæsning for samtlige hold, HA, 1. år over emnet "Inflation og arbejdsløshed".

H. Institut for organisation og arbejdssociologi

Institutbestyrer: Bjarne Herskin (til 11.6.81), Ib Andersen (fra 11.6.81).

Formand for institutrådet: J. C. Ry Nielsen (til 11.6.81), Ann Westenholz (fra 11.6.81).

Professorer: Flemming Agersnap; Torben Agersnap (udlånt til CTS/ILF) og Egil Fivelsdal. Lektorer med forskningspligt: Mag.scient.soc. Ib Andersen, lic.merc. Niels Bjørn-Andersen; (udlånt til informationsforskningsafdelingen); jur.lic. Britt-Mari Blegvad; lic.merc. Finn Borum; cand.merc. Søren Christensen; dr.merc. Harald Enderud; cand.psych. Bjarne Herskin; Finn Junge-Jensen MBA.; cand.polit. J. C. Ry Nielsen; cand.polit. Henrik Holt Larsen M.S. (fra 1.4.81); cand.merc. Poul-Erik Daugaard Jensen (fra 1.6.81).

Adjunkt-lektorvikarer: Cand.polit. Henrik Holt Larsen MS (til 31.3.81); mag.scient.soc. Helge Tetzschner (fra 15.5.81); mag.scient.soc. Ann Westenholz (fra 15.5.81).

Seniorstipendiater: Cand.merc. Jørgen Frode Bakke (til 31.12.80); cand.merc. Poul-Erik Daugaard Jensen (til 31.5.81); lic.merc. Torben Beck Jørgensen; mag.scient.soc. Helge Tetzschner (til 30.4.81); mag.scient.soc. Ann Westenholz (til 15.5.81).

Kandidatstipendiater: Cand.polyt. Hardy Roed-Thorsen HD (fra 1.1.81); cand.merc. Preben West Hansen (fra 1.2.81); cand.psych. Jan Molin (fra 1.5.81).

Eksterne lektorer: Cand.oecon. Ole Brøkner (1.5.81); cand.merc. Jeppe Gustafsson (1.3.81); cand.scient.pol. Jørgen Nue Møller; mag.scient.soc. Olaf Rieper (1.8.80).

Gæsteforskere: Cand.psych. Flemming Andersen; cand.jur. Henrik Bank; cand.scient.soc. Lisbeth Egsmose; socialrådgiver Kirsten Fink; cand.merc. Preben West Hansen; cand.merc. Anders Hingel; mag.scient.soc. Poul Ingerslev; lic.merc. Erik Bøje Larsen; cand.psych. Jan Molin; mag.scient.soc. Mette Mønsted; cand.polyt. Poul H. Petersen HD; seminarielæktor Erik Sigsgaard; cand.merc. Valdemar Thomsen; cand.polyt. Hardy Roed-Thorsen HD; cand.psych. Gert Walther; cand.scient.soc. Annegrethe Wulff.

Undervisningsassistenter: Erik Albrechtsen; Jens Christian Birch; Per Christensen; Mogens Dahl; Erik Rask Eriksen; Torben Faurby; George Greibe; Jannet Grønfeldt; Bjarne Hallander; Jens Allin Hansen; Dino Raymond Hansen; Henrik Hassenkam; Michael Vestergård Heiden; Peter Stærmosé Henningsen; Erik Hollesen; Jan Holst-Pedersen; Johan Hviid; Marius Ibsen; Poul Ingerslev; Tom Jacobsgaard; Holger Jensen; Per Jensen; Torben Lund Jensen; Poul Juelsbjerg; Tage Juhl; Knud Jørgensen; Jens Kierkegaard; Per Langaa; Erik Bøje Larsen; Lars Skov Madsen; Peter Mehlbye; Ole Monrad; Jens Carsten Nielsen; Leif Nielsen; Sven-Peter Nygaard; Jan Olsen; Jens Erik Parsby; Poul H. Pedersen; Finn Hindkjær Pedersen; Carsten Poulsen; Svend Poulsen-Hansen; Bent Hesse Rasmussen; Kristian Smestad; Bo Smith; Poul Sulkær; Ole Plough Sørensen; Peter Theill; Steen Wichmand; Erik Winther.

Kontorfuldmægtige: Marly Arnoldus og Grethe Rønn.

Sekretærer: Else Arndt; Inger Jensen (fratrådt 31.5.81); Tove Jensen; Tonny Jørgensen; Dorte Klöcker-Larsen (til 31.12.80); Liza Klöcker-Larsen; Alice Müller; Lisbeth Paulsen (fra 1.1.81); Margrethe Plesner og Lis Rostgaard.

Efg-praktikanter: Susanne Eriksen (1.8.79 - 31.7.81); Lone Merrild (1.8.80); Betina Krøll Nielsen (22.6.81).

Ansatte i henhold til lov 488: Lone Breinholdt Andersen; Jannie Bührmann; Lone Reehaug; Jette Pedersen; Dorte Lauridsen.

Projektmedarbejdere: Mogens Trab Damsgaard; Kirsten Grønbæk; Dino Raymond Hansen; Allan Herbst-Jensen; Tom Jacobsgaard; Hanne Marie Jensen; Ove Broch Jensen; Vibeke Elmer Knudsen; Henrik Kure; Niels Laursen; Rico Lopez; Ole Märcher, Claus Bo Nielsen; Poul B. Olsen; Jørn Daugård Pedersen; Lisbeth Paulsen; Kim Poulsen; Karen Puggaard; Lise Thøisen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere, kontorfuldmægtige og sekretærer samt timelærerepræsentanter og studerende.

Instituttets undervisning

Instituttet udbyder og administrerer undervisningen på de tre erhvervsøkonomiske studier ved Handelshøjskolen: HD-, HA- og cand.merc.-studierne.

HD-studiet i organisation

Undervisningen ved specialstudiet i organisation har til formål at give yngre folk med praktisk erfaring og gode forkundskaber sådanne teoretiske kundskaber, at de bliver bedre egnede til at overtage ledende administrative stillinger i privat og offentlig virksomhed i første række inden for planlægnings-, personale- og organisationsfunktioner.

Studiet udbydes i fire studielinier: Strategi og planlægning, Datamatik, Offentlig forvaltning og Personaleadministration. Derudover tilbydes mulighed for tillægsprøver, dvs. at dimittender kan tilmelde sig en af de øvrige studielinier og gennemføre denne linies specielle fagkombination. Håndbog for studerende ved HD-studiet i Organisation, København, indeholder en detaljeret oversigt over studieliniernes sammensætning og fag.

HA-studiet

På HA-studiet 4. og 5. semester forestår instituttet undervisningen og seminarrækken i Organisation. Der kører for øjeblikket et problem- og projektorienteret forsøg, hvor der efter en kort intensiv gennemgang i de første 8 uger af 4. semester arbejdes i projektgrupper, som udarbejder dels et proseminar (problemformulering for projekt) og dels en endelig projektrapport i stedet for det traditionelle HA-seminar.

I forsøget på at styrke de løbende forbedringer af undervisningen er der igangsat et arbejde med at revidere pensum og tilpasse lærermapperne (lærermanualer) hertil. Revisionen af pensum vil bl.a. resultere i et kompendium, der er direkte relateret til de 3 moduler, som den introducerende undervisning er bygget op omkring. De 3 moduler er "organisationsstrukturer", "arbejdspladsdemokrati og beslutningsteori" samt "organisationsændringer".

Cand.merc.-studiet

På cand.merc.-studiet deltager instituttet i undervisningen inden for det obligatoriske fag: Almen Økonomi. Instituttet udbyder følgende valgfri fag: Generel organisationsteori, Generel sociologi, Personaleadministration og arbejdsmarkedsforhold, Generel psykologi, Politisk økonomi og statsteori, Videregående organisationsteori, Offentlig administration og politiske processer, Arbejds miljø, Personaleudvikling og arbejdsmarked, Samfundsvidenskabelig metodelære, Organisation og samfund.

Instituttets forskning

Instituttet blev af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd første gang for 1979-81 og igen for 1980-82 bedt om at udarbejde treårige forskningsprogrammer. I det følgende er refereret aktiviteterne i det forløbne år inden for de 5 forskningsprogrammer, som er formuleret.

1. deltagelse

Finn Junge-Jensen, Dino Raymond Hansen, Poul Ingerslev, Helge Tetzschner, Hardy Roed Thorsen og Ann Westenholz har i samarbejde med Niels Mygind fra Institut for Nationaløkonomi fortsat undersøgelsen af medarbejderejede virksomheder (MAREV).

I det forløbne år har gruppen arbejdet med flere delområder i forbindelse med medarbejderejede virksomheder:

Ejerformer og ledelsessystemer

Gruppen har arbejdet med sammenhængen mellem ejerformer og ledelsessystemer, som omfatter analyser af arbejdsdelings-, magt- og normsystemer. Arbejdet peger først og fremmest i retning af øget behov for dynamiske og dialektiske modeller til forståelse af udviklingen i virksomhederne.

Økonomisk adfærd

De danske medarbejderejede virksomheders økonomiske adfærd er ved at blive analyseret. Fra udlandet peger erfaringerne på, at disse virksomheder under visse betingelser er mere effektive og overlever længere i gennemsnit end traditionelle virksomheder. Det gælder dog ikke de såkaldte job-bevarende medarbejderejede virksomheder med mindre der bliver ydet en kraftig støtte i startfasen.

Fagforeningernes rolle og arbejdsløshedsbekæmpelse

Undersøgelsen peger på, at det er væsentligt at vurdere, hvordan fagbevægelsen udfylder sin rolle: som formidler af kontakt til staten og lokale autoriteter og som rådgiver for virksomhederne specielt i relation til arbejdsløshedsbekæmpelse og regional udvikling.

Støtteforanstaltninger

Projektgruppen har beskæftiget sig med forskellige former for lovgivning og finansielle støtteordninger, som findes i andre vestlige lande såvel i Europa som i USA. I Danmark er sådanne støtteordninger stort set ikke til stede.

Internationale sammenligninger

På samfundsniveau er projektgruppen ved at sammenligne medarbejderejede virksomheder i 3 forskellige samfundstyper: vestlige industrilande, socialistiske lande og udviklingslandene.

På det europæiske niveau har gruppen fortsat indsamling af kvalitative og kvantitative data på 26 virksomheder. Der er udarbejdet foreløbige virksomhedsrapporter og de endelige rapporter vil foreligge i første halvår af 1982.

Gruppen har gjort en del ud af at formidle resultaterne til en større kreds ved udarbejdelse af mindre, populære artikler til aviser og tidsskrifter. Desuden arrangerede gruppen i juni 1981 en international konference om medarbejderejede virksomheder (se herom under Andre faglige aktiviteter).

Projektet støttes af Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Teknologistyrelsen. Førstnævnte støtte går primært til en historisk teoretisk analyse af området, mens sidstnævnte støtte går til anvendelsesorienterede modeller for medarbejdereje og styre.

Marly Arnoldus og Liza Klöcker-Larsen har afsluttet "TAP-undersøgelsen" med offentliggørelsen af rapporten *Medarbejderindflydelse – Rapport om det teknisk/administrative personales (TAP's) medindflydelse på højere uddannelsesinstitutioner*. I løbet af foråret 1982 udarbejdes et resumé af denne rapport.

Marly Arnoldus og Liza Klöcker-Larsen arbejder på en mere populær formidling af undersøgelsens resultater. Hensigten hermed er at gøre de indsamlede erfaringer umiddelbart brugbare for alle, der har behov for praktisk viden om deltagelse i besluttende forsamlin-

ger. Dette arbejde resulterer i publikationen "De andre har valgt mig – hvad nu?", som udkommer i slutningen af 1981.

Bjarne Herskin har med støtte af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd afsluttet den empiriske del af projektet "Deltagelse og Politisk Beredskab". De første delrapporter ("Aktivisten" og "Bevægelsen") vil være færdige foråret 1982.

Rektor Flemming Andersen har været fuldtids gæsteforsker på projektet indtil september 1981, og har publiceret rapporten "Perspektivet – drømmen om kollektiv selvforvaltning i en københavnsk børnehave 1970-1980".

Søren Christensen har sammen med Jan Molin fortsat deres arbejde med organisationsforandringsprojektet omkring særforsorgens udlægning til 4 kommuner i Frederiksborg Amt. Projektet er støttet af Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Projektet har teoretisk sin forankring i organisationsteorien, men behandler organisationsforandring ud fra en problemorienteret synsvinkel og trækker på teorier om magt og deltagelse og om interessevaretagelse og virkelighedsopfattelser.

Til projektet er knyttet (indtil 1/1-81) socialrådgiver Kirsten Fink, lektor cand.jur. Henrik Bang, Københavns Universitet, lektor Poul-Erik Daugaard Jensen, forskningsstipendiat Jan Molin og stud.merc. Allan Herbst Jensen.

I august 1980 udsendtes forskningsrapport 80-8: Søren Christensen, Kirsten Fink og Jan Molin: Projekt Særforsorgens Udlægning: Midtvejsrapport (97 sider).

I maj 1981 udsendtes: Søren Christensen og Jan Molin: Deltagerstyret Organisationsforandring.

I juni 1981 udsendtes: Allan Herbst-Jensen: Lokal-demokrati – Kommunaldemokrati – En teoretisk og empirisk analyse af relationerne mellem kommune og lokalsamfund eksemplificeret ved relationerne mellem socialforvaltningen og lokalpresse/borgergrupper i en konkret kommune.

2. Organisationsstrukturer og organisationsændring

Flemming Agersnap har påbegyndt et projekt om de ansattes muligheder og betingelser for at påvirke eller kontrollere den teknologiske udvikling. Der er publiceret en første oversigt i form af en arbejdsnote "Kontrol med ny teknologi".

Poul H. Pedersen har fortsat analyserne af materialet fra den internationale undersøgelse "Computer Information Systems and Management". Materialet omfatter interviews fra 8 virksomheder (fordelt på 5 lande) med avancerede edb-systemer. For at kunne beskrive ændringerne p.g.a. indførelse af edb-systemerne har det været nødvendigt at gennemføre en begrebsudvikling vedrørende magtændringer i et hierarki. De søges således forklaret ved ændringer i oplevet indflydelse, handlefrihed samt usikkerhed.

Flemming Agersnap, Britt-Mari Blegvad og Valdemar Thomsen har på opfordring af Amnesty International i Danmark (AIDA) lavet en undersøgelse af AIDA's bestyrelsesfunktioner, fangegruppernes opgaver samt beslutningsstrukturen. Dette materiale er blevet brugt som et led i en organisationsændring, som man mente var nødvendig på grund af AIDA's stærke vækst. I arbejdet er indgået 2 HD-opgaver af lektor Poul Lund Hansen og Ole Rasmussen.

Harald Enderud og Finn Borum har afsluttet projektet "Administrative edb-systemer – en studie af systemarbejdets forløb og resultater" med bogen "Konflikter i organisationer – belyst ved studier af edb-systemarbejde".

Bogen søger blandt andet at belyse følgende spørgsmål: Hvorfor er der så store problemer med gennemførelsen af edb-systemarbejde? Hvorfor er der så få og afdæmpede åbne konflikter trods et betydeligt konfliktpotentiale i de studerede organisationer? Hvorfor er nogle organisationer og sagsområder mere konfliktramte end andre? Hvad er det for mekanismer, der slører eller fortrænger konfliktstof? Hvad gør deltagerne i systemarbejdet for at bearbejde eller undgå åbne konflikter? Hvad er resultaterne af sløringen eller bearbejdningen af konflikter?

For at besvare disse spørgsmål analyseres edb-systemarbejdet i to danske koncerner ud fra en konflikt-synsvinkel. Herved bliver det muligt at behandle aspekter, der ikke vies opmærksomhed ud fra den dominerende "problemløsningsopfattelse" af systemarbejdet.

Teoretisk anskues en organisation som en struktur, der holder konfliktstof i ave, således at organisationens fremtrædelsesform bliver harmonisk. Systemarbejdet betragtes som en proces, der kan virke konfliktfremkaldende ved at nedbryde nogle af de mekanismer, der normalt holder konflikterne skjulte. Synsvinklen udmøntes i en model til analyse af konfliktforløb, der tillægger studiet af skjulte (latente) konflikter og konfliktfiltre lige så stor betydning som studiet af synlige (manifeste) konflikter.

Konfliktmodellen anvendes til fire analyser af systemarbejdet i praksis, hver med udgangspunkt i en mulig konfliktskabende faktor:

- systemarbejdet som konflikt eller samarbejde mellem organisatoriske enheder (linie og stab), hvor fastlæggelsen af de fremtidige magtforhold inden for organisationen er en væsentlig forklaring på konfliktniveauet.
- systemarbejdet som en proces, hvori deltager faggrupper med forskellige værdiorienteringer og virkelighedsopfattelser, der dog ikke giver anledning til de store åbne konflikter.
- tiden som en faktor, der gennemsyrrer systemarbejdet i form af tidsfrister og fordeling af aktørernes knappe tid, hvilket giver anledning til mange, men afdæmpede konflikter.
- edb-systemernes beskæftigelsesmæssige konsekvenser, der kan være en kilde til konflikt mellem ledelse og medarbejdere, uden at resultatet blev åben konflikt i de studerede tilfælde.

Metodemæssigt indeholder bogen bidrag til udvikling af kvalitative forskningsmetoder. Dels gennem selve fremstillingsformen: interviewcitater, der er indplaceret i en analytisk model, og som inden for rammerne af denne fortolkes af forfatterne. Dels gennem en diskussion af de data-, analyse- og formidlingsproblemer som opstår ved anvendelse af løst strukturerede interviews som middel til forståelse af konfliktprocesser.

3. Politiske/administrative systemer og deres samspil med den private sektor

Egil Fivelsdal gennemfører i samarbejde med Poul-Erik Dugaard Jensen, Torben Beck Jørgensen og Finn Junge Jensen en teoretisk analyse af forskellige modeller for politisk beslutningsprocesser. Projektet bygger bl.a. på dansk casemateriale fra forskellige politikområder.

Egil Fivelsdal gennemfører en analyse af nyere teorier om interesseorganisationers struktur og funktioner, med sigte på en organisationsteoretisk fortolkning af materialet.

Torben Beck Jørgensen har afsluttet undersøgelsen af, hvorledes et stort politisk-administrativt system fungerer, når det stilles over for krav om besparelser på dets budgetter.

Den afsluttende rapport blev i marts 1981 belønnet med Tietgenprisen og blev antaget til forsvar for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad. Forsvaret fandt sted i juni 1981. Samtidig udkom en revideret version af afhandlingen som bog: Når staten skal spare: Et studie i politiske og administrative problemer med at fordele besparelser. Nyt fra Samfundsvidenskaberne. 398 s.

Der arbejdes videre med projektets problemstillinger i bl.a. nordisk sammenhæng. Den overordnede ramme for det videre arbejde er formulering af en teori om offentlige myndigheds politiske driftsøkonomi, som bl.a. indeholder en endogenisering af politikeres og administratorers adfærd.

Jørgen Frode Bakka og J. C. Ry Nielsen har fortsat arbejdet med undersøgelsen af effekten af organisatoriske ændringer i kommunale forvaltninger (Farum-projektet). Der er i 1977 udarbejdet en delrapport "Organisationsændringer i Farum Kommune". Desuden er der publiceret en delrapport af J. W. Andersen "Ledelse i en offentlig forvaltning". Fra 1980 foreligger J. C. Ry Nielsen: "Samarbejdsudvalg I. Aftaler og undersøgelser", Arbejdsnote 80-4, og J. C. Ry Nielsen: "Joint Committees - a Danish Case Study". Paper præsenteret i Birmingham i april 1980. Hovedrapporten er forfattet af Jørgen Frode Bakka og har arbejdstitlen "Organisationsudvikling i en kommune". Rapporten forelå i udkast ved udgangen af 1980. J. C. Ry Nielsen har i 1981 udarbejdet en artikel til et kompendium om samarbejde udgivet på DIOS 1981: "Et kommunalt samarbejdsudvalg 1975-1981" samt en artikel til en konference om "Forskning i virkeligheden" i Stockholm august 1981, "Problemer og muligheder ved et længerevarende konsulent/forsker forhold til den samme organisation".

Desuden har stud.merc. Claus Bo Nielsen, HA, skrevet om personaleomsætningen fra 1974-79 i "Personaleomsætning og stabilitet i Farum kommunes administration 1974-79". DIOS, Kbh. 1981.

Britt-Mari Blegvad og Valdemar Thomsen har indsamlet yderligere materiale angående forbrugerklageorganers virksomhed. Projektet handler om brugen af tredjemænd ved behandling af forbrugerkonflikter og disses indflydelse på de beslutninger, der træffes i nævnene. Man har derfor interviewet et antal læge medlemmer af Forbrugerklagenævnet samt lavet en række registreringer af interaktionen i dette organ. Dette materiale er blevet analyseret og tildels sammenholdt med tidligere indsamlede strukturelle data og fremlagt i fire forskningsrapporter. Endvidere har man som led i det internationale projekt angående konfliktbehandling (LEG-projektet) udarbejdet tre artikler, som skal indgå i af-rapporteringen af dette. Britt-Mari Blegvad er blevet udset til redaktør af en af LEG-projektets komparative hovedrapporter.

4. Offentlige serviceorganisationer og deres samspil med brugere

Britt-Mari Blegvad, Hugo von Linstow og Henrik Kure har fortsat bearbejdelsen af materialet fra undersøgelsen af arbejdsdriftens udformning og effekt i kriminalforsorgen. Henrik Kure har lavet en opfølgning af to tidligere arbejdsrapporter angående udslusning

af tidligere straffede personer i arbejdslivet. Han har i en arbejdsnote beskrevet en omlægning i 1978 og denne omlægnings konsekvenser for forsorgsarbejdet. Endvidere har Henrik Kure arbejdet på en beskrivelse af interviewpersonernes kriminelle løbebane, en analyse af kriminalitetens art samt sanktionernes hårdhed.

Britt-Mari Blegvad, Preben West Hansen og Henrik Kure er indtrådt i en konsulentgruppe, der i samarbejde med Danske Døves Landsforbunds Arbejdsmarkedsudvalg planlægger en efterundersøgelse af en større institution inden for døveforsorgen. Undersøgelsens formål er at skaffe større viden om hørehæmmedes uddannelses- og erhvervssituation.

Ib Andersen og Jørn Daugård Pedersen har arbejdet med et projekt om foranstaltninger overfor stofmisbrugsproblemet i Danmark.

I denne forbindelse har Jørn Daugård Pedersen i samarbejde med Ib Andersen udarbejdet to rapporter "Historisk analyse af det danske Narkobehandlingssystem" og "Foranstaltninger overfor narkoproblemet i 70'erne".

Ib Andersen har i forbindelse med projektet udviklet en teori om interventionsmuligheder over for unge stofmisbrugere. Teorien ligger beskrevet i udkast: "Narkomaner – tilværelse, livsstil og typologi" og forventes nærmere afprøvet og specificeret gennem et empirisk undersøgelsesmateriale, der forventes indsamlet i 1982.

Ib Andersen har i perioden sideløbende arbejdet med et mindre projekt omkring fagpolitisk organiseringsteori, og har i denne forbindelse publiceret to artikler: "Samarbejdsudvalgets beføjelser og indplacering" samt "Nogle overvejelser i forbindelse med interessevaretagelse".

Ib Andersen, Preben West Hansen, Vibeke Elmer Knudsen og Lise Thoisen har analyseret og rapporteret materialet fra undersøgelsen af, hvordan det sociale hjælpeapparats organer og foranstaltninger fungerer i forbindelse med afhjælpning og forebyggelse af de sociale problemer, som er forårsaget og forstærket af ungdomsarbejdsløshed. Resultaterne fra undersøgelsen er rapporteret til og diskuteret med de kommunale instanser, der har deltaget i undersøgelsen. Vibeke Elmer Knudsen har udfærdiget rapporten: "Erhvervs- og uddannelsesvejledning i Folkeskolen". Preben West Hansen har påbegyndt en analyse af ungdomsarbejdsløshedspolitikken ud fra et implementeringsteoretisk perspektiv.

5. Arbejds miljø – dets udvikling og regulering

Flemming Agersnap og Poul H. Pedersen har fortsat arbejdet med arbejds typeprojektet. Med støtte fra Niels Laursen er der gennemført en interviewundersøgelse og afrapportering på en ordreproducerende virksomhed på landet samt på en masseproducerende virksomhed i København. Projektet har som mål at studere organisationsfaktorer og individfaktorer (sociale baggrund og alder) betydning for industriarbejderes meninger og holdninger.

Flemming Agersnap har deltaget i et projekt vedr. igangsættelsen af Fredericia Bryggeri. Projektet forestås af Arbejdspsykologisk afdeling, Teknologisk Institut. Der er holdt løbende kontakt med bryggeriet samt foretaget en interviewundersøgelse i foråret 1980 og 1981.

Mette Mønsted har primo 1980 indledt et projekt om arbejdsvilkår for medhjælpende hustruer i håndværk og handel. Projektet skal belyse arbejdsvilkårene for familiearbejds-

kraften inden for småvirksomheder i håndværk og detailhandel og lægger særlig vægt på forholdet mellem arbejde og familieforpligtelser for de medhjælpende hustruer. Der er udsendt en foreløbig rapport "Medhjælpende hustruer i håndværk og handel", som på grundlag af eksisterende statistik og undersøgelser forsøger at give en profil af gruppen medhjælpende hustruer.

Der er i foråret 1981 indsamlet 70 case-studier vedr. medhjælpende hustruer om deres arbejdstid, arbejdsvilkår og deres samarbejds- og familieforhold. Ud over at beskrive vilkårene for medhjælpende hustruer giver interviewene en spændende indgang til analysen af vilkårene for små virksomheder i Danmark.

Projektet har resulteret i en række metodiske overvejelser omkring studiet af kvinder på arbejdsmarkedet med det eksisterende statistiske materiale. Dette blev fremlagt i en seminarrække ved Center for Samfundsvidenskabelig Kvindeforskning februar 1981 som seminarpapir "Metodeproblemer i analysen af kvinders arbejde — Medhjælpende hustruer".

Projektet er finansieret af Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd og afsluttes ved udløbet af 1981.

Gert Walther indledte i foråret 1980 et projekt omkring bevidsthedsændringer og socialiseringsprocesser hos marginelle industriarbejdere, dvs. landmænd, der befinder sig i overgangen fra en småproducent- til en (løn)industriarbejderstatus. Metodemæssigt er projektet kvalitativt funderet, idet W. Mangolds gruppediskussionsmetode anvendes gennem ensartet sammensatte interviewgrupper med fælles social og erfaringsmæssig baggrund. En nærmere uddybning af gruppediskussionsmetoden foreligger som artikel i bogen "Kvalitative metoder i dansk samfundsforskning", Nyt fra Samfundsvidenskaberne 1979. Projektet er en videreførelse af undersøgelsen af NKT Asnæs Kabelværk i 1977/78, som belyste de holdningsmæssige forskelle hos forskellige kategorier af personer med aktuel eller tidligere tilknytning til landbrug, der er vandret over i industrien.

Dataindsamlingen er foregået på Danapak Emballage i Grenå, Grindstedværket, Grindsted samt Kongskilde Maskinfabrik ved Sorø.

Projektet støttes af Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Fagbevægelsens Forskningsråd. Som projektmedarbejdere medvirkede specielt ved dataindsamlingen stud. psych. Kirsten Grønbæk, samfundsfagstuderende Ole Märcher og som praktikant stud. psych. Rico Lopez alle KU. En midtvejsrapport er fremkommet i marts 1981 og 2 endelige rapporter forventes i januar 1982.

Olaf Rieper har i samarbejde med afdelingen for Arbejdspsykologi Teknologisk Institut og virksomheder i Vestsjællands Amt afsluttet den første fase i et forsøg med bedriftssundhedstjeneste. Første fase omfattede en kortlægning af arbejdsmiljø og sundhedsforhold og foregår i samarbejde med virksomhedernes sikkerhedsorganisation. Der blev udviklet og afprøvet forskellige fremgangsmåder i kortlægningsarbejdet, og der lægges vægt på en hurtig spredning af erfaringerne gennem bl.a. møder med ansatte i de nyetablerede bedriftssundhedscentre.

De første erfaringer og indtryk er udgivet i "Forsøg med bedriftssundhedstjeneste", Notat nr. 1, Teknologisk Institut 1981.

Forsøgets anden fase, rådgivningsfasen, er påbegyndt. Den forsøges finansieret af Sygekassernes Helsefond og den kommunale Momsfond.

Olaf Rieper har i samarbejde med Arbejdsp psykologisk Institut, Oslo og Arbetarskyddsstyrelsen, Stockholm forberedt en sammenlignende studie af arbejdslivsreformer i de nordiske lande støttet af Nordisk Samarbejdsnævn for Samfundsforskning.

Henrik Holt Larsen har fortsat projektet om ledelsesudvikling, der søger at bryde med den traditionelle personorienterede opfattelse af, at god ledelse i en organisation opnås, hvis den formår at udvælge og/eller udvikle gode ledere. I stedet undersøges begrebet ledelsesudvikling, der rummer de planlagte forandringer i de totale ledelsesprocesser i en virksomhed. Disse bliver synlige, når forandringer på flere ændringsniveauer (person, job, gruppe og organisation) betragtes.

Projektet forventes afsluttet med en projektrapport i begyndelsen af 1982.

Henrik Holt Larsen har endvidere påbegyndt et projekt om erhvervspædagogik, dvs. de formaliserede uddannelsesaktiviteter, der gennemføres for personer, som allerede er tilknyttet arbejdslivet, og hvis formål er en erhvervsmæssig kvalificering til aktuelle og fremtidige jobs.

Erhvervspædagogikken sammenholdes med dels den (bl.a. teknologiske) udvikling, der sker i kvalifikationskravene i arbejdslivet, dels den pædagogiske prægning, der sker i grund- og erhvervsuddannelserne. En stencileret note: "Erhvervspædagogik — skjult disciplinering eller menneskelig udvikling?" sammenfatter de foreløbige resultater af projektet.

Instituttets publikationer

Bøger

Agersnap, Flemming har som medlem af "Industrial Democracy in Europe (IDE) Internationale Research Group" været medforfatter til bogen *Industrial Democracy in Europe*, Oxford University Press, 1981. På basis af 7.800 standardiserede interviews, 1.000 interviews med nøglepersoner udvalgt inden for 134 virksomheder i 12 lande er der gennemført en analyse dels af, hvad de formelle regler betyder for udviklingen af de ansattes deltagelse, og dels af forskelle og ligheder mellem de 12 lande spændende fra Jugoslavien over Tyskland til Storbritanien. På grund af det fælles datagrundlag har det været muligt at få såvel kulturelle som organisationsmæssige forskelle belyst.

Andersen, Flemming: *Perspektivet — drømmen om kollektiv selvforvaltning i en københavnsk børnehavn 1970-1980*. Et hæfte i serien *Når græsset grønnes i børnehaven*. Nyt fra Samfundsvidenskaberne juni 1981.

Arnoldus, Marly og Liza Klöcker-Larsen: *Medarbejderindflydelse*. Rapport om det teknisk/administrative personales (TAP's) medindflydelse på højere uddannelsesinstitutioner. 520 s. Nyt fra Samfundsvidenskaberne nr. 53.

De højere uddannelsesinstitutioner i Danmark har en demokratisk, stærkt decentraliseret ledelsesform, hvor medarbejderne gennem deres valgte repræsentanter i de besluttede forsamlinger har medindflydelse på såvel egen arbejdssituation som styring af hele institutionen. Bogen afrapporterer resultaterne fra TAP-undersøgelsen, en forløbsundersøgelse, der beskriver den udvikling, der — set med TAPernes øjne — er sket i løbet af den første valgperiode (3 år). Rapporten beskriver bl.a. hvad TAPerne over indflydelse på og

hvordan – hvordan TAPerne oplever deres deltagelse i beslutningsprocesserne på deres arbejdsplads – hvilke virkninger, det har for dem selv, for det daglige arbejde, for samarbejdet og klimaet på arbejdspladsen.

Borum, Finn, Tom Jacobsgaard og Bøje Larsen: *Sygehuse – opgaver, struktur, medarbejdere og teknologi*. Nyt fra Samfundsvidenskaberne nr. 54.

Bogen beskriver og diskuterer nogle væsentlige problemer i dagens sygehus. Det fremhæves, at sygehusvæsenet i dag står over for et krav om mere direkte og formaliseret styring, dvs. indgreb "ovenfra" af officielle organer: Ministerier, amtsråd, udvalg og sygehusdirektører. Samtidig påpeges det, at forudsætningerne for en sådan styring ikke altid er til stede.

Koordinationen og samarbejdet på tværs af sygehuse, afdelinger og personalegrupper beskrives som værende ude af trit med udviklingen i sygehusenes opgaver og i den lægelige specialisering. Det konkluderes, at sygehusvæsenet enten må supplere de traditionelle hierarkiske koordinationsformer med nogle – ofte uformelle – direkte tværgående samarbejdsformer, eller begynde at omstrukturere de store højt specialiserede enheder til mindre selvforsynende enheder.

Sygehuset består af et meget stor antal jobs med meget forskellige arbejdsvilkår. Mellem og i nogle tilfælde inden for disse jobs er der små bevægelsesmuligheder, få fremtidsudsigter. Resultatet er lav produktivitet, fordi de fleste medarbejdere sidder i et rutineret job uden fremtids- og udviklingsmuligheder og derfor udviser en distanceret og uengageret holdning til arbejdet. Løsningen er ikke at gå ud og søge efter nye folk – prøve at få de "rigtige" ansat – man har dem. Hvis man kan, drejer det sig om at lave jobbene om og skabe udviklingsmuligheder i alle jobkategorier.

Borum, Finn & Harald Enderud: *Konflikter i organisationer – belyst ved studier af edb-systemarbejde*. Nyt Nordisk Forlag, Kbh. 1981.

Enderud, Harald (red.): *Casesamling til organisationsfaget på HD-organisation*. Samfundslitteratur, Kbh. 1981 (264 s.).

Samlingen består af 58 større og mindre cases, hvoraf adskillige fra de seneste års HA, HD og cand.merc. eksaminer. Casene er samlet afsnitsvis i forhold til organisationsfagets modul-opbygning.

Enderud, Harald (red.): *Artikler til organisationsfaget på HD-organisation*. Samfundslitteratur, Kbh. 1981 (535 s.).

Gennem de senere år har en del af pensum i faget "organisationsteori og metode" på HD-studiet i organisation været uddelt i løbende system. For at undgå det "rod" som dette medfører, for såvel studieadministration, studerende som lærere, er der i dette hæfte samlet 34 artikler og boguddrag, som står centralt inden for de forskellige moduler i organisationsfaget. Artiklerne er samlet modulvis.

Larsen, Henrik Holt (red.): *Personaleadministration* (bind I). *Personaleudvikling* (bind II). Artikelsamling. Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1981. (833 sider).

Artikelsamlingen i personaleadministration og -udvikling tilstræber at give et fyldigt, aktuelt billede af teori og praksis indenfor det personalemæssige område.

Bind I (Personaleadministration) beskæftiger sig væsentligst med traditionelle personaleadministrative emner (personalepolitik og -planlægning, stillingsvurdering, rekruttering, udvælgelse, introduktion, arbejdstid, fravær, personaleinformation m.v.).

Bind II (Personaleudvikling) lægger større vægt på de udviklingsprægede personaleopgaver: personalebedømmelse og medarbejdersamtaler, job-, medarbejder- og ledelsesudvikling, men beskriver også arbejdslivets marginalgrupper samt personalefunktionens placering, arbejdsopgaver og ansvar.

Som optakt til hvert kapitel findes en introduktion, som dels kort beskriver det pågældende emneområde, dels præsenterer de artikler, der indgår i kapitlet.

I forhold til den foreløbige udgave af artikelsamlingen, som udkom sidste år, er disse introduktionsafsnit nye. Endvidere er ca. 150 sider artikler på svensk og norsk oversat til dansk, ligesom der er sket en sproglig og redaktionel bearbejdning af de enkelte artikler. Artikelsamlingen omfatter 55 artikler, fordelt på 12 kapitler. Kapitlerne afsluttes med en række konkrete eksempler på personaleadministrativ praksis i private og offentlige virksomheder.

Larsen, Henrik Holt, Finn Junge-Jensen, Reinhard Lund (Odense Universitet) og Poul Dreisler (Handelshøjskolen i Århus): *Samarbejde og indflydelse i danske virksomheder*. Nyt fra Samfundsvidenskaberne, 1981.

Bogen indledes med en oversigt over gældende lovgivning og aftaler inden for det arbejdsmarkedsmæssige område, idet disse regelsæt fungerer som rammer for udviklingen af samarbejds- og indflydelsesformer i virksomheder.

Dernæst følger i case-form en beskrivelse og analyse af, hvordan to virksomheder igennem 10 år har forsøgt at udbygge samarbejds- og indflydelsesformer.

Den første virksomhed, Danfoss A/S, udmærker sig ved bredden og intensiteten af de initiativer, der er taget. Konsekvenserne heraf er vurderet, dels isoleret og dels som en integreret samarbejds- og indflydelsesproces.

For den anden virksomhed, N. Foss Electric, beskrives den decentraliserede og fleksible organisation med relativ stor indflydelse for de ansatte.

Rapporten afsluttes med en præsentation af de danske resultater fra det såkaldte IDE-projekt, der er en international undersøgelse af indflydelsesfordelingen i europæiske virksomheder.

Denne afsluttende sektion tjener som referenceramme for en vurdering af de konkrete samarbejdsforhold og indflydelsesformer i de to casevirksomheder. Bogen udgør en projektrapport, udarbejdet for The European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Dublin, Irland.

Jørgensen, Torben Beck: *Når staten skal spare*. Nyt fra Samfundsvidenskaberne. (Udgivet i serien "Politik og administration" redigeret af Egil Fivelsdal).

Dette bidrag til serien tager sigte på at undersøge besparelser i den offentlige sektor i 70'ernes Danmark.

Bogen begynder med en analyse af de mange spareforhandlinger i folketinget og følger sparekravenes videre forgrening ned gennem den administrative pyramide.

Af særskilte emner, der tages op i bogen, kan nævnes politikernes beslutningssituation under finanslovbehandlingen, sparepolitikens styringssignaler til administrationen, administrationens fordeling af besparelser og samspillet mellem politikere og administration.

En større del af bogen behandler en længerevarende besparelsesproces vedrørende en enkelt offentlige myndighed. I den forbindelse undersøges specielt mobilisering af modstand mod besparelser, forhandlingstaktik i en defensiv situation og former for argumentation mod besparelser.

Der lægges vægt på at belyse ændringer over tid i politikernes og administrationens måde at behandle besparelseskrav i en periode med voksende reaktion mod de offentlige udgifter.

Undersøgelsen bygger på dokumentarmateriale samt interviewdata fra den danske centraladministration.

Rieper, Olaf (red.): *Påvirkning af arbejdsmiljøet i sociologisk belysning*. Artikler om arbejdsmiljøindsatser – hvem og hvordan. Samfundslitteratur 1981.

Der foreligger efterhånden en omfattende speciallitteratur om arbejdsforhold og arbejdssygdomme. Vi har teknisk, medicinsk, kemisk, psykologisk og andre enkeltfags speciallitteratur på området, og næsten hver branche i arbejdslivet er ved at have sin egen arbejdsmiljøundersøgelse, ligesom de store arbejdspladser skal have kortlagt arbejdsmiljøet.

Derimod er studier af, hvordan arbejdsmiljøet påvirkes fra statens såvel som fra arbejdspladsernes og virksomhedernes side langt sjældnere. I 1970 er der dog fremkommet undersøgelser især i de nordiske lande, som ud fra en sociologisk faglig baggrund omhandler dette. I bogen er udvalgt nogle artikler og udpluk af rapporter, som tager forskellige aspekter af emnet op, ofte ud fra en kritik af de rådende forhold og både aktuelt og historisk.

Gennemgående er det beskrivende indhold i artiklerne overskygget af forklaringer, overvejelser og forsøg på at forstå udviklingstræk og forhold. Men der er ingen rendyrket teoretisk behandling repræsenteret. Det er tanken, at artiklerne vil være problemrejsende og forståelsesgivende samtidig med, at der også gives en orientering om nogle aktuelle forhold og problemer vedrørende reguleringen af arbejdsvilkårene.

Rieper, Olaf m.fl.: *Forsøg med bedriftssundhedstjeneste. Erfaringer og indtryk fra den første fase i arbejdet på virksomhederne*. Arbejdsnotat nr. 1, maj 1981.

BST er i disse år under opbygning og udbygning over hele Danmark. De seneste år har været præget af politiske og administrative problemer med at få omsat bekendtgørelsen om BST til et praktisk og fornuftigt redskab til at forbedre arbejdsmiljøet og styrke SiO (Sikkerhedsorganisationerne) i virksomhederne.

Men nu er det egentlige arbejde i BST ved at komme i gang. SiU (Sikkerhedsudvalg) på de enkelte virksomheder og bestyrelser i BST-centre skal have fundet nogle samarbejds-mønstre, og de ansatte i BST, som skal udføre arbejdet, skal have fundet en arbejdsform på virksomhederne. Her står vi over for problemer og udfordringer, hvor vi ikke umiddelbart kan kopiere erfaringer fra andre områder. Det er en ny situation i Danmark, at vi på den måde lukker specialuddannet personale ind på virksomhederne og beder dem samarbejde med et partssammensat organ, SiU og SG (Sikkerhedsgruppe), der på mange arbejdspladser dårligt eksisterer. De ansatte i BST kommer med forskellig faglig baggrund, nogle med teknisk uddannelse, andre med medicinsk uddannelse og andre med ergonomiske og plejemæssige uddannelser.

Projektet startede med forsøg på tre virksomheder i Vestsjællands Amt sommeren 1980. Den indledende start – eller kortlægningsfasen – er ved at glide over i det egentlige rådgivningsarbejde.

Notatet består af tre hovedafsnit: et om metoder, et om fremgangsmåder og et om forudsætninger.

BST-forsøgsgruppen er knyttet til afdelingen for arbejdspsykologi, Teknologisk Institut og består af Erna Hauge, Lothar Hølek, Hanne Marie Jensen, Anders Ottar Jensen, Agnes Saaby Johansen, Verner Pedersen, Anne Richter, Olaf Rieper.

Anton Gammelpot: *Majgården og produktionskollektiverne*: Nyt fra Samfundsvidenskaberne.

Håndbog for studerende ved HD-studiet i organisation. 15. udgave 1981. Samfundslitteratur.

Rapport nr. 4 i serien "Kvinders liv og vilkår i Grønland" *Kvinden og arbejdsmarkedet*. Nyt fra Samfundsvidenskaberne 1981, 87 sider.

Ud fra en statistisk beskrivelse af den kvindelige del af befolkningen i Grønland, specielt vedrørende uddannelses- og beskæftigelsesforhold søger bogen at rejse en række emner til debat. Bogen er derfor 2-sproget, dvs. at den læst "bagfra" rummer den samme tekst oversat til grønlandsk med titlen *Arnaq Sulivfigssaqar-Titsiniarnerdlo*.

I bogen af Margit Groth m.fl. *Arbejdsmarkedet – hvad sker der?* Fremad, 1980 (214 sider) er der bidrag af Olaf Rieper: Arbejdsmiljø og dets regulering, Helge Tetzschner: Forandringer i organisationernes struktur, Ann Westenholz: Industrielt demokrati samt af Reinhard Lund og Helge Tetzschner: Synspunkter på studiet af arbejdsmarkedsforhold.

Bogen behandler de forandringer, som arbejdsmarkedet til stadighed er underkastet, og som arbejdsmarkedets organisationer selv er aktive for at fremme eller hæmme. Derfor lægges der vægt på såvel at redegøre for den historiske baggrund som for de aktuelle forhold. Som drivkraft bag forandringerne ses de materielle forhold, modereret af lønmodtagernes og arbejdsgivernes indbyrdes kamp om løn- og arbejdsmarkedsforhold og om kontrollen med produktionens indretning, herunder udviklingen i industrielt og økonomisk demokrati.

Kompendier

Agersnap, Flemming, Britt-Mari Blegvad og Harald Enderud: *Konfliktteori*. Ny udgave. Samfundslitteratur.

Agersnap, Flemming: *Supplementshæfte 1981 til Strategi og planlægning*.

Forskningsrapporter

Bakka, Jørgen Frode: *Organisationsudvikling i en kommune – en undersøgelse af en organisatorisk ændringsproces i Farum kommune*.

Blegvad, Britt-Mari, Valdemar Thomsen og Annegrete Wulff: *Konfliktbehandling i råd og nævn*. Midtvejsrapport.

Blegvad, Britt-Mari og Valdemar Thomsen: *Forbrugerklageorganer. Koalition, forhandlinger og beslutninger*.

Blegvad, Britt-Mari og Valdemar Thomsen: *Forbrugerklageorganer. Forbrugerklagenævnets medlemmer. Rekruttering, arbejdsmåde og holdninger*.

Blegvad, Britt-Mari, Valdemar Thomsen og Annegrete Wulff: *Forbrugerklageorganer i organisationssociologisk perspektiv*. Bind 1 og 2.

Enderud, Harald: *Formal and informal participation in joint decision making*.

Ingerslev, Poul: *En eksplorativ undersøgelse af mulighederne for en alternativ bevidsthedsudvikling i produktionskooperativer*.

Pedersen, Jørn Daugård: *Foranstaltninger over for stofmisbrugerproblemet i 70'erne*.

Schiøtz, Else Marie: *Beslutningsprocessen omkring dørsalgsloven*.

Arbejdsnoter

- Agersnap, Flemming: Struktur- og procesanalyser i strategisk planlægning.
- Agersnap, Flemming: Kontrol med ny teknologi.
- Christensen, Søren, Kirsten Fink og Jan Molin: Rapport om Forvaltningsdag den 18/11 1980 i Social- og Sundhedsforvaltningen i Birkerød Kommune (Projekt Særforsorgens Udlægning).
- Kure, Henrik: Fængsel og arbejde. Kapitel 3. *Udslusning*: Den frie kriminalforsorg i Stor-København.
- Larsen, Henrik Holt: Man lever, så længe man lærer – om pædagogisk udvikling fra arbejdslivet til pensionisttilværelse.
- Poulsen, Svend, Claus Sørensen, Torsten Ro Madsen og Hans Poulsen: Selveje er vejeje ...? – et projekt omkring hindringerne for flereje i dansk landbrug. Projekt opgave, cand.merc. – Almen økonomi. Fagkonsulent: Søren Christensen, Proceskonsulent: Fine Holten.
- Thomsen, Valdemar: AIDA-projektet. En præsentation af forundersøgelsen.

Andre publikationer

- Agersnap, Flemming og Henrik Holt Larsen: Kooperation und Mitbestimmung in dänischen Unternehmen. Eine allgemeine Einführung und eine Fallstudie. Artikel i Hetzler, H. W. (red.): Arbeitsstrukturierung durch Verhandlungen. Mannheim, 1980.
- Andersen, Ib har skrevet to artikler til et kompendium om samarbejde udgivet på DIOS:
- 1) "Samarbejdsudvalgets opgaver, beføjelser og indplacering".
 - 2) "Nogle overvejelser i forbindelse med interessevaretagelse".
- Blegvad, Britt-Mari: "Undersøgelse af de ved lov og kollektivt overenskomst gældende beskyttelsesregler ved indførelse af ny teknologi". Rapport for EF ad V/74/8. 1981. 68 s.
- Borum, Finn: "Systems design and scientific management". Artikel i Acta Sociologica Vol. 23, nr. 4, 1980, side 287-96.
- Borum, Finn: "Les organisations formelles comme systèmes conflictuels" (35 sider) – fremlagt ved seminarer på Laboratoire d'économie et de Sociologie du travail, Aix-en-Provence og Groupe de Sociologie du travail, Paris Université VII.
- Borum, Finn & Harald Enderud: "Organisationsforskeren som reporter. Om analyse og afrapportering af interview". Artikel i Tidsskrift for samfunnsforskning, bind 21, 1980, side 359-382.
- Christensen, Søren og Jan Molin: "Hvor der handles ... " – om dialog i organisationer (23 s.) 1981.
- Christensen, Søren og Jan Molin: "Om hvad kan man så lære af den historie ... " – om erfaringsdannelse i organisationer (23 s.) 1981.
- Christensen, Søren og Jan Molin: Deltagerstyret Organisationsforandring (46 s.) 1981.
- Christensen, Søren: Organisationsudvikling i Samfundsperspektiv i Pædagogisk Orientering nr. 3/4 1981: Temanummer om Skoleledelse.
- Enderud, Harald og Jens Carsten Nielsen: "Organisationsteori og konsulentadfærd – en model for strategisk udvikling og organisationsændringer" i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift nr. 4. 1980, s. 193-212.

- Enderud, Harald: "Administrative leadership in organized anarchies" i International Journal of Institutional Management in Higher Education, November 1980, vol 4 no. 3, s. 235-253.
- Herbst-Jensen, Allan: Lokal-demokrati – Kommunaldemokrati – En teoretisk og empirisk analyse af relationerne mellem kommune og lokalsamfund eksemplificeret ved relationerne mellem Socialforvaltningen og lokalpresse/borgergrupper i en konkret kommune (114 s.) 1981.
- Jensen, Poul-Erik Daugaard: "Fra problem til sag på politiske dagsordner". Artikel i Tidsskrift for samfunnsforskning 1981, bind 22, pp. 39-61.
- Jensen, Poul-Erik Daugaard: Kommunedemokrati contra embedsmandsstyre". Artikel i Nordisk Administrativt Tidsskrift nr. 3. 1981.
- Jensen, Poul-Erik Daugaard: "Kommunale myndigheder og lokalsamfund". Artikel i Økonomi og Politik nr. 2. 1981.
- Jørgensen, Torben Beck: "Deskriptive og normative overvejelser om offentlige myndigheds sårbarhed over for besparelser". Paper til 6. nordiske statskundskabskonference. August 1981.
- Larsen, Henrik Holt: "Man lever, så længe man lærer". Artikel i Samfundet og Forskningen, DACIE-Nyt og Nordisk Tidsskrift for Voksenoplysning.
- Mønsted, Mette: "Medhjælpende hustruer i håndværk og handel", foreløbig rapport.
- Nielsen, Claus Bo: Personaleomsætning og stabilitet i Farum kommunes administration 1974-79. DIOS 1981.
- Nielsen, J. C. Ry har skrevet tre artikler til et kompendium om samarbejde udgivet på DIOS 1981.
- 1) "Billeder og modeller af organisationer".
 - 2) "Et kommunalt samarbejdsudvalg 1975-1981".
 - 3) "Samarbejdsudvalg før og nu".
- Nielsen, J. C. Ry: "Problemer og muligheder ved et længerevarende konsulent/forsker forhold til den samme organisation". Artikel til konference om "Forskning i virkeligheden" i Stockholm, august 1981.
- Nielsen, J. C. Ry og Bøje Larsen: "DUT og FUT ledere i det offentlige". Artikel til AC konference om demokrati og ledelse, oktober 1981.
- Pedersen, Jørn Daugård: "Historisk analyse af det danske Narkobehandlingssystem".
- Walther, Gert: Statusrapport for projektet bevidsthedsændringer og socialiseringsprocesser hos landindustriarbejdere. Midtvejsrapport marts 1981.

Instituttets faglige virksomhed i øvrigt

Flemming Agersnap har i perioden fra 6/1 til 6/3 1981 været på studieophold ved Institute of Local Government, Birmingham og i perioden fra 23/3 til 23/6 besøgt forskellige institutter i England og Frankrig.

Flemming Agersnap har deltaget i bedømmelsesudvalg vedrørende et lektorat og et kandidatstipendium.

Ib Andersen: Studieophold ved San Cataldo, Italien fra 1/10 til 30/10 1980. Under opholdet blev udarbejdet et udkast til en rapport: "Narkomaner – tilværelse, livsstil og typologi".

Britt-Mari Blegvad har været formand for bedømmelsesudvalget for et eksternt lektorat i personaleadministration.

Britt-Mari Blegvad har som led i det internationale projekt angående konfliktbehandling (LEG-projektet) deltaget i to konferencer i Hamburg og Antwerpen, hvor man behandlede de analyser af interaktionsanalyser og forhandlingforløb, som indgår i det danske delprojekt.

Britt-Mari Blegvad har for Kommissionen for de europæiske fællesskaber lavet den danske rapport, som led i en "Undersøgelse vedrørende beskyttelsen af arbejdstagerne i tilfælde af rationalisering af virksomheden med henblik på et bedre kendskab til de ved lov eller kollektivt overenskomst fastsatte bestemmelser i medlemsstaterne".

Finn Borum har deltaget i 1 bedømmelsesudvalg vedr. lektorat (4 ansøgere) og 1 bedømmelsesudvalg vedr. stipendiat (5 ansøgere).

Finn Borum har i perioden 5/1 1981 - 17/10 1981 været på studieophold ved to franske forskningscentre: Laboratoire d'économie et de sociologie du travail (LEST), Centre de la recherche scientifique, Aix-en-Provence og Groupe de sociologie du travail (GST), Paris Université VII.

Under studieopholdet er udarbejdet artiklen "Les organisations formelles comme systemes conflictuels" (35 sider), der er blevet præsenteret og diskuteret ved seminarer på de to centre.

Egil Fivelsdal har været formand for bedømmelsesudvalg vedr. en afhandling til Tietgenprisen og til licentiatgraden.

Egil Fivelsdal har været formand for bedømmelsesudvalg vedr. stipendiatstilling, og medlem af bedømmelsesudvalg vedr. adjunkt/lektorstilling i politisk/administrativ ledelse ved Institut for erhvervsøkonomi.

Egil Fivelsdal har været medlem af bedømmelsesudvalg vedr. professorat i organisations-sociologi ved Ålborg Universitetscenter.

Egil Fivelsdal var vejleder for fire licentiatstuderende ved instituttet.

Bjarne Herskin har deltaget i bedømmelsesudvalg vedrørende et kandidatstipendium.

Poul-Erik Daugaard Jensen: Studieophold ved San Cataldo, Italien fra 1/10 til 30/10 1980. Under opholdet blev udarbejdet et oplæg til en bog om organisatoriske problemer i kommunalpolitiske systemer.

Stipendiat cand.merc. Torben Beck Jørgensen afholdt lic. seminar december 1980.

Torben Beck Jørgensen skrev introduktionsartikel i Nordisk Administrativ Tidsskrifts temahæfte om styring af vækst og stagnation i den offentlige sektor (indlæg fra konference arrangeret af TBJ for Nordisk Administrativt Forbund i maj 1980).

TBJ har været medlem af bedømmelsesudvalget vedr. eksternt lektorat.

Henrik Holt Larsen har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedr. eksternt lektorat i personaleadministration (5 ansøgere).

Projektgruppen MAREV arrangerede i juni 1981 en international konference om medarbejderejede virksomheder. Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd, Teknologi-

styrelsen og Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse ydede støtte, så det blev muligt at afholde en særdeles udbytterig konference med 50 deltagere fra 13 forskellige lande.

J. C. Ry Nielsen har siddet i bedømmelsesudvalg vedr. lektorat.

J. C. Ry Nielsen er formand for didaktikudvalget under det økonomiske fakultet.

Instituttets medarbejdere har deltaget i en række konferencer, kongresser og symposier, samt været engageret i forskellige udvalgsarbejder og har endvidere deltaget i planlægning og afvikling af en række kurser for virksomheder og organisationer.

Gæsteforelæsere ved institut for organisation og arbejds sociologi

Professor Hans Gullestrup, AUC har holdt en forelæsning om "Den ideale U-landsteknologi – Fremtidens teknologi?" den 1. november 1980.

Stipendiat cand.merc. Anders Hingel afholdt lic.-seminar den 22. januar 1981 om "De betingelser, der kan afledes af tekno sociologisk viden, for at styre og regulere teknologisk udvikling".

Andrew Friedman (arbejds markedsforsker, klasseteoretiker) besøgte IOA fredag 22. maj 1981.

I. Institut for presseforskning

Institutbestyrer: Lektor, mag.art. Ulf Kjær-Hansen.

Lektor med forskningspligt: Mag.art. Ulf Kjær-Hansen.

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet 1. februar 1954 med henblik på løsning af forskningsopgaver inden for området pressens driftsøkonomi.

2. Afsluttede og igangværende forskningsprojekter

Undersøgelsen af reklameforbruget i 1978, som blev gennemført i et samarbejde mellem Cai F. Christensen, Institut for Afsætningsøkonomi, og Ulf Kjær-Hansen, blev afsluttet i løbet af foråret 1980. Omkostningerne fordelt på hovedmedierne blev opgjort i forrige års beretning. Resultatet af undersøgelsen blev offentliggjort i et otte siders specialtillæg i Danske Reklamebureauers Branche forenings månedsblad *Orientering* for september 1980.

I løbet af efteråret 1980 udarbejdede de to forfattere en redegørelse for udviklingen i reklameomkostningerne mellem 1958 og 1978, der skulle udkomme som en fortsættelse af Ulf Kjær-Hansens engelsksprogede publikation "Trends in Danish Advertising Expenditure" (1963), der beskriver reklameomkostningernes vækst frem til 1958. Kontorchef Finn Bertelsen, Danske Reklamebureauers Branche forening, påtog sig oversættelsen til engelsk, der er klar til udgivelse i september 1981 under titlen "Trends in Danish Advertising Expenditure 1958-1978".

Bogen består af følgende hovedafsnit. Chapter I "Issues in social and industrial development" om de generelle økonomiske vilkår i den behandlede 20 års-periode er udfærdiget af Cai F. Christensen. Chapter II "Danish and international investigations and their comparability" af Ulf Kjær-Hansen beskriver ændringerne i opgørelsesmetoderne i de hidtil foreliggende danske undersøgelser i forbindelse med en omtale af de gennemførte reklameundersøgelser uden for Danmark. I Chapter III "Main trends in Danish advertising expenditure 1958-1978" gennemgår Cai F. Christensen hovedtrækkene i udviklingen mellem 1958 og 1978, medens der i Chapter IV "Survey of expenditure by use of different media 1958-1978" leveres en nøjere redegørelse for vilkårene inden for de enkelte reklamemedier. Dette kapitel er delt i syv afsnit, og Cai F. Christensen og Ulf Kjær-Hansen har delt ansvaret mellem sig på følgende måde:

1. Press advertising (Ulf Kjær-Hansen)
2. Posters and outdoor signs (Cai F. Christensen)
3. Cinema advertising (Ulf Kjær-Hansen)
4. Direct advertising (Cai F. Christensen)
5. Exhibitions (Cai F. Christensen)
6. Miscellaneous (Ulf Kjær-Hansen)
7. Advertising departments and direct payments to advertising agencies (Ulf Kjær-Hansen)

Bogen, der ialt er på 120 sider, afsluttes med et tabelafsnit, som udgør en tredjedel af publikationens omfang. Dette statistiske materiale er bygget op i nær tilknytning til tabellerne i den forrige publikation — Cai F. Christensen (red.): De danske afsætnings- og reklameomkostninger i 1973 (Kbh. 1975).

På initiativ af Distriktsbladenes Sammenslutning er det blevet besluttet af gennemføre en ny undersøgelse af annonceringens omfang i 1981 med særlig vægt på udviklingen inden for averteringen i distriktsblade. Denne undersøgelse vil blive sat i gang i efteråret 1981.

I begyndelse af 1981 modtog instituttet en opfordring fra Foreningen af Danske Video- og Kortfilmproducenter til at kortlægge den offentlige støtte fra Ministeriet for kulturelle Anliggender og Undervisningsministeriet til de forskellige danske kulturaktiviteter. Undersøgelsen resulterede i en 20 siders rapport med tilhørende tabelmateriale, som forelå færdig i begyndelsen af april 1981. Formålet var først og fremmest at klarlægge vilkårene for offentlig støtte til forskellige former for teater, spillefilm og kortfilm; men for sammenlignelighedens skyld blev der inddraget oplysninger om den offentlige støtte til biblioteker, museer og arkiver. Undersøgelsen godtgjorde, at støtten til teaterforestillinger og optagelse af spillefilm lå på et langt højere niveau end til kortfilmsproduktionen på trods af, at udlejningen af kortfilm til skoler og biblioteker giver langt større kontaktmuligheder, end besøg i teatre og biografer kan præsentere.

Af igangværende undersøgelser, der er startet i beretningsperioden, kan for det første nævnes en undersøgelse af dagbladssalgets fordeling i perioden 1961-1980 og for det andet en indholdsanalyse af den såkaldte indoktrineringsdebat, der opstod i oktober 1974 med udgangspunkt i et søndagsinterview med daværende undervisningsdirektør Asger Baunsbak Jensen.

J. Institut for regnskabsvæsen

Institutbestyrer: Lektor Preben Melander (til 30.11.80); lektor Erik Hansen (fra 1.12.80).

Formand for institutrådet: Lektor Flemming Rasmussen.

Professorer: Palle Hansen; Zakken Worre.

Lektorer med forskningspligt: cand.merc. Dennis Clausen; lic.merc. Jens Oluf Elling; cand.polit. Erik Hansen; cand.polit. Vagn Thorsgaard Jacobsen; cand.merc. Henning Kirkegaard; cand.merc. Preben Melander; lic.merc. Peter Neergaard; cand.polyt. Flemming Rasmussen.

Adjunkter med forskningspligt: Akademiingeniør Jørgen R. Meyer; cand.merc. Ulrik Gorm Møller (pr. 1/1-81); cand.pæd. Aage Nedergaard; akademiingeniør Jens Schou-Christensen; cand.merc. Jens Aaris Thisted.

Forskningsstipendiat: cand.merc. Anders Fredslund Pedersen (pr. 1/1-81).

Seniorstipendiater: statsaut.revisor Svend Høgsberg Kristensen.

Eksterne lektorer: cand.merc. Per Christensen; afdelingsleder, cand.merc. Kurt Anker Nielsen; cand.merc. Svend J. E. Vedde (pr. 1/8-80).

Undervisningsassistenter: Cand.polyt. Niels Adler-Nissen; cand.jur. Anne Hedvig Bertore; Flemming Brinck HD; cand.merc. Flemming Christensen; cand.oecon. Niels Chr. Dickmeis; cand.jur. Hans Fjelsted; cand.polyt. Per Valstorp Frederiksen; statsaut.revisor Stig Frohn; cand.polyt. Bo Gjetting; cand.oecon. Gerdy Grimnitz; cand.merc. Mogens Levy Gruelund; cand.merc. Jens Allin Hansen; cand.oecon. Kim Jesper Sten Hansen; Stig Nygaard Hansen; cand.merc. H. P. Hansen; cand.merc. Jørgen Hartzberg; cand.merc. P. Stær-mose Henningsen; cand.polit. Birger Høg; cand.merc. Karsten Elfert Jacobsen; Bjarne Jensen HD; cand.merc. Hans Johansen; direktør Hans Knudsen HD; cand.jur. Kirsten Frandsen Knudsen; statsaut.revisor Ib Kristensen HD; cand.jur. Niels Kristensen; statsaut.revisor Henrik Hviid Klæbel; Finn Larsen HD; cand.merc. Anders Lindvik; Niels Christian Linsaa HD; cand.oecon. Arne Lund; cand.jur. Gunver Maltesen; Finn Louis Meyer; Torben Milvang HD; cand.polit. John Nørager Mulvad; Hans Richter Nielsen HD; afdelingsleder Mogens Ove Nielsen HD; cand.merc. Poul Erik Gram Olsen; cand.merc. Klaus Hans Pedersen; Ove Bjørn Petersen HA & HD; cand.merc. Bjørn Ragle; direktør Knud Rasmussen; cand.merc. Leif Thun Rasmussen; cand.oecon. Villy Jull Rasmussen; maskiningeniør Margart Riis; statsaut.revisor Jens Røder; Per Odgaard Svenningsen; Jørgen Vojedmann HD.

Sekretærer: Birthe Beckmann; Lisa Borges; Vibeke Brøndum; Hanne Gerd Damgaard; Liff Susan Hansen; Karen Jack Pedersen; Lone Rafn.

Efg-praktikant: Yvonne Fischer (pr. 1/5-81).

Institutrådet bestod i beretningsperioden af ovennævnte fastansatte lærere og sekretærer samt følgende valgt af de studerende: Lars Bjørnvik; Steen Rem; Per Rønne.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Jens O. Elling arbejder videre med udvikling af 3. generationsmodellerne indenfor årsregnskabsteorien. Den afgørende forskel mellem 3. generation og de foregående består i,

at regnskabsinformationens økonomiske konsekvenser for ressourceallokering og værdifordeling inddrages i de teoretiske analyser. Det udvidede perspektiv indebærer, at de værdipræmisser, som faget bygger på, bliver trukket explicite ind i de teoretiske analyser. Samtidig medfører det, at informationsomkostningerne bliver inddraget i valget af optimalt regnskabssystem. Dermed gøres regnskabsteorien mere realistisk for regnskabspraksis.

Jens O. Elling har opbygget en referenceramme over disse sammenhænge og er i færd med at udvikle den ny regnskabsteori over dette grundlag. Materialet offentliggøres senere i bogform med henblik på en moderniseret undervisning i videregående årsregnskabsteori.

Jens O. Elling har i samarbejde med professor Zakken Worre gennemført en omlægning af undervisningen i regnskabslære HA 1. år med hensyn til både indhold og form. Indholdet er blevet drejet i problemorienteret retning. Det dobbelte bogholderi introduceres som en registreringsmetodik, der indgår som en integrerende del af virksomhedens økonomiske styring. Nyt undervisningsmateriale er blevet udviklet med henblik på denne perspektivering af faget. Formen er også ændret. Undervisningen foregår på mindre hold baseret på et omfattende øvelsesmateriale udarbejdet til formålet.

Erik Hansen har fortsat arbejdet med at udvikle og implementere strategiske styringsmodeller. Foreløbige resultater er beskrevet i to udkomne publikationer.

Erik Hansen har videreudviklet undervisningsgrundlaget omkring investeringsbeslutninger, især med henblik på en mere differentieret påvisning af skatteeffekten. Resultatet har givet sig udtryk i en væsentlig udvidelse og ændring af bogen: "Partielle investeringskalkuler".

Erik Hansen har videreført arbejdet med at udvikle HD-faget, langtidstyring. Strukturen i faget er i det seneste år søgt forbedret, og der er sket en udskiftning i case-grundlaget.

Erik Hansen har forestået udviklingen af HD-studiets to seminarrækker.

Erik Hansen har i samarbejde med Preben Melander og Peter Neergaard udarbejdet en "Vejledning til Opgaveløsning".

Erik Hansen har i forbindelse med sit løbende arbejde omkring finansielle styringssystemer især arbejdet med at videreudvikle og implementere valutastyringsmodellen. Resultatet af dette arbejde forventes offentliggjort ultimo 1981.

Henning Kirkegaard har som led i sit arbejde med databehandling og økonomistyring påbegyndt en undersøgelse af de særlige faktorer, der spiller ind ved ibrugtagning af små datamater. Fremkomsten af mikrodatamaterne, som forener prisbillighed med ret stor datakraft, rejser en række nye muligheder, men også en række nye spørgsmål. Den type af modeller, som brugtes tidligere for udvikling af systemer, er ikke på alle punkter velegnede til udvikling af den nye type datamater.

Preben Melander har videreført arbejdet på et større forskningsprojekt "Et studie af udviklings- og anvendelsesprocesserne omkring budget- og regnskabssystemer". Undersøgelserne af udviklingsprocesserne, som er gennemført i form af ca. 50 mødeobservationer og ca. 45 interviews, er tidligere afsluttet. Studierne af indkøringprocessen, som er baseret på interviews af 110 systembrugere, er gennemført i 1980/81. De samme system-

brugere vil herefter blive fulgt over en 3 års periode gennem interviews og mødeobservationer. Forskningsobjektet, som gennemføres med støtte fra "Det samfundsvidenskabelige forskningsråd", udføres i samarbejde med lektor Peter Neergaard. Der er desuden tilknyttet 2 projektmedarbejdere til projektet. Projektet har resulteret i en række forsknings- og statusrapporter, som bl.a. omtaler projektets særegne angrebsvinkel, arbejdsmetodik og referenceramme. En større analyserapport omkring procesforløbet er under udarbejdelse.

Preben Melander har været projektvejleder for en række cand.merc.studerende, som har undersøgt de organisatoriske og adfærdsmæssige aspekter af indførelsen af økonomistyringssystemer i forskellige offentlige og private virksomheder. Som virksomhedscases kan nævnes Danmarks Radio, P & T, Nesa, Sparekassernes Datacenter, Roskilde Kommune, Siemens m.fl. Det er hensigten at samle de generelle resultater af disse undersøgelser i en offentligt tilgængelig rapport, således at erfaringerne kan videregives, men uden af de konfidentielle virksomhedsoplysninger offentliggøres.

Preben Melander har afsluttet en indledende undersøgelse af budgetteringspraksis omkring kapacitetsomkostninger inden for en række større danske virksomheder. Undersøgelsen er baseret på udsendte spørgeskemaer til 160 virksomheder. Undersøgelsesresultaterne er udgivet i en rapport "Survey over budgetteringspraksis i 75 større danske virksomheder". Den indledende undersøgelse vil blive fulgt op med en mere dybtgående beskrivelse af praksis i en række enkeltvirksomheder.

Preben Melander har desuden fortsat sit arbejde med at opstille og analysere forskellige normative metoder til styring af kapacitetsomkostninger.

Han har i denne forbindelse udgivet bogen "Nulbasebudgettering – muligheder og begrænsninger". Bogen omfatter foruden en gennemgang af metodens teknik også en kritisk vurdering af systemets anvendelse i forskellige styringssituationer.

Preben Melander har videreført sit arbejde med at forbedre HD-studiets økonomiundervisning (økonomimodeller og budgetteringer). Med henblik på at udvikle en simpel model for projektorienteret undervisning har Preben Melander sammen med Erik Hansen og Peter Neergaard skrevet "Vejledning i opgaveløsning". Denne vejledning har været en stor succes, og den anvendes idag ikke kun ved højskolens studier, men også ved en række andre læreanstalter.

Preben Melander har i samarbejde med Jørgen Meyer gennemført et pædagogisk eksperiment med indførelse af modelsprog i økonomiundervisningen for 380 HD-studerende. Projektet har dog i høj grad været vanskeliggjort af manglen på lærer- og edb-ressourcer.

Jørgen Meyer har i året 1980/81 gennemført en udvidelse af instituttets undervisning omkring anvendelse af edb i forbindelse med løsning af styringsopgaver på strategisk og taktisk niveau. Hovedparten af dette arbejde er udført i relation til HD-studiet i regnskabsvæsen, hvor en betydelig del af instituttets undervisning indenfor fagområderne økonomimodeller og budgettering er ændret fra at være baseret på manuel metodik til nu at være baseret på modelsprog. Denne ændring er foretaget dels med henblik på at styrke undervisningens erhvervsmæssige relevans og dels af pædagogiske årsager.

I forbindelse med omlægningen har Jørgen Meyer sammen med Preben Melander udgivet en lærebog indenfor området "Byg kalkuler og budgetter med modelsprog", Samfundslitteratur 1980.

Jørgen Meyer har i 1980/81 arbejdet med sit forskningsprojekt "Kvantitative metoder i den strategiske styring".

Formålet med forskningsarbejdet i denne periode har primært været dels på grundlag af det tidligere indsamlede empiriske materiale og dels på grundlag af den nyeste teori indenfor området at sammenstille en referenceramme, der muliggør en forståelse af projektets problemfelt.

Jørgen Meyer har i 1980/81 udviklet og indført et budgetterings- og registreringssystem for de fastansatte lærere og de eksterne lektors tidsforbrug. Budgetsystemet tager udgangspunkt i instituttets undervisningsplaner og budgetter ud over det anførte tidsforbrug for undervisningsassistenter.

Ulrik Gorm Møller har i perioden fortsat arbejdet med at kortlægge, hvorledes indkomstbeskatningen øver indflydelse på forskellige virksomhedstypers vækst-/selvfinansieringsmuligheder.

Ulrik Gorm Møller har tillige arbejdet med udvikling af metoder til konsekvensvurdering af skattelovforslag/nye skattelove. Dette arbejde har bl.a. resulteret i en kronik i Dagbladet Børsen (18/5 1981): "Nye aktieregler, der ikke gør det lettere".

Flemming Rasmussen har iværksat et forskningsprojekt omkring anvendelse af smådata-mater til administrativ databehandling. Via spørgeskemaer er der indsamlet en række oplysninger om programmel til løsning af administrative opgaver. Resultatet af analysen forventes publiceret 1980/82.

Jens Schou-Christensen har afsluttet et forskningsprojekt, der belyser hvordan servicebureauer tilgodeser erhvervsvirksomheders behov for elektronisk databehandling. Resultaterne er bl.a. fremlagt i bogen: "Edb – serviceydelser – et undersøgelsesresultat".

Jens Schou-Christensen har desuden afsluttet et projekt for Jernets Arbejdsgiverforening, der belyser mindre virksomheders mulighed for at anvende standard produktionsstyringssystemer. Undersøgelsen er dokumenteret i bogen: "Erfaringer med anvendelse af minidatamater til produktionsstyring".

Jens Schou-Christensen er i gang med et opfølgingsstudie af en tidligere gennemført undersøgelse af mindre datamaskiners brug. Det er blandt andet hensigten at få belyst i hvilket omfang, virksomhederne er bundet af en én gang valgt løsning, samt forhold omkring nødvendig edb-viden i virksomheder med egen datamaskine.

Jens Schou-Christensen arbejder med en fremstilling om kontraktretlige problemer ved køb af edb-ydelser. Ud over en belysning af de juridiske problemer kræver behandlingen en systematisering af indholdet i forskellige former for edb-ydelser.

Jens Aaris Thisted har i perioden afsluttet dataindsamlings- og analysefaserne i projektet om kriseramte virksomheder. Projektet er hermed indtrådt i redigeringsfasen og forventes afleveret som lic.-arbejde i løbet af efteråret 1981. I arbejdet er der udviklet en generel referenceramme for strategiformulering i kriseramte virksomheder. Denne er herefter sammenholdt med beslutningsadfærd i syv danske kriseramte virksomheder. Formålet er i første omgang af desplorativ karakter, men kan tænkes fortsat med henblik på formu-

lering af normativ kriseteori på det driftsøkonomiske område. Jens Aaris Thisted har i denne forbindelse deltaget i et seminar i Bruxelles under ledelse af I. Ansoff, hvor projektet blev præsenteret.

Zakken Worre har afsluttet arbejdet med økonomisk styring af den mindre håndværksvirksomhed i byggefagene. Manuskript herom er afgivet til trykning.

Zakken Worre har endvidere i samarbejde med et større sygehus arbejdet med at udvikle et system for økonomisk styring af ressourceforbrug afstemt med det interne og eksterne serviceniveau for en Kemisk Klinisk Afdeling. Systemskiten testes i øjeblikket i praktisk brug. Dette arbejde er planlagt ført videre for pleje- og behandlingsafdelinger for et helt amts sygehusvæsen.

Zakken Worre har i beretningsperioden i øvrigt fortsat sit arbejde med udvikling af den økonomiske styring på baggrund af konkrete virksomhedsprofiler. Specielt tilpasning af modeller for likviditetsstyring som for økonomisk styring af virksomhedens udviklingsfunktion har været genstand for arbejdet i perioden.

Publikationer

Jens O. Elling:

Det traditionelle årsregnskab – kritik af kritik. Revision og Regnskabsvæsen nr. 3. 1980.

Det dobbelte bogholderi som registreringsmetodik. Samfundslitteratur 1980.

Nogle udviklingstræk indenfor eksternt regnskabsvæsen. Revision og Regnskabsvæsen nr. 12, 1980.

Hvor er kravene til et informativt årsregnskab. Børsen den 21. februar 1980.

Sådan har regnskaber været afgørende for aktieinvestering. Børsen den 22. januar 1980.

Regnskabsbrugerne kan deles i to kategorier. Børsen den 24. november 1980.

Erik Hansen:

Partielle investeringskalkuler. (Stærkt revideret og udvidet, ny udgivelse) Samfundslitteratur 1981.

(sammen med Preben Melander og Peter Neergaard): Vejledning i Opgaveløsning. Samfundslitteratur 1981.

Strategisk styring. Noter i langtidstyring I. Samfundslitteratur 1981.

Strategisk styring af virksomheders kapacitetsgrundlag. Noter i langtidstyring II. Samfundslitteratur 1981.

Palle Hansen:

”At tænke som leder”. Artikelserie i Bedriftsøkonomen nr. 7 og 8, 1980.

Profitcenter-Organisation med riktiga interna avräkningspriser, Institutet för Ledarskap och Lönsamhet, Stockholm 1980, 152 s. 3 cassettebånd og teksthæfte 63 s.

”Medvirkning den bedste motivation”. Artikel i Ledelse, Norge nr. 6-81.

Management kultur-testen – et diagnoseværktøj ved indførelse af resultatcenter-organisation – i manuskript til offentliggørelse i ideskiftet, Lederskab og Lönsamhet 1981/82.

Henning Kirkegaard:

Modeller for styring af systemudvikling. Samfundslitteratur 1981.

Svend Høgsberg Kristensen:

"Beskatning af koncerner", G.E.C. Gads Forlag 1981, 173 sider.

Preben Melander:

Cases i udformning og anvendelse af budgetteringssystemer. Bind 2. Samfundslitteratur 1981.

Nulbasebudgettering – muligheder og begrænsninger. Samfundslitteratur 1981.

Budgetmetoder, der stiller store krav til ledere. Kronik i dagbladet Børsen juni 1981.

Survey over budgetteringspraksis i 75 større danske virksomheder. København 1981.

Nulbasebudgettering – en analyse af metodens driftsøkonomiske og organisatoriske egnethed. Artikel i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift nr. 2, 1981.

(sammen med Erik Hansen og Peter Neergaard): Vejledning i opgaveløsning. København 1981.

Nulbasebudgettering – en ny ressourcestyringsmetode. Artikel i Handelslærernes blad. April 1981.

Økonomiinformation til virksomhedsbehov. Bind I: Økonomistyring set i ledelsesperspektiv. Samfundslitteratur 1981.

Flemming Rasmussen:

Ledelsesinformation og databaser. Institut for Regnskabsvæsen 1980.

Mikro- og minidatamater og sikkerhed. Institut for Regnskabsvæsen 1980.

Vedr. erstatning ved mangelfuld edb-leverance. Institut for Regnskabsvæsen 1981.

Systemer for økonomisk styring. Institut for Regnskabsvæsen 1981.

Planlægning og styring af investeringer, IMSOR, Lyngby 1981.

Prognose- og lagermodel for varer med jævnt salg pr. periode og hensyntagen til rabat, forudsætningskontrol og bestemmelse af sikkerhedslager. Institut for Regnskabsvæsen 1981.

Jens Schou-Christensen:

Edb-serviceydelser – et undersøgelsesresultat, Edb-rådet.

Edb i virksomheden, abonnementssystem fra Børsens forlag. Der er selvstændigt eller i fællesskab med fagredaktøren udarbejdet afsnit om følgende emner: 1. Edb-teknologiens grundbegreber, 2. Arbejdsmarkedet, teknologiaftaler og arbejdsmiljølov, 3. Telekommunikation, 4. Registerlovgivningen, 5. Tekstbehandling, samt en række eksempler på virksomhedernes anvendelse af edb.

Erfaringer med anvendelse af minidatamater til produktionsstyring. Jernets Arbejdsgiverforening.

En status over programmet til mikrodatamater. Tillæg til Elektronik Nyt m.fl.

Servicebureauet i 80'erne. Tidsskriftet DATA.

Zakken Worre:

Introduktion til regnskabslæren. Stencileret. København 1980.

Opgavesamling til Regnskabs- og virksomhedsøkonomi bind 1. Indføring i virksomhedens regnskabsvæsen. København 1980.

Økonomisk styring i den mindre håndværksvirksomhed i byggefagene. Under udgivelse.

Ejendomsmæglerens økonomiske billede i en krisetid. I Ejendomsmæglerens. Marts 1981.

Problemløsninger til salg. Om landbrugets forsyningsled i 80'erne. I bogen: Den grønne Kæde, udgivet af Nordisk Landbrugsskoles Forlag. Odense 1981.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

Erik Hansen har bidraget i forskellige kurser om faget landtidsstyring.

Erik Hansen har haft en løbende kontakt med forskellige erhvervsvirksomheder, bl.a. som et led i indsamlingen af nyt casemateriale.

Palle Hansen deltog den 18/11 1980 i Dansk Rationaliseringsforenings konference om: 80-ernes udfordringer til Danmarks Industri med et foredrag om: "Om vilkår i den profitcenter opdelt virksomhed. Hvad vinder man? Hvad taber man?"

Den 27/11 1980 holdt han i Økonomisk Forening, Århus Universitet foredrag om: "Udviklingstendenser i Regnskabsvæsenet".

I dagene 31/8 - 2/9 1980 og 5/4 - 7/4 1981 gennemførte Palle Hansen kursus for Norges Handelshøjskoles Kursusvirksomhed: "Om interne afregningspriser i økonomistyringen".

Palle Hansen har i beretningsåret været medlem af bedømmelsesudvalget for et professorat i Revision ved Handelshøjskolen i Århus.

Henning Kirkegaard har i samarbejde med Dansk Databehandlingsforening udviklet og ledet afviklingen af et kursus om ledelse af systemudvikling. Desuden har han på messen *Kontor og Data 81* tilrettelagt og ledet et særligt seminar "Økonomistyring", hvor tyngdepunktet var lagt på en beskrivelse af de muligheder, som den nyeste tekniske udvikling vil give forbrugerne.

Henning Kirkegaard er indtrådt i en styregruppe, som Håndværksrådet har nedsat. Styregruppens formål er at bidrage til, at håndværksvirksomhederne kan ibrugtage den moderne mikrodatamat til deres administrative opgaver. Dette vil formentlig kræve en udvikling af branchenormsæt.

Preben Melander har for FDC tilrettelagt et kursus i Nulbasebudgettering, som er kørt i efteråret 1980.

Preben Melander har holdt en række foredrag om bl.a. emnerne implementering af økonomisystemer, nulbasebudgettering, ressourcestyring og edb-anvendelse i økonomistyringen.

Preben Melander har i samarbejde med Peter Neergaard medvirket i et kursus- og konferenceprojekt, over emnet "ressourcestyring inden for sygehusvæsenet", arrangeret af Foreningen af Sygehusadministratorer i Danmark.

Preben Melander har i samarbejde med bl.a. Anders Lindvik gennemført et kursus med emnet "edb og ledelse", inden for edb-rådets regie.

Flemming Rasmussen har ved et IBM-seminar holdt foredrag over emnet "Systemer til økonomisk styring".

Flemming Rasmussen har i Oslo og Trondheim for Norske Siviløkonomers forening holdt 2 foredrag med titlerne: "Budgetsimulering i den økonomiske styring og mikrodatamater til administrativ databehandling".

Flemming Rasmussen har for Foreningen af Statsautoriserede revisorer holdt foredrag om: Små datamater til administrativ databehandling. Valg, anvendelse og sikkerhed.

Jens Schou-Christensen er redaktør på Børsens abonnementsystem: "Edb i virksomheden". Abonnementsystemet er samtidig grundlag for et lærebogssystem, der helt eller delvist bruges på cand.merc.-studiet, HD-studiet i regnskabsvæsen samt mercøkonomstudiet.

Jens Schou-Christensen har desuden holdt et antal foredrag med følgende titler: 1. Servicebureauet — har det en fremtid? 2. Produktionsstyring med mindre datamaskiner. 3. Edb-anvendelse i 80'erne.

Jens Schou-Christensen er desuden medlem af tidsskriftet *Computers World's* fagredaktion.

Zakken Worre har i perioden været medlem af Industriministeriets udvalg for lovgivning om kommanditselskaber og interessentskaber og har i den sammenhæng stået for udarbejdelsen af regnskabsbestemmelserne i den afgivne betænkning.

Zakken Worre har i januar 1981 forestået en konference om økonomisk styring af en Klinisk Kemisk afdeling på et større sygehus.

Zakken Worre har i perioden haft sæde som statens repræsentant i C & G Bankens bestyrelse, udpeget af industriministeren.

K. Institut for teoretisk statistik

Institutbestyrer: Lektor, cand.merc. Jørgen Kai Olsen (indtil 31.12.1980), lektor, cand.merc. Lars Grønholdt (fra 1.1.1981).

Formand for institutrådet: Lektor, cand.merc. Jørgen Kai Olsen (indtil 31.12.1980), lektor, cand.merc. Ole Nilsson (fra 1.1.1981).

Professor: Dr.polit. Ernst Lykke Jensen.

Lektorer med forskningspligt: Cand.merc. Lars Grønholdt; lic.merc. Steffen Jørgensen; cand.scient. Hans Kurt Kvist; cand.merc. Ole Nilsson; cand.merc. Jørgen Kai Olsen; cand.merc. Jens Overø.

Undervisningsassistenter: Ingeniør Flemming Andersen HA; cand.merc. Peer Andersen;

cand.oecon. Peter Dal; cand.polyt. Sven Gillesberg; cand.stat. Agnar Höskuldsson; cand. polit. & stat. Olaf Ingerslev; cand.polyt. Per Allan Jensen; cand.polyt. Fleming Gunnar Jørgensen; cand.stat. & polyt. Peter Kierkegaard-Hansen; cand.polit. John Kristensen; cand.merc. Flemming Larsen; cand.stat. Søren Larsen; cand.polit. John Meldgaard HA; cand.scient. Hans Mortensen; cand.stat. Niels Axel Nielsen; cand.merc. Leif Olsen; cand.oecon. Leif Pank Pedersen; cand.scient. Max Petersen; cand.scient. John Povlsen; cand.scient. Folmer Risager; cand.merc. Finn Schaadt; cand.oecon. Uffe Strandkjær; cand. stat. Ole Tamborg; cand.polit. Therkild Therkildsen; cand.merc. Bent Tjørnemark; cand. stat. Mogens Weinreich.

Sekretærer: Marianne Andersen; Lis Mødekjær.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af ovennævnte fastansatte lærere og sekretærer, af undervisningsassistent, cand.merc. Flemming Larsen og af følgende studerende: Til 30/11-80: Karin Andersen; Birgitte Bruun; Jens Bruun; Lene Clausen. Fra 1/12-80: Niels Ankersen; Claus Kjær; Torben Poulsen.

1. Oprettelse og formål

Institut for teoretisk Statistik blev oprettet i 1966. Dets formål er at drive forskning og undervisning i teoretisk statistik, med særligt henblik på anvendelse ved løsning af økonomisk/samfundsfaglige problemer.

Inden for instituttets rammer oprettedes i 1979 Forskningsgruppen for anvendt Statistik, bestående af lektor, cand.merc. Lars Grønholdt; lektor, cand.scient. Hans Kurt Kvist; lektor, cand.merc. Ole Nilsson; lektor, cand.merc. Jørgen Kai Olsen; lektor, cand.merc. Jens Overø.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Lars Grønholdt har i beretningsperioden fortsat arbejdet med et projekt, der omfatter formulering af modeller for reklamens virkning og modeller for mediabeslutninger.

På grundlag af dette forskningsarbejde har Lars Grønholdt fået tildelt DS-prisen 1980 ved en reception på Hotel d'Angleterre den 28. november 1980. DS-prisen uddeles hvert år af Distriktsbladenes Sammenslutning til "en ung person, som i det forgangne år har gjort noget særligt bemærkelsesværdigt inden for markeds kommunikation og/eller afsætningsøkonomi".

Lars Grønholdt har den 21. januar 1981 for Afsætningsøkonomisk Klub/Foreningen af danske Civiløkonomer holdt et seminar over emnet "Hvordan virker reklamen? En dynamisk responsmodel".

Den 13. februar 1981 holdt Lars Grønholdt en gæsteforelæsning ved Handelshøjskolen i Århus, hvor Institut for statistik og Datalogi og Institut for Markedsøkonomi var arrangører af "Seminar om statistikkens anvendelse på marketingområdet".

Lars Grønholdt deltog i dagene 26.-28. marts 1981 i "The Third ORSA/TIMS Conference on Market Measurement and Analysis", der blev afholdt ved New York University, New York City, af Operations Research Society of America og The Institute of Management Sciences. Her fremlagde han et paper, betitlet "A Dynamic Advertising Response Model".

Endvidere beskæftiger Lars Grønholdt sig med anvendelse af edb til løsning af statistiske problemer inden for såvel det undervisningsmæssige som det forskningsmæssige område.

Ernst Lykke Jensen har skrevet "Surface integration as a statistical tool", og "Simpler than you thought: Karl Pearson's X^2 ".

Steffen Jørgensen deltog den 29.-30. oktober 1980 i en workshop "The Dynamics of the Firm" ved European Institute for Advanced Studies in Management, Bruxelles og præsenterede et paper med titlen "A Survey of Some Differential Games in Advertising", Steffen Jørgensen holdt en forelæsning over emnet "Recent Developments in Economic Applications of Differential Games" den 13. maj 1981 ved Technische Universität Wien, Østrig. Steffen Jørgensen deltog i dagene 22.-24. juni 1981 i "Third Dynamics and Control Conference", Society for Economic Dynamics and Control, afholdt på Danmarks tekniske Højskole. I beretningsperioden er skrevet "Barfod-Dorfman-Steiners formel", der publiceres i Nationaløkonomisk Tidsskrift. Der er arbejdet på færdiggørelsen af en artikel "Labor-Managed vs. Profit-Maximizing Firms: A Differential Games Solution to a Problem of Determining Optimal Labor Forces" til præsentation på en workshop "Optimal Control Theory and Economic Analysis" i Wien, oktober 1981.

Hans Kurt Kvist deltog i februar i et nordisk seminar om bortfaldsproblemer i statistikproduktionen i Gausdal i Norge og forelagde en artikel: Analyse af bortfaldet i 13 danske omnibusundersøgelser. Arbejdet, der publiceres af Nordisk Statistisk Sekretariat, er blevet til i samarbejde med SFI og tænkes fortsat med en undersøgelse af forskellige estimationsmetoder, der tager hensyn til bortfaldet. Et oversigtsarbejde om estimation og opvejningsprincipper, der ligeledes er blevet til i samarbejde med SFI, er ved at blive trykt.

Sammen med Finn Kamper Jørgensen, Dansk Institut for Klinisk Epidemiologi, foregår en undersøgelse af multivariate metoders anvendelse på stikprøveundersøgelser om befolkningens anvendelse af sundhedsvæsenet. Et arbejde om problemer i forbindelse med hospitalsindlæggelse nærmer sig færdiggørelse.

Ole Nilsson har fortsat arbejdet med sit licentiatprojekt om stokastiske afsætningsmodeller. Specielt koncentrerer interessen om en dynamisk model for konsumentenhedens mærkevalg, og i beretningsperioden er færdiggjort et kapitel om det matematiske grundlag for modellen, ligesom arbejdet med den statistiske inferens i modellen er blevet videreført. Parallelt hermed foretages løbende litteraturstudier med henblik på illustration af modellens afsætningsøkonomiske anvendelser.

Jørgen Kai Olsen har i beretningsperioden arbejdet med en artikel med titlen "En stokastisk model for en virksomheds afsætning af et kortvarigt forbrugsgode, der udbydes på et segmenteret marked". Ved beretningsårets slutning var artiklen til renskrivning, og den forventes at foreligge i løbet af efteråret 1981.

Jørgen Kai Olsen har endvidere for en stikprøve af læsere af et dansk dagblad foretaget en analyse af respondenternes læsning af og vurdering af nytten af nogle annoncer for forskellige varegrupper.

Jens Overø har fortsat arbejdet med tidsrækkeanalyse og samarbejdet med havbiolog Gunni Nielsen, Havforureningslaboratoriet. Det sidste har resulteret i et artikeloplæg "Diurnal Periodicity in Photosynthetic Efficiency of Marine Phytoplankton Population" til fremlæggelse på "The 7th Symposium of the Baltic Marine Biologists" 31. august - 4. september 1981 i Rostock. Jens Overø har endvidere udarbejdet en rapport til Havforureningslaboratoriet om vandets indhold af ilt i Arkonadybet og i Meeklenburg Bugt (Østersøen) i perioden 1902-07 sammenlignet med perioden 1975-79.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

Instituttets medarbejdere varetager den faglige tilrettelæggelse og administrationen af undervisningen i teoretisk statistik ved Handelshøjskolens erhvervsøkonomiske studier, HD-, HA- og cand.merc.-studierne.

Lars Grønholdt har fungeret som censor i statistik ved Handelshøjskolen i Århus.

Ernst Lykke Jensen er ifølge beslutning truffet af det økonomiske fakultetsråd den 15. juni 1981 medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende professorat i nationaløkonomi.

Endvidere har Ernst Lykke Jensen fungeret som censor i matematisk statistik på Landbohøjskolen og Københavns Universitet.

Steffen Jørgensen har udgivet "Bilag til teoretisk statistik HD 1.", Samfundslitteratur, København 1980. I beretningsperioden er der arbejdet på en revision af lærebogen "Noter til teoretisk statistik HD 1. del" og en ny udgave udkommer august 1981.

Steffen Jørgensen er censor i statistik ved de erhvervsøkonomiske studier ved Handelshøjskolen i Århus samt censor ved det statsvidenskabelige studium ved Københavns Universitet.

Ole Nilsson har fungeret som censor i statistik ved Handelshøjskolen i Århus.

Jørgen Kai Olsen har fungeret som censor ved det statsvidenskabelige studium ved Københavns Universitet samt ved HA-studiet ved Handelshøjskolen i Århus.

Jens Overø har fungeret som censor i statistik ved Handelshøjskolen i Århus.

L. Institut for trafik-, turist- og regionaløkonomi (TTR)

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Tage Skjøtt-Larsen.

Professor: Ejler Alkjær.

Lektorer med forskningspligt: Dr.rer.pol. Peter Aderhold; lic.merc. Tage Skjøtt-Larsen.

Seniorstipendiat: cand.scient. Peter Maskell.

Undervisningsassistenter:

HA

Lic.techn. Thomas Bastholm Bille; cand.mag. Ditte Christensen; adm.dir. Erik Dueholm; dir. Jørn Eriksen; fuldm. Torkil Eriksen; civilingeniør Steen Hansen; lic.merc. Erik Holm-Petersen; fuldm. Asger Høeg; afd.chef, cand.merc. Frantz Buch Knudsen; cand.merc. Kurt Olsen.

Cand.merc

Dir. Jørn Eriksen; lic.merc. Erik Holm-Petersen; cand.polit. Uffe C. Jacobsen.

Sekretærer: Doris Henrichsen; Wilma Rosendahl Nielsen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af TAP-medarbejdere: Doris Henrichsen; Wilma Rosendahl Nielsen. Studerende: Til 30/11-80: Lars Bjørnvik; Jens Barnholdt Larsen; Jan Rasmussen. Fra 1/12-80: Annegrethe Hansen; Birgitte Knudsen.

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i 1965. Navneændring i foråret 1981 fra Institut for Trafik-, Turist- og Beliggenhedsforskning til Institut for Trafik-, Turist- og Regionaløkonomi (TTR).

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Peder Aderhold har i beretningsåret afsluttet sit forskningsprojekt vedr. rejseerfaringers indflydelse på turisternes adfærd og indstilling med hensyn til deres rejsemønstre. Analysen bygger på en repræsentativ undersøgelse omfattende mere end 6000 personer.

Forskningsprojektet er gennemført i samarbejde med diplom-politolog Armin Vielhaber, Studienkreis für Tourismus, Starnberg. Resultaterne er offentliggjort i publikationsserien "Materialien" af det tyske "Ministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit" under titlen "Tourismus in Entwicklungsländer" (Bonn 1981, 189 sider). Ligeledes i samarbejde med diplom-politolog Armin Vielhaber har Peter Aderhold skrevet et bidrag til håndbogen "Tourismus-Management" under titlen "Reiseerfahrung und touristische Bedürfnisse". Håndbogen udkommer i foråret 1982. Herudover har Peter Aderhold i beretningsåret påbegyndt et forskningsprojekt om ændringer i danskernes rejsevaner i tidsperioden mellem 1970 og 1980 og årsagerne hertil, samt et projekt om turismens økonomiske betydning for Danmark.

Ejler Alkjær har færdiggjort forskellige forskningsarbejder inden for turist-, trafik- og regionaløkonomi, medens andre løber videre i det kommende beretningsår. To udgivelser i instituttets publikationsserie (nr. 11 og 12) omhandler hotel erhverv, nemlig "Hotelerhverv i turist- og driftsøkonomisk belysning" (174 sider) og "Hotelerhverv og kongres-turisme" (92 sider). Førstnævnte rapporterer udvalgte forskningsresultater og casedata, nemlig global analyse af hotel-images, prognoser vedrørende Danmarks, specielt Københavns hotelkapacitetsbehov, planlægning af Ghanas hotel erhverv, udformning af prispolitik for et nyt hotel i Nepal samt en for International Hotel Association udarbejdet udredning vedrørende moderne kongresbygningers betydning for hotel- og restauranterhvervene. Den anden rapport bringer nye, komplette data for overnatningskapacitet og faciliteter for kongresser, konference og kursus i Danmark. Publikation nr. 13 i samme serie "Tværfaglige gruppe-cases inden for trafik-, turist- og regionaløkonomi" (148 sider) rummer 5 sådanne cases, der alle omhandler samtlige tre discipliner. De stammer direkte fra det praktiske liv, og det drejer sig i samtlige tilfælde om projekter, som er udført af grupper, som forfatteren har været leder af eller deltager i. I publikation nr. 18 "Københavns image verden over" (189 sider) er rapporteret ialt 20 delanalyser. De omhandler dels Københavns image generelt, dels specielle aspekter heraf. Endvidere er til sammenligning analyseret Oslos, Stockholms og Hamburgs images. Publikationen indledes med et udfør-

ligt resumé af hovedresultaterne og de konklusioner, de fører frem til. Forskningen inden for messe- og udstillingsområdet er fortsat med enquêter blandt udstillerne på de store boat-shows i 1980/81 i København, Fredericia, Hamburg og Düsseldorf. De er offentliggjort i publikation nr. 19 "Bådudstillinger i regional- og markedsøkonomisk belysning" (45 sider). Messe- og udstillingsforskningen vil blive fortsat, delvis i samarbejde på international basis. En konference om denne forsknings problematik og metodik er under forberedelse i forbindelse med Union of International Fairs i Paris. Iøvrigt fortsætter arbejdet med internationale turistprisniveausammenligninger, rejsevanerne inden for 'business travel' samt casino-turismen og 'incentive travel's betydning for verdensluftfarten.

Peter Maskell har arbejdet med færdiggørelse af licentiatprojektet: "Ændringer i regioners indbyrdes udviklingsniveau – en teoretisk og empirisk analyse af årsagerne til ændring af et regionalt udviklingshierarki med særligt henblik på danske forhold 1970-80", med henblik på projektets endelige afslutning i næste beretningsperiode. Som led i projektet er der bl.a. i foråret 1981 gennemført en særlig undersøgelse af de offentlige erhvervsfremmende foranstaltningers betydning for det industrielle lokaliseringmønster. Resultaterne fra empiriske undersøgelser i en række jyske primærkommuner forventes udgivet særskilt i løbet af efteråret 1981. Derudover har Peter Maskell udarbejdet eller deltaget i udarbejdelsen af følgende publikationer:

1. Peter Maskell: "Den regionale udvikling som rammebetingelse for lokal handlen – nogle teoretiske betragtninger" i Nordisk Forum nr. 29, 1981 (14 sider).
2. Peter Maskell og Poul Rind Christensen: "Regionen mellem afhængighed og selvstændighed", Publikation nr. 24, TTR, 1981 (19 sider).
3. Peter Maskell: "Egnsudviklingsstøttens betydning 1972-80", Publikation nr. 25 TTR 1981 (73 sider).

Til brug for undervisningen har Peter Maskell redigeret en regionaløkonomisk artikelsamling og bidraget til samme med artiklen: "Regionaløkonomiske teorier – en kort systematisk oversigt" København 1980 (17 sider).

Tage Skjøtt-Larsen har arbejdet videre med forskningsprojektet "Varedistribution i København", som finansieres af Samfundsvidenskabeligt Forskningsråd og Trafikministeriet. Formålet med projektet er at definere hovedproblemerne i forbindelse med varedistribution i de centrale bydele og på baggrund heraf opstille løsningsmuligheder og fremsætte forslag til en mere systematisk forskningsindsats inden for området. I beretningsåret er der indsamlet oplysninger fra en række større dagligvareleverandører om distributionsform, hovedproblemer i forbindelse med varedistribution til butikker i centralkommunerne samt leverandørernes vurdering af alternative forbedringsmuligheder. Der er endvidere foretaget kapacitetsmålinger af transportapparatet i udvalgte virksomheder og observationer af varemodtagelsesforhold på udvalgte distributionsruter. Resultaterne er indeholdt i Instituttet publikationsserie nr. 20 "Leverandørundersøgelsen". En hovedrapport forventes at udkomme efteråret 1981.

Tage Skjøtt-Larsen har i Dansk Markedsføringsforbunds Håndbog 1981 skrevet artiklen "Varekodning – et værktøj i markedsføringsarbejdet". Endvidere har han skrevet en artikel om "Information Systems for Physical Distribution Management" i Handbook for Physical Distribution Management (red. John Gattorna). Udkommer 1982.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

Peter Aderhold har i beretningsåret været medlem af metodegruppen og planlægningsgruppen for en analyse af den tyske befolknings rejsevaner. Analysen, som bygger på mere end 6000 personlige interviews, er blevet gennemført i januar/februar 1981. Resultaterne af denne analyse er relevant for turismen til Danmark og står i et vist omfang til rådighed for erhvervslivet i Danmark og undervisningen på HHK.

Ejler Alkjær har som hidtil været fagkoordinator for instituttets udbud på samtlige undervisningstrin. Han har afsluttet bedømmelsen af tre ansøgere til et professorat i international markedsøkonomi ved den finske Handelshøjskole i Helsingfors. Han er igang med at vejlede og vil bedømme doktordisputater ved universiteterne i München og Aix-en-Provence. Han er genbeskikket som censor ved Institutet for veje, trafik og byplan ved Danmarks tekniske Højskole, og han har givet tilsagn til universiteterne i Tacoma, USA og Accra, Ghana, om fortsat at være hhv. "consulting professor" og "external examining professor". Han repræsenterer Handelshøjskolen i styrelserne for Det Danske Selskab og Danmarks tekniske Museum samt instituttet i Dansk Byplanlaboratorium, Danmarks Turistråd, Københavns Turistforening og Pacific Area Travel Associations skandinaviske chapter. I sidstnævnte organisation, hvis første formand han var, er han nu næstformand samt formand for dens uddannelseskomité. I denne egenskab har han forberedt et to-dages PATA-seminar for skandinaviske rejsebureau-, turoperatør- og luftfartsfolk, som vil blive afholdt i det kommende beretningsår. De herværende cand.merc.-studerende i turistøkonomi vil også få adgang til dette seminar, som integreres i deres studieprogram. Som repræsentant for det skandinaviske PATA-chapter har Ejler Alkjær været gæstetaler på møder og seminarer i de tilsvarende chapters i London, Frankfurt og Utrecht, ligesom han har været ordfører for den skandinaviske delegation til den årlige europæiske chapterkonference i Paris. Ejler Alkjær assisterer fortsat DANIDA, FN og WTO (World Tourist Organization) med hensyn til rekruttering af turist- og trafikeksperter til udstationering i u-landene.

Peter Maskell har deltaget i tilrettelæggelsen og afviklingen af det "2. nordiske symposium for kritisk samfundsgeografi", der med støtte fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Nordisk Kulturfond afholdtes i Roskilde 25.-28. september 1980. Under symposiet forestod han en workshop for regionaløkonomisk orienterede forskere fra de nordiske lande omkring samspillet mellem den teknologiske og den regionale udvikling. Et antal af indlæggene herfra vil i efteråret 1981 udkomme i bogform, redigeret af Peter Friis og Peter Maskell.

De foregående 2 års arbejde i en nordisk tværfaglig arbejdsgruppe omkring "lokalsamfundsforskning i regionalpolitisk perspektiv" afsluttedes med et seminar på Åland i efteråret 1980. En række artikler fra arbejdsgruppens virksomhed er i foråret 1981 under titlen "Lokalsamfundsperspektiver" udgivet som et temanummer af tidsskriftet Nordisk Forum (nr. 29/1981) af en redaktionskomité med Peter Maskell som københavnsk repræsentant.

Den 23.-25. marts 1981 deltog Peter Maskell i European Periphery Group's ordinære møde i Luleå, og på opfordring bidrog han sammen med lektor, cand.merc. Poul Rind Christensen, AUC, med et mundtligt og skriftligt oplæg til et forskerseminar om "nye regionale

strukturer" på Opplands Distriktshøjskole i Lillehammer, den 13.-14. maj 1981.

Fra 1/1 1981 er Peter Maskell indtrådt som Handelshøjskolens repræsentant i Rådet for Lærestalernes Fælles Byplankursus, og fra 1/3 1981 i dettes forretningsudvalg.

Tage Skjøtt-Larsen har i efteråret 1980 deltaget i en konference om "Teknologiplanlægning og vurdering af ny teknologi", arrangeret af Teknologistyrelsen, med et indlæg om "Indførelse af varekodning og de mulige konsekvenser heraf".

I foråret 1981 har han deltaget i et ekspertpanel i 2 konferencer om "Firmabiler eller vognmænd", arrangeret af Transportøkonomisk Forening.

Endvidere har han deltaget i "The 1981 International Logistics Congress" i San Francisco.

Tage Skjøtt-Larsen er fortsat Handelshøjskolens repræsentant i Transportøkonomisk Forenings præsidium og medredaktør af tidsskriftet *Scandinavian Journal of Materials Administration* (SJMA).

Tage Skjøtt-Larsen har i efteråret 1980 holdt en gæsteforelæsning om transportøkonomi på Handelshøjskoleafdelingen i Sønderborg.

M. Institut for udenrigshandel

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Afdelingsleder, cand.polit. Lauge Stetting.

Professor: Dr.merc. Frode Slipsager (p.t. rektor).

Afdelingsleder: Cand.polit. Lauge Stetting.

Lektorer med forskningspligt: Mag.scient.soc. Heine Andersen (p.t. udlånt til HA-centret); cand.polit. Hans Kornø Rasmussen (fra 1/9 1980); cand.polit. Henrik Schaumburg-Müller; cand.merc. Poul Schultz; cand.polit. Harald Vestergaard, HD; og cand. merc. Ole Wiberg MS.

Lektorvikar: Cand.polit. John Carlsen (fra 1/9 1980).

Adjunkt med forskningspligt: Cand.polit. Hans Kornø Rasmussen (til 31/8 1980).

Adjunktvikarer: Cand.polit. Kirsten Bregm (fra 1/2 1981) (p.t. udlånt til CTS/ILF); cand. polit. John Carlsen (til 31/8 1980) og cand.merc. Klaus Møller Hansen (fra 1/11 - 31/12 1980).

Kandidatstipendiater: Cand.polit. Kirsten Bregm (til 31/1 1981) (p.t. udlånt til CTS/ILF); cand.merc. Klaus Møller Hansen (fra 1/1 1981); dr.rer.pol. Helga Hoffmann (til 30/4 1981) og kand.samf.øk. Jørgen Schmidt (p.t. udlånt til CTS/ILF).

Eksterne lektorer: Professor Søren Kjeldsen-Kragh; marketingdirektør, cand.merc. Hugo Rønsdal og konsulent, cand.polit. Jens Thomsen.

Gæsteprofessor: Professor Arthur Stonehill (fra 1/1 til 30/6 1981).

Gæsteforskere: Lektor, mag.scient. Per Kongstad (fra 1/2 til 31/7 1981) og Anna B. Kisiel Lowcyc (fra 1/10 til 31/10 1980).

Projektmedarbejdere: Cand.merc. Klaus Møller Hansen (fra 1/9 til 31/10 1980); cand. polit. Gudrun Sveistrup Jacobsen (fra 15/4 til 15/7 1981) og cand.phil. Kim Møller (fra 1/12 1980).

Undervisningsassistenter: Direktør, cand.merc. Troels Elgaard Christensen (fra 1/8 1980); afdelingschef, cand.polit. Tim Dalskov, HD; økonomichef, cand.merc. Leif Kamstrup; marketing-planlægger, fuldmægtig, cand.oecon. Lars Kolte (fra 1/8 1980); fuldmægtig, cand.merc. Geert Honnens de Lichtenberg og direktionsassistent, cand.merc. Katrine Steen.

Institutsekretær: Jytte Beckert.

Sekretærer: Grete Colerick; Kate Bøje Larsen og Solveig Drowe Petersen.

Institutrådet bestod den 1/12 1980 af ovennævnte fastansatte medarbejdere samt af følgende valgt af de studerende: Claus Clausen; Søren Fogh; Susan Jørgensen og Robert Mosing.

1. Oprettelse

Institut for Udenrigshandel blev grundlagt i 1932 med det formål at fremme studiet af udenrigshandelens problemer.

2. Afsluttede forskningsarbejder

a. *Byggeeksport*

Under titlen Samarbejde om Byggeeksport har Poul Schultz og Ole Wiberg færdiggjort deres forskningsprojekt for Nordisk Ministerråds Embedsmandskomité for Byggesektoren. Undersøgelsen omfatter dels en kortlægning af de enkelte nordiske landes byggeeksport, herunder samarbejdsmonsteret i relation til større byggeprojekter i tredielande, dels en vurdering af samarbejdsbehovet i forbindelse med byggeriets forventede ekspansion på disse eksportmarkeder. I den sammenhæng påpeges en række samarbejdsmuligheder af såvel temporær som permanent karakter, herunder nordiske byggevirksomheders deltagelse i projekter og Joint Ventures med virksomheder uden for byggesektoren.

Rapporten, som er på i alt 231 sider, udgives primo 1983 af Nordisk Ministerråd.

b. *Samfundsøkonomiske projektanalyser*

Resultater af dette forskningsarbejde indgår i Henrik Schaumburg-Müllers paper: "Aid and socio-economic projekt appraisal: Problems in an old paradigma", udarbejdet til EADI General Conference, Budapest 1981.

3. Igangværende og planlagte forskningsarbejder

a. *Lomé-konventionens betydning for industriudviklingen i Afrika*

John Carlsen fortsatte sit arbejde med et forskningsprojekt vedrørende EF's industrielle samarbejde med AVS-landene. I beretningsperioden offentliggjordes følgende artikler: "Industrial Co-operation in the Lomé-Convention - The Case of Nigeria" i *CIRES, Cahiers Ivoiriens de Recherche Economique et Sociale. No 26, September 1980*, "Industrialiseringsstrategi i Nigeria" i Ellen Buch Hansen (red.), "*Hvordan Vælger U-landene*", M.S., København, 1981, samt "80'erne - Afrikas Industrialiseringsarti?" i *Udvikling* 1981.

b. U-landenes regulering af multinationale selskabers aktiviteter

John Carlsen har i beretningsperioden deltaget i en tværfaglig forskergruppe med forskere fra AUC, RUC, Århus og Københavns Universiteter samt Center for Udviklingsforskning med henblik på udformningen af et forskningsprojekt med arbejdstitlen: "The Regulation of the Transnational Corporations and Third World Development". I forbindelse med et nordisk seminar om "Regionale og Internationale Udviklingsproblemer" i Oslo, januar 1981 præsenterede John Carlsen et paper med titlen: "Virkninger af udenlandske investeringer i u-lande", som nu er publiceret i *Norsk Samfundsgeografisk Forenings Skrifter*, nr. 8, 1981.

c. Industrialisering i Indien

Henrik Schaumburg-Müller fortsætter sine studier af industrialiseringsprocessen i Indien med særlig henblik på de tidlige industrialiseringsbestrebelse i Mysore State. I fokus for studiet står statens muligheder for at føre en aktiv industrialiseringspolitik.

d. Danmarks internationale konkurrenceevne

Klaus Møller Hansen og Kim Møller har arbejdet med en større undersøgelse af Danmarks internationale konkurrenceevne. Projektet, der blev startet 1. december 1980, omfatter dels en analyse af udviklingen i Danmarks markedsandele i 16 OECD-lande gennem 70'erne, dels en analyse af non-price faktorerers betydning for branchers og virksomheders konkurrenceevne. I første halvdel af 1981 er der arbejdet med beregningerne af de danske markedsandele samt foretaget en kortlægning af industriens indsats af forsknings- og udviklingsarbejde. Beregningerne af markedsandele m.m. er sket i samarbejde med Gudrun Sveistrup Jacobsen. Et arbejdspapir er udarbejdet med titlen: *En introduktion til projektet Danmarks internationale konkurrenceevne*, Institut for Udenrigshandel, Handelshøjskolen i København, 1981.

I forbindelse med projektet har Klaus Møller Hansen og Kim Møller deltaget i flere seminarer m.v., således i en Workshop på Institut for Produktion, AUC, om "Technical Innovation and National Economic Performance".

Projektets undersøgelse af forsknings- og udviklingsarbejds betydning for konkurrenceevnen har haft nytte af en nyoprettet kontaktgruppe med repræsentanter fra Teknologistyrelsen, Danmarks Statistik, Opfinderkontoret, Danmarks Nationalbank, Direktoratet for Patent- og Varemærkevæsenet samt Forskningssekretariatet.

e. Danmarks internationale handel med tjenesteydelser og viden

Henrik Schaumburg-Müller har i tilknytning til projektet om Danmarks internationale konkurrenceevne påbegyndt forberedelserne af et sådant studie. Det videre forløb af undersøgelsen afhænger af karakteren af det materiale, som kan fremskaffes om Danmarks og andre OECD-landes handel med tjenesteydelser og viden.

f. Danmarks import af forarbejdede varer fra udviklingslandene

Hans Kornø-Rasmussen arbejder på et projekt med titlen: "Handelen med forarbejdede varer mellem Danmark og lavtlønslandene". Projektet vil dels kortlægge størrelsen og strukturen af denne handel, og dels se på, hvilke forhold i den danske industri, der er bestemmende for importens størrelse.

g. Danske virksomheders etableringer i udlandet

Med henblik på at gennemføre en række Case Studies af danske virksomheders deltagelse i Joint Ventures i udlandet har instituttet truffet aftale med fire danske selskaber, der alle

er i færd med at planlægge eller gennemføre Joint Ventures i Mexico. For planlægningen af disse Cases står Poul Schultz, Lauge Stetting, Harald Vestergaard og Ole Wiberg.

4. Løbende publikationsvirksomhed

a. Meddelelser fra Institut for Udenrigshandel

Instituttet har i beretningsperioden udsendt numrene 65-66-67 af Meddelelser fra Institut for Udenrigshandel, der skal tjene som et bindeled mellem instituttet og udenrigshandelsinteresserede erhvervskredse, herunder Handelshøjskolens egne dimittender i udenrigshandel. Bladet indeholder meddelelser om instituttets kursusstudierejser til fremmede markeder, virksomhedsbesøg etc.; desuden indeholder bladet korte omtaler af nye forskningsresultater og interessante nydannelser inden for udenrigshandelen. Meddelelserne redigeres af Hans Kornø Rasmussen og Ole Wiberg.

b. Studierejserapporter

Rapport fra en studierejse til Kina, Institut for Udenrigshandel, Handelshøjskolen i København, 1981, 65 sider, er udarbejdet på baggrund af studierejsten til Kina i slutningen af 1979 for cand.merc.-studerende og lærere fra instituttet. Rapporten indeholder de studerendes besøgsreferater og særligt udarbejdede arbejdsrapporter om Kinas teknologiudvikling og teknologiimport, udenrigshandelens organisation samt landbrugsudviklingen.

5. Kontakter med andre institutter og videnskabelige organisationer

Instituttet har i beretningsperioden samarbejdet med en lang række danske og udenlandske institutioner og organisationer.

6. Gæsteforelæsninger m.m.

Finansdirektør H. Bertelsen, Philips Handel og Industri A/S, om "Philips i Danmark – datterselskab/moderselskabsrelationer i en global koncern".

Direktør, cand.polit. Kåre Dullum, MBA, Novo Industri A/S, om "Introduktion af en stor dansk virksomhed på det internationale kapitalmarked: behov, problemer og resultater".

Marketingdirektør Håkon Haldorsen, Rockwool International A/S og eksportchef Hans Aarup, Rockwool A/S, om "International markedsføring af transportdyre vækstprodukter – herunder erfaringer fra det hollandske marked".

Afdelingschef, cand.merc. Svend Henriksen og chefkonsulent, ingeniør Kjeld Bock, HD, Industrirådet, om "Erfaringer og resultater fra Industrirådets Eksportgruppekampagne 1980-81".

Regional eksportchef Pierre Husson, HD, Modulex A/S, om "Eksport af planlægningsssystemer med hovedvægt på valg og styring af afsætningskanaler".

Informationschef, civilingeniør Jan Pilegaard Hansen, A/S Niro Atomizer, om "Niros udvikling, leveringsprogram samt globale aktiviteter, og økonomichef, cand.merc. Leif Thune Rasmussen, A/S Niro Atomizer, om "Økonomi-rapportering i en international koncern".

Professor Fernando Poyatos, University of New Brunswick, Canada, om "The Mechanism of Face-to-Face Interaction: Verbal and Nonverbal Communication".

Kontorchef, cand.merc. Finn Rossau, Privatbanken, om "Kurs sikring om valutastyring".

Organisationschef Jørgen Vojdeman, HD, Sophus Berendsen A/S, om "Strategisk udvikling og økonomisk styring i en vidt forgrenet international concern".

Professor Hans D. Werner, INSEAD, om "The Challenge of Business Schools: Management Education and Management Careers in Europe and the United States".

7. Anden virksomhed

a. Virksomhedsbesøg

Den 12. september gennemførtes for HD 5. semester i udenrigshandel et virksomhedsbesøg hos Faxø International A/S, hvor marketingchef, cand.merc. Hans Günther Petersen orienterede om Faxø internationale markedseksponering.

b. Studierejser

I dagene 26. januar til 3. februar 1981 gennemførte instituttet en studierejse til Holland for afgangsholdet under HD-studiet i udenrigshandel. Studierejsen omfattede en række besøg hos danske datterselskaber og formidlere i Holland, ligesom flere af de mest betydningsfulde hollandske multinationale selskaber indgik i programmet. Geografisk udgjorde byerne Haag/Rotterdam, Eindhoven, Gronningen og Amsterdam hovedelementerne i studierejsen. For tilrettelæggelsen af programmet stod Poul Schultz i samarbejde med handelsråd Poul Erik Larsen, Ambassaden i Haag. Fra instituttet deltog endvidere Arthur Stonehill, Harald Vestergaard samt Ole Wiberg. En rapport om studierejsen er under forberedelse og vil foreligge primo 1982.

Fra 14. til 22. marts gennemførte instituttet i samarbejde med Handelshøjskolens Institut for Europæisk Markedsret en studierejse til Bruxelles og Paris for 54 cand.merc.-studerende med specialer inden for international handel og jura. Programmet omfattede to dages ophold i Bruxelles med møder i EF-Ministerrådet og -Kommissionen samt i De europæiske landbrugsorganisationers fællesorgan COPA, Dansk Landbrugs Kontor samt Den danske EF-repræsentation, hvor ambassadør Gunnar Riberholdt som optakt til studierejsen orienterede om aktuelle EF-problemer. I Paris gennemførtes møder i følgende internationale organisationer: OECD, Verdensbanken og IMF samt Det internationale handelskammer ICC. Endvidere indgik i studieprogrammet virksomhedsbesøg hos Manufacturers, Hannover Banque Nordique, Sté Francaise Niro Atomizer, Carrefour/Montesson, Scanimport og Centre National d'Information Bang & Olufsen, ligesom studiebesøgene blev afrundet med en orientering om den danske ambassades erhvervsrettede aktiviteter med ambassadør Ole Bierring, økonomisk rådgiver Erik Bom og handelsråd Erik Drejer som deltagere. Fra instituttet forestod Hans Kornø Rasmussen, Henrik Schaumburg-Müller og Ole Wiberg studierejsens forberedelse og gennemførelse.

c. Dimittendekontakt

Instituttet har i beretningsåret gennem sin bestyrelsesrepræsentant Ole Wiberg vedligeholdt sit samarbejde med Udenrigshandelsklubben, som er stiftet af en kreds af dimittender i udenrigshandel.

d. Bedømmelsesudvalg

Lauge Stetting har deltaget i to udvalg vedrørende lektorbedømmelser. Desuden har han deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende et eksternt lektorat i området Teknologi og samfund ved Centret for Tværfaglige Studier.

Lauge Stetting og Ole Wiberg har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende to adjunkt/lektorstillinger i international økonomi ved Institut for Udenrigshandel.

Lauge Stetting har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende en seniorforsker-stilling ved Centret for Udviklingsforskning.

Hans Kornø Rasmussen har været formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende en adjunkt/lektor-stilling i arbejdstyrede virksomheder ved Centret for Tværfaglige Studier.

N. EDB-centeret

(Centeret for datamatik)

Leder: Lektor, cand.stat., civilingeniør Peter Kierkegaard-Hansen.

Lektorer: Civilingeniør Gert Bechlund og civilingeniør Tage Henriksen, HD.

Programmør: Torben Boyd.

Operatører: Ulla Larsen; Mona Madsen; William Storm.

Tasteoperatør: Ulla Berring (fratrådt 31.7.1981).

Sekretær: Margrete Beck.

1. Oprettelse og formål

EDB-centeret blev oprettet i 1970, hvor Handelshøjskolens første datamat, en IBM 1130, blev anskaffet. Centeret skulle yde service til Handelshøjskolens studerende og institutter samt afholde kursus i anvendelse af anlægget.

Den 8. april 1976 besluttede konsistorium under det erhvervsøkonomiske fakultetsråd at oprette et tværfagligt center for datamatik opdelt i to afdelinger, edb-afdelingen og informationsforskningsafdelingen.

edb-afdelingens funktion skulle bl.a. være drift af EDB-centeret, afvikling af programmer og vejledning om hensigtsmæssige standardprogrammer og analysestrategier. Endvidere skulle afdelingen udbyde programmeringskurser for HA-studerende, videregående kurser for cand.merc.-studerende og kurser i anvendelse af programpakker samt i begrænset udstrækning yde programmeringsservice over for brugerne. Desuden blev det pålagt edb-afdelingen en sådan forskning, at opgaverne kan løses.

2. Datamatkonfiguration

edb-anlægget består af følgende udstyr fordelt på højskolens forskellige lokaliteter:

Julius Thomsens Plads:

1 Prime 550 med følgende specifikationer og ydre enheder:

1 centralenhed med 768Kb hovedlager

1 båndstation 1600 BPI

2 disktestationer

3 diskstationer à 300 Mb, udskiftelige diskpakker

1 linesskriver 430 linier/min., tegnsæt: 96 tegn

1 linesskriver 300 linier/min., tegnsæt: 64 tegn.

- 1 kortlæser 300 kort/min. (selvbetjeningskortlæser)
- 1 kortlæser 200 kort/min.
- 1 operatørkonsol
- 1 koncentrator (styrer max. 8 terminallinier til Nansensgade)
- 1 koncentrator (styrer max. 8 terminallinier til Howitzvej)
- 1 synkronlinie til Fabrikvej-datamaten (4800 BPS)
- 31 terminallinier (heraf 3 til Nansensgade og 4 til Howitzvej)
- 1 synkronlinie til NEUCC (4800 BPS)

Fabrikvej

- 1 Prime 450 med følgende specifikationer og enheder:
 - 1 centralenhed med 256 Kb hovedlager
 - 1 diskstation 16 Mb, fast
 - 1 diskstation 16 Mb, udskiftelig
 - 1 linieskriver 125 linier/min.
 - 1 operatør – skærmskonsol
 - 1 synkronlinie til Julius Thomsens Plads-datamaten (4800 BPS)
- 15 terminallinier.

Howitzvej

- 1 koncentrator (styrer max. 8 terminallinier til Julius Thomsens Plads).

Turesensgade

- 1 koncentrator (styrer max. 8 terminallinier til Julius Thomsens Plads).

Terminaler:

Højskolen disponerer over følgende terminaludstyr, der efter behov udlånes til brugerne.

Udlånsvirksomheden administreres af William Storm efter retningslinier fra konsistoriums edb-udvalg.

- 33 dataskærme
- 8 skrivemaskineterminaler
- 1 disketteenhed
- 3 hard-copy skrivere

Modemudstyr:

- 21 modems 300 BPS
- 4 modems 2400 BPS
- 1 modem 1200 BPS
- 8 modems 4800 BPS

En del af terminalerne er p.t. placeret i højskolens brugerrum således:

Turesensgade	lokale 4098:	1 skrivemaskineterminal
Jul. Th. Plads	lokale 211:	6 skærmterminaler
Howitzvej	lokale 202:	2 skærmterminaler og 1 skrivemaskineterminal
Fabrikvej:	lokale 549:	5 skærmterminaler og 2 skrivemaskineterminaler

Der er adgang til brugerrummene i højskolens åbningstid.

3. Programmell

Driftssystem incl. editor og fil-hjælpeprogrammer
FORTRAN oversætter

FORTRAN 77
 BASIC oversætter
 BASIC fortolker
 COBOL oversætter
 RPG oversætter
 FORMS skærmprogrammer
 MIDAS databasesystem
 DBMS databasesystem
 HASP kommunikationsprogram
 PRIMENET kommunikationsprogram
 SPSS statistikpakke

GENSTAT statistikpakke
 NAG subprogrambibliotek
 SSP subprogrambibliotek
 HSP subprogrambibliotek
 GLIM lineære modeller
 IFPS finansiel planlægning
 IPB finansiel planlægning
 MCH multiple choice retteprogram
 bibliotekets bogkatalogprogrammer
 administrationens matrikelprogrammer for
 HA, SPROG, CM og HD 1. del stabsmatrikel

4. EDB-centerets virksomhed

Centeret opretholder et driftssystem, således at studerende og institutter kan afvikle batch-kørsler via selvbetjeningshulkortlæseren eller via on-line terminaler udlånt fra centeret.

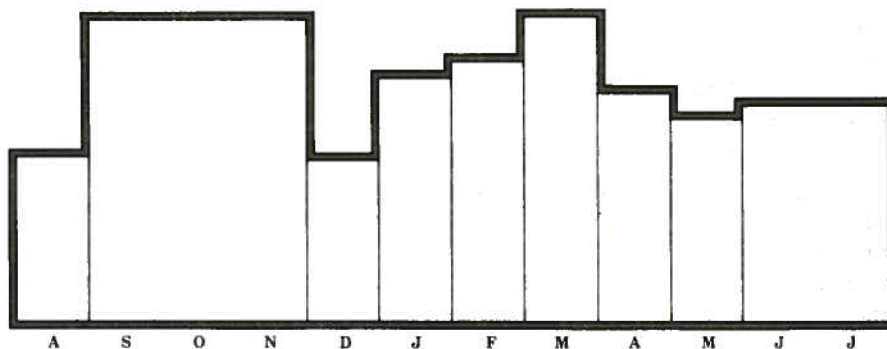
Centeret er institutterne, administrationen og biblioteket behjælpelig med planlægning af dataanalyser og tilrettelægning af opgaver, som skal løses ved hjælp af edb.

Centeret administrerer vedligeholdelse og udlån af alt udstyr.

Centeret varetager alle driftsmæssige opgaver i forbindelse med driften af edb-anlæggene.

5.

Handelshøjskolens studerende og medarbejdere har i perioden 1. august 1980 til 31. juli 1981 anvendt højskolens datamater i i alt 28.323 timer. Fordelingen på de enkelte måneder er vist i nedenstående diagram.

6. Undervisningsaktiviteter

På HA 3. og 4. semester gennemgik alle studerende (ca. 450) et 16 timers programmeringskursus, der afsluttedes med en opgave, der baseret på de studerendes forudsætninger fra økonomisk fag skulle vise deres programmeringsmæssige kunnen.

Herudover er der givet kortere kurser på CM-studiet delt i faget A6 (markedsanalyse og prognose) og dels i Almen Økonomi.

Specielt i 1980/81 blev der gennemført en forsøgsundervisning, hvor ca. 80 frivillige HA-studerende gennemgik et terminalkursus. Dette arbejde blev udført som et forsøg for at vurdere de sikkerhedsmæssige og kapacitetsmæssige problemer ved en senere generel indførelse af terminalorienteret edb-undervisning på HA-studiet.

7. Forskningsaktiviteter

Centerets videnskabelige medarbejdere arbejder med forskningsopgaver inden for emnerne systemoptimering, vedligeholdelsesomkostninger ved administrative systemer, dataanalyser samt den datamatiske udvikling i relation til Højskolens behov.

I året 1980/81 er der bl.a. sket en efterbehandling af en del af de data, der indkom i forbindelse med tilbud om ny datamat i 1979.

8. Andre aktiviteter

EDB-centeret vedligeholder standardrutiner, som kan anvendes i brugernes FORTRAN-programmer. Programbiblioteket, HSP, indeholder ca. 200 programmer.

EDB-centeret er endvidere institutterne behjælpelig med hjemskrivning og implementering af programpakker.

Driftssystemet tilpasses de skiftende behov og operativsystemet ændres således, at brugernes individuelle ønsker i videst muligt omfang tilgodeses.

I årets løb er der udviklet yderligere to væsentlige programmer. INDDAT og FLOP.

INDDAT er et terminalorienteret inddateringssystem, der tilbyder gode kontrol-, tabulerings- og duplikeringsfaciliteter. Derved træder INDDAT i stedet for tidligere tiders hul-kortinddatering og er samtidig et alternativ til datamaternes editor.

FLOP er et kopieringssystem, der i store træk minder om spool-systemet, idet FLOP opretter en kø, hvorfra operatøren overfører programmerne til floppydisk(diskette). FLOP kan ved mindre programmer træde i stedet for magnetbånd.

PDEFI programmet er blevet udvidet og forbedret på en række punkter. Især skal det bemærkes, at man nu kan definere ændringer i et kørende PDEFI-filsystem.

Til internt brug er der gjort forskellige forsøg på at anvende tekstbehandling til undervisningsmaterialer i situationer, hvor konceptet allerede findes i maskinlæsbar form.

9. Publikationer

1. Gert Bechlund: TDB. Terminalorienteret databehandling. 1981.
2. Gert Bechlund: TDB – eksempelsamling. 1981.
3. Gert Bechlund: INDDAT. 1981.
4. Gert Bechlund: Adgangsveje til edb-ressourcerne. (November 1980).
5. Gert Bechlund: Kørsel af ikke-hastende jobs om natten. (April 1981).

6. Gert Bechlund: Informationsformidlingssystemet INFO. (August 1981).
7. Eric Bentzen: SPSS. Prime Vejledning. 1980.
8. Torben Boyd: Diskette vejledning-FLOP. September 1981.
9. Tage Henriksen: Fortran programmering bd. I. 1981.
10. Tage Henriksen: Fortran programmering bd. II. 1981.
11. Tage Henriksen: Opgave- og eksempelsamling til Fortran programmering. 1980.
12. Tage Henriksen: Subprogramliste. 1981.
13. Tage Henriksen: Filbehandling ved IFPS og SPSS. 1981.
14. Tage Henriksen: Prime V-mode. Foreløbig udgave, august 1981.
15. Tage Henriksen: SPSS på Prime fra selvbetjeningshulkortlæser. (3. udgave 1981).
16. Tage Henriksen: Batch-systemet til Prime. (2. udgave april 1980).
(beskriver programmet til selvbetjeningshulkortlæseren)
17. Tage Henriksen: Overflytning af filer fra NEUCC til Handelsskolens Prime 550 anlæg.
(beskriver overflytning af filer ved hjælp af transmissionslinien) (April 1980, 7 sider)
18. Tage Henriksen: Kørsel på NEUCC og Recku. April 1981.
19. Peter Kierkegaard-Hansen: Introduktion til Prime. Primos, editor, tekstredigering.
1980.

O. Informationsforskningsafdelingen (IFA)

(Centret for datamatik)

Lektorer: Lic.merc. Niels Bjørn-Andersen; lic.techn. Leif Bloch Rasmussen; lic.techn. Thomas Skousen (vikar siden 1.8.1979).

Kandidatstipendiat: Cand.scient. Hasse Clausen.

Projektmedarbejdere: Jannet Grønfeldt; Susanne Nielsen; Michael Træsberg.

Undervisningsassistenter: H.C. Andersen; Jan Christensen; H.P. Hansen; Frank Heiberg; Johan Hertz; Søren Nepper Holm; Jørn Holm-Pedersen; Henrik Poulsen; Christian Jespersen; Steffen Birger Jørgensen; Peter Krogsgård; Erik Rasmussen; Flemming Strange; Aase Sørensen; Peter Stærmose-Henningsen.

Sekretærer: Ulla Pyndt, ED; Mette Djørup.

1. Oprettelse og formål

IFA blev oprettet ved beslutning af Konsistorium den 8. april 1976. IFA fungerer som et tværfagligt center med medarbejdere udlånt fra Handelshøjskolens økonomiske institutter eller ansat ved fonds. Disse skal drive forskning og undervisning i problemstillinger vedrørende konstruktion og anvendelse af informationssystemer, idet hovedvægten lægges på de problemorienterede, brugerrelaterede aspekter.

2. Undervisningsaktiviteter

Datamatik på HA-studiet: Undervisningen gennemføres med stor vægt på brugersiden af databehandlingen. Følgende hovedemner er blevet behandlet: datamatiske systembeskrivelsesteknikker, organisationsteori og datamatik, erhvervs- og samfundsbeskrivelse og datamatik, anvendelsesområder for datamater, konsekvenser af anvendelse af datamater

samt konstruktion af (datamatiske) systemer. Parallelt med denne undervisning gennemfører Handelshøjskolens edb-center en programmeringsundervisning. Undervisningen i datamatik, der administreres af Leif Bloch Rasmussen, har omfattet 16 hold med ca. 460 studerende. Ved Handelshøjskolens afdeling i Sønderborg har ca. 30 studerende fulgt det samme undervisningsprogram.

Datamatik på cand.merc.-studiet: Thomas Skousen er fagkoordinator for faggrupperne D1, grundlæggende databehandling, og D2, videregående databehandling og systemteori. Ca. 15 studerende følger hver af disse faggrupper, der sigter mod at uddanne systemanalytikere.

Datamatiklinien ved HD-studiet i Organisation. En af de fire linier ved HD-studiet i organisation er datamatiklinien, der fortrinsvis søges af edb-medarbejdere og datalogistuderende. Niels Bjørn-Andersen er ansvarlig for fagene, der svarer til et halvt HD-studium. Tilgangen til studiet har været 50 studerende. I beretningsperioden er disse fag blevet fuldstændigt ændret og fremstår nu i en moderniseret form.

3. Afsluttede og igangværende forskningsprojekter

DAPHNE-projektet: (Demokratiske Arbejdsformer – Planlægning, Humanisme og Edb med Niels Bjørn-Andersen, Hasse Clausen, Leif Bloch Rasmussen). Formålet med dette projekt er i samarbejde med fagforeningerne og medarbejderne som interessegruppe at udvikle metoder til styrkelse af medlemmernes mulighed for at opnå medindflydelse og medbestemmelse på udviklingen af edb-systemer. Projektet er et aktionsorienteret forskningsprojekt etableret ved et samarbejde mellem afdelingens medarbejdere og FTF. Projektet forventes at resultere i:

- fremskaffelse af viden, der anskuer problemstillingerne omkring edb-teknologiens betydning ud fra et arbejdstagersynspunkt
- udvikling af nye arbejdsformer, metoder og teknikker i tilknytning til systemarbejdet
- bidrage til en forståelse af problemer i tilknytning til styring af en virksomhed/organisation
- udarbejdelse af håndbøger, artikler og kursusmateriale til formidling mellem FTFs medlemmer
- skabe handlinger i tilknytning til nogle konkrete edb-systemer såvel i den enkelte organisation som på samfundsniveau.

LOKE-projektet: Thomas Skousen har færdiggjort det såkaldte LOKE-projekt, et moms-fondstøttet projekt i samarbejde med 5 østlollandske kommuner. LOKE (lokale overvejelser om kommunal edb) havde til formål at sætte kommunerne i stand til at træffe bedre beslutninger i forbindelse med edb- og etb-udviklingen. Projektet har dels resulteret i 2 publikationer, som har vakt stor interesse i den kommunale verden, dels resulteret i videreførelsen af en række aktiviteter på områder i disse 5 kommuner.

Det elektroniske kontor: Thomas Skousen har fortsat sine studier omkring det elektroniske kontor, dvs. analyser af tekniske muligheder samt konsekvenser af den videre automatisering af administrative arbejdspladser. I denne sammenhæng er der gennemført en større empirisk analyse i Dansk Ingeniørforenings regie, hvor han har medvirket.

Desuden er der igangsat studier, som har til formål at kortlægge den *aktuelle brug af sy-*

stemudviklingsmetoder i praksis samt de problemer, virksomhederne ser i forbindelse med systemudviklingen.

Mikroelektronik og erhvervsuddannelser (Michael Træsborg og Niels Bjørn-Andersen). Projektet finansieres af "Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelserne", CEDEFOP, Berlin, og gennemføres i samarbejde med to institutioner i henholdsvis Frankrig og Holland. Projektets formål er at vurdere mikroelektronikkens betydning for beskæftigelsen, jobindholdet, organisationsstrukturer, kvalifikationsniveau og kvalifikationspolarisering indenfor erhvervsuddannelserne med det sigte at gøre de færdiguddannede i stand til at vurdere og påvirke den teknologiske udvikling og dens konsekvenser.

Juno-projektet er et teknologivurderingsprojekt, som gennemføres af IFA i samarbejde med Administrationsdepartementet, COII, HK og DJØF. Projektet tager udgangspunkt i indførelsen af et edb-journaliseringssystem i fem institutioner i statsforvaltningen.

Formålet med projektet er at udvikle og afprøve forskellige metoder til teknologivurdering samt at skabe grundlag for en mere principiel debat om emnet. Indtil nu foreligger forprojektrapport, som snarest vil blive trykt.

Projektet finansieres af Teknologistyrelsen og fra IFA deltager Thomas Skousen, Leif Bloch Rasmussen, Hasse Clausen, Susanne Nielsen, Jannet Grønfeldt og Mette Djørup.

4. Faglig virksomhed i øvrigt

Niels Bjørn-Andersen er indtrådt som medlem af referencegruppen for projektet "En policy-orienteret teknologivurdering af nye elektroniske medier indenfor masse- og fjernkommunikation i 1980'erne" finansieret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Endvidere er han indtrådt i planlægningskomiteen for projektet "Programplanlægning for brugerorienteret systemudvikling", der udføres af en forskergruppe i Lund. Dette projekt finansieres af Styrelsen for Teknisk Utveckling, Stockholm.

Niels Bjørn-Andersen har desuden været censor ved Universitetet i Bergen, Institut for Informationsvidenskab.

5. Publikationer

Niels Bjørn-Andersen: Samfundsmæssige og individuelle aspekter ved job-distribution, DIF-data konference, januar 1981.

Niels Bjørn-Andersen: Power and Participation in Organisations, FAST Workshop on Representation and Sharing of Power in an Information Society: København, juni 1981.

Niels Bjørn-Andersen: Public Participation in Technology Assessment, BIFOA Workshop on Technology Assessment, Köln, maj 1981.

Niels Bjørn-Andersen, C. H. Gudnason & Finn Hindkjær Pedersen: Produktionsledelse og driftsteknik i et udviklingsland, Danida, september 1981.

Niels Bjørn-Andersen & Thomas Skousen: A Strategy for User Control og Systems Development – a Local Government Case, IFA, februar 1981.

Hasse Clausen, Jannet Grønfeldt, Leif Bloch Rasmussen & Thomas Skousen: Forprojekt-rapport til JUNO-projekt.

Susanne Nielsen: Dokumenterede erfaringer med arbejdsmæssige, sociale og organisatoriske virkninger af edb generelt og specielt i Forskningsbiblioteker.

- Ulla Pyndt og Leif Bloch Rasmussen: De bristede forhåbninger om en neutral teknologi, Pædagogisk Orientering, november 1981.
- Michael Træsborg og Niels Bjørn-Andersen: Rapport om mikroelektronik og erhvervsuddannelser.
- Thomas Skousen: Edb og etb i kommunen, projektrapport fra LOKE-projektet, Kommunetryk, marts 1981.
- Thomas Skousen: Rapport fra etb-gruppen om planlægning og indføring af etb i kommuner, Kommunetryk, marts 1981.
- Thomas Skousen: Kommuner har næsten ingen mulighed for at ansætte edb-folk, Danske Kommuner, nr. 14, juli 1981.
- Thomas Skousen: Forslag til alternativ edb- og etb-politik, Danske Kommuner, nr. 14, juli 1981.
- Thomas Skousen: Fremtidens kontor – en analyse gennemført af DIF-data, Dansk Ingeniørforenings edb-sektion, september 1981.
- Thomas Skousen: Kontorets automatisering – status og fremtid, Effektiv kontoradministration nr. 1, oktober 1981.
- Thomas Skousen: Logical Database Design – a tool for requirements specification, A paper accepted in The Scandinavian Research Seminar on Information Modelling, Tampere, Finland in January, 1982.

6. Ekstern kommunikation

IFA søger at opretholde en nær kontakt med repræsentanter for erhvervslivet og andre forskningsinstitutioner. Derfor indbydes der til den årlige IFA-Informationsdag, hvor forsknings- og undervisningsprogrammer præsenteres og diskuteres. Desuden udgiver IFA løbende en orientering om afdelingens aktiviteter gennem bladet IFA-Nyt, på dansk og engelsk. IFA-Nyt distribueres til medarbejdere ved Handelshøjskolen i København samt til øvrige interesserede med henblik på at styrke den tværfaglige og empiriske forandring af afdelingens forskningsaktiviteter.

Læsere, der er interesserede i et nærmere samarbejde – IFA-seminar, projekter m.v. – er velkomne til at kontakte os. Ligeledes kan notater m.v., der ikke er offentliggjort i bøger og tidsskrifter, som regel rekvireres ved henvendelse til Ulla Pyndt.

P. HA-center

Afdelingsleder: Cand.polit. Orla Brandt Jensen.

Lektor: Mag.scient.soc. Heine Andersen.

Eksterne lektorer: Cand.scient. Mogens Esrup Larsen; cand.polyt. Oli B. G. Madsen.

Adm. medarbejder: Michael Møller Nielsen.

Centrets faste lærere er udlånt fra Handelshøjskolens økonomiske institutter, mens de øvrige medarbejdere er direkte tilknyttet centret.

HA-centret blev oprettet i foråret 1977 som led i højskolens planer om iværksættelse af en forsøgsvis reform af HA-studiet. Centrets arbejdsopgaver har dels bestået i at bistå de

kollegiale organer i arbejdet med udformningen af forsøgsstudiets struktur og dels i at varetage praktiske problemer i forbindelse med forsøgsstudiets planlægning og gennemførelse.

Handelshøjskolen søgte, med fremsendelse af HA-centrets reviderede redegørelse for forsøgets formål, omfang, struktur og indholdsmæssige rammer, i foråret 1981 Undervisningsministeriets godkendelse til igangsættelse af et HA-studieforsøg, omfattende 90 studerende. Imidlertid har Undervisningsministeriet med baggrund i indstilling fra det faglige landsudvalg nedsat et fællesudvalg med repræsentanter fra de uddannelsesinstitutioner, der har HA-uddannelsen, til udformning af en fælles HA-bekendtgørelse for alle landets HA-uddannelser. Undervisningsministeriet har derfor udsat sin stillingtagen til igangsættelse af et HA-forsøg på Handelshøjskolen i København, indtil den nye fælles HA-bekendtgørelse foreligger.

HA-centret deltager i fællesudvalgets arbejde ved: Orla Brandt Jensen, som udvalgets formand og Michael Møller Nielsen som medlem af udvalget.

Q. Center for tværfaglige studier/ Institut for ledelsesforskning (CTS/ILF)

Professor: Torben Agersnap.

Lektorer med forskningspligt: Scient.soc. Heine Andersen; lic.merc. Peter Neergaard.

Lektorvikar: Socialrådgiver Peter Duus Hansen.

Adjunkt: Cand.pæd. Aage Nedergaard.

Adjunktvikar: Peter Kamedula.

Ekstern lektor: Professor Verner Goldschmidt.

Kandidatstipendiater: Cand.polit. Kirsten Bregm; cand.polit. Povl Erik Jensen; kand.samf. Jørgen Schmidt.

Forskningsstipendiat: Stig Alstrup Rasmussen.

Projektmedarbejdere: Peter Kamedula; Christian Knudsen.

Undervisningsassistenter: Bent Regner Andersen; Axel Artke; Jan Bergh; Helge Billington; Hilmar Bojesen; Ditte Goldschmidt; Bent Greve; Niels Hald; Ib Hansen; Ole Bjørn Hansen; Jørgen Henriksen; Fine Holten; Vibeke Høeg; Jannik Bonde Jacobsen; Jes Thorup Jelsmark; Jens Rom Jensen; Rita Jensen; Karin Kristensen; Bent Larsen; Karl-Otto Paludan-Andersen; Jens Erik Parsby; Poul Henning Pedersen; Ib Lunde Rasmussen; Svend Solvig; Kai Vangskjær; Søren Witoslawsky.

Hjælpepædere: Niels Hyllested Andersen; Frank Ebsen; Mikael Hansen; Jytte Jacobsen; Inger Lassen; Birgit Munck; Michael Møller Nielsen; Henrik Løhr Schambye; Jesper Schmidt.

Sekretærer: Alice Christensen; Birte Christensen; Gurli Jakobsen; Winnie Kindler; Dorte Klöcker-Larsen; Kirsten Lindved; Lili Wermus.

1. Oprettelse og formål

Institut for Ledelsesforskning blev oprettet 1. september 1971 på initiativ af Handelshøjskolens daværende undervisningsråd, der bestod af højskolens professorer og studieledere samt repræsentanter for de studerende.

Der var på højskolen enighed om, at højskolen måtte gøre en særlig indsats for at fremme en integreret uddannelse af yngre virksomhedsledere. Erhvervsvirksomhederne og den offentlige administration havde et iøjnefaldende behov for dygtige ledere, og højskolen havde et behov for at skabe et hele ud af de mange specialfag, der efterhånden var opstået.

Man søgte derfor Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse om støtte til at starte en kombineret forsknings- og kursusvirksomhed. Og foreningen bevilligede midler til at dække udgifterne i de første to år.

ILF fik bopæl i Livjærggade, og den første stab bestod af seniormedarbejdere fra højskolens økonomiske institutter, suppleret med enkelte nyansatte lærere og en sekretær. Leder blev lektor Kåre Dullum fra Institut for Regnskabsvæsen, men han blev dog kun tilknyttet på deltid, mens de andre, der var "udlånte", havde fuldtidsstilling.

2. Lederkursus

Den nye stab indledte arbejdet med at studere "markedet" og at indhente erfaringer fra tilsvarende institutioner i udlandet. Resultaterne blev offentliggjort i bogform. Desuden søgte man med vekslende held at etablere et samarbejde med relevante kursusvirksomheder og foreninger af professionelle i Danmark.

Det første kursus løb af stabelen i marts 1974 og sluttede i september samme år. Det var bygget op af ialt otte moduler, hver af fem dages varighed. De første to og det sidste modul fik betegnelsen basismoduler, fordi de behandlede generelle ledelsesproblemer. De øvrige moduler omfattede funktionslederproblemer behandlet af specialistfag. Arbejdsformen stillede store krav til aktiv medvirken fra deltagerens side, og der var til enhver tid ti lærere til rådighed for deltagerne i kursus. Næsten alle lærerne havde deres hovedstilling ved Handelshøjskolen i København.

Der blev gennemført en detaljeret vurdering af deltagerens udbytte af dette kursus. Den er offentliggjort og viser, at trods begyndervanskeligheder blev dette lederkursus en succes.

Andet kursusår blev præget af den økonomiske krise. Det store lederkursus, der var skåret ned til seks moduler, blev aflyst, men det lykkedes at gennemføre flere korte kurser for ledere i centraladministrationen i samarbejde med Forvaltningshøjskolen med gode resultater.

3. Ledelsesforskning

Sideløbende med forberedelsen af de nævnte kurser gennemførte staben en række forskningsarbejder, der senere er offentliggjort som artikler og afhandlinger i videnskabelige serier. Her skal kun nævnes fire større arbejder og én artikel. For resten må man henvise til listen over publikationer fra CTS/ILF. Disse arbejder har været af væsentlig betydning for at sikre centret en forskningsprofil af kvalitet. Nogle af arbejderne fra de første år er blevet fortsat, men forskningsprofilen er udvidet med flere tværfaglige projekter.

4. Reorganisering i 1975

Staben af fagfolk i instituttets første år var udlånt på kortere åremål. Til gengæld fik institutterne en økonomisk kompensation til ansættelse af vikarer. Man ville gennem dette rotationssystem sikre, at den videnskabelige stab ved ILF fik en løbende fornyelse, og at den tværfaglige integrering nåede ud til alle institutter ved højskolen. Men det viste sig samtidigt, at rotationen svækkede kontinuiteten i instituttets arbejde.

I foråret 1975 var startbevillingen med tillægsbevillinger på i alt 2,8 mill. kr. fra FUHU brugt op, og det økonomiske fakultetsråd besluttede da på et møde i juni at gennemføre en reorganisering af instituttets virksomhed. Samtidigt tog man navneforandring til *Center for tværfaglige studier/Institut for Ledelsesforskning*. Ved omdannelsen blev centret stærkere knyttet til virksomheden ved højskolens dagstudier, og det har derved fået en bevillingsmæssig mere tryk tilværelse.

5. Almen økonomi overtages af CTS/ILF

Som et led i reorganiseringen blev "Almen økonomi", det tværvidenskabelige fag ved Handelshøjskolens økonomiske kandidatstudium overdraget til CTS/ILF af fakultetsrådet og cand.merc. studienævnet. Samtidigt fik den nye stab til opgave at omlægge undervisningen til problemorienteret projektarbejde i mindre grupper af studerende, med mulighed for en vidtgående studenterstyring af undervisningen.

Dette arbejde har nu stået på i en årrække, og resultaterne har været meget positive både set med de studerendes og med lærernes øjne. Arbejdet har dog ikke været problemfrit. De studerende har været bekymrede over, så megen tid der går til studiearbejdet, når de selv bestemmer, hvad der skal nås. Lærerne har været noget i vildrede med, hvad der kræves af dem, når de skal optræde i en konsulentrolle i stedet for den vanlige styrende lærerrolle. Det sidste har man søgt at råde bod på gennem en løbende kursusvirksomhed fra centrets side.

Antal studerende og antal studiegrupper, samt disses eksamenskarakterer indenfor faget almen økonomi.

år	antal studerende til eksamen	antal grupper	karakter
1975/76	...	22	8,54
1976/77	131	24	8,62
1977/78	182	30	8,47
1978/79	179	32	9,00
1979/80	183	29	9,04
1980/81	237	42	8,70

Der er gennemført et pædagogisk udviklingsarbejde i forbindelse med opbygningen af dette fag. I de seneste år har man også søgt at gennemføre en evaluering på udsendte skemaer til lærere og studerende af studie- og undervisningsarbejdets forløb til supplerung af de oplysninger, man får gennem de afsluttede eksaminer. En rapport herom er under udarbejdelse. Temaerne for de sidste tre år har været:

1978/79

Økonomisk demokrati. Boligbyggeriet og -markedet i Danmark i de kommende år. Danmark indtil år 2000. Den økonomiske krise og arbejdsløsheden.

1979/80

Dansk energiforsyningsproblemer og muligheder for den fremtidige udvikling. Udvikling i ejendomsforholdene i dansk erhvervsliv i de kommende år. Den økonomiske krise og arbejdsløsheden.

1980/81

Arbejdsmarkedets problemer i 80'erne. Medbestemmelse og medejendomsret. Erhvervsøkonomiens udvikling i Danmark.

1981/82

Arbejdsmarkedets problemer i 80'erne. Erhvervsøkonomiens rolle i virksomheder og samfund. Medejendomsret og medbestemmelse i arbejdslivet og samfund. Virksomheder og den teknologiske og økonomiske udvikling i samfundet.

6. Kulturhistorie/psykologi overtages af CTS/ILF

Dette fag er placeret i første og andet halvår på Handelshøjskolens erhvervsøkonomiske grundstudium (HA-studiet). Formålet har oprindeligt været, at de studerende gennem dette fag skulle have en idehistorisk orientering sidestillet med universiteternes nu nedlagte undervisning til filosofikum.

Under professor Hakon Stangerup, der var den første lærer i kulturhistorie/psykologi ændrede faget indhold i retning af litteraturhistorie, og forbindelsen til de økonomiske fag blev nedtonet. Ved hans død i sommeren 1976 besluttede højskolens ledelse at overdrage faget til CTS/ILF, og samtidig ønskede man undervisningen lagt om, således at den nu har følgende formål:

1. at supplere det økonomiske perspektiv, som de studerende får i de andre fag, med problemstillinger fra tilstødende fag som fx psykologi, sociologi og politologi.
2. at give de studerende mulighed for en selvstændig stillingtagen til foreliggende fremstillinger om virksomheder og samfundsforhold ved at orientere om økonomiens og de øvrige samfundsfags metode og videnskabsteori.

Dette meget krævende formål har vi dog kun delvist kunnet opfylde, fordi det kun har været muligt at opnå en meget beskedent udvidelse af de ressourcer, der står til rådighed for faget.

Antallet af studerende, der henholdsvis har tilmeldt sig undervisningen i efteråret og fået eksamen i det følgende forår fremgår af nedenstående oversigt:

Antal studerende og antal beståede eksaminer i faget kulturhistorie/psykologi

år	antal studerende	antal eksaminer
1977/78	681	226
1978/79	695	340
1979/80	703	406
1980/81	560	434

Man opnår bestået eksamen i faget ved at besvare én gruppeopgave og mindst to af fem opgaver til enkeltmandsbesvarelse på tilfredsstillende måde. En meget stor del af de studerende skriver mere end de tre opgaver, der er forlangt. Gennemførelsesshyppigheden svarer nøje til gennemførelsesprocenten for de øvrige fag på HA-studiets første år. For så vidt har faget en bedre stilling end tidligere. Men det kan tilføjes, at vi har igangsat et pædagogisk udviklingsarbejde, der forventes at hæve niveauet hos de studerende endnu nogle gange.

Gruppeopgaven er i to år stillet i samarbejde med faget erhvervs- og samfundsbeskrivelse, og vi håber dette samarbejde vil kunne udbygges.

7. Videnskabsteori

Undervisningen i dette fag gennemføres på cand.merc. studiet og for licentiatstuderende. Desuden gennemføres et kursus i forbindelse med uddannelsen af proceskonsulenter til faget almen økonomi. Undervisningen gennemføres af lektor mag.scient.soc. Heine Andersen og undervisningsassistent mag.art. i kultursociologi Ib Hansen.

8. Forskeruddannelse – licentiatseminar

Uddannelsen af de yngre forskere, der er ansat på institutterne ved Handelshøjskolen i København, eller som på egne bevillinger arbejder i tilknytning til disse institutter, har hidtil bestået i at gennemføre en forskningsopgave under vejledning. Enhver, der har indskrevet sig ved højskolens licentiatstudium, og som er blevet godkendt af "Licentiatudvalget", har fået tildelt en faglig vejleder. Han følger projektet, så det ikke går i stå, og kommenterer på undersøgelsesplaner og udkast til de enkelte afsnit i rapporten eller afhandlingen. Han orienterer sig om den faglige aktivitet indenfor undersøgelsens område og giver råd med hensyn til deltagelse i kurser, kongresser og studierejser. Dette er fortsat den vigtigste del af forskeruddannelsen ved højskolen.

Men i foråret 1979 startede man fra CTS/ILF en mere systematisk forskeruddannelse i form af seminarer to gange månedligt.

Der har været en betydelig tilslutning til disse seminarer, og vi håber, det vil være muligt at skaffe ressourcer fra Undervisningsministeriet til en fortsættelse af denne for en højere læreanstalt centrale uddannelsesvirksomhed.

I licentiatseminarer 1980/81

Emne	Deltagerantal	Deltagertimer
<i>1980</i>		
Videnskabsteori	20	400
Forskningsmetoder	18	360
Kvalitative metoder	18	360
Økonomi og vidensk. teori	7	105
Forskningsmetoder i videnskabs- teoretisk perspektiv	14	308
Økonomi og videnskabsteori	10	80
Kvalitative metoder	16	128

Emne	Deltagerantal	Deltagertimer
<i>1981</i>		
Forskningsmetoder i videnskabs- teoretisk perspektiv	14	28
Økonomi og videnskabsteori	15	180
Kvalitative metoder	16	112
Kontrol med teknologien	15	490
Anvendelse af differential- og differensligninger i økonomi	10	216

9. Efteruddannelse af højskolens personale og kandidater

Efteruddannelsesopgaverne har siden oprettelsen af CTS/ILF været en væsentlig del af virksomheden.

Efteruddannelse af kandidater er hidtil ikke gennemført i eget regie, men centrets medarbejdere har deltaget i talrige efteruddannelsesaktiviteter for økonomer, ingeniører o.l. i private og offentlige virksomheder og institutioner.

Der er gennemført to opfølgingskurser med gode resultater.

Efteruddannelse af højskolens lærere i undervisningsfærdigheder o.l. gennemføres indenfor det økonomiske fakultet af det økonomiske didaktikudvalg. I 1975 ansatte højskolen cand.pæd. Aage Nedergaard, som i sin undervisningstid skulle beskæftige sig med undervisning i undervisning. Han fik arbejdsplads på CTS/ILF, og året efter flyttedes didaktikudvalgets sekretariat hertil. Der gennemføres nu hvert år en række pædagogiske og fagdidaktiske kurser, samt kurser for "introlærere" og i studieteknik.

Efteruddannelse af det administrative personale. Det stadigt voksende studentertal og højskolens umulige lokalesituation, hvor undervisningen og administration nu er spredt på syv bygninger beliggende forskellige steder i København og Frederiksberg, har skabt meget vanskeligt arbejdsvilkår for såvel det administrative personale som lærerne ved højskolen. Det er klart, at der her er behov for en indsats af meget forskellig karakter. Men højskolens samarbejdsudvalg har taget initiativ til at søge nogle af problemerne løst gennem forskellige kurser. I de senere år er der således gennemført for samarbejdsudvalget en række kurser i mødeteknik og i samarbejdsforhold. Kurserne står åbne for både VIPer og TAPer (videnskabeligt personale og administrativt personale), ligesom de pædagogiske kurser står åbne for begge personalegrupper, og i et vist omfang har man benyttet sig af denne åbenhed.

Den samlede kursusaktivitet på højskolen, som er blevet administreret fra sekretariatet på CTS/ILF er vist i nedenstående oversigt.

Antal kurser, kursusdeltagere og deltagertimer

år	kurser	deltagere	deltagertimer
1975	2	41	335
1976	6	91	1377
1977	12	214	4513
1978	7	200	2150
1979	8	172	3717
1980	10	275	4292
1981	8	220	3780

Kursusvirksomheden ved Handelshøjskolen i København har mange opdragsgivere og tilsynsudvalg, og det kan undertiden give en del administrative vanskeligheder. Men for året 1979/80 er det lykkedes os at få udarbejdet et fælles kursuskatalog, og det skulle gerne blive en årligt tilbagevendende begivenhed.

10. Tværfaglig forskning

Reorganiseringen af CTS/ILF i 1975 betød ikke noget brud med den tidligere forskningsindsats. Vi ser det fortsat som en vigtig opgave at støtte tværfaglig forskning i tilknytning til højskolens økonomiske institutter. Denne støtte, mener vi, kan gennemføres på tre måder:

- a) ved at gøre en indsats for uddannelsen af yngre forskere på højskolen
- b) ved selv at deltage i tværfaglig forskning på centret eller i "ad hoc"-grupper knyttet til CTS/ILF
- c) ved at arrangere forskerseminarer med aktuelle tværfaglige problemstillinger.

Forskeruddannelsen er omtalt i forbindelse med undervisningsaktiviteterne efter reorganiseringen.

De gennemførte og igangværende forskningsarbejder omtales på de følgende sider. Her skal blot gives nogle generelle kommentarer.

For det første er det ikke centrets opfattelse, at al forskning bør være tværfaglig, eller at tværfaglig forskningsarbejde er vigtigere end forskningsarbejde indenfor de enkelte fag. Der er en lang række problemer, som bedst studeres indenfor de eksisterende fag, men der er også en del aktuelle problemer for virksomhederne og i samfundet, som kun vanskeligt kan give en tilfredsstillende alsidig videnskabelig belysning indenfor det enkelte fag. Som eksempler kan man nævne ledelsesproblemer, arbejdsløshed og beskæftigelsesproblemer, fremtidsforskning, energiforskning, teknik og samfund o.l.

Det er den type af problemer, forskningen ved CTS/ILF kan tage sig af, og som er taget op i de gennemførte og igangværende projekter.

For det andet bør man være opmærksom på, at tværfaglig forskning i almindelighed er vanskeligere at gennemføre end forskning indenfor et enkelt fagområde. Fagene har ikke samme sprogbrug og kriterierne for, hvad der er dokumenteret og ikke dokumenteret, og hvad der er god og ikke god forskning varierer fra fag til fag, selvom der naturligvis er en vis fælles kerne. Her man medarbejderne på CTS/ILF efterhånden udvikle en særlig kompetence, som vil kunne være til nytte, hvor andre tager tværfaglige opgaver op til undersøgelse.

Af forskningsseminarer for folk fra forskellige fag har centret arrangeret to. Det første i 1977 i Narssarsuaq i Sydgrønland med deltagere fra de skandinaviske lande samt Canada og USA. Det andet i 1979 på Forsikringshøjskolen Rundstedgaard i Nordsjælland med deltagere af teknikere, økonomer, psykologer, sociologer, jurister og historikere. Begge seminarer var finansierede af Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd, der også finansierer publikationerne fra det andet seminar i en serie om Virksomhed, Teknik og Samfund.

Projektet Teknologisk Udvikling og Beskæftigelse/Arbejdsløshed

Forskningsprojektet startede i januar 1980 og finansieres af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd i et år, og det forventes fortsat i 1981.

Det problem, som forskningsprojektet skal kaste mere lys over, er den sammenhæng, der er mellem på den ene side beskæftigelsen hhv. arbejdsløsheden og på den anden side den teknologiske udvikling i Danmark. Det er en kendt sag, at der altid har været en sammenhæng mellem beskæftigelsen og den teknologiske udvikling. Denne sammenhæng påvirker arbejdsmarkedets indretning og vice versa. De arbejdsmarkedsinstitutioner, der har særlig interesse for projektet, er de offentlige og private institutioner, igennem hvilke arbejdskraften formidles og uddannes.

Siden 1974/75 er arbejdsmarkedets struktur og funktionsmåde ændret. Problemet består i på én gang at begrænse arbejdsløsheden og samtidig at gøre dette under en ny situation med ændringer i arbejdskrafterspørgslen struktur.

Antydninger af problemet er både kommet frem i den såkaldte paradoksrapport og også i den undersøgelse, som konsulentfirmaet T. Bak-Jensen har foretaget.

For TUBA-projektet er sammenhængen mellem virksomhedsmæssige processer (især teknologiudvikling/-valg) og efterspørgsel efter arbejdskraft – kvantitativt og kvalitativt – det centrale forskningsområde.

I 1980/81 skal det ske via tre delprojekter:

- 1) En teoretisk diskussion af nyere arbejdsmarkedsteori, særligt teorier om udbredelsen og årsagerne til segmenteringen på arbejdsmarkedet.
- 2) En statistisk indkredsning af "situationen" på det københavnske arbejdsmarked set i forhold til det danske arbejdsmarked som helhed.
- 3) 4-6 virksomhedsundersøgelser, hvor efterspørgselsprocessen søges indkredset gennem kortlægning af tre forhold:
 - den tekniske udvikling
 - den arbejdsorganisatoriske udvikling
 - den anvendte arbejdskrafts kvantitative og kvalitative side på de pågældende virksomheder, som de har udviklet sig fra 1970-80.

Erhvervsøkonomiens udvikling i Danmark

Projektet, der støttes af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, handler om den forsknings- og undervisningsmæssige udvikling i erhvervsøkonomien i Danmark, set i forhold til de erhvervsfunktioner, som erhvervsøkonomer udøver. Som forsknings- og undervisningsfelt er erhvervsøkonomien ekspanderet kraftigt i de senere årtier, og de kvalifikationskrav, som følger af erhvervsøkonomers funktioner i (især) private virksomheder, er

ændret hastigt. Formålet er at beskrive disse ændringer og opspore, hvilke faktorer, der er bestemmende herfor, herunder påvirkninger fra selve den faglige og forskningsmæssige udvikling i forhold til påvirkninger fra aftagere af forsknings- og undervisningsresultaterne.

Der indsamles oplysninger om udviklingen i forskningen indenfor erhvervsøkonomien i Danmark, set i internationalt perspektiv og om undervisningen indenfor området. I forbindelse med sidstnævnte undersøges både den undervisning, der finder sted på læreanstalter og universiteter m.v. og den undervisning, der gives af private kursusgivere (interesseorganisationer, dimittendforeninger, konsulentvirksomheder m.v.) i form af lederkurser.

Projektet udføres af en gruppe bestående af cand.polit. Christian Knudsen; stud.merc. Michael Møller Nielsen; stud.merc. Jesper Schmidt og lektor, mag.scient.soc. Heine Andersen. Det løber frem til slutningen af 1981.

Peter Neergaards projekt: Et studie af udvikling og anvendelse af budget- og regnskabs-systemer set i organisatorisk og adfærdsteoretisk belysning. Projektet støttes af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

IX. Institutter og centre ved det erhvervssproglige fakultet

Handelshøjskolens forskningsvirksomhed drives normalt indenfor institutter, som har til formål at drive forskning og meddele undervisning indenfor det pågældende fagområde. Et institut ledes af et institutråd, en institutbestyrer og en eventuel institutbestyrelse, nærmere opgave og beføjelser er beskrevet i højskolens statut §§ 30-41.

Sproginstitutternes sekretariat

Fuldmægtig Hanne Feveile, HD; assistent Christina Borella; assistent Kirsten Elsborg; assistent Anette Vinther Fardal; assistent Anne Lunding; assistent Vibeke Maaløe; assistent Else Marie Nørgaard; assistent Elna Oberleitner; assistent Ester Olsen; assistent Lis Olsen; assistent Ina Kjøge Petersen; assistent Vivi Rønne; assistent Helle Tindbæk.

A. Institut for engelsk

Institutbestyrer: Lektor, cand.mag. Helge Schwarz.

Formand for institutrådet: Adjunkt, cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand.

Professor: Bengt Jürgensen.

Lektorer med forskningspligt: Cand.ling.merc. translator Lena Fluger; cand.ling.merc. translator Inge Gorm Hansen; cand.mag. Helge Schwarz; Norman Shine, BA; cand.mag. Karen Stetting.

Lektorer uden forskningspligt: Translator Jørgen Alsø; cand.mag. Paul Bay (til 31.12.80); translator Edna Seear Christensen; cand.ling.merc. translator Helen Fogh, MA; cand.ling.merc. translator Helle Pals Frandsen; cand.mag. Børge Larsen; cand.mag. Inge Livbjerg; translator Knud Løwert; cand.mag. Finn Messell; translator Paul Monrad; translator Vagn K. Sandberg; fagleder, cand.mag. Sven Sorgenfrey; cand.mag. Tyge Stavnstrup.

Adjunkter med forskningspligt: cand.ling.merc. Dorrit Faber; cand.phil. Lise-Lotte Hjulmand; cand.interpret. translator Jørgen Høedt; cand.ling.merc. Rita Lenstrup; translator Chr. Quist (pr. 1.1.81); cand.ling.merc. Anne Zoëga (pr. 1.7.81).

Kandidatstipendiat: Cand.ling.merc. Anne Zoëga (pr. 1.1.81 - 30.6.81).

Eksterne lektorer: Mag.art. Vera Böiken; fil.dr. Margaret Chesnutt, BA; cand.mag. Jennifer Draskau, BA; Marlene Ruth Hansen, BA; cand.mag. Tove M. Lonning; Jean Lundskær-Nielsen, BA; cand.mag. Viggo Hjørnager Pedersen; translator Kjeld Præstegaard; translator Chr. Quist (indtil 31.12.80); cand.mag. Ole Strømgren; cand.ling.merc. Karen Thrysoe; Linda Thøgersen, BA; Robin Allan Turner, MA; translator Svend Vesterli.

Undervisningsassistenter: Cand.interpret. Susan Albeck; mag.art. Tove Grubb Basballe; cand.interpret. Bodil Benson; cand.interpret. Alice Bjørn-Andersen; translator Annette Clark-Christensen; cand.phil. Gerda Christensen; stud.ling.merc. Torben Møller Christensen; cand.mag. Kåre Dalhoff; cand.interpret. Anne-Birte Damgård; cand.interpret. Lise Damsgård; cand.ling.merc. Inger Engler; cand.interpret. Jeanny Fabritius; cand.phil. Vibeke Fengers; cand.interpret. Else Fuglsang; cand.ling.merc. Hanne Glasius; cand.phil. Birgit Hansen; cand.phil. Jan Heinemann; stud.ling.merc. Ole Helmersen; cand.interpret. Karen Holst; cand.interpret. Ingrid McNair Hüffeldt; cand.ling.merc. Lill Ingstav; cand.interpret. Vibeke Lykke Friis; translator Christian Nørgård Johnsen; cand.mag. Jeanne Juul; cand.mag. Bente Kilgour; cand.interpret. Kirsten Kirkegård; cand.interpret. Dorte Lysgård; cand.phil. Susanne Leleur; cand.phil. Vibeke Lundh; stud.ling.merc. Nina Lützen; cand.mag. Marianne Madelung; cand.phil. Anne Marie Madsen; cand.interpret. Jytte Maegaard; dr. John D. Murphy; cand.interpret. Marianne Nerving; cand.phil. Niels Jørgen Nordbøge; cand.interpret. Lisbet Pals Svendsen; cand.phil. Vivian Paludan; translator Benny Pedersen; cand.phil. Bent Norup Pedersen; cand.phil. Nina Benzon Petersen; cand.phil. Mogens Pind; cand.phil. Lis Påske; cand.mag. Ida Rabes; cand.phil. Diana Rasmussen; cand.mag. Lars Bo Rasmussen; cand.ling.merc. Ejvind Rosenberg; cand.ling.merc. Jytte Schou; cand.phil. Jeffrey Charles Snider; cand.phil. Ingrid Stage; translator Åse Marie Strandgård; cand.mag. Tove Marianne Stølen; cand.phil. Susanne Svejgård; cand.ling.merc. Annemette Lyng Svensson; cand.phil. Birgit Søndergård; cand.phil. Hanne Margrethe Søndergård; cand.mag. Jesper Thing-Simonsen; cand.phil. Lisbeth Thomsen; cand.mag. Dan Toke; cand.interpret. Kirsten Vesterager; cand.mag. Lillian Werdelin; cand.interpret. Stefan Zytphen-Adeler.

Institutrådet bestod i beretningsperiode af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Undervisningsassistenter: Cand.interpret. Kirsten Kirkegård (pr. 1.12.80); cand.mag. Marianne Madelung (til 30.11.80); cand.phil. Anne Marie Madsen (pr. 1.12.80); cand.phil. Birgit Søndergaard (til 30.11.80); cand.phil. Hanne Margrethe Søndergård (pr. 1.12.80); cand.interpret. Kirsten Vesterager (pr. 1.12.80).

TAP-medarbejdere: Fuldmægtig Hanne Feveile; assistent Helle Tindbæk; assistent Christina Borella.

Studerende: Steen Boesen (pr. 1.12.80); Else Inger Christensen (til 30.11.80); Jan Jørgensen (pr. 1.12.80); Linda McNeary (til 30.11.80); Allan Nielsen (pr. 1.12.80); Anne Silassen (pr. 12.12.80); Karen Wolf-Frederiksen (til 30.11.80).

1. Oprettelse og formål

Institut for Engelsk blev oprettet i februar 1970. Institutet dækker alle fagområder inden for engelsk.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Det må konstateres, at en række forskningsmedarbejdere ved instituttet på grund af store undervisningsmæssige og administrative byrder i beretningsperioden ikke har haft bare tilnærmelsesvis den normerede forskningstid til deres rådighed.

Dorrit Faber arbejder på et projekt vedr. kollokative mønstre inden for merkantil-økonomisk sprogbrug (engelsk/dansk).

Lena Fluger har fortsat arbejdet med en fagdidaktisk undersøgelse til faget tolkning samt påbegyndt udarbejdelsen af en oversættelsesstrategi til merkantilt sprog på kandidatniveau. Herudover har hun fortsat sine undersøgelser om kritisk og materialistisk sproganalyse.

Inge Gorm Hansen har som medlem af arbejdsgruppen vedr. anliggender i forbindelse med ISO/TC 37/SC 1 under Dansk Standardiseringsråd deltaget i udarbejdelsen af et dansk forslag til ISO/704 "Principles of terminology" (37 sider) som modforslag til det af USSR fremlagte dokument. Hun har endvidere fået publiceret en tidligere udarbejdet artikel i "New Bearings in LSP", Fagsprogligt Center, Erhvervsøkonomisk Forlag 1981. Hun har deltaget i udarbejdelsen af publikationen "Oversættelser af dansk lovgivning, en systematisk fortegnelse", J. H. Schultz Kbh., 1981. Endelig har hun fortsat sit arbejde med Projekt Dansk Termbank (se herom under Terminologiafdelingen).

Lise-Lotte Hjulmand har haft barselsorlov fra den 21.10.1980 til den 27.1.1981. I den resterende del af beretningsperioden har hun fortsat udarbejdelsen af en kritisk refererende bibliografi til udvalgt litteratur om tema/rema-begreberne.

Jørgen Høedt har – bl.a. ved studieophold ved University of Cambridge – konkretiseret et juridisk sprogligt projekt på baggrund af det semantiske indhold af begreber og betegnelser fortrinsvis inden for konkurs. Jørgen Høedt har for Fagsprogligt Center redigeret 'The World of LSP' samt 'New Bearings in LSP', begge Nyt Nordisk Forlag.

Bengt Jürgensen er ved at færdiggøre arbejdet med to-stavelser adjektiver (analytiske/syntetiske) i komparativ og superlativ. Forsat indsamling af materiale til genitivfordelingen på engelsk. Har samlet en del stof til belysning af forskellen mellem oversættelser fra og til "store", "mellestore" og "små" sprog (MICRO-MESO-MACRO). Forbereder et kompendium, der påpeger syntaktiske træk på engelsk, som danske (avancerede) studerende (for) sjældent anvender. Fonetiske iagttagelser af sportkommentatorers sprog. Medlem af redaktionen for SPRINT; diverse indlæg, bl.a. om "Asides" (talesprogagtige indslag i fiktionstekster).

Rita Lenstrup har udgivet artiklen "Opskrift på referat" i SPRINT 1980,3. Har medvirket ved planlægningen af forskningsseminar V (emne: Fagsprog - teori og praksis), der blev afholdt på Rolighed i dagene 11.-12. maj. Har for grammatikgruppen gennemgået forskellige grammatikers anvendelser af Reichenbach's tempussystem (foredraget omdelt til interesserede). I efteråret 1980 deltaget i seminar på KU om tempusproblemer i forbindelse med EUROTRA-maskinoversættelsesprojekter. Arbejder fortsat selvstændigt på undersøgelse af oversættelse af infinitte verbalformer i engelsk til dansk.

Chr. Quist har påbegyndt en kontrastiv terminologisk undersøgelse af fysiske størrelser og fænomener/egenskaber, der knytter sig hertil.

Et andet igangværende arbejde er en terminologisk undersøgelse af PRIME MOVERS, baseret på energiomsætningsprincipper, med særligt henblik på afgrænsning over for andre "MOVERS" og en vurdering af udtryksiden, herunder anvendelsen af "fælles termer".

Han har endvidere været beskæftiget med udarbejdelse af støttemateriale til brug ved un-

dervisningen i teknisk sprog, fortrinsvis på kandidatstudiet, med henblik på senere udgivelse i kompendieform.

Helge Schwarz har fortsat indsamlingen af materiale til projektet "De tællelige/utællelige substantivers syntaks".

Karen Stetting har fremlagt et arbejdsrapport i grammatikgruppen om tempus-modus og realis-irrealis som led i et arbejde med modeller for verbalsyntagmer.

Anne Zoëga arbejder på en undersøgelse af genre- og temabestemte og tilbagevendende temaer og strukturer i forbindelse med en straffesags gang. Projektet består af en sammenlignende redegørelse for de enkelte trin i en straffesag i Danmark og England, samt en terminologisk behandling af de centrale begreber. Undersøgelsens resultater tænkes løbende anvendt og afprøvet inden for undervisningen i dansk/engelsk – engelsk/dansk rets-tolkning. Undersøgelsens formål er at tilvejebringe et studie- og undervisningsmateriale.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

Dorrit Faber har deltaget i et kursus på Københavns Universitet i maskinoversættelse i forbindelse med EUROTRA-projektet.

Har deltaget i UA-pædagogisk workshop, november 1980.

Har deltaget i arbejdsgruppen for oversættelse og tolkning, og grammatikgruppen.

Lena Flugger har deltaget i arbejdet med tilrettelæggelsen og redaktionen af SPRINT. Hun har med bidrag deltaget i forskningsgruppen om oversættelse og tolkning. Hun har deltaget i HHK's seminar i kvalitativ metode samt hertil udarbejdet oplæg om tekstanalyse. Hertil kommer deltagelse i en pædagogisk workshop for UA'ere.

Inge Gorm Hansen har i samarbejde med Rochelle Gelman, LLB Principal Lecturer og Dr. Elisabeth Mann, Senior Lecturer, begge ved The City of London Polytechnic, arrangeret et i dagene 16.-20. februar 1981 afholdt seminar for kandidatstuderende over engelske juridiske forhold. Herudover har hun fungeret som formand for/medlem af en række bedømmelsesudvalg samt været medlem af Revisionsudvalget.

Lise-Lotte Hjulmand har i det forløbne år været medlem af bestyrelsen for DM's sektion XXIII, samt fungeret som tillidsmand for de fastansatte lærere ved Institut for Engelsk.

Jørgen Høedt har varetaget ledelsen af organisationskomiteens arbejde i forbindelse med '3rd European Symposium om LSP', Handelshøjskolen, august 1981. Daglig leder af Fagsprogligt Center. Formand for det sproglige didaktikudvalg.

Bengt Jürgensen holdt ved historikerkongressen (20.-22.3) i Tampere, Finland, en forelæsning om "Language Used in Politics". Medlem af bedømmelsesudvalg til adjunkt/lektorstillinger på HHK. Desuden medlem af en 3-mands komité, der skal foretage indstilling til et professorat ved Norges Handelshøjskole, Bergen. Medlem af oversættelsesgruppen og grammatikgruppen. Bestyrelsesmedlem af Fagsprogligt Center.

Paul Monrad har på Det Schønbergske Forlag udgivet antologien: *Nineteen Humorous Stories*.

Chr. Quist har deltaget i HHKs terminologikursus, LSP symposium afholdt af HHK, samt fungeret som censor ved HHÅ.

Helge Schwarz har udover at beklæde institutbestyrerposten været medlem af/formand for en række bedømmelsesudvalg samt været medlem af fakultetets bogudvalg, didaktikudvalget, EK-studienævnet og revisionsudvalget. Endvidere medlem af grammatikgruppen samt oversættelsesgruppen.

Karen Stetting har været formand for grammatikgruppen samt for udvalget til planlægning af EA/ED-Introkurset. I forbindelse med introkurset har hun afgivet en rapport til studienævnet med forslag til rationalisering af arbejdet. Hun har været medlem af oversættelsesgruppen, kontakt- og informationsudvalget, samt af bladudvalget under konsistorium. Hun er i slutningen af foråret tiltrådt som lærerredaktør ved Kræmmerhuset og har bidraget med en række interviews og artikler bl.a. i forbindelse med introduktionsugen. Hun har været medlem af flere bedømmelsesudvalg og har virket som censor ved KU og Hærens Officersskole.

Gæsteforelæsninger

16.-20. februar 1981 seminar for kandidatstuderende over engelske juridiske forhold ved *Rochelle Gelman*, LLB Principal Lecturer og *Dr. Elizabeth Mann*, Senior Lecturer, begge ved The City of London Polytechnic.

B. Institut for fransk

Institutbestyrer og formand for institutrådet: cand.mag. Anne Dueholm.

Professor: dr.phil. Jens Rasmussen.

Lektorer med forskningspligt: cand.ling.merc. Gunhild Dyrberg; cand.phil. Lita Lundquist; cand.phil. Hanne Martinet, cand.mag. Jacques Qvistgaard, cand.mag. Lilian Stage.

Lektorer uden forskningspligt: cand.mag. Aase Baillais; cand.mag. Anne Dueholm; cand. art. Birgitte Friis; translatør Hélène Holm; translatør Aase Lenstrup, cand.art. Dorte Westrup.

Adjunkter med forskningspligt: cand.phil. translatør Mirella Cristofoli; cand.ling.merc. Lena Munck; cand.mag. Hanne Helveg Petersen (fra 1.7.81); cand.mag. Henrik Selsø Sørensen.

Adjunkter uden forskningspligt: cand.ling.merc. Ellen Fehm-Christensen, cand.jur. Niels Krogh-Hansen.

Adjunktvikar: cand.interpret. Helle Graun Hermann (1.9.80 - 31.8.81).

Kandidatstipendiat: cand.ling.merc. Charlotte Langkilde (fra 1.12.81).

Eksterne lektorer (fransk): Marcel Hénaff, agrégé de philosophie; cand.ling.merc. Susanne Hertz; cand.jur. & docteur en droit Dorthe Laouedj Kryger; cand.phil. Ghani Merad-Boudia; cand.mag. Hanne Helveg Petersen (til 30.6.81); cand.polyt. Jean Pierre Zafiryadis.

Eksterne lektorer (italiensk): civilingeniør Leonardo De Chiffre; translator Johanne Mengel; cand.mag. Pina Zaccharin Lauritzen.

Undervisningsassistenter (fransk): cand.phil. Françoise Andersen; cand.phil. Else Marie Arevad; cand.phil. Anne Lis Bang-Pedersen; cand.interpret Hanne Blaaberg; cand.ling.merc. Hanne Maj Christensen; cand.ling.merc. Kirsten Drewsen; Jean-Jacques Etienne, Maîtrise ès lettres; Nicole Guillois, licenciée ès lettres; cand.ling.merc. Nina Hamerik (fra 1.1.81); cand.ling.merc. Eggert Hartvig-Hansen; cand.mag. Bente Dybdahl Houdorf; cand.phil. Pierre Hyllested; cand.mag. Kirsten Kielland-Brandt; cand.phil. Birgitte Krag (til 1.1.81); cand.mag. Britta Kragh; cand.ling.merc. Charlotte Langkilde (til 1.12.81); cand.phil. Irene Lindahl; cand.mag. Jørgen Erik Lomholt; cand.phil. Steffen Nordahl Lund (til 1.3.81); cand.mag. Else Marker-Larsen; cand.mag. Barbara Melchior; cand.phil. Søren Michelsen; licenciée en droit Maryse Pierrel Mikkelsen; translator Inger Moe; cand.phil. Anne Merete Møller; cand.interpret. Jette Schramm Nielsen (til 1.12.80); cand.jur. Marianne Normann; cand.phil. Jesper Grube Overgaard (fra 1.1.81); cand.mag. Anette Ragn Jensen (til 1.1.81); cand.mag. Jette Hassing Ronøe (fra 1.1.81); cand.interpret. Eva Bruun Veedfald; cand.merc. Gérard Vergnaud; cand.mag. Lisbet Gjerløv Vergnaud.

Undervisningsassistenter (italiensk): translator Zita Andersen; cand.mag. Anna Maria Jensen; cand.mag. Bente Lihn Jensen; cand.phil. Lars Pihl Jensen; translator Merete Kock; cand.phil. Lise Velschow.

Undervisningsassistenter (russisk): cand.mag. Britta Bjørn; cand.phil. Birte Pass; cand.mag. Sonja Vesterholt.

Sekretærer: Kirsten Elsborg; Anette Vinther Fardal; Ina Kjøg Pedersen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af:

Ekstern lektor: cand.ling.merc. Susanne Hertz (pr. 1.12.80).

Undervisningsassistenter: cand.ling.merc. Eva Bertram (til 30.11.70); cand.phil. Pierre Hyllested; cand.mag. Else Marker-Larsen.

TAP-medarbejdere: Kirsten Elsborg; Anette Vinther Fardal; Ina Kjøg Pedersen.

Studerende: Christina Borella (til 30.11.80); Katrine Høier (pr. 1.12.80); Helen B. Jensen (til 30.11.80); Henrik Kersting (pr. 1.12.80); Dorthe Nissen (til 1.3.80); Villy Petersen (til 1.11.80); Ulla Qvistgaard (til 1.12.80); Charlotte Ripperger (pr. 1.12.80); Lise Ørnskov (pr. 1.12.80); Brynhild Øygaard (pr. 1.12.80).

1. Oprettelse og formål

Instituttet blev oprettet i februar 1970. Instituttet dækker alle fagområderne inden for fransk, italiensk og russisk.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Mirella Cristofoli udarbejder et kompendium til brug for undervisningsn i faglig tekstlæs-

ning i italiensk på grundstudiet. Sammen med translator Merete Kock udarbejder hun en dansk-italiensk ordliste i kommercielt sprog. Endvidere arbejder hun med italiensk fejl-analyse med henblik på forbedring af den sprogpædagogiske metode.

Gunhild Dyrberg har indsamlet terminologisk materiale vedrørende danske og franske regnskabsudtryk. Endvidere har hun indsamlet neologismer – fortrinsvis i fagligt sprog – inden for rammerne af en samarbejdsaftale med Institut de la Langue Française, Nancy. På et seminar om "Le Français des Affaires", holdt på HHK i marts 1981, har hun holdt følgende indlæg: "Enseignement du français des sciences économiques, stratégie thématique."

Charlotte Langkilde har arbejdet med læseforståelse inden for fagligt fransk og i den forbindelse udarbejdet en redegørelse over de hyppigst forekommende fejlkilder og forståelsesproblemer på grundstudiet samt en forkortet udgave deraf, "Typical Aspects of the Reading Comprehension Barrier of Undergraduate Language Students at the Copenhagen School of Economics", der vil blive publiceret i "Proceedings from the 3rd European Symposium on LSP". Hun har endvidere været beskæftiget med undersøgelser af sprogstudierne anvendelse i praksis. Hun forsker fortsat i udviklingen af metoder til at lette læsningen og forståelsen af faglige tekster.

Lita Lundquist har publiceret en artikel i SPRINT 3, 1980: "Sproghandlingsteori og dens betydning for tekstanalyse", et nummer af ARK (nr. 7, april 1981) med titlen: "Sproghandlingsteori og sprogstudier". Hun har endvidere i forbindelse med et seminar om realisme på KU, skrevet artiklen "Virkelighed, fiktiolog realisme, set gennem sproghandlingsteorien", der forventes udgivet 1982 i et samleværk med titlen "Tekst og virkelighed".

Til undervisningen i tekstanalyse og oversættelseskritik på EK-studiet på HHK har hun udarbejdet et kompendium i oversættelseskritik, og færdigskrevet manuskript til "Introduction à l'analyse textuelle", i alt ca. 120 sider.

Lita Lundquist forsker fortsat inden for det teoretiske felt, der ligger mellem (klassisk) retorik og (moderne) sproghandlingsteori, især med henblik på beskrivelse af teksters virkelighedsreferencer, univers, handlingsdimensioner og sproglig konstitution, samt samtalers koherensformer. Teori og beskrivelse tænkes udnyttet i sprogundervisningen, bl.a. i forsøgsundervisningen på de nye sprogstudier.

Hanne Martinet

Udgivelser:

- "Noget om oversættelse af titler", i SPRINT 1980-2.
- "Hvad hedder "dyppekoger" på fransk?", i SPRINT 1981-3.
- "What about Proper Names in Translation?", i *Human Translation – Machine Translation*, S. Hanon & V. Hjørnager Pedersen (red.), NOK 39, Odense Universitet, 1980.
- "Resumé af en kontrastiv analyse mellem dansk og fransk: former på -ende og -ant", i *Kontrastiv Lingvistik i Norden*, Hyldgaard-Jensen, K., Skov-Larsen, J. (red.), udgivet af Nordiska Forskarkurser, København 1981.
- "Oversigt over dansk-franske kontrastive arbejder", (*ibid.*).
- UNE FRANCE NOUVELLE, G.E.C. Gad, København 1981; 10 franske noveller af ny-

ere franske forfattere med *Kommentarer og gloser*, beregnet til undervisning af begyndere og lidt viderekomne i gymnasiet og højere læreanstalter.

Under forberedelse:

Større arbejde om oversættelsesteori og praksis.

Lena Munck har påbegyndt indsamlingen af materiale til et undervisningsforløb i teknisk sprog samt af materiale, der skal indgå i et projekt om tekstanalyse af tekniske tekster. Desuden har hun deltaget i arbejdsgruppen omkring indsamling af neologismer, deltaget i det af terminologiafdelingen arrangerede terminologikursus samt i kurset i oversættelsesteori.

Jacques Qvistgaard har fortsat igangværende arbejder (herunder fransk-dansk ordbog, termbankprojekt, indsamling af terminologisk materiale) og deltaget i arbejdet i tværsproglige grupper. I øvrigt har han helliget sig planlægningen af Fagsprogligt Centers aktiviteter inden for forskningsområdet.

Jens Rasmussen har deltaget i et projekt vedrørende leksikalske neologismer i fransk fagligt sprog som led i en samarbejdsaftale med Institut de Langue Française, Nancy. Sammen med Héléne Holm har han revideret materialet med henblik på en nyudgivelse af "Fransk handelskorrespondance". I samarbejde med Lilian Stage har han færdiggjort manuskriptet til "Moderne fransk grammatik".

Lilian Stage arbejder fortsat med en kontrastiv analyse af franske og danske modalverber. Har i samarbejde med Jens Rasmussen færdiggjort en fransk EG-grammatik (Moderne fransk Grammatik, udkommet september 1981).

Henrik Selsøe Sørensen arbejder med et projekt inden for fagsproglig kommunikation og oversættelse og har om dette emne udarbejdet et indlæg til forskningsseminaret på Roligheden. Han har for Terminologiafdelingen som projektleder afsluttet et projekt vedrørende udarbejdelse af danske ækvivalenter til ca. 4.500 skovbrugstermer og udarbejdet dansk indeks hertil. I forskningsgruppen for oversættelse og tolkning har han bidraget med indlæg. Sammen med Jens Rasmussen har han omredigeret tekstsamlingerne "Franske erhvervsproglige tekster, EG 1" og "Franske erhvervsproglige tekster, EG 2". Sammen med Héléne Holm har han redigeret tekstsamlingerne "Fransk merkantilt sprog, EA 1" og "Fransk merkantilt sprog, EA 2".

3. Faglig virksomhed i øvrigt

Mirella Cristofoli har deltaget i det af terminologiafdelingen arrangerede terminologikursus, samt i kurset i oversættelsesteori. Hun har endvidere deltaget i arbejdsgruppen for oversættelse og tolkning.

Gunhild Dyrberg har deltaget i et seminar i Paris "Actualité socio-économique", afholdt af Centre de Formation Permanente i dagene 22.-26. juni 1981. Hun har på Terminologiafdelingens udvidede kursus i terminologi været projektleder på et terminologisk projekt som afslutning på kurset. Endvidere har hun været medlem af revisionsudvalget, EK-studienævnet, bogudvalget og redaktionskomiteen for SPRINT.

Charlotte Langkilde har deltaget i kollokviet "Le Français des Affaires" på HHK den 27. marts 1981, hvor hun holdt foredrag om "Fonctions typiques d'une traductrice trilingue dans une entreprise française au Danemark", og deltaget i arbejdet med udgivelse af proceedings fra dette kollokvium. Hun har endvidere i forbindelse med HHK's forskningsseminar den 11.-12. maj 1981 på Rolighed holdt foredrag om "Praktisk anvendelse af fagsprog set i relation til HHK's sprogstudier".

Lita Lundquist deltog i efteråret 1980 i et realismeseminar på KU, i november i et romanistmøde i Slagelse, og i forårssemestret i et kursus ved KU over J. C. Milners bog: *De la syntaxe à l'interprétation*. Under et ophold i Paris maj 1981 deltog hun dels i et seminar i semantik arrangeret af professor Oswald Ducrot, dels i et pragmatikseminar på Sorbonne. Hun aflagde endvidere besøg på Trésor de la langue française i Nancy. I juni ledte hun sektionen "Textlinguistics" ved 6th Scandinavian Conference of Linguistics i Røros, Norge.

Lita Lundquist er medlem af Pragmatikkredsen og Lingvistikredsen ved KU, og medlem af HHK's didaktikudvalg, EA/ED-studienævn, og stadig aktiv deltager i Revisionsudvalget.

Hanne Martinet

Deltagelse i kongresser, kollokvier og lign. samt andre aktiviteter:

- *7^e Colloque international de linguistique fonctionnelle*, St. Andrew University, Scotland, 1.-6. september.
- *Fifth Annual Meeting of Semiotic Society of America*, Texas Tech University, Lubbock, 16.-19. oktober.
- *2. danske romanistmøde*, Liselund, 14.-16. november.
- Efter indbydelse af de polske myndigheder, *3rd International Conference on Historical Syntax*, Błazejenko, Polen, 31. marts-3. april, hvor hun virkede som sektionsleder.
- *2nd International Summer Institute for Semiotic and Structural Studies*, Vanderbilt University, Nashville, Tenn., 1.-26. juni, hvor hun holdt foredraget "Why Do We Know To Translate What?".
- Sammen med professor *Jørgen Rischel* og lektor *Una Canger*, Københavns Universitet, medorganisator af *14th Annual Meeting of Societas Linguisticae Europaea*, Københavns Universitet, 15.-18. august.
- Organisator af foredragsrække ved professor Fernando Poyatos, New Brunswick University, Canada, ved HHK's sproglige og økonomiske fakulteter, for ADLA's medlemmer samt ved Herning Eksportskole og Niels Brocks Handelsakademi, over verbal og non-verbal kommunikation, i april måned.
- Virke som medlem af redaktionskomitéen for SPRINT, som leder af "Forskningsgruppen for oversættelse og tolkning" ved HHK, som sekretær for ADLA og som medlem af bestyrelsen for *Lingvistikredsen i København*.

Lena Munck har ved et seminar på HHK om "Le Français des Affaires" bidraget med et indlæg: "Exigences de la pratique commerciale comparés à la compétence acquise par une formation théorique".

Jacques Qvistgaard er fortsat formand for ADLA's bestyrelse og formand for AILA's vi-

denskabelige kommission for fagsprog. Den 25.-27. september 1980 deltog han i det internationale kollokvium "La Compréhension du Langage", Créteil, tilrettelagt af Paris III (ESIT) og Paris XII; den 16.-18. november 1980 var Jacques Qvistgaard i Bergen i forbindelse med AScLA-symposiet vedrørende fagsprog. Endvidere har han deltaget i planlægningen af kollokviet "Le Français des Affaires" i marts, hvor han holdt foredraget: "Le français des affaires, expression orale". Med henblik på planlægningen af et kollokvium vedrørende fransk fagsprog i Strasbourg 1981 deltog han i dagene 18.-20. juli på Fagsprogligt Centers vegne i et møde i Stockholm. Jacques Qvistgaard udgav "Le français des réunions", Schønberg, i 1980.

Jens Rasmussen har som korrespondent for Danmark deltaget i et planlægningsmøde i AUEPELF's europæiske komité (Klagenfurt, 13.-15. april 1981). I forbindelse med mødet blev Institut for fransk opfordret til at lade sig repræsentere i en arbejdsgruppe, som skal udarbejde moduler for undervisning i specialprog.

Lilian Stage var medarrangør af forskningsseminar V den 11.-12. maj.

Henrik Selsø Sørensen har deltaget i en indføring af edb arrangeret af HHK i september 1980, i et kollokvium afholdt af Institut for fransk, HHK, over emnet "Le Français des Affaires" i marts 1981, i AILA-kongressen i Lund samt i "Fagsprogligt symposium" på HHK i august 1981. Han er endvidere medlem af EG-studienævnet.

4. Gæsteforelæsninger m.v.

Professor Robert Galisson, directeur de l'U.E.R. Etudes françaises pour l'Etranger holdt den 18. november forelæsning over "L'Acquisition des vocabulaires dans le cadre d'une approche communicative".

Instituttet afholdt den 27. marts et kollokvium over "Le Français des Affaires". I kollokviet deltog repræsentanter fra erhvervslivet, fra CAVILAM (Centre Audio-Visuel de Langues Modernes, fra l'U.E.R., fra la Chambre de Commerce et d'Industrie de Paris, fra Institut Français samt fra handelshøjskoler og handelsskoler.

Professor Fernando Poyatos, Canada, holdt den 29. april forelæsning over "Language-Paralanguage-Kinesics: The Basis Structure of Human Communication".

C. Institut for spansk

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, translator Niels Henning Pedersen, HD.

Lektorer med forskningspligt: Cand.mag. Søren Kaas Andersen; afdelingsleder, translator Jørgen Jensen (prorektor); cand.ling.merc. Heribert Picht; translator Halvor Søeborg.

Lektorer uden forskningspligt: Translator Niels Henning Pedersen, HD; translator Ellen Sundbo; translator Erna Sølling.

Adjunkt med forskningspligt: Translator Anette Villemoes.

Adjunktvikar: Cand.ling.merc. Agnete Berg Nielsen.

Kandidatstipendiat: Cand.ling.merc. translator Louise Denver.

Eksterne lektorer: Dr. María Berta Pallares Garzón; cand.ling.merc. translator Kirsten Jesen; cand.ling.merc. translator Ditte Obel Mikkelsen; translator Vibeke Pentz-Møller; cand.mag. Helle Wegener.

Undervisningsassistenter: Cand.mag. Jens Borello; Charles Céspedes; cand.interpret. Boyja Dam; María Díaz-Varela; cand.interpret. Hans Peter Elmøe; cand.ling.merc. Annette Grindsted; translator cand.interpret. Ib Gustafsson; cand.phil. Inge Hammerich; María Fabricius Hansen; cand.mag. Iben Hasselbalch; cand.ling.merc. Anders Hermansen; cand.ling.merc. translator Doris Sørensen Hornemann; cand.mag. Vibeke Kamp Jørgensen; cand.mag. Elisabeth Laursen; cand.ling.merc. Pelle Løvgren; cand.ling.merc. Hanne Puggaard; cand.mag. Ditte Skelboe; cand.phil. Viveca Tallgren Mortensen; cand.ling.merc. Charlotte von Haffner; cand.ling.merc. translator Lise Saxov.

Sekretærer: Lis Olsen; Elna Oberleitner; Vibeke Maaløe.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere med undtagelse af prorektor, afdelingsleder Jørgen Jensen samt af:

Undervisningsassistenter: Cand.phil. Inge Hammerich; cand.mag. Vibeke Kamp Jørgensen.

TAP-medarbejdere: Lis Olsen; Elna Oberleitner; Vibeke Maaløe.

Studerende: Pia Hansen (til 30.11.80); Susanne Maimann (til 30.11.80); Lene Greve Sørensen (pr. 1.12.80); Hans-Jørgen Thomsen; Marianne Vinther (pr. 1.12.80).

1. Oprettelse

Institut for spansk blev oprettet i februar 1970.

Instituttet dækker alle fagområder inden for spansk.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder

Søren Kaas Andersen har udarbejdet et kompendium til EK-undervisningen i tekstanalyse og oversættelseskritik og er ved at omarbejde kompendiet i tekstlæsning til brug for EA/ED. Har publiceret en artikel i *SPRINT* nr. 1, 1981 om "Modus i spanske prædikative sætninger" og udført redaktionsarbejde i forbindelse med samme publikation.

Louise Denver har arbejdet på et grammatisk projekt, der giver en semantisk-syntaktisk beskrivelse af brugen af verbalinfinittet "gerundio" på spansk.

Jørgen Jensen har til undervisningsbrug udarbejdet en oversigt over nogle prædikative spanske verbers semantik (ækvivalenter for "ser" og "estar"). Han har endvidere indledt en undersøgelse af, hvorvidt den traditionelle inddeling af verber efter deres aktionsart (perfektiv/imperfektiv) med fordel kan erstattes af, hhv. suppleres med en sondring mellem "teliske"/"ikke-teliske" verber.

Agnete Berg Nielsen har arbejdet med typologisering af samt modus i spanske relativsætninger og afsluttet følgende arbejder: "*Specificitet og eksistens – Modus i relativsætninger i spanske juridiske og økonomiske tekster*" og "Et forsøg på en ny typologisering af de spanske relativsætninger".

H. Picht

1. har deltaget i "Internationales Kolloquium" Fachsprachenforschung und Fachsprachenlehre; "Schwerpunkt Spanisch", afholdt i Saarbrücken den 6.-8.11.1980 og holdt et foredrag om "Tesis de licenciatura sobre temas terminológicas elaboradas en la Escuela Superiores de Estudios Mercantiles de Copenhague". Proceedings forventes udgivet i efteråret 1981.
2. har skrevet en artikel til Unesco ALSED-LSP Newsletter (vol. 4, no. 2 (12) March 1981) om emnet: "Zur Integration der Terminologieausbildung in den fachsprachlichen Unterricht an einer Handelshochschule". Artiklen er ligeledes publiceret i J. Høedt & R. Turner (eds) "New Bearings in LSP" (1981).
3. har skrevet en oversigtsartikel om "Die Terminologieabteilung der Handelshochschule Kopenhagen und ihr Platz im Rahmen der nationalen und nordischen terminologischen Zusammenarbeit". Artiklen publiceres på fransk i Terminogramme (Québec).
4. har holdt et foredrag i forbindelse med forskningsseminaret på Rolighed i 1981. Emnet: "Terminologiundervisning som led i den fagsproglige uddannelse".
5. har skrevet et bidrag til Infoterm Series 7 "Terminologies for the Eighties". Bidragets titel er "Reflexions on Terminology Training in the 80's". Forventes udgivet i slutningen af 1981.
6. har skrevet en artikel til TermNet nr. 2 med titlen: "Training in Terminology in the Nordic Countries".
7. a) har deltaget i "Symposium om terminologiundervisning i Oslo den 15.-17. juni 1981 og holdt to indlæg: 1) Terminologiuddannelse i Tyskland, 2) Terminologi som selvstændig disciplin ved universiteter og højskoler.
b) har efter afsluttet gruppearbejde ført resultaterne sammen i "Generel plan for terminologiuddannelse udarbejdet af deltagerne i Symposium om terminologiundervisning". Dokumentet offentliggøres i proceedings, Nyt fra Terminologiafdelingen Nr. 7 samt TermNet News.
8. har fortsat sit bibliografiske arbejde samt indledt en registrering af alle terminologiske specialer som led i TermNet (BT 12).
9. har medvirket i tilrettelæggelse og gennemførelse af det atter udvidede terminologikursus (12 dobbelttimer) 1980/81 under valgfri fag.
10. har udarbejdet 2 kompendier til brug ved undervisning i samfundslære i spansk om Spanien (EK) og revideret 2 EA-kompendier i samme disciplin om henholdsvis Spanien og Latinamerika.
11. har revideret en spansk oversættelse af E. Wüsters bog "Einführung in die Allgemeine Terminologielehre und Terminologische Lexikographie" samt udarbejdet forslag til den terminologi, der på spansk burde anvendes i nævnte bog.
12. har afsluttet vejledningsarbejdet i forbindelse med udgivelse af Merete Eks rebus-spiale, som han ligeledes har skrevet forordet til.

H. Søborg har fortsat arbejdet med udgivelse af et katalog over faste præpositionsforbindelser i spansk. Bogen ventes at udkomme i 1982.

Anette Villemoes arbejder på et projekt med det formål at søge at fastlægge semantisk-syntaktiske træk i danske verbalhelheder og disses indflydelse på oversættelsen til spansk, især inden for teknisk sprog. Har udarbejdet tekster til teknikundervisningen på EA/ED og EK. Er medlem af Revisionsudvalget.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

Louise Denver har deltaget i en arbejdsgruppe sammensat af lærere ved Institut for Spansk på alle tre studietrin med det formål at tilrettelægge et samlet undervisningsforløb i grammatik.

Jørgen Jensen har i beretningsperioden været prorektor indtil 1.8.1981. Er som lærerrepræsentant indtrådt i ankekommissionen for de erhvervsproglige studier, og er af undervisningsministeriet blevet genbeskikket som censor ved universiteterne i København, Århus og Odense for perioden 1.4.1981 til 31.3.1984, og er blevet valgt til formand for de tre censorområder.

H. Picht

1. har som medlem af arbejdsgruppen vedr. anliggender i forbindelse med ISO/TC 37/SC 1 under Dansk Standardiseringsråd:
 - a) udarbejdet den danske kritik til det af USSR fremlagte dokument DP/ISO 704 (efteråret 1980)
 - b) udarbejdet udkast til og deltaget i diskussion af samme til et forslag til den internationale standard "Principles of Terminology" (ISO 704).
2. har som medlem af den danske delegation deltaget i 6th Meeting of ISO/TC 37 "Terminology (principles and co-ordination)" i Wien den 8. og 9. april 1981.
3. er medlem af den af ISO/TC 37 nedsatte arbejdsgruppe WG 5, som har til opgave at revidere og udvide ISO/R 1086 "Vocabulary of Terminology".
4. har deltaget i NORDTERM 4-mødet i Helsingfors den 21. og 22. maj 1981, hvor han aflagde beretning af AG 1's (terminologiuddannelse) arbejde. Han fortsætter som formand for AG 1.
5. har deltaget som terminologiafdelingens repræsentant i SPRINT-redaktionen.
6. har været terminologiafdelingens repræsentant i organisationskomitéen, som gennemførte "3rd European Symposium on LSP" ved HHK i august 1981.
7. er medlem af editorial board of TermNet News, som udgives af Infoterm.
8. er censor for Institut for Spansk ved Handelshøjskolen i Århus.

Annette Villemoes har deltaget i et kursus på Københavns Universitet i maskinoversættelse i forbindelse med EUROTRA-projektet.

D. Institut for tysk

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Lektor, cand.art. Hans Peter Jørgensen.

Professor: Mag.art. Hans-Peder Kromann.

Lektorer med forskningspligt: Cand.ling.merc. Inge Baaring; afdelingsleder, cand.mag. Gert Engel; translatør, cand. jur. Ebbe Falck (død 13.12.80); translatør, cand.jur. Bente Kristensen; udenlandsk lektor Klaus Müller.

Lektorer uden forskningspligt: Cand.mag. Frede Boje; cand.mag. Liselotte Brøndlund; translatør Pauli Gunderskov; cand.mag. Erling Bjørn Hansen; translatør Flemming Koue; cand.mag. Poul Rosbach.

Adjunkter med forskningspligt: Cand.phil. Peter Colliander (pr. 1.2.81); cand.ling.merc. Bodil Nistrup Madsen (pr. 1.7.81); translator Theis Riiber.

Adjunkt uden forskningspligt: Birthe Vesterli.

Kandidatstipendiat: Cand.mag. Gyde Hansen (pr. 1.10.80).

Scholarstipendiat: Hans-Peter Dahm.

Eksterne lektorer: Dr.phil. Klaus Bohnen; lic.phil. Mogens Dyhr; cand.interpret. Henrik Hopstock; cand.ling.merc. Bente Horneman; cand.mag. Lisbeth Falster Jakobsen; cand. mag. Bent Weidberg; cand.phil. Henrik Galberg Jacobsen (dansk; indtil 1.4.81).

Undervisningsassistenter: Cand.interpret. Doris Hansen; cand.phil. Gitte Baunebjerg Hansen; cand.mag. Steffen Leo Hansen; cand.mag. Jytte Heine; translator Jytte Haussmann; cand.pæd. Grethe Hjorth; translator Henriette D. Holm; cand.mag. Lise Neersø Jaspersen; cand.interpret. Anne-Marie Mehl Knudsen; cand.interpret. Birgit Lindow; cand.phil. Helge Nielsen; translator Ulla I. Olsen; cand.mag. Svend W. Pedersen; cand.ling.merc. Marie-Louise Møller Petersen; cand.interpret. Ann Selchau; stud.ling.merc. Flemming Vogdrup.

Sekretær: Vivi Rønne Hansen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af følgende:

Undervisningsassistenter: Cand.phil. Gitte Baunebjerg Hansen; translator Henriette D. Holm; cand.mag. Lise Neersø Jaspersen.

TAP-medarbejdere: Vivi Rønne Hansen; Else Marie Nørgaard, Ester Olsen.

Studerende: Til 30.11.80: Vibeke Beck; Ole Nørgaard Jensen; Hanne Nielsen; Ursula Vil-ladsen. Fra 1.12.80: Ole Nørgaard Jensen; Denise Schöni; Leif Skriver.

1. Oprettelse og formål

Institut for tysk blev oprettet i februar 1970. Institutet dækker alle fagområder inden for tysk.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Inge Baaring har på grund af sygdom og barselsorlov måttet udsætte udgivelsen af sin forskningsrapport om "omsætningstidspunktet ved simultantolkning med tysk som udgangssprog". Rapporten danner afslutningen på 1. del af et projekt, der behandler den tyske, franske og engelske litteratur om omsætningsforholdene og de deri anviste strategier ved gengivelse af sætninger, hvis udgangssproglige og målsproglige ordstilling afviger væsentligt fra hinanden. 2. del af projektet er nu påbegyndt. Det har til formål at opregne eksisterende strategier ved simultantolkning fra tysk til dansk og anviser nye. Hun har i august 1980 offentliggjort en artikel i *Translatøren* "Om konferencetolkning for brugere og tolke".

Peter Colliander har udarbejdet afhandlingen "Didaktische und statistische Betrachtungen über das Genus der deutschen Substantive", publiceret i ARK 8, juni 1981.

Han fortsætter undersøgelserne vedr. infinitivkonstruktioners og bisætningers syntax med særligt henblik på deres funktion som sætningsled. Ultimi 1981 publiceres et større arbejde om emnet i Københavns Universitets regie.

Han fortsætter endvidere undersøgelserne af kongruens- og rektionsrelationer i moderne tysk samt pronomenerne "es".

Hans-Peter Dahm har udarbejdet en specialeafhandling om betydningsbeskrivelse inden for tosprogsleksikografi i form af en annoteret bibliografi. Afhandlingen tænkes bearbejdet med henblik på udgivelse i ARK.

Gyde Hansen har undersøgt den teoretiske baggrund for en kontrastiv analyse af artikelbrugen i dansk og tysk. Resultaterne af denne undersøgelse er publiceret i ARK 10: "Zur kontrastiven Analyse des Artikelgebrauchs im Dänischen und Deutschen".

Hun fortsætter med den empiriske kontrastive undersøgelse af artikelbrugen i dansk og tysk.

Bente Kristensen har udarbejdet curriculum i juridisk sprog for EK-trinet i disciplinerne civilproces og straffeprocess og i forbindelse hermed fremstillet en samling af begrebssystemer og begrebsplaner, der tilgodeser både de juridiske sammenhænge og terminologiske henholdsvis oversættelsesmæssige aspekter inden for de nævnte discipliner.

Hun har indledt studier vedr. kognitiv semantik, herunder specielt den skelnen mellem begrebsmæssig og episodisk viden, som foretages i nyere forskning inden for sprogpsykologi.

Hans-Peder Kromann har inden for tekstlingvistik studeret talehandlingstyper og søgt at anvende dem på en klassifikation af tekstarter. Papir 7 s.

Han har inden for ordbogsgruppen påbegyndt arbejdet med en større artikel om tosprogsleksikografi (i samarbejde med Theis Riiber og Poul Rosbach).

Han deltager i en tværinstitutionel arbejdsgruppe ved KU om kontrastiv grammatik.

Klaus Müller har afsluttet og redigeret 4. og 5. (sidste) kapitel af sin tyske dissertation (licentiatafhandling): "Technisch-wirtschaftliche und ökologische Beurteilung der Möglichkeiten zur Behandlung von Altölen".

Theis Riiber har som et led i ordbogsgruppens arbejde planlagt og gennemført et pilotstudie med titlen: Excerptering af fagsprog; manuel oparbejdning af tekstordsinventar. Rapport herover foreligger og er under udgivelse som ARK 11.

Endvidere arbejder han på et specialstudie vedr. UDK-klassifikationens anvendelighed i ordbogsarbejdet samt på at etablere et grundlag for opstilling af en teksttypologi.

Han har desuden fremlagt et udkast til Ordbogsgruppens planlægningsgrundlag.

Ordbogsgruppen (H.-P. Kromann, Th. Riiber og P. Rosbach) har fortsat forberedelserne til fagsprogligt ordbogsarbejde ved at færdigbehandle tekstordskemaet, fortsætte excerpteringen af udvalgte kilder samt påbegynde arbejdet med en artikel vedrørende de vigtigste teser om tosprogsleksikografi.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

Inge Baaring har som formand for tolkeudvalget udarbejdet fornyet indstilling til ministe-

steriet samt forslag til studieplaner og eksamensordning for den 6-mdrs tolkeuddannelse, der som en to-årig forsøgsordning oprettes ved højskolen pr. 1. oktober 1981.

Hun er desuden udpeget til daglig leder af det nyoprettede Center for Konferencetolkning (se dette).

Peter Colliander har fået tildelt et DAAD-stipendium til et ophold fra 16.7.-14.8.81 ved Universität München, Institut für Deutsch als Fremdsprache.

Gert Engel og *Bodil Nistrup Madsen* har i tiden fra den 7.-9. juli 1981 deltaget i konferencen "Lexicography in the Electronic Age" arrangeret af EF-kommissionen i Luxembourg og forelagt et papir vedr. "Möglichkeiten der Organisation und Behandlung linguistischer Daten mit STATUS II".

Bente Kristensen har som medlem af arbejdsgruppen vedr. anliggender i forbindelse med ISO/TC 37/SC 1 under Dansk Standardiseringsråd deltager i udarbejdelsen af et dansk forslag til ISO/704 "Principles of terminology" som modforslag til det af USSR fremlagte dokument, og har som medlem af den danske delegation deltaget i 6th Meeting of ISO/TC 37 "Terminology (principles and co-ordination)" i Wien den 8. og 9. april 1981, hvor hun på den danske arbejdsgruppes vegne i et indlæg advarede mod at gøre alle områder inden for "Principles of terminology" til genstand for standardisering.

Hun har endvidere deltaget i det 4. NORDTERM-møde i Helsingfors den 21. og 22. maj 1981, hvor hun aflagde beretning om afsluttede og igangværende projekter i Terminologiafdelingen. Hun er indtrådt i en nordisk arbejdsgruppe under Nordterm, som har til opgave at koordinere de nordiske landes deltagelse i ISO/TC 37-arbejdet. Bente Kristensen har fortsat sit arbejde som projektleder på en speciel dansk/engelsk version af EF-glosaret: "Glossary of terms commonly used in Ergonomics".

Hun har sammen med Kristian Hvidt, Folketingets Bibliotek & Oplysningstjeneste forestået udgivelsen af "Oversættelser af dansk lovgivning, en systematisk fortegnelse", J. H. Schultz, København 1981. Hun er fortsat daglig leder af Terminologiafdelingen og har i beretningsperioden ligeledes været formand for revisionsudvalget.

Hans-Peder Kromann har udarbejdet undervisningsmaterialer om passiv (kontrastiv analyse af dansk og tysk passiv) samt materiale om billedsprog og stilfigurer. Endvidere skrevet en artikel til SPRINT 1981,1. s.27-30 om "Betydningsordbøger for sprogstuderende".

Han har været formand for 3 udvalg til bedømmelse af ansøgere til kandidatstipendium, til stilling som adjunkt/lektor i alm. sprog samt til bedømmelse ved oprykning til lektor med forskningspligt.

Han har desuden fungeret som vejleder for 2 scholarstipendiater, 1 kandidatstipendiat og 2 adjunkter. Han har som redaktør af ARK medvirket ved udgivelsen af ARK 5-11.

Han har arrangeret instituttets gæsteforelæsnings.

Medlem af bogudvalget og fra 1.12.80 af både fakultets- og EK-studienævnet.

Klaus Müller har deltaget i "Recycling Congress" i Paris den 29.9 - 3.10.1980.

Han har udarbejdet forskellige korte tekster til team teaching på grundstudiet samt udviklet nye undervisningsforløb i realia på EA/ED og teknik på EA/ED, 1. og 2. semester.

Han har deltaget i forskellige seminarer og konferencer ang. realia-emner og dansk-tyske forhold.

4. Gæsteforelæsninger m.v.

Studiendirektorin Gisela Adamowsky, Berlin; Prof. Dr. Hella Kirchhoff, Heidelberg; forfatter Hans-Jörg Martin, Forbundsrepublikken; Dr. Karl Erich Heidolph, Berlin; Ragnhild Höpfe, Berlin; Prof. Dr. Ulrich Engel, Mannheim; Dr. Hermann Kusterer, Bonn.

E. Institut for erhvervspraksis

Institutbestyrer og formand for institutrådet: Handelsfaglærer, cand.ling.merc. transløtør Lise Saxov.

Lektorer uden forskningspligt: Finn Hagen Jespersen, HA; Erik Otto, HA.

Handelsfaglærere: Anne Harries EA; Jette Krog ED; Erna Larsen; Jytte Halfdan Madsen ED; Hanne Nielsen ED; Jette Nørgaard; Marie Louise Westergaard.

Undervisningsassistenter: Korrespondent Nina Bruun; korrespondent Lisbeth Christensen; underdirektør, cand.merc. Flemming Hansen; cand.merc. Torben Sværke Hansen; statsaut. revisor Karen Højgaard; fuldmægtig Per Boje Jensen, HD; cand.phil. Lis Kreiberg; korrespondent Asta Bodil Lauritzen; cand.merc. Bent Larsen; fuldmægtig, cand.polit. Kjeld K. Lykke; handelsfaglærer Mona Levin; handelsfaglærer Else Lindinger; korrespondent Christa Susanne Madsen; cand.polit. Lars Munk; handelsfaglærer Bente Møller-Nielsen; cand. interpret. Marianne Nerving; cand.merc. Preben Nielsen; adjunkt, cand.merc. Anders Pedersen; cand.oecon. Søren Pedersen; fuldmægtig, cand.polit. Henrik Pinholt; handelsfaglærer Inge Lise Plejl; korrespondent Marianne Schmidt; korrespondent Jane Storm; adjunkt, cand.merc. Søren Sørensen; assistent Aase Thiim; adjunkt, cand.merc. Niels Tranum.

Sekretærer: Anne Lunding; Ester Olsen.

Institutrådet bestod i beretningsperioden af de fastansatte lærere blandt ovennævnte medarbejdere samt af

Undervisningsassistenter: Fuldmægtig, cand.polit. Kjeld K. Lykke og korrespondent Christa Susanne Madsen.

TAP-medarbejder: Anne Lunding.

Studerende: Susan Friis Petersen (til 30.11.80) og Lone Skøtt (til 30.11.80).

Instituttet er opdelt i 2 faggrupper:

1. Faggruppen for regnskabslære, erhvervsfag og samfundsøkonomi.
Faggruppeleder: Erik Otto.
2. Faggruppen for maskinskrivning og stenografi.
Faggruppeleder: Lise Saxov.

1. Oprettelse og formål

Institut for Erhvervspraksis blev oprettet i februar 1970. Institutet dækker fagområderne erhvervslære (herunder regnskabslære) og samfundsøkonomi, maskinskrivning samt dansk, engelsk, fransk og tysk stenografi under sprogstudierne.

2. Afsluttede og igangværende forskningsarbejder og publikationsvirksomhed

Samfundsøkonomi: Finn Hagen Jespersen og Kjeld K. Lykke arbejder fortsat med en revision af stofområdet i relation til den nuværende lærebog i samfundsøkonomi. En ny lærebog ventes i samarbejde med Helge Sindal at blive udgivet i august 1983.

Maskinskrivning og stenografi: Jette Nørgaard har udarbejdet en lærebog (grundkursus) i maskinskrivning og Erna Larsen og Jytte Halfdan Madsen en lærebog i maskinskrivning for viderekomne.

3. Faglig virksomhed i øvrigt

I november 1980 stof faggruppen som arrangør af 8 informationsmøder om ETB beregnet for 2 års-studerende på grundstudiet. I januar, februar og marts 1981 havde faggruppen arrangeret installering af et fjernskriverkredsløb for i forbindelse med maskinskrivningsundervisningen at orientere de studerende om anvendelsen.

F. Fagsprogligt center

Styringsgruppe: Jacques Qvistgaard (formand); Jørgen Jensen; Bengt Jürgensen; Theis Riiber; Ole Helmersen (studerende); Else Marie Nørgaard (TAP).

Medarbejdere: Jørgen Høedt (daglig leder); Robin Turner; Else Marie Nørgaard; Marianne Olsen; Niels Vester.

1. Publikationsvirksomhed:

Jørgen Høedt og Robin Turner: *The World of LSP*, Nyt Nordisk Forlag, 1981.

Jørgen Høedt og Robin Turner: *New Bearings in LSP*, Nyt Nordisk Forlag, 1981.

Fagsprogligt Centers aktiviteter inden for analyse af sprogbehov har i perioden udmøntet sig i to publikationer:

Charlotte Langkilde: *Sprog i små og mellemstore virksomheder – Rapport fra en arbejdsgruppe ved Sveriges eksportråd.*

Niels Erik Lundsgaard: *Sprogbehov – Kvalitativ undersøgelse af samfundets og erhvervsvirksomheders behov for medarbejdere med sproglige kvalifikationer, specielt med henblik på sproguddannelserne på Handelshøjskolen i København.*

2. Mødevirksomhed:

Møde- og kongresvirksomheden har koncentreret sig om tilrettelægningsen og afholdelsen af "3rd European Symposium on LSP" Handelshøjskolen, København, august 1981.

G. Center for konferencetolkning

Daglig leder: Inge Baaring.

Pr. 1.4.1981 er der ved Handelshøjskolen i København oprettet et center for konferencetolkning. I forbindelse med indførelsen af den ny 6-måneders uddannelse i konferencetolkning, der påbegyndes pr. 1. oktober 1981.

Uddannelsen, der er den første i landet, har til formål at bibringe dimittenderne sådanne kundskaber i konsekutiv tolkning og simultantolkning, at de er i stand til at fungere som konferencetolke ved overnationale organisationer samt på det frie marked i Danmark og i udlandet.

Centret har i beretningsåret gennemført en annoncekampagne for den nye uddannelse og udarbejdet informationsmateriale til potentielle ansøgere samt gennemført en omfattende oplysningsvirksomhed pr. telefon.

Til Centrets arbejdsopgaver hører desuden afholdelse af informationsmøder vedrørende uddannelsen samt optagelsesprøve til uddannelsen. Centret varetager i øvrigt udarbejdelse af lærerdækningsplan samt skemalægning, planlægning af undervisningsaktiviteterne og afholdelse af eksamen.

H. Terminologiafdelingen

Bestyrelse: Gert Engel (formand); J. Qvistgaard (næstformand); Inge Gorm Hansen; H. Picht; Bente Kristensen (daglig leder).

TAP-medarbejder: Elna Oberleitner.

Valgt af De Studerende Råd: Flemming Vogdrup.

Medarbejdere: Mirella Cristofoli; Gunhild Dyrberg; Inge Gorm Hansen; Bente Kristensen; Rita Lenstrup; Bodil Nistrup Madsen; Lena Munck; Heribert Picht; Chr. Quist; Henrik Selsøe Sørensen.

1. Afholdte kurser m.m.

Terminologikursus

Terminologiafdelingen har igen i år afholdt et kursus i terminologi under valgfri fag. Kurset henvendte sig til EA/ED- og EK-studerende samt interesserede lærere.

Kurset er igen udvidet og omfatter nu 12 dobbelttimer.

Udover de mere teoretisk prægede forelæsninger blev der afholdt mindre øvelser, og kurset sluttede med to terminologiske miniprojekter.

Følgende medarbejdere deltog som arrangør, foredragsholder hhv. projektleder: Gunhild Dyrberg; Bodil Nistrup Madsen; Bente Kristensen; Heribert Picht.

2. Projekter

Dansk Termbank

Projektgruppe: Gert Engel; Inge Gorm Hansen; Bodil Nistrup Madsen og Jacques Qvistgaard.

Efter indgående forundersøgelse har projektgruppen anbefalet indkøb af informations- og dokumentationssystemet STATUS II. Den nødvendige bevilling blev stillet til rådighed af undervisningsministeriet, edb-kapacitetsudvalget.

Systemet er nu implementeret på højskolens PRIME-datamat, og der er gennemført et antal tilfredsstillende testkursler.

Som et led i arbejdet med projekt *Dansk Termbank* har Bodil Nistrup Madsen deltaget i følgende kurser:

- kursus vedr. informations- og dokumentationssøgningssystemet STATUS II i forbindelse med et studieophold i England 16.-26. september 1980.
- oktober-december 1980 diverse RECKU-kurser (herunder kursus i FORTRAN-programmering).
- kursus i projektledelse og applikationsudvikling, arrangeret af IBM 3.-5. februar 1981.

Gert Engel og Bodil Nistrup Madsen holdt på forskningsseminaret, Rolighed 11.-12. maj 1981, et indlæg: "Organisering og behandling af lingvistiske data med STATUS II-systemet".

3. Terminologiske projekter

Projekter, som gennemføres i snæver kontakt med eksperter på de pågældende områder, opdelt efter de institutioner, som Terminologiafdelingen samarbejder med:

EF-projekter i samarbejde med EF-kommissionen og Kommissionens terminologikontorer i Luxembourg og Bruxelles

Terminologisk materiale vedr. landbrug

Projektleder: Gert Engel.

Terminologisk bearbejder: Bodil Nistrup Madsen.

Med bistand af studerende er der udarbejdet danske ækvivalenter til anden halvdel af "Dictionnaire technique de la mécanisation agricole", der omfatter ca. 6500 termer vedr. landbrugsmaskiner.

Der er anvendt dokumentationsmateriale anbefalet af medarbejdere fra Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Glossary of terms commonly used in ergonomics

Projektleder og terminologisk rådgiver: Bente Kristensen.

Fageksperter: Translatør Vivian Bondy; konsulent, cand.psych. Hans Jensen; lektor, KU, Kurt Jørgensen; lektor, DtH, Jens Th. Keiding.

Det danske arbejdsgruppe har fortsat sit arbejde med udarbejdelse af en engelsk/dansk version baseret på ovennævnte glosar. Materialet, som indeholder de danske og engelske termer samt danske og engelske definitioner, publiceres i efteråret 1981 gennem Dansk Standardiseringsråd.

Nordiske projekter

Arbejderbeskyttelsesterminologi

Projektleder: Gert Engel.

Terminologisk bearbejder: Birgit Lindow.

Den danske arbejdsgruppe har afsluttet sit arbejde. Det samlede glosar er for tiden under høring i de enkelte nordiske lande og den endelige redaktion ventes først afsluttet i løbet af 1982.

Skovbrugsterminologi, udarbejdelse af danske ækvivalenter til TNC 71

Projektleder: Henrik Selsø Sørensen.

Terminologiske bearbejdere: arbejdsgruppe med seks deltagere repræsenterende institutter ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole samt Skovteknisk Institut. Koordinator: Lars Ranfelt.

TNC 71 indeholder 4570 svenske termer med svensk definition og engelsk oversættelse af selve termerne samt illustrationer. Arbejdsgruppen har færdiggjort udarbejdelsen af danske ækvivalenter til både termer og definitioner, og der er fremstillet et særskilt dansk indeks, der i modsætning til det svenske både tager hensyn til indgangstermer og øvrige danske termer i definitionerne.

4. Dokumentation

I forbindelse med Terminologiafdelingens dokumentationsvirksomhed har H. Picht ajourført "Bibliografi over terminologiske artikler og afhandlinger i videste forstand" samt indledt en registrering af alle terminologiske specialer som led i TermNet (BT 12).

5. Samarbejde

Bodil Nistrup Madsen deltog i det 11. datalingvistmøde på Københavns Universitet. Hovedtema: edb og ordbøger. Indlæg: Automatisk udnyttelse af ækvivalensoplysninger i en terminologisk database. (Resumé i COMPILING, Meddelelsesblad fra Nordisk Samarbejdsgruppe for datamaskinel sprogbehandling, nr. 10, feb. 1981).

Inge Gorm Hansen, Bente Kristensen og Heribert Picht har sammen med Henning Spang-Hanssen som medlemmer af arbejdsgruppen vedr. ISO/TC 37 under Dansk Standardiseringsråd udarbejdet et dansk forslag til ISO/704 "Principles of Terminology" (37 sider) som modforslag til det af USSR fremlagte dokument. Bente Kristensen og H. Picht har på arbejdsgruppens vegne deltaget i 6th Meeting of ISO/TC 37 "Terminology (principles and co-ordination)" i Wien den 8. og 9. april 1981, hvor Bente Kristensen ligeledes på arbejdsgruppens vegne i et indlæg advarede mod at gøre alle områder inden for "Principles of terminology" til genstand for standardisering.

H. Picht er indtrådt som medlem af den af ISO/TC 37 nedsatte arbejdsgruppe WG 5, som har til opgave at revidere og udvide ISO/R 1086 "Vocabulary of Terminology".

H. Picht og Bodil Nistrup Madsen har deltaget i "Symposium om terminologiundervisning" i Oslo den 15.-17. juni 1981, hvor H. Picht holdt to indlæg: a) Terminologiuddannelse i Tyskland, b) Terminologi som selvstændig disciplin ved universiteter og højskoler, og Bodil Nistrup Madsen gav en kort rapport om terminologiundervisningen ved HHK.

Bodil Nistrup Madsen og H. Picht ledede hver sin arbejdsgruppe på symposiet. H. Picht har ført resultaterne fra de forskellige arbejdsgrupper sammen i "Generel plan for terminologiuddannelse udarbejdet af deltagerne i Symposium om terminologiundervisning". Dokumentet offentliggøres i Proceedings, Nyt fra Terminologiafdelingen Nr. 7 samt TermNet News.

Gert Engel og Bodil Nistrup Madsen deltog i konferencen "Lexicography in the Electronic Age", arrangeret af EF-Kommissionen i Luxembourg 7.-9. juli 1981, og forelagde et papir vedr. "Möglichkeiten der Organisation und Behandlung linguistischer Daten mit STATUS II".

Gert Engel, Bente Kristensen og H. Picht har deltaget i det 4. NORDTERM-møde i Helsingfors den 21. og 22. maj 1981, og har på mødet aflagt rapporter i de arbejdsgrupper, som de tilhører. Bente Kristensen og H. Picht er indtrådt i en ny nordisk arbejdsgruppe under NORDTERM, som har til opgave at koordinere de nordiske landes deltagelse i ISO/TC 37-arbejdet. H. Picht fortsætter som formand for AG 1 (terminologiuddannelse).

6. Publikationer

"Oversættelser af Dansk Lovgivning, En systematisk Fortegnelse", udgivet af Folketingets Bibliotek og Oplysningstjeneste og Terminologiafdelingen, J. H. Schultz, København 1981. Fra Terminologiafdelingen har Marie-Louise Møller Petersen, Inge Gorm Hansen, Frode Stoustrup og Bente Kristensen deltaget i udarbejdelsen af publikationen.

H. Picht har skrevet en artikel til Unesco ALSSED-LSP Newsletter (vol. 4, no. 2 (12) March 1981) om emnet: "Zur Integration der Terminologieausbildung in den fachsprachlichen Unterricht an einer Handelshochschule". Artiklen er ligeledes publiceret i J. Høedt & R. Turner (eds) "New Bearings in LSP" (1981).

H. Picht har skrevet en oversigtsartikel om "Die Terminologieabteilung der Handelshochschule Kopenhagen und ihr Platz im Rahmen der nationalen und nordischen terminologischen Zusammenarbeit". Artiklen publiceres på fransk i Terminogramme (Québec).

H. Picht har holdt et foredrag i forbindelse med forskningsseminaret på Rolighed i 1981. Emnet: "Terminologiundervisning som led i den fagsproglige uddannelse".

H. Picht har skrevet et bidrag til Infoterm Series 7 "Terminologies for the Eighties". Bidragets titel er "Reflexions on Terminology Training in the 80's". Forventes udgivet i slutningen af 1981.

H. Picht har skrevet en artikel til TermNet nr. 2 med titlen: "Training in Terminology in the Nordic Countries".

I. Tværproglige aktiviteter

1. Sproginstutterne har afholdt Forskningsseminar V den 11.-12.5.1981

på kursusejendommen Rolighed ved Vedbæk

Hovedemnet for seminaret var "Fagsprog — teori og praksis". Programmet omfattede følgende forelæsninger (med efterfølgende diskussion): Helge Poulsen: "Pragerskolen (strukturalismen)"; Karsten Hvidtfelt Nielsen: "Om glossematikken, en præmatematisk sprogteori"; Henning Spang-Hanssen: "Hvad er fagsprog?"; Henrik Selsø Sørensen: "Fagsproglig kommunikation og oversættelse"; Charlotte Langkilde: "Praktisk anvendelse af fagsprog set i relation til Handelshøjskolens sprogstudier"; H. Picht: "Terminologiundervisning som led i den fagsproglige uddannelse"; John McNaught: "The role of terminological relationship in building and accessing machine dictionaries"; Gert Engel og Bodil Nistrup Madsen: "Organisering og behandling af lingvistiske data med STATUS II-systemet".

Seminaret var tilrettelagt af Bente Kristensen, Rita Lenstrup og Lilian Stage.

2. Grammatikgruppen

har holdt seminarer om tællelighed, tempusaspekt, tempusmodus og Reichenbachs tempusystem.

3. CIUTI

Jens Rasmussen har deltaget i den årlige CIUTI-konference i Genève den 25.-27.maj 1981 som fakultetsrepræsentant.

4. ADLA

I forbindelse med sproginstutterne har det danske selskab for anvendt lingvistik (ADLA) holdt følgende møder: Den 10.3.1981: Dr. Gideon Toury: Toward descriptive translation studies. Den 28.4.1981: Fernando Poyatos: The Mechanism of Face-to-Face Interaction: Verbal and Nonverbal Communication.

5. SPRINT

Sproginstutternes tidsskrift.

SPRINT er et tværinstitutligt skrift, som udkommer tre gange årligt. Redaktionen, der er sammensat af lærere, to fra hvert sproginstitut, en repræsentant for terminologiafdelingen samt to TAP'er, ser det som sin opgave i lettilgængelig form at behandle nogle af de fremmedsproglige problemer, man som lærer eller studerende ved handelshøjskoler, handelshøjskoleafdelinger, handelsskoler og -gymnasier støder på.

For bladets lay-out har Erik C. Møller og Jørgen Nørgaard været ansvarlige i beretningsperioden. Bladet er udkommet 3 gange i beretningsperioden og har vakt stor interesse inden for den tilsigtede læserkreds.

6. ARK

Sproginstitutternes Arbejdsrapporter er oprettet 1979 og af Forskningskollegiet tænkt som en ramme for foreløbige arbejdsresultater fra medarbejdere under det erhvervsproglige fakultet. Der optages artikler om fagligt og almindeligt sprog. De to sidste numre er under udgivelse.

5. Cathrine Fabricius-Hansen: Emner og modeller i sprog-beskrivelsen. Oktober 1980.
6. Françoise Andersen: Nature et occurrence des fautes de prononciation des étudiants danois. November 1980.
7. Lita Lundquist: Sproghandlingsteori og sprogstudier. Overvejelser over sproghandlingsteoriens anvendelighed i forbindelse med en revision af de erhvervsproglige studier. April 1981.
8. Peter Colliander: Didaktische und statistische Betrachtungen über das Genus Substantivi. Juni 1981.
9. Gunhild Paaske: Neologismer i moderne journalistisk tysk. September 1981.
10. Gyde Hansen: Zur kontrastiven Analyse des Artikelgebrauchs im Dänischen und Deutschen. September 1981.
11. Theis Riiber: Pilotstudie 1. Excerpering af fagsprog (Manuel oparbejdning af tekstordsinventar). Beskrivelse, kommentarer, resultater, konklusioner. Oktober 1981.

X. Højskolens økonomi

I det følgende bringes højskolens regnskab for 1980 (1.1. - 31.12)

	kr.
Lønninger	77.973.806
Censorhonorar, honorar til eksamenstilsyn	4.174.983
edb-lønkørsel	133.312
Særlige ydelser	54.617
Tjenesterejser	125.300
Uddannelse af personale (herunder tilskud til studierejser for studerende)	481.252
Kontorholdsudgifter	2.968.152
Trykning af publikationer	286.052
Transport af materiel	18.652
Lokaleudgifter	17.641.415
Betaling af regionale edb-centre	85.900
Konsulenthonorar m.v.	101.224
Rengøring	2.235.424
Kantinetilskud	209.468
Undervisnings- og eksamensmateriel	282.790
Anskaffelser af bøger til bibliotek, inventar m.v.	2.806.442
Vedligeholdelse af inventar og maskiner	688.193
Kandidatstipendier	3.082.701
Tilskud fra staten til de studerende	58.261
Års- og dimittendfest	68.555
Renter dyrtidsopsparring	121.871
Andre udgifter	54.636
	<hr/>
	113.653.006
- Lejeindtægter	6.624
- Salg af undervisningsmaterialer	300.757
- Renteindtægt	247.192
- Langtidsledige (refusion)	729.617
- Dagpengefond	793.381
- Diverse indtægter	12.231
	<hr/>
	2.089.802
	<hr/>
	111.563.204

Højskolen har i finansåret 1980 modtaget følgende bevillinger:

<i>Løbende tilskud til undersøgelser m.v. igangsat i tidligere finansår:</i>	kr.
Varekodning/Teknologistyrelsen	13.532
Unge arbejdsløse/Forskningsrådet	293.547
Dansk Termibank/Forskningsrådet	42.433
Terminologi/EF-kommissionen	62.033
Samnordisk Byggeeksport/Nordisk Råd	34.742
Kapitalmarkedsprojektet/Forskningsrådet	5.000
Import-Eksport/Forskningsrådet	273.000
Undervisning/EF-kommissionen	61.482
Reklamens samfundsmæssige betydning/Forskningsrådet	197.673
Informationsbearbejdning af Reklamebudskaber/Forskningsrådet	118.631
Arbejdertype-projektet/Forskningsrådet	206.957
Forskningsassistance/Dansk Eksportforening	18.700
Fremmedsprogspædagogik/Forskningsrådet	2.300
Budgetsystemer/Forskningsrådet	99.381
Arbejdsløshedsprojektet/Forskningsrådet	570.835
Medarbejdere i Virksomheder i Danmark/Forskningsrådet	319.887
Danske reklameomkostninger i 1978/Forskningsrådet	30.000
Forbrugerkonflikt-projektet/Forskningsrådet	129.144
	<hr/>
	2.479.277

<i>Tilskud til undersøgelser m.v. igangsat i finansåret 1980:</i>	kr.
Særforsorgens udlægning/Forskningsrådet	117.000
Dansk internationale konkurrenceevne/Dansk Eksportforening	25.000
Deltagelse og politisk beredskab/Forskningsrådet	62.500
TUBA/Forskningsrådet	401.319
edb-journalisering/Teknologistyrelsen	21.500
Landindustriarbejderundersøgelsen/Forskningsrådet	106.848
Varedistribution/Forskningsrådet	41.800
Rislumfonden	75.000
Erhvervsøkonomisk udvikling/Forskningsrådet	142.357
Athene	17.750
Pædagogisk praksis/Socialstyrelsen	6.500
Fagsprogligt Center/Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse	50.000
edb-teknologi	40.000
Daphne-projektet	20.000
Presseundersøgelsen/Forskningsrådet	17.496
	<hr/>
	1.145.070

XI. Højskolens lokaler

Højskolens virksomhed har i beretningsåret været gennemført i følgende lokaler:

Fabrikvej 7

Centraladministrationen
Institut for engelsk
Institut for fransk
Institut for spansk
Institut for tysk
Institut for erhvervspraksis
Det erhvervsproglige fakultet
Filial af biblioteket
Sproginstitutternes sekretariat

Undervisning af og studiekontor for:

HA 1. - 2. år
CM
HD 1. del
HD 2. del
sprogstudier

Howitzvej 60

Institut for afsætningsøkonomi
Institut for erhvervsret og revision
Institut for finansiering
Institut for organisation og arbejds sociologi
Institut for regnskabsvæsen
Reproduktionsafdelingen

Undervisning af:

CM

Julius Thomsens Plads 10

Institut for erhvervsøkonomi
EDB-centret
Hovedbiblioteket
De studerendes Råd
Moderate Studenter

Undervisning af og studiekontor for:

HA 1., 2. & 3. år
CM
HD 1. del
HD 2. del
Særprøven i skatteret & revision

Rosenørns Allé 9, stuen og 3. sal:

Institut for europæisk markedsret
Forsikringsinstituttet
Institut for teoretisk statistik
Institut for trafik-, turist- & regionaløkonomi
Informationsforskningsafdelingen
AIESEC

Nansensgade 19

Center for tværfaglige studier
Institut for ledelsesforskning
Institut for nationaløkonomi
Institut for udenrigshandel
HA-center

Undervisning af:

HA 1., 2. & 3. år
CM
HD 1. del
HD 2. del

Turesensgade 22

Institutafdeling for erhvervs- og
samfundsbeskrivelse
Arbejdsgruppen for anvendt statistik
Det erhvervsøkonomiske fakultet
Det økonomiske studienævnsekretariat
Matrikelkontor/økonomi
De studerendes Råd
Moderate Studenter

Undervisning af:

HA 1., 2. & 3. år
CM
HD 1. del
HD 2. del

XII. Stipendier og studielån

I 1980/81 er der til højskolens studerende uddelt stipendier, bevilget af følgende private legat- og fondsbestyrelser:

	kr.
Vilhelm Christiansens Fond	156.000
Firmaet Evers & Co.'s Studiefond	18.000
Jørgen Esmer's Legat	21.500
Garvermester C. W. Gerickes Legat	10.000
Svend Hansens Fond	33.000
Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond	130.000
H. O. Langes Fond	200.000
Frederiks Larsens Fond	25.000
Grosserer Holger Laage-Petersen og Hustrus Fond	80.000
Otto Mønstedts Fond	60.000
Verner Olsens Mindelegat	2.000
Egmont H. Petersens Fond	20.000
Krista og Viggo Petersens Fond	30.000
Julius Skrikes Stiftelse	3.000
Foreningen "Studenternes Venner"	7.000
Grosserer Laurits Svendsens Legat	12.000
Direktør Andreas Sørensen og Hustrus Fond	34.000
William og Anna Evers Legat	6.000

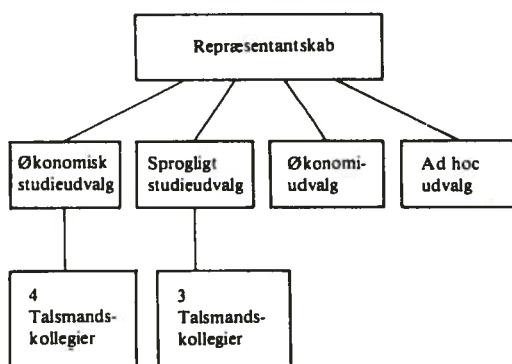
Der er desuden ydet støtte til højskolens studerende fra Statens Uddannelsesstøtte efter de i lovgivningen om uddannelsesstøtte fastsatte regler.

XIII. Studenterorganisationer

A. De studerendes Råd

De studerendes Råd er den officielle repræsentant for de ved Handelshøjskolen immatrikulerede studerende. Rådets opgaver er at varetage de studerendes interesser og at repræsentere disse, såvel over for højskolen som udadtil. Talsmandskollegierne opstiller rådets kandidater til valg til de kollegiale organer på Handelshøjskolen.

DSR's struktur

Repræsentantskabets konstitution

Formand for DSR	} Forretningsudvalg
Næstformand	
Formand for studiemæssige anliggender	
Formand for sprogligt studieudvalg	
Formand for økonomisk studieudvalg	
Formand for sociale anliggender	
Formand for internationale anliggender	
Formand for økonomiske anliggender	
Formand uden portefølje	

Repræsentantskabet konstituerede sig december 1980 med følgende sammensætning af forretningsudvalget:

Formand: Ole Nørgaard Jensen.

Næstformand: Vibeke Beck.

Formand for studiemæssige anliggender: Wilbert van der Meer.

Formand for sprogligt studieudvalg: Peter Sorgenfrey.

Formand for økonomisk studieudvalg: Peter Zinck.

Formand for sociale anliggender: Henrik Lauersen.

Formand for internationale anliggender: Anette Fournais.

Formand for økonomiske anliggender: Finn Christiansen.

Formand uden portefølje: René Jakob Wedel.

Formand for økonomiudvalget: ubesat.

Nyvalg af formand sker pr. 1. marts, og i 1981 genvalgte Ole Nørgaard Jensen.

Peter Zinck gik af som formand for økonomisk studieudvalg i oktober måned.

Ulf Brinkjær afløste Finn Kristiansen som formand for økonomiske anliggender.

Uddrag af principprogrammet for De studerendes Råd

Som følge af uddannelsernes og tillige de færdiguddannedes funktioner må det være de studerendes opgave at søge at ændre uddannelserne og forskningen således, at det bringes til at varetage lønmodtagernes interesser?

Det er et mål for DSR at:

- der skabtes et økonomisk grundlag for at studere, således at alle, uanset social baggrund sikres lige adgang og mulighed for at få den ønskede uddannelse. DSR vender sig mod ethvert indgreb, som modvirker dette.
- uddannelserne og forskningen ikke blot åbner mulighed for, men direkte indebærer, at de studerende tager samfundskritisk stilling og sættes i stand til kritisk at forholde sig til forskningens og uddannelsernes indhold og anvendelse i forskellige samfundsmæssige sammenhænge herunder også en kritik af de forskellige uddannelsers erhvervsformål.
- den enkelte sættes i stand til at overskue og være kritisk og derved øge mulighederne for at ændre sin kommende erhvervsfunktion.
- dette er medvirkende til, at de studerende tager aktivt del i det politiske, ideologiske, kulturelle og økonomiske liv i samfundet.

De studerendes Råd's arbejde har i det forløbne år været præget af mødeaktivitet specielt i forskellige ad-hoc grupper, som har haft til opgave ud fra bestemte emner at analysere forskellige problemer bl.a. til brug for studentermedlemmer i de kollegiale organer, adgangsbegrænsningen til studierne bliver konstant. En stigende del af de studerende er nødt til at tage erhvervsarbejde sideløbende med heltidsstudierne, tillige med at boligsituationen specielt for de studerende er blevet væsentligt forringet. De dårlige økonomiske støtteforhold og boligproblemerne er derfor blevet diskuteret kraftigt i rådet, og vil fremover være et af punkterne i DSR's arbejde. Fra ministeriel side har der været en række forslag til stramninger overfor læreanstalterne, som DSR har behandlet indhold og konsekvenser af. Dette har resulteret i, at man fra studenterside har vendt sig imod disse forslag, *da en yderligere centralisering af uddannelsessektorens styring ikke ønskes.*

Socialområdet

Udover den løbende diskussion af de dårlige økonomiske støtteforhold og boligproblemer + evt., har DSR deltaget i et landssamarbejde med de studerende på andre uddannelsesinstitutioner, idet vi er medlemsorganisation af De Danske Studerendes Fællesråd. Her har vi bl.a. deltaget aktivt i en møderække omkring SU og levevilkårsproblematikken.

Klubprojekt

Klubprojektet – eller blot klubben – er ansvarlig for festerne og "Slyngelstuen". Klubben tager sig af orkestervalg, plakater, udsmykning etc. "Slyngelstuen", DSR's værtshus, har åbent hver aften mandag – torsdag fra kl. 18,00 til de sidste gæster er gået, samt efter større prøver etc. Endvidere er "Slyngelstuen" ofte udlejet til private fester. Den første lørdag i hver måned (januar og sommerperioden undtaget) afholdes der fester med disko-tek og orkestre, hvortil der er stor søgning. Af orkestre i det forløbne år kan nævnes: Delta Cross Band, Fessors, Brother Jones, C. V. Jørgensen, Tony Ellis.

Politisk økonomi projekt

Traditionelt har der blandt de studerende på højskolen altid eksisteret et behov og en interesse for at diskutere faglige spørgsmål sammen med andre. Det har både været aktuelt at kritisere lærebøgerne for deres faglige og politiske huller, og at relatere undervisningen til en alternativ faglighed.

For at imødekomme dette udtalte behov har politisk økonomiprojekt i DSR i de senere år arrangeret kurser, studiekredse m.m. for såvel sprog- som økonomistuderende.

Internationalt område

I foråret sendte DSR 11 studerende til Polen som led i en 5-årig udvekslingsaftale. I oktober måned modtog rådet 11 studerende fra Polen, der deltog i et omfattende program, bl.a. med virksomhedsbesøg, institutionsbesøg, forelæsninger osv. Udvekslingen vil fortsætte, men i år skal aftalen evalueres og genforhandles. Endvidere sendte DSR 5 studerende til Wirtschaftshochschule i Wien i foråret, og modtog i december 5 studerende herfra. DSR har i løbet af året haft kontakt til læreanstalter, bl.a. i Frankrig og Jugoslavien, og i forårets løb vil eventuelle udvekslingsaftaler blive etableret.

Økonomiske anliggender

De to selvejende institutioner Studenter Assistance og Samfunds Litteratur (SA og SL) har i det forløbne år oplevet en tilfredsstillende udvikling i serviceniveauet for de studerende. SA's jobformidlingsfunktion er forbedret, især for de økonomistuderende. Det forventes således, at SA og SL på en acceptabel måde fortsat kan støtte de studerende ved HHK med henholdsvis jobformidling og fremskaffelse af læremidler.

DSR's økonomi har på det seneste udviklet sig ufordelagtigt. Dette skyldes dels, at statstilskuddet i de sidste mange år ikke har fulgt omkostningsudviklingen, dels den generelle forringelse af de studerendes økonomiske situation. DSR's indtægtsgivende aktiviteter er organiseret som "non-profit centre". Dette gælder såvel Slyngelstuens daglige drift som f.eks. DSR's manuduktions og til dels trykkeriet, hvis indtægter i det forløbne år kun har givet et mindre bidrag til DSR's daglige drift, bl.a. på grund af de studerendes forringede økonomiske forhold og den dermed følgende afmatning. Også på udgiftssiden findes årsager til den ringere økonomiske udvikling for DSR. Et stigende aktivitetsniveau i talsmandskollegierne har medført forøgede udgifter, bl.a. til kopiering og forsendelse m.m.

Sprogligt studieudvalg

Udvalget er DSR's koordinerende organ på det uddannelsespolitiske område på sprogafdelingen og arbejder som sådant sammen med formanden for studiemæssige anliggender.

I udvalget diskuteres bl.a. det struktur- og faglige udvekslingsarbejde, der foregår på sprogafdelingen. En af udvalgets hovedopgaver er at formidle kontakten mellem og arbejdet i de enkelte talsmandskollegier og mellem studenterrepræsentanterne i de kollegiale organer, såvel på sprogsiden som på økonomisiden. Foruden at lægge de generelle linier for DSR's uddannelsespolitiske holdning, i fællesskab med det økonomiske studieudvalg, skal udvalget udarbejde oplæg og indstillinger til såvel talsmandskollegierne som DSR's repræsentantskab, hvorved en samlet koordination opnås.

Det sproglige studieudvalgs arbejde i det forløbne år har hovedsageligt været centreret om følgende områder: I samarbejde med studienævn har sprogligt studieudvalg arrangeret in-

produktionskursus for de nye studerende. Kurset var i år et 2-dages kursus, afholdt på højskolen, men udvalget arbejder videre med forbedringer, bl.a. i håb om at kunne afholde kommende introduktionskurser som internatkurser, som det sker på økonomiafdelingen. Sprogligt studieudvalg har også deltaget i arbejdet i de kollegiale organer omkring normerings- og budgetteringsarbejdet. Det har med al ønskelig tydelighed vist sig, at staten ikke er villig til at betale, hvad det koster at holde vore uddannelser på et forsvarligt niveau. Fra studentside har vi sagt nej til holdsammenlægninger, færre stile og dermed følgende niveausænkninger, og vi kæmper fortsat for øgede bevillinger i håbet om, at vi kan være medvirkende til at forbedre studierne.

For en forbedring af sprogstudierne deltager sprogligt studieudvalg bl.a. i struktur- og reformarbejdet. Dette arbejde foregår dels via deltagelse i de kollegiale organer og udvalg, f.eks. revisionsudvalget, dels internt via seminarer for studerende, hvor vi analyserer vore uddannelsespolitiske mål. Sprogligt studieudvalg vil fremover stadig koncentrere sig om en styrkelse af talsmandskollegierne, en revision af sprogstudiernes indhold og struktur samt afholdelse af udbytterige introkurser på alle niveauer.

Økonomisk studieudvalg

Udvalget er DSR's koordinerende organ på det uddannelsespolitiske område på økonomiafdelingen og arbejder som sådant sammen med formanden for studiemæssige anliggender. I udvalget diskuteres bl.a. det struktur- og faglige udviklingsarbejde, der foregår på økonomiafdelingen. Der lægges vægt på at formidle kontakt mellem studentrepræsentanter i de kollegiale organer på det økonomiske fakultet samt til den sproglige studentrepræsentation. Desuden har udvalget den vigtige rolle at formidle kontakten mellem økonomiafdelingens fire talsmandskollegier. Udvalget har i beretningsperioden været præget af, at arbejdet er foregået decentralt, idet der i talsmandskollegiets regie er behandlet en række sager af stor vigtighed for det enkelte studium. På HA er der igen i år arbejdet intenst med afholdelse af introkurser i internat for de nye studerende, en aktivitet, de nye studerende har udtrykt stor tilfredshed med. En del af arbejdet i HA-talsmandskollegiet er foregået omkring selve talsmandskollegiets struktur. På grund af den øgede arbejdsbyrde i de kollegiale organer er der skabt en ny struktur, hvor en stor del af baggrundsarbejdet foregår i projektgrupper, hvorved sagsbehandling lettes. Tillige har den enkelte studerende i denne projektorienterede struktur mulighed for at arbejde mere intenst med de emner, der har den største interesse, det være sig introkurser, parlamentarik, fagkritik etc. Projektgruppernes arbejde består, udover løbende diskussioner, af de emner, vedkommende projektgruppe beskæftiger sig med, også i at udarbejde gennemarbejdede oplæg til hele talsmandskollegiet. Den principielle stillingtagen kan således tages af det samlede talsmandskollegium på et mere kvalificeret grundlag.

I CM-talsmandskollegiet er diskussionerne af studiet fortsat, især med hensyn til almen økonomi-kurserne, der har stor prioritet, fordi det for den økonomi-studerende er den første mulighed i studiet for at arbejde kvalificeret med mere tværfaglige problemstillinger.

Endvidere er det løbende arbejde i de kollegiale organer, f.eks. budgetter og resourcefordeling, til stadighed til diskussion i udvalget. Fremover vil arbejdet i det økonomiske studieudvalg være koncentreret om en styrkelse af talsmandskollegierne og som koordinerende organ for de ting, der foregår på de forskellige studieretninger, såvel i talsmandskollegierne som i de kollegiale organer.

B. Moderate Studenter

På et tværpolitisk og demokratisk grundlag har Moderate Studenter til formål at virke som interesseorganisation for de studerende på Handelshøjskolen i København. Moderate Studenter beskæftiger sig kun med uddannelsespolitik og uddannelsesmæssige forhold med den grundholdning, at Handelshøjskolen skal udbyde de uddannelser, og det uddannelsesniveau, som de studerende har behov for i deres fremtidige erhvervsfunktion.

1980/81 har været det mest aktive år i Moderate Studenter siden organisationens oprettelse i 1978. Umiddelbart efter semesterstarten udgav Moderate Studenter for første gang et blad, *HANDLEREN*. Bladet var tænkt som en "prøveballon" og blev udgivet som valg-sæmnummer i forbindelse med styrelsesvalget 1980. *HANDLEREN* blev en så stor succes, at det nu udkommer fast i over 3.000 eksemplarer, der uddeles gratis på Handelshøjskolen.

Der lykkedes også Moderate Studenter at få udvidet sekretariatet, vi flyttede fra vor telefonbox-lignende lokale i Nansensgadebygningen, til et lidt større på Julius Thomsens Plads (hvor vi nu har fået deltidsansat en sekretær, således at vi nu har fast kontortid). I den forbindelse startede vi et trykkeri, *MOST-TRYK*, som har til opgave at trykke opgaver, seminarer og lign. for de studerende. *MOST-TRYK* er blevet benyttet i endnu højere grad, end vi havde regnet med, hvorfor vi har været yderst tilfredse med dette.

I dagene 24., 25. og 26. november 1980 blev der afholdt styrelsesvalg. Styrelsesvalget blev en for Moderate Studenter lykkelig begivenhed. Moderate Studenter fik en stor fremgang, for valget havde vi 4 repræsentanter i de styrende organer, efter valget 23. I højskolens øverste organ – konsistorium – fik Moderate Studenter 38,6% af stemmerne, og fik således 2 (mod tidligere 1) af de 6 studentermandater. Som et kuriosum kan nævnes, at en af Moderate Studenters mandater her opnåede valgets fleste personlige stemmer.

I 1980/81 har Moderate Studenter i de styrende organer arbejdet for bl.a. HD-ernes overgangsordning, ruskurser med værdi for de nyoptagne studerende og en række andre emner. Dette arbejde har ikke været uden problemer, da højskolens bureaukrati er en temmelig tung dame at danse med. Og på trods af at vi har små 40% af stemmerne, har højskolen kun givet os ca. 10% af de økonomiske midler, der stilles til rådighed til studenterorganisationerne. I vort arbejde har vi modtaget støtte og vejledning af STS, Sammenlutningen af tværpolitiske Studenterorganisationer, som Moderate Studenter er medlem af. STS fungerer som en art paraply/service-organisation for Moderate Studenter ved de forskellige højere læreanstalter.

Sideløbende med vort studenterpolitiske arbejde har vi beskæftiget os med studenter-socialt arbejde, hvor vi bl.a. kan nævne studentersocialvejledning (eksamen, SU, boligforhold m.m.), jobopslagsordning, samt udarbejdelse af organisationens første rusbog (der blev "revet væk" i et sådant omfang, at vi måtte genoptrykke den i 500 eksemplarer, til 4.000 totalt).

Internt i organisationen fik vi i foråret 1981 ændret vore vedtægter, således at vi nu har et uddannelsesudvalg, i hvilket alle Moderate Studenters indvalgte i de styrende organer har sæde. Uddannelsesudvalget er ansvarlig for organisationens uddannelsespolitik og skal arbejde for en koordination af arbejdet i de styrende organer. Organisationens daglige drift varetages af forretningsudvalget, der har haft følgende sammensætning i 1980/81:

formand: Tomas Dyrbye (cand.merc.stud.)
økonomisekretær: Martin Bjerg (HA-stud.)
informationssekretær: Kristian Heldt-Hansen (HA-stud.)
organisationssekretær: Henning Hasle (HA-stud.)
UP: Svend Madsen (EG-stud.)

I skrivende stund er forretningsudvalget som følger:

formand: Kristian Heldt-Hansen (HA- & HD-stud.)
økonomisekretær: Martin Bjerg (cand.merc.stud.)
informationssekretær: Tolf Thrane (HA-stud.)
organisationssekretær: Oluf Carstensen (HA-stud.)
UP: Henning Hasle (HA-stud.)
UP: Anne-Marie Hemmeth (EG-stud.)

Vi vil gerne her benytte lejligheden til at takke Handelshøjskolens ledelse og medarbejdere for et godt og behageligt år, og vi håber at dette frugtbare samarbejde vil fortsætte.

Vil man vide mere om organisationen, eller have råd og/eller vejledning, er man mere end velkommen til at tage kontakt med vort sekretariat, som er beliggende på Julius Thomsens Plads 10, lokale 102, 1925 København V. Tlf. (01) 37 35 10. Kontortiden er mellem kl. 10-13.

XIV. Organisationer med tilknytning til højskolen

A. Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse

Foreningens bestyrelse består af 15 medlemmer.

Forretningsudvalget: Sparekassedirektør, cand.jur. Steen Madsen (formand); direktør Aage Rask-Pedersen (næstformand); direktør Knud Green-Andersen HA; bankdirektør, cand.polit. Hans Paaschburg.

Handelshøjskolens styrelsesråd: Bankdirektør, cand.polit. H. Maegaard Nielsen HA (formand); bankdirektør, professor, dr.oecon. P. Nyboe Andersen; kreditforeningsdirektør, cand.polit. Erik Haunstrup Clemmensen; sparekassedirektør, statsaut.revisor Andreas Nicolaisen; direktør Jørgen Søltøft HD.

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse besætter 6 pladser i Handelshøjskolens styrelsesråd. Hidtil har de 6 været valgt blandt bestyrelsens medlemmer for 3 år ad gangen. Bestyrelsen vedtog at tilbyde Foreningen af Danske Civiløkonomer en af disse pladser pr. 1. januar 1980. Efter indstilling fra F.D.C. valgtes marketingdirektør Vagn Mørup, HD.

Købmandsskolens styrelse: Grosserer Thorvald Kortbæk (formand); manufakturhandler Axel Müller (næstformand); økonomidirektør Leif Kruse HD; direktør, cand.jur. Erik Langsted; grosserer Klavs Olsen; afdelingschef Ole Tillge.

Handelshøjskolens rektor og Købmandsskolens direktør deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret.

Foreningen har i beretningsåret ydet tilskud til Handelshøjskolen på kr. 833.753,89.

B. Amanuensisrådet ved Handelshøjskolen i København

Amanuensisrådet, som blev stiftet den 21. maj 1965, består af lektorer, adjunkter, afdelingsledere, assistenter og stipendiater, der er tilknyttet de økonomiske studier ved Handelshøjskolen i København.

Rådet har til formål at varetage medlemmernes økonomiske og arbejdsmæssige interesser, dels i relation til Danmarks Jurist- og Økonomforbund og dels på lokalt plan.

Rådets ledelse består efter generalforsamlingen den 25.2.81 af:

DJØF-repræsentanter: Lektor Ib Andersen, ORG. (suppleant); lektor Søren Heede, AFS; forskningsbibliotekar Helge Pedersen, BIBL.J.; seniorstipendiat Helge Tetzschner, ORG.

Tillidsmænd: Lektor Ib Andersen, ORG.; seniorstipendiat Hasse Clausen, IFA; lektor Søren Heede, AFS, (er tillige formand for Amanuensisrådet); lektor Hans Kornø Rasmussen UHA; seniorstipendiat Helge Tetzschner, ORG.

Suppleanter for tillidsmænd: Kjeld Hemmingsen, ERHVERV; Helge Pedersen, BIBL.J.; Orla G. Petersen, ERHVERV; Jens Aaris Thisted, REGN; Elisabeth Thuesen, EU.

Sekretariat: Assistent Birthe Jenkins, AFS.

C. Foreningen af honorarlønnede timelærere ved Handelshøjskolen i København

Foreningen har til formål at varetage medlemmernes fælles og individuelle interesser, herunder økonomiske og arbejdsmæssige, i ansættelsesforholdet over for Handelshøjskolen, medmindre de varetages under den i 1980 indførte tillidsmandsordning. I sidstnævnte tilfælde støtter foreningen tillidsmændene.

Foreningen virker for, at de timelønnede lærere opnår en rimelig repræsentation i forhold til deres antal i de af højskolens organer, der har eller måttet få forvaltningsområder, der berører medlemmernes forhold som honorarlønnede timelærere og arbejder for at tilvejebringe den størst mulige koordination mellem disse repræsentanters og ovennævnte tillidsmands indsats.

På generalforsamlingen den 19. november 1980 valgtes i overensstemmelse med vedtægterne af 1978 én bestyrelse for den økonomiske afdeling og én bestyrelse for den sproglige afdeling.

På et efterfølgende møde konstituerede bestyrelserne sig som følger:

Økonomisk afdeling: Lise Bartholdy (formand); Poul Wolffsen; Mogens Nørager-Nielsen (fælles kasserer) og Aksel Rossen (suppleant).

Sproglig afdeling: Lillian Werdelin (formand); Alice Bjørn-Andersen (fælles sekretær); Else Marie Arevad; Vibeke Lykke Friis; Kirsten Vesterager; Ingrid McNair Hüffeldt (suppleant) og Jesper Thing-Simonsen (suppleant).

I årets løb har Else Marie Arevad forladt skolen og er blevet erstattet af første suppleant. Lise Bartholdy har skiftet navn til Lise Lück.

D. Foreningen af danske civiløkonomer (FDC)

Sammenslutningen af dimittender med HD-, HA- eller cand.merc.-eksamen samt lic.merc.- eller dr.merc.-graden. Udgiver bl.a. Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, Civiløkonomen, "stud.merc." og Civiløkonomernes Lønstatistik. Medlem af Nordisk Civiløkonom Forbund. Tilsluttede foreninger med egen bestyrelse: Afsætningsøkonomisk Klub, Cand.Merc. Foreningen og Lic.Merc.Clubben.

Foreningen af Danske Civiløkonomer (FDC) blev stiftet 24. maj 1954 og havde pr. 1.10. 1981 9.200 medlemmer, heraf 3.100 studiemedlemmer.

Formål

FDC har til formål at samle alle danske civiløkonomer til varetagelse af deres faglige, økonomiske og sociale interesser, at hævde den erhvervsøkonomiske uddannelses og forsknings betydning for samfundet, at virke for, at medlemmerne vedligeholder og udbygger deres faglige uddannelse samt at samarbejde med organisationer og institutioner i spørgsmål, der har betydning for civiløkonomer.

Efteruddannelse

FDC's kursusafdeling gennemførte i foreningsåret 1980/81 32 kurser med 718 deltagere. Derudover har de fem regionale afdelinger og disses fagklubber haft en omfattende mødevirksomhed. Pr. 1/5 1981 tiltrådte civiløkonom Flemming Palle Hansen som ny efteruddannelseschef i FDC.

Uddannelsespolitik

FDC's uddannelsesudvalg har til opgave at holde sig orienteret om udviklingen i de enkelte civiløkonomuddannelser samt at vurdere og kommentere hvilken indflydelse, udviklingstendenserne har for civiløkonomer.

I foreningsåret 1980/81 har udvalget bl.a. beskæftiget sig med følgende opgaver:

- a. Drøftelse af "Rapport om de erhvervsproglige uddannelsers fremtid" fra Direktoratet for de videregående Uddannelser. Udvalget udtrykker betænkelighed ved at tage fragmenter fra to væsensforskellige uddannelser og deraf sammenstykke en ny uddannelse.
- b. Redegørelse fra uddannelsesudvalgets stillingtagen til ajourføring af de erhvervsøkonomiske diplomstudier (HD-studierne). Udvalget har fundet forslaget anbefalelsesværdigt, idet det bl.a. medfører større fleksibilitet, mulighed for flytning fra en uddannelsesinstitution til en anden, ophævelse af forældelsesfristen på 5 år, oprettelse af fælles kontaktudvalg.
- c. Forsøgsuddannelsen af HA'ere, som udvalget kraftigt støtter oprettelsen af.

Gennem Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse har FDC sæde i Handelshøjskolens styrelsesråd, repræsenteret ved landsformanden.

FDC har overfor Undervisningsministeriet protesteret mod, at HD'ere og HA'ere kun på dispensation kan ansættes som timelærere på handelshøjskolerne, idet FDC – støttet af bl.a. Handelshøjskolen i København – har fremhævet de særlige kvalifikationer, som HD'ere og HA'ere med erhvervsbeskæftigelse har i undervisningen af kommende civiløkonomer. Undervisningsministeriet har udtrykt forståelse for FDC's synspunkter.

Arbejdsmarkedet

Gennem sit arbejdsmarkedsudvalg følger FDC udviklingen på arbejdsmarkedet for civiløkonomer.

En undersøgelse, som AIM A/S har foretaget for FDC viser, at 56% af de adspurgte virksomhedsledere og personalechefer for større og mindre virksomheder over hele landet mener, at civiløkonomerne – sammenlignet med andre uddannelsesretninger – har de bedste forudsætninger for virksomhedsledelse. Undersøgelsen danner grundlaget for en løbende oplysningskampagne overfor erhvervslivet og offentlige myndigheder.

Trods den generelle konjunkturedgang er beskæftigelsen af civiløkonomer fortsat på et højt niveau – især sammenlignet med en række andre højere uddannelsesretninger. Dog er tilmeldingen til FDC's stillingsrådgivning fortsat stigende, fra gennemsnittet 144 senior- og studiemedlemmer i 1979/80 til 209 i 1980/81. FDC har i foreningsåret 1980/81 afholdt 2 kurser i jobsøgning for civiløkonomer og udgivet en 14 siders pjece om samme emne.

Civiløkonomernes Arbejdsløhedskasse (CA), der er statsanerkendt, havde pr. 1.10.81 ca. 3.500 medlemmer, hvoraf 290 fik udbetalt dagpenge. Af en statistik, CA udarbejdede pr. 1. april 1981 fremgår, at ledigheden blandt HA'ere var 9,5%, HD'ere 3,4% og cand.merc.'er 4,4%.

Overenskomstforhold

FDC har i foreningsåret 1980/81 forhandlet med Finansministeriet om fornyelse af overenskomsten for civiløkonomer i Udenrigsministeriet for perioden 1.4.81 – 31.3.83. Det er hensigten at denne overenskomst skal danne grundlaget for en generel overenskomst for civiløkonomer i staten.

Desuden har FDC's overenskomstudvalg været i kontakt med heltidsansatte handelslærere med HA- og/eller HD-eksamen samt tilsvarende dimittender ansat i kommunerne, med henblik på indgåelse af overenskomst for disse.

FDC's formand: Adm. direktør Henrik Audon, HD.

FDC's direktør: Cand.merc. Børge Rasmussen.

FDC's adresse: Børsen, indgang B, Slotsholmsgade, 1216 København K. Tlf. (01)149045.

E. Afsætningsøkonomisk Klub

I beretningsperioden for 1979/80 forudsagde AØK's bestyrelse, at foreningsåret 1980/81 ville blive travlt og byde klubbens medlemmer gode muligheder for en række udbytterige sammenkomster.

Inspireret af et strukturseminar i november 1979 har bestyrelsen lagt vægt på, at de faglige aktiviteter skulle fokusere på problemstilling – "Afsætningsøkonomernes og AØK's rolle i 80'ernes samfund".

Problemstillingen er fulgt op gennem en række miniseminarer. Emnerne for disse har været – Industriel indkøbsadfærd ved Orla Nielsen. Recent development in consumer behaviour ved Harold Kassarian. Hvordan virker reklamen – en dynamisk responsmodel ved Lars Grønholdt og Makro Marketing ved Søren Heede.

Meget tyder på, at der er ramt rigtigt med disse, idet seminarerne har været velbesøgte og særdeles udbytterige for deltagerne.

Gennem et særdeles velbesøgt og godt arrangement hos Irma blev der lejlighed til at stifte bekendtskab med en stor og dygtig detailhandelsvirksomheds opfattelse af, hvorledes 80'ernes spændende og hårde konkurrencesituation skulle tackles.

I tilknytning til 50 års jubilæet på Institut for Afsætningsøkonomi holdt klubben et af

sine traditionsrige seminarer. Denne gang helt naturligt under temaet – hvad sker der med afsætningsøkonomien i 80'erne. Instituttets medarbejdere gav det udsolgte seminar en udbytterig gennemgang af afsætningsøkonomiens stade ved indgangen til 80'erne og et rids af de udviklingsprojekter, der arbejdes på ved instituttet.

Den 19. juni 1981 var klubben vært ved en reception for de nye dimittender og medlemmerne iøvrigt.

Med høj sol og Gallerie Asbæk som en god ramme for arrangementet, fik ca. 100 afsætningsøkonomer en god og munter eftermiddag.

Klubbens formand, Lindy Olsen, uddelte AØK's pris for bedste 4 ugers opgave til Tommy Dam, der havde præsteret et virkelig godt stykke arbejde omkring paradigmebegrebet. Motiveringen for valget af denne opgave som årets bedste, blev ledsaget af en check på kr. 2.000.

I rækken af AØK-aktiviteter skal også nævnes, at julestuen den 4. december 1980 som sædvanlig var yderst vellykket.

Det er bestyrelsens hensigt at foreningsåret 1981/82 skal videreføres med et godt og højt aktivitetsniveau, og vi håber, at endnu flere af klubbens medlemmer vil slutte op omkring disse.

F. Forsikringsklubben

(Forsikringsteoretisk studiekлуб)

blev stiftet 23. april 1926 af studerende ved Handelshøjskolen med det formål "at fremme interessen for teoretiske og praktiske forsikringssspørgsmål og at virke for god kollegial forståelse mellem medlemmerne".

Formand: Ekspeditionssekretær Jørn Petersen, tlf. (02) 87 88 11.

Forsikringsklubben har ca. 1.100 medlemmer, der i den forløbne periode har fået tilbudt en række møder af såvel forsikringsteknisk som af mere generel art, fx "Problemet generationsskifte", "Ankenævnet gennem 5 år – erfaringer", "2 år med Industrirådets Forsikringsrådgivning" og "Skadeforsikring 1981, hvorfor og hvad nu".

G. Cand.ling.merc.-foreningen

Foreningen er stiftet den 2. april 1977, og er en forening af dimittender fra handelshøjskolerne med enten erhvervsproglig kandidateksamen (cand.ling.merc.) eller erhvervsproglig oversætter- og tolkeeksamen (cand.interpret.).

Formål: fagligt og kammeratligt samvær, udveksling af erfaringer, opretholdelse og højnelse af det faglige niveau, udbredelse af kendskabet til uddannelsen, kontakt til handelshøjskolerne, samarbejde med andre, lignende foreninger.

Hidtidige aktiviteter: diskussionsmøder med hhv. politikere og fagforeningsfolk, stillingtagen til en reform af studiet, kursus og foredrag, PR.

Fremtidige aktiviteter: kurser, foredrag, orientering til kommende kandidater.

Mulighed for optagelse af juniormedlemmer.

Bestyrelse: Kjeld André Mortensen; Lis Witsø; Marie-Louise Møller Petersen; Bodil Nistrup; Derick Kinch Olesen.

Formand: Kjeld André Mortensen, Strandvej 25, 5700 Svendborg. Tlf. (09) 21 85 76.

Kasserer: Marie-Louise Petersen, Brøndsteds Allé 6, 3.tv., 1803 København V. Tlf. (01) 21 52 86 (indmeldelse).

H. Lic.merc.-klubben

blev stiftet 28. november 1952 med det formål at samle de handelsvidenskabelige licentiat-er til samvirke om fælles faglige interesser. Klubben er tilsluttet FDC.

Formand: Direktør, lic.merc. Torben Carlsson, Rothesgade 19, 2100 København Ø.

I. Erhvervsprogligt forbund & arbejdsløshedskasse (statsanerkendt)

Erhvervsprogligt Forbund

er den faglige landsorganisation for dimittender og kandidater fra handelshøjskolernes og Odense Universitets erhvervsproglige studier med følgende eksaminer:

ensproglige korrespondenteksamen (gammel studieordning), tresproglig korrespondenteksamen (gammel studieordning), erhvervsproglig prøve (med et eller flere sprog fra aften- eller dagstudiet), erhvervsproglig korrespondenteksamen (med et eller flere sprog fra aften- eller dagstudiet), erhvervsproglig diplomprøve (ED), erhvervsproglig afgangseksamen (EA), erhvervsproglig oversætter- og tolkeeksamen (cand.interpret.) og erhvervsproglig kandidateksamen (cand.ling.merc.).

Forbundet optager desuden personer med translatørexamen og kandidater fra handelshøjskolernes og Odense Universitets erhvervsøkonomisk-sproglige eksaminer.

Erhvervsprogligt Forbunds formål er på partipolitisk neutralt grundlag at varetage medlemmernes faglige, økonomiske, sociale og uddannelsesmæssige interesser.

Forbundets lokalstruktur består af kredse (på nuværende tidspunkt Nordjysk kreds, Århuskredsen og Fynskredsen) og virksomhedsklubber på statslige og private arbejdspladser. Der er i beretningsåret dannet adskillige nye klubber, og flere er under dannelse.

Forbundet gennemfører ajourføringskurser for medlemmerne landet over inden for det erhvervsproglige grundstudiums fag, kurser vedrørende tekstbehandling og tekstbehandlingsanlæg samt tillidsmandskurser.

Forbundet udgiver medlemsbladet "SPROG & ERHVERV", som udkommer 15 gange årligt. Desuden udgiver forbundet i samarbejde med Erhvervsproglig Arbejdsløshedskasse et særligt blad for de erhvervsproglige studerende "ERHVERVSSPROG". "ER-

HVERVSSPROC”s sidste nummer, inden sommerferien har traditionelt karakter af ”en dimittendavis”, som indeholder omfattende detaljerede oplysninger om beskæftigelse, arbejdsløshed, arbejds- og lønforhold for dimittender og kandidater fra alle tre erhvervsproglige studier.

Yderligere har repræsentanter fra forbundet gennemført erhvervsorienteringstimer for de erhvervsproglige studerende på læreanstalterne med henblik på orientering om fagets beskæftigelses- og lønvilkår med videre.

Erhvervsprogligt Forbund havde pr. 1. september 1981 4.051 medlemmer.

Erhvervsproglig Arbejdsløhedskasse (statsanerkendt)

er den af staten anerkendte arbejdsløhedskasse for dimittender og kandidater fra handelshøjskolernes og Odense Universitets erhvervsproglige studier. Erhvervsproglig Arbejdsløhedskasse formidler af erhvervsproglige stillinger og erhvervsproglig arbejdskraft parallelt med den offentlige arbejdsanvisning.

Arbejdsløhedskassen har i samarbejde med Civiløkonomernes Arbejdsløhedskasse gennemført orienteringsmøder på samtlige handelshøjskoler og handelshøjskoleafdelinger om arbejdsløsheds- og arbejdsløhedsforsikringsforhold for dimittend og kandidatårgangene.

Erhvervsproglige Arbejdsløhedskasse havde pr. 1. september 1981 3.598 medlemmer. Af disse var 618 medlemmer arbejdsløse svarende til en arbejdsløshedsprocent på 17,2. I perioden fra 01.01.1981 til 31.10.1981 udbetalte Erhvervsproglig Arbejdsløhedskasse 20.9 millioner kroner i dagpenge til sine ledige medlemmer.

J. Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF)

I Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF) optages enhver, som har bestået eksamen som cand.jur., cand.polit., cand.scient.pol., lic.merc., scand.scient.soc., mag.scient.soc., cand.rer.soc., cand.scient.soc., cand.scient.adm., kand.samf., cand.techn.soc., cand.act., cand.merc. og cand.comm. med samfundsvidenskabelige overbygningsfag, der ikke er gymnasielærrefag. Desuden optages enhver, der er tilmeldt et studium, der kan afsluttes med en af disse eksaminer.

Studentermedlemmer af DJØF er organiseret i en selvstændig forbundsafdeling, Stud.Samf.Foreningen (SSF), der varetager de studerendes økonomiske, sociale og faglige interesser. DJØF udsender til studentermedlemmer tidsskrifterne ”Juristen & Økonomen” og ”Stud.Samf.” der er skrevet specielt for studerende.

DJØF administrerer for studentermedlemmer en praktikantordning i sommerferien. Studerende har herved en mulighed for i studietiden at opnå beskæftigelse i ministerier, direktorater, dommer- og politikontorer, advokatkontorer samt i erhvervsvirksomheder og organisationer.

I forbindelse med kandidateksamen afholder DJØF erhvervsvejledningsmøder. Forbundet har udarbejdet en erhvervsvejledningspjece, som udleveres til studentermedlemmerne.

DJØF er tilsluttet Akademikernes Arbejdsløhedskasse (AAK), der vil kunne afbøde de væsentligste økonomiske konsekvenser af arbejdsledighed.

DJØF forhandler overenskomst om løn- og ansættelsesforhold for forbundets kandidat-medlemmer. I tilknytning hertil administreres Juristernes og Økonomernes Pensionskasse, der sikrer medlemmernes pensionsforhold. Pensionskassen har erhvervet en række beboelsesejendomme, hvis lejligheder udlejes til medlemmerne efter anciennitet. Nogle af lejlighederne stilles dog til rådighed for studentemedlemmerne.

DJØF's efteruddannelse afholder en række kurser hvert semester for at sikre medlemmernes efteruddannelse.

Juristforbundets Forlag udgiver en overvejende del af de juridiske lærebøger samt en række håndbøger, og Samfundsvidenskabeligt Forlag udgiver økonomisk litteratur. Bogfortegnelse kan rekvireres.

Kontingent for studenter er for tiden 220 kr. pr. år.

DJØF ledes af et repræsentantskab og en hovedbestyrelse, hvori også de studerende er repræsenteret. Studenterne er endvidere repræsenteret i Overenskomstforeningen og bestyrelsen for Juristforbundets Forlag og Samfundsvidenskabeligt Forlag.

Indmeldelse i Danmarks Jurist- og Økonomforbund kan ske ved skriftlig henvendelse til Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Gothersgade 133, 1123 København K.

K. Dansk Magisterforening, sektion XXIII

Som organisation for magistre varetager Dansk Magisterforening disses interesser og virker herunder for opretholdelse af magisteruddannelsernes niveau og videnskabelige grundlag og for sikring af magistrernes økonomiske og sociale tryk.

Formål for sektion XXIII er at være kontaktorgan mellem DM og dens medlemmer, beskæftiget ved de erhvervsproglige uddannelser og at varetage disse medlemmers interesser.

Bestyrelsesmedlemmer, ansat ved Handelshøjskolen i København, er: Afdelingsleder Gert Engel (formand); adjunkt Lise-Lotte Hjulmand; lektor Bente Kristensen; lektor Dorte Westrup.

L. Udenrigshandelsklubben

Udenrigshandelsklubben (UHK) blev stiftet 16. september 1975 med det formål at samle HD'ere i udenrigshandel samt cand.merc.'er med udenrigshandel som speciale til faglige aktiviteter samt varetage medlemmernes fælles interesser.

Der arrangeres bl.a. virksomhedsbesøg, temamøder samt institutmøder i samarbejde med Institut for Udenrigshandel.

I det forløbne år er bl.a. gennemført virksomhedsbesøg hos De forenede Bryggerier, Privatbanken, Buch & Deichmann og Andelsbanken samt desuden gennemført et temamøde i Industriens Hus vedrørende strategisk planlægning. Desuden har Institut for Udenrigs-

handel indbudt til flere forelæsninger af interesse for medlemmerne. Årets gennemgående emner drejede sig primært om "Igangsætter" samt "Strategisk planlægning".

Formand for klubben: Afdelingschef, cand.polit. Tim Dalskov, HD, Fredensvej 1, 2950 Vedbæk. Tlf. (privat): (02) 89 16 11; tlf. (kontor): (01) 14 15 14.

Klubbens bestyrelse: Fuldmægtig, cand.merc. Ole Christoffersen, (sekretær); ingeniør Claus Clausen, HD, (kasserer); adm. direktør Henning Deichmann, HD, (næstformand); cand.merc. Annelise Monsen; lektor, cand.merc. Ole Wiberg, MS.

XV. Tildeling af videnskabelige grader, besvarelse af prisopgaver m.v.

A. Det erhvervsøkonomiske licentiatstudium

Studiet er tilrettelagt i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse af 28. august 1969 afløst af ny bekendtgørelse af 18. februar 1981 med ikrafttrædelsesdato 1. april 1981 om erhvervelse af licentiatgraden.

Studiet har til formål at opøve de studerendes evne til selvstændigt videnskabeligt arbejde, og tildelingen af licentiatgraden er udtryk for højskolens anerkendelse af, at licentiaten har vist egnethed for sådant arbejde.

I beretningsperioden bestod licentiatudvalget af:

Indtil 23. april 1981: Professor Torben Agersnap (formand); professor Bjarke Fog; professor Arne Rasmussen; lektor Lars Grønholdt; adjunkt Jens Schou-Christensen; seniorstipendiat Ann Westenholz.

Fra 24. april 1981: Professor Torben Agersnap (formand); professor Arne Rasmussen; professor Jens Rasmussen; lektor Lars Grønholdt; adjunktvikar Ann Westenholtz.

Assistent Grethe Toft har været udvalgets sekretær.

Tildeling af licentiatgraden

I beretningsperioden er licentiatgraden tildelt cand.merc. Steffen Jørgensen, cand.merc. Torben Beck Jørgensen og John Kuada.

Steffen Jørgensen indleverede i august 1979 en afhandling med titlen: "Studier i virksomhedens pris- og reklamepolitik" til bedømmelse og forsvar for højskolens licentiatgrad.

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultet og bestående af: professor Bjarke Fog; professor Ernst Lykke Jensen; professor Arne Rasmussen; professor Karl Vind indstillede i marts 1980 til det erhvervsøkonomiske fakultetsråd, at afhandlingen godkendtes.

Indstillingen havde følgende ordlyd:

Afhandlingen er på 274 sider + litteraturfortegnelse. Den består af fire dele:

1. Vertikale markedsrelationer: Producentens og forhandlerens optimale pris- og/eller reklamepolitik (121 sider).
2. Optimal prispolitik ved forsinket konkurrentreaktion: En generalisation af Rasmussens og Brems' modeller (15 sider).
3. Optimal pris- og/eller reklamepolitik for en ny vare (85 sider).
4. Optimal prispolitik ved forsinket konkurrentreaktion (50 sider).

I første del behandles først spørgsmålet om en forhandlers prisfastsættelse på et marked omfattende n_1 mærkevareproducenter og n_2 forhandlere. Idet afsætningsfunktionerne betragtes som funktioner af elementerne i matricen af de n_1 mærkers priser hos de n_2 for-

handlere, opstilles betingelser for gevinstmaksimering af Amoroso–Robinson typen. Dernæst betragtes prisfastsættelsen hos såvel en producent som en forhandler (der køber varen hos producenten og sælger den videre), under forskellige antagelser om parternes handlemåde. Der er typisk tale om en formulering, hvor den ene part maksimerer sin profitfunktion under en bibetingelse, der afspejler den anden parts adfærd. Forhandlerens problem kan f.eks. være at bestemme sin pris og reklameudgift, når han tager producentens pris som givet. Producentens problem kan f.eks. være at bestemme sin pris, når han tager forhandlerens optimalt fastsatte handlingsparametre som givne. Første del er righoldig på varianter af de nævnte hovedproblemstillinger.

Tredje del handler ligesom første del om bestemmelse af en optimal pris- og reklamepolitik for en vare; men kun en enkelt virksomhed er på tale. Det interessante ved modellen er, at afsætningen specificeres som en funktion af tiden, der skal tilfredsstille en differentiaalligning. Der analyseres forskellige tilfælde, som opstår ved, at konstanterne i differentiaalligningen gøres til parametre, der afhænger af pris og reklame. Problemet er at finde et forløb af pris- og reklameudgift over en periode $[0, T]$, hvorved virksomhedens tilbage-diskonterede profitstrøm maksimeres under forudsætning af, at afsætningen forløber som angivet ved differentiaalligningen. I den optimale politik kan optræde forskellige fænomener, som med udbytte kunne have været sammenlignet med virkeligheden. Under nogle forudsætninger vil det være optimalt at koncentrere al reklameindsats i $t = 0$. Under andre forudsætninger bliver løsningen 'bang-bang' (f.eks. pris så lav som mulig og reklame så høj som mulig i første del af perioden, dernæst skiftes pludseligt til høj pris og ingen reklame).

Anden og fjerde del behandler spørgsmålet om tilrettelæggelse af en optimal prispolitik ved forsinket konkurrentreaktion. Disse afsnit forholder sig metodemæssigt til hinanden ligesom første og tredje del: Først generaliseres nogle resultater inden for rammerne af mere traditionel økonomisk og matematisk analyse, hvorefter parameterstrategiens tidsforløb fastlægges inden for en kontrolteoretisk ramme.

Anden del kan opfattes som en speciel simpel version af problemet i fjerde del. En virksomhed skal vælge én pris, der skal gælde i perioden $[0, \tau]$. Efter tiden $T_1 < \tau$ reagerer en konkurrent med at ændre sin pris. Efter en bestemmelse af den optimale pris diskuteres, hvilke faktorer der bestemmer T_1 .

I fjerde del behandles følgende problem: En producent kan for $t \in [0, T]$ vælge sin pris $x_2(t)$. Hans afsatte mængde afhænger også af prisen $x_1(t)$. Imidlertid er $x_1(t)$ en funktion af $x_2(t - \tau(t))$, hvor $\tau(t)$ er en forsinkelse i reaktionen hos konkurrenten. Lad $F(x_1(t), x_2(t), t)$ være tilbagediskonteret profit på tidspunkt t og $x_1(t) = G(x_2(t - \tau(t)), t)$.

For et givet t_0 defineres nu

$$t_i = t_{i+1} - \tau(t_{i+1}), \quad i = \dots, -1, 0, 1, \dots$$

Det givne problem kan så løses ved at maksimere

$$\sum_{i=-\infty}^{\infty} F(G(x_2(t_{i-1}), t_i), x_2(t_i), t_i), t_i \in [0, T])$$

Antages differentiability, fås som nødvendige betingelser for maksimum, at

$$\begin{array}{ll} F'_2(t_i) = -F'_1(t_{i+1}) & G'(t_{i+1}) \\ t_i \geq 0 & t_{i+1} < T \\ F'_2(t_i) = 0 & t_{i+1} \geq T \\ & t_i \leq T. \end{array}$$

Ud fra disse ligninger kan $x_2(t_i)$ bestemmes "baglæns" fra $x_2(t_{i+1})$.

I stedet for at give sig i kast med specielle tilfælde af denne formulering ønsker forfatteren "at gøre brug af et resultat af Halanay" (s. 227).

Anvendelsen af denne forholdsvis besværlige matematik fører ikke til en dybere økonomisk forståelse af de fænomener, der vil optræde ved forsinket reaktion. Det store arbejde, som må ligge bag afhandlingens fjerde del, giver således ikke noget grundlag for at afgøre, om Steffen Jørgensens formalisering af forsinket reaktion er frugtbar. En alternativ formalisering ville være, at prisen – eller andre variable – på tidspunkt t fastsættes med fuldt kendskab til alle variable indtil tidspunkt t , men at beslutningen har gyldighed en fastlagt periode i fremtiden.

Udvalgets medlemmer er enige om, at de af Steffen Jørgensen valgte problemer er driftsøkonomisk særdeles relevante, ligesom hans valg af forudsætninger i det store og hele er acceptable. Dog kunne man ønske sig en højere grad af anknøytning til den reale verden – hvori ikke ligger, at de valgte problemer og forudsætninger er urealistiske.

Den matematik, der anvendes, er i del 1 og 2 betingelser for maksimum af en funktion under bibetingelser. I del 3 anvendes også kontrolteori og i del 4 specielt kontrolteori for differentiaalligninger med time lag. Disse anvendelser af matematik er i det væsentlige korrekte, og det er fortjenstfuldt, at Steffen Jørgensen i del 4 har forsøgt at anvende metoder, der hidtil ikke har været anvendt på økonomiske problemer.

Hans gennemgang af litteraturen synes dækkende for de valgte problemer.

Derimod lader hans gennemgang af de opnåede resultater noget tilbage at ønske. Det er bedømmelsesudvalgets opfattelse, at værdien af afhandlingen kunne have været forøget væsentligt, hvis de matematiske udredninger i højere grad var blevet suppleret med en økonomisk fortolkning af de ved hjælp af matematikken opnåede økonomiske resultater.

Sammenfattende finder udvalget, at der med den foreliggende afhandling er gjort en så påskønnelsesværdig videnskabelig indsats, at det enstemmigt indstiller, at den antages til forsvar for den erhvervsøkonomiske licentiatgrad.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd accepterede indstillingen i sit møde den 14. april 1980.

Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 8. maj 1980 og blev fundet tilfredsstillende.

Bjarke Fog

Ernst Lykke Jensen

Arne Rasmussen

Karl Vind

Emnet til forelæsningen blev stillet af professor Carl E. Sørensen og afdelingsleder, cand. polit. Lauge Stetting og havde følgende ordlyd:

"Finansieringsbetingelser som afsætningsparameter i eksporten".

Forelæsningen over emnet fandt sted den 19. juni 1980 og blev fundet tilfredsstillende.

Bjarke Fog Ernst Lykke Jensen Arne Rasmussen Karl Vind

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til det erhvervsøkonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles cand.merc. Steffen Jørgensen som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturæ (lic.merc.).

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen den 8. september 1980.

Torben Beck Jørgensen indleverede en videnskabelig afhandling, der besvarede en af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse i 1979 udskreven Tietgenprisopgave.

Prisopgaven havde følgende ordlyd: "En analyse af udviklingen i politisk-administrative beslutningsformer i de sidste ti år vedrørende styringen af de statslige udgifter med henblik på en diskussion af prioriterings- og implementeringsproblemer under voksende resourceknaphed".

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det økonomiske fakultetsråd og bestående af landsdommer Hans Henrik Brydensholt, professor Eigil Fivelsdal, professor Lennart Lundquist og lektor Stig Ree indstillede afhandlingen til belønning med guldmedalje.

Udvalget afgav følgende udtalelse:

Afhandlingen er indsendt under mærket "Kun idioter eller idealister sparer frivilligt", som viser sig at være et visdomsord fra en embedsmand i centraladministrationen. Mærket peger klart i retning af afhandlingens centrale emne: en undersøgelse af de politisk-administrative problemer som opstår, når der under stigende ressourceknaphed skal foretages besparelser i den offentlige sektor.

Den stillede opgave er relativt bredt formuleret og giver mulighed for anvendelse af flere faglige perspektiver. Forfatteren har valgt at bygge sin besvarelse op på et relativt bredt organisationsteoretisk grundlag, men med enkelte indslag af økonomiske og politologiske modeller. Besvarelsen er ikke rent teoretisk, men støtter sig til flere typer empiriske data. De vigtigste er finanslovsdebatter 1966-78, interviews med embedsmænd i ministerier og institutioner samt et omfattende dokumentarisk materiale vedrørende besparelser inden for en større offentlig organisation (Civilforsvaret). Afhandlingen beskrives som "eksplorativ", og dette er i en vis forstand korrekt, da det drejer sig om et område, hvor forskerne ikke står i kø. Men afhandlingen er i sin systematiske opbygning og dokumentation af en sådan karakter, at den ligger på et langt højere niveau end det, man normalt forstår ved "et eksplorativt niveau".

Afhandlingen er inddelt i 9 kapitler. I kap. 1 introduceres hovedproblemerne:

1. Hvad karakteriserer politikernes beslutningssituation, når der skal spares, og hvilke kendetegn har den førte sparepolitik?
2. Hvilke signaler sendes ved den førte sparepolitik til administrationen?
3. Hvorledes opfatter administrationen disse signaler, og hvordan behandler den sparekravene?
4. Hvorledes påvirker administrationens adfærd politikernes situation?

Væksttendenserne i den offentlige sektor præsenteres meget kort, derefter drøftes nogle centrale begreber. Der argumenteres for, at "besparelser er kritiske hændelser, der belyser centrale forhold i det politiske system: prioriteringsproblemer, ressourceallokering, kursændringer i offentligt bureaukati og strategier for overlevelse og vækst". Forfatteren redegør til slut for teorianvendelsen og de nødvendige afgrænsninger af studieobjektet.

I det meget omfangsrige kapitel 2 (70 s.) gennemgås "Dansk sparepolitik fra 1966 til 1978" på grundlag af finanslovsdebatterne. Forfatteren har ikke gennemført en systematisk indholdsanalyse, men har valgt at dokumentere tendenserne ved hjælp af mange og lange citater. Kapitlet giver en del materiale om politikernes problemomfattelser, som anvendes i de følgende kapitler, men der er også en del overflødig information, der med fordel kan udgå. I kap. 3 "Beslutningsproblemer i udgiftspolitik", diskuteres nogle centrale egenskaber ved udgiftspolitik. Her bemærker man navnlig en meget interessant klassificering af besparelsetyper. I kap. 4 "Politikernes dilemma og nogle forsøg på at overvinde det", tager forfatteren udgangspunkt i enkelte sammenbrudte spareforhandlinger og knytter sit forklaringsforsøg til det spil-teoretiske paradoks, der kaldes "fangens dilemma". Forfatteren standser ikke op ved paradokset, men går videre og søger på en interessant måde at vise, hvorledes det overvindes i visse praktiske situationer. Kapitlet afsluttes med en række organisations-teoretiske kommentarer vedrørende inkrementalisme og rationalitet i udgiftspolitikken, og forfatteren konkluderer, at den førte udgiftspolitik bærer tydelige inkrementalistiske træk. Problemet er så, om der nu (foråret 1980) er nye tendenser til en stærkere betonet rationalitet i den offentlige ressourceallokering, efterhånden som det politiske pres på forvaltningen øger.

I kap. 5 "En model for en myndigheds forventede adfærd under stigende ressourceknaphed", udvikles en enkel organisationsteoretisk fasemodel: inkrementalistisk, management og strategisk fase. Modellens egenskaber diskuteres og drøftes i relation til tabeller opstillet på grundlag af forfatterens eget interviewmateriale. Det lille materiale, som stammer fra både vækst- og stagnationsministeriet, tillader ikke egentlige empiriske konklusioner, men drøftelsen tyder på, at modellen vil vise sig anvendelig ved fremtidige undersøgelser.

I kap. 6 "Træk ved den administrative budget- og prioriteringsadfærd. Interviewanalyse" går forfatteren videre med analysen af interviewmaterialet fra ministeriet og institutioner. Der udvikles og eksemplificeres et begreb om "den normale spareproces" (procentmetoden), derefter diskuteres normalprocessens fordele og ulemper, til slut gives en interessant analyse af de kræfter, der formodes at fastholde inkrementalismen samt en drøftelse af samspillet mellem politikere (ministre) og administration. I dette kapitel føres analysen af hovedproblemet et betydeligt skridt videre.

De følgende to kapitler (7 og 8, s. 253-287) indeholder en grundig case-analyse af Civilforsvarets budgetudvikling, specielt en analyse af diskussionen om besparelser på Civilforsvarets budget. Forfatteren redegør omhyggeligt for den lange tovtrækning om de foreslåede besparelser, for forhandlingstaktiske elementer og for det organisatoriske netværk, der blev mobiliseret til støtte i kampen mod nedskæringer. Kapitlerne fremdrager nye og højst relevante aspekter ved besparelser- og prioriteringsproblemerne i den offentlige sektor, og de føjer sig smukt ind i afhandlingens hovedstruktur. Dog savnes et stærkere indslag af konflikt- og magtteoretiske perspektiver.

I det afsluttende kapitel 9 "Besparelser og vækst" resumeres nogle hovedresultater og

samtidigt knyttes trådene til indledningens problemstilling vedrørende spændingsforholdet mellem besparelser og vækstfaktorer. Forfatteren diskuterer navnlig flere politisk/institutionelle forhold, som tilsammen trækker i retning af offentlig vækst, på trods af udviklingen af nye styringsinstrumenter. Konklusionen er, at den rationelle ressourceallokering har haft meget vanskelige samfundsmæssige og politisk-administrative vilkår, og at de nye instrumenter endnu ikke synes at have tilstrækkelig gennemslagskraft overfor vækstårsagerne.

Denne gennemgang af besvarelsen viser, at det drejer sig om en afhandling, der angriber emnet over en bred front, og som inddrager empirisk materiale fra forskellige niveauer i det politisk-administrative system. I en så omfattende og ambitiøs besvarelse er det ikke svært at finde punkter, der kan kritiseres, og nogle er også nævnt i det foregående.

Man savner først og fremmest en samlet fremstilling af de organisationsteoretiske modeller og præmisser, der benyttes i undersøgelsen; en samlet fremstilling ville også have givet forfatteren anledning til en mere håndfast styring og kritisk gennemtænkning af teoriapparatet. Enkelte af kapitlerne kan som nævnt tåle en beskæring og en strengere sortering af de mange deskriptive detaljer, uden at det vil gå ud over substansen i afhandlingen. Der er mange nyttige opsummeringer undervejs, men det afsluttende kapitel giver ikke den fortættede indsigt, man kunne forvente.

På den positive side vil bedømmelsesudvalget understrege, at besvarelsen fremstår som en velstruktureret afhandling, der indeholder meget nyt empirisk materiale, og som foruden dygtig anvendelse af kendt teori også viser, at forfatteren kan bidrage til teoriudviklingen på området. Pædagogisk er spareprocessen meget godt beskrevet, og generelt set viser fremstillingen, at forfatteren har særdeles godt kendskab til politisk-administrative processer. Både oplægget og gennemførelsen af undersøgelsen viser dristighed og skabende evner. Det har resulteret i en besvarelse, der vil kunne give inspiration til både forskere og praktikere. Bedømmelsesudvalget konkluderer, at besvarelsen indstilles til guldmedalje. Licentiaten indleverede i marts 1981 ovennævnte Tietgenprisopgave til bedømmelse og forsvar for højskolens licentiatgrad.

Det økonomiske fakultetsråd nedsatte på sit møde den 6. april 1981 følgende bedømmelsesudvalg til bedømmelse af det mundtlige forsvar af afhandlingen og bedømmelse af forelæsningsen over emnet: professor Egil Fivelsdal, professor Lennart Lundquist og lektor Stig Ree.

Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 12. juni 1981 og blev fundet tilfredsstillende. Opponent var professor Lennart Lundquist.

Egil Fivelsdal

Lennart Lundquist

Stig Ree

Emnet til forelæsningsen blev stillet af lektor Harald G. Enderud og professor Otto Ottesen og havde følgende ordlyd:

"Offentlige organisationers sårbarhed over for politiske krav om udgiftsreduktioner – med udgangspunkt i særlige kendetegn ved disse organisationer. Analysen suppleres med vejledende (normative) overvejelser vedrørende offentlige nedskæringsbestrebelse".

Forelæsningsen over emnet fandt sted den 23. juni 1981 og blev fundet tilfredsstillende.

Egil Fivelsdal

Lennart Lundquist

Stig Ree

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til det økonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles cand.merc. Torben Beck Jørgensen som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturae (lic.merc.).

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen den 24. august 1981.

John Kuada indleverede i januar 1981 en afhandling med titlen:

"Local Product Development as a Tool for Developing Third World Agricultural Sector: The Case of Ghana" til bedømmelse og forsvar for højskolens licentiatgrad.

Et bedømmelsesudvalg, nedsat af det erhvervsøkonomiske fakultetsråd og bestående af: lektor Søren Heede; lektor Jens Müller; professor Knud Erik Svendsen indstillede i maj 1981 til det erhvervsøkonomiske fakultetsråd, at afhandlingen godkendtes.

Indstillingen havde følgende ordlyd:

The committee wants to make the following statements:

The thesis, being of approximately 500 pages, consists of two parts. Part one deals with the different theoretical aspects of agricultural development while part two deals with the specific problems of Ghana.

The first part consists of 6 chapters, beginning with an introduction to the problem, and a presentation of the angle from which the problems will be viewed. The next chapter is an introduction to development theories with special emphasis on agricultural development, and chapter 3 is an examination of the concept of technology level, and the remaining chapters in part one deal with the experiences of agricultural modernization from a holistic point of view, and in chapter 6 the interaction between peasants and artisans is analysed.

Part two, consisting of 4 chapters, deals with the specific problems of agricultural development of Ghana. The first chapter is a historical analysis of the agricultural policy in Ghana, and the following chapter is dealing with the technology requirements for increased peasant production. In the following chapter a survey, made by John Kuada during a trip to Ghana in 1980, of the structure of the blacksmiths in the rural districts of Ghana and their potential role in the agricultural development.

The committee has decided to make the following statement:

The thesis is consistent from problem and assumptions through the theories and empirical evidences to conclusions. It is well balanced and easy to read, in spite of its size. The theoretical part of the thesis reveals that John E. Kuada has obtained a thorough knowledge of the development literature and that he is able to judge this literature in a critical frame, created by his problem and paradigms. The illustration of the use of the agricultural development programmes is considered rather impressionistic and influenced more by the ideology of the scientist than by a critical analysis of the validity of the cases. The description of the agricultural policies in Ghana is based upon a deep knowledge of the specified country, although a deeper understanding and acceptance of the practical difficulties in the past would be appreciated.

The survey of the structure of the blacksmiths in Ghana has impressed the committee. The survey has been carried out in just 6 weeks, and John Kuada has succeeded in a de-

tailed description of the different workshops of relevant features to agricultural development.

It is the general conclusion of the committee that the thesis represents a scientific attempt to solve the development problems of Ghana, and that the suggestions are based upon a critical and profound knowledge of development theories. Further, John Kuada has demonstrated the ability of carrying out relevant and scientific research under difficult conditions, and therefore the committee does not hesitate to recommend the thesis for a public defense.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd accepterede indstillingen i sit møde den 11. maj 1981.

Forsvaret af afhandlingen fandt sted den 11. juni 1981 og blev fundet tilfredsstillende.

Søren Heede

Jens Müller

Knud Erik Svendsen

Emnet til forelæsningen blev stillet af professor Torben Agersnap og lektor Hans Engstrøm og havde følgende ordlyd:

"Problems of Transfer of Technology from Developed to Developing Countries"

Forelæsningen over emnet fandt sted den 18. juni 1981 og blev fundet tilfredsstillende.

Søren Heede

Jens Müller

Knud Erik Svendsen

Bedømmelsesudvalget indstiller herefter til det erhvervsøkonomiske fakultetsråd, at licentiatgraden tildeles John Kuada som anerkendelse af videnskabelig modenhed og indsigt. Samtidig erhverves retten til at betegne sig licentiatus mercaturae (lic.merc.).

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd godkendte indstillingen den 24. august 1981.

B. Tietgenprisopgaver

Tietgen-Prisopgave 1981

Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse udsætter hvert år på C. F. Tietgens fødselsdag den 19. marts en prisopgave ved Handelshøjskolen i København. Der kan i år vælges mellem følgende opgaver:

Sprog

For alle nedenstående opgaver gælder, at dokumentation og eksempelmateriale i det væsentlige skal være fra et eller flere af følgende sprog: dansk, engelsk, fransk, italiensk, russisk, spansk, tysk.

1. En kritisk diskussion af betydningsbeskrivelsen inden for tosprogsleksikografien med centrale eksempler fra almindeligt og fagligt sprog. Eksemplerne skal hentes fra mindst to sprog.
2. En vurderende redegørelse for nyere forsøg på udarbejdelse af en teksttypologi. Typologien kan behandles generelt eller være begrænset til en snævrere tekstgruppe.

3. Gengivelse af en eller flere konstruktioner med nonfinit verbalform ved oversættelse fra et fremmedsprog til dansk.
4. En kontrastiv analyse af artikelbrug på dansk og et eller flere fremmedsprog belyst ved et eksempelmateriale fra udvalgte tekster.

Økonomi

1. Der ønskes en undersøgelse af nogle betingelser, bl.a. på finansieringsområdet, for en videre udbredelse af medarbejderstyrede virksomheder i Danmark. Ligeledes ønskes en bedømmelse af nogle af konsekvenserne, bl.a. for effektiviteten i produktionen af en sådan videre udbredelse.
2. Der ønskes udviklet en stokastisk og dynamisk afsætningsøkonomisk model til beskrivelse af konsumentenhedens mærkevalg på dagligvaremarkedet. Modellen, der skal bygge på realistiske adfærdsteoretiske hypoteser, ønskes udviklet på en sådan måde, at den ikke blot kan anvendes til beskrivelse og prognose af den tidsmæssige udvikling i konsumentens mærkevalg, men også kan tjene som beslutningsmodel (f.eks. med hensyn til prisen) for udbyderen af et dagligvaremærke. Endelig lægges vægt på, at modellen er empirisk anvendelig, således at den umiddelbart kan danne grundlag for indsamling og bearbejdning af markedsanalysedata.
3. En analyse af EF's betydning for den industrielle udvikling i afrikanske AVS-lande, herunder disse landes muligheder for at øge industrieksporten til EF-landene. Analysen bør understøttes af case-studier af udvalgte AVS-lande.
4. Der ønskes en komparativ analyse af sammenhængen mellem ejendomsforhold, ledelsesstruktur på virksomhedsniveau samt relationen til arbejderbevægelsen i udvalgte kapitalistiske og socialistiske samfundssystemer.

Besvarelser skal være indleveret til Handelshøjskolens rektor inden udgangen af august 1982.

Adgang til at besvare prisopgaverne har dimittender fra og studerende ved handelshøjskolerne og handelshøjskoleafdelingerne samt andre danske højere uddannelsesinstitutioner, idet de dog ved afleveringen *enten* skal være under 35 år *eller* have bestået afgangseksamen inden for de sidste 10 år. Personer, der ikke opfylder de nævnte krav, kan søge dispensation.

Prisen består i en guldmedalje samt 10.000 kr. En besvarelse, der ikke skønnes at opfylde kravene for tildeling af guldmedalje, men som viser, at der er gjort et påskønnelsesværdigt arbejde, kan belønnes med indtil 5.000 kr.

Besvarelse og bedømmelse af Tietgen-Prisopgaver 1979

Til prisopgaven:

"En beskrivelse af en eller flere oversættelsesprocedurer med teoretiske overvejelser og illustrerende eksempler fra to eller flere af følgende sprog: dansk, engelsk, fransk, italiensk, russisk, spansk, tysk".

Besvarelsen, som er indkommet under mærket 2728, giver en beskrivelse af en oversættelsesprocedure med teoretiske overvejelser og illustrerende eksempler fra russisk og dansk.

Afhandlingen fylder 121 maskinskrevne A4-sider, hvortil kommer en liste over anvendte forkortelser på to sider og en fortegnelse over den litteratur, der refereres til, på fem sider. Den er affattet i et knapt og kontant sprog, der har givet forfatteren mulighed for at operere med et omfattende stof inden for en begrænset plads.

Arbejdet er overskueligt opdelt i tre kapitler, hvoraf det første omhandler forfatterens opfattelse af sproget, og i forbindelse hermed behandles sammensætningen af vokabularet i et såkaldt semantisk sprog, som der opereres med i afhandlingen. I kapitel to opstilles på grundlag af redegørelsen i første kapitel en model til analyse og syntese af såkaldte sproghandlinger, hvorved forstås processer, hvori der indgår en tosided størrelse bestående af et udtryksplan, som er identisk med sprog, og et indholdsplan, som er identisk med tanke, der i denne forbindelse forstås som intellektuelt forarbejdede perceptioner. I denne model indgår det ovenfor nævnte semantiske sprog som en abstraktion. Sproghandlingsmodellen og dermed det semantiske sprog er et redskab til beskrivelse af processen tanke-sprog. I tredje kapitel vises ved hjælp af eksempler, hvorledes den opstillede teori tænkes anvendt under beskrivelsen af sprogstørrelser, som indgår i naturlige sprog, og hvilken plads en sådan beskrivelse har i en oversættelsesprocedure.

Som det ses af denne lille oversigt over det foreliggende arbejdes indhold, arbejder forfatteren ud fra nogle ganske særlige teoretiske betragtninger over den fremgangsmåde, der bør anvendes, når en oversættelsesprocedure skal tilrettelægges. Afhandlingen er udarbejdet på grundlag af en opfattelse af, hvorledes en oversættelsesprocedure (herunder ikke mindst en maskinmæssig oversættelsesprocedure) mest hensigtsmæssigt kan indrettes. Denne opfattelse, som er fremkommet inden for de seneste års russiske lingvistik, går ud på, at det skulle være hensigtsmæssigt at operere med et kunstigt såkaldt semantisk sprog som model (eller som del af en model) til beskrivelse af naturlige sprog, et kunstigt sprog, der tillige kan fungere som mediært sprog i en oversættelsesprocedure, således at der først oversættes fra et naturligt sprog til det kunstige semantiske sprog og dernæst fra dette til et andet naturligt sprog.

Det kunstige semantiske sprog, som disse russiske lingvister opererer med, foreligger endnu ikke fuldt udarbejdet – ja, findes egentligt kun i form af foreløbige udkast. Men der har fundet en indgående drøftelse sted af de principper, hvorefter det skal konstrueres.

Som udgangspunkt for bestræbelsen for at opstille et sådant kunstigt sprog kan nævnes en række foreteelser inden for den nyere lingvistik's forskellige retninger:

Inden for glossematikken har der været bestræbelser i retning af at få opstillet semantiske grundelementer, de såkaldte indholdsfigurer, der ikke figurerer (eller ikke behøver af figurere) som ord i sproget, men kun som elementer, ordene er sammensat af.

Pragerskolens lingvister har opereret med semantiske såkaldt distinktive træk, der også må siges at være en slags semantiske grundelementer, som et sprogs ord undertiden kan deles op i.

Inden for den generative lingvistik har man opereret med såkaldte dybdestrukturer, hvori der indgår dybdestrukturelementer – f.eks. de såkaldte dybdestrukturkasuselementer –, der på en mere eller mindre indviklet måde kommer frem i – eller indgår i – sprogets almindelige ord og ordformer.

Inden for den logiske algebra har man opereret med visse semantiske elementer som en slags ord i et særligt formelsprog. Disse semantiske elementer er på en vis måde udtaget af det almindelige sprog, hvor de kan siges at indgå som en slags grundelementer.

Drøftelsen af, hvorledes det kunstige semantiske sprog skal konstrueres, har først og fremmest ført til opstillingen af et krav om, at det skal være entydigt. De semantiske elementer, der skal udgøre det kunstige sprogs vokabular, må ikke være tvetydige, således som de naturlige sprogs ord ofte er, og det samme krav må naturligvis stilles til det kunstige semantiske sprogs sætninger og andre enheder.

Hvis den af den foreliggende afhandlings forfatter valgte metode skal anvendes i praksis, må det naturligvis først og fremmest være påkrævet at få det semantiske sprog videreudviklet på en sådan måde, at det kan honorere de krav, som den præliminære diskussion har stillet til det både med hensyn til vokabularets omfang og kvalitet og med hensyn til mulighederne for konstruktion af adækvate enheder af forskelligt omfang.

Det foreliggende arbejde kan da også betragtes som en væsentlig indsats i denne retning. Der kan ikke være tvivl om, at det er lykkedes afhandlingens forfatter at komme et stort skridt videre ad den valgte vej.

Særlig skal det fremhæves, at forfatteren har gjort en stor indsats i retning af at få det semantiske sprog vokabular opdelt på en hensigtsmæssig måde og ligeledes i retning af en almindelig præcisering af de i vokabularet indgående semantiske elementer.

Det må i det hele taget understreges, at de teoretiske overvejelser i afhandlingen er gennemført med en bemærkelsesværdig stringens og en overordentlig intellektuel energi.

Det er imidlertid ikke alene på det rent teoretiske plan, at forfatterens kompetence træder klart frem. Også på det mere praktiske plan er arbejdet bemærkelsesværdigt, idet de anførte eksempler på oversættelse fra russisk til dansk er fuldstændig upåklageligt udført.

At den foreliggende afhandling således kan betegnes som vellykket, er naturligvis ikke ensbetydende med, at der ikke kan rettes indvendinger imod den. Men sådanne indvendinger kan med lige så stor ret rejses mod den lingvistiske litteratur, som forfatteren har taget som udgangspunkt og har bygget videre på.

Man kan rette den indvending mod det foreliggende arbejde og mod den bestræbelse, det er udtryk for, at det formentlig er ganske urealistisk at tro, at det vil være muligt for alverdens lingvister at enes om, hvordan et kunstigt semantisk sprog som det planlagte skal se ud. Man kan begrunde denne tvivl med en henvisning til den uenighed, der rent faktisk allerede kan konstateres, når det gælder etableringen af den slags semantiske elementer, som skal indgå i det semantiske sprogs vokabular, en uenighed, der også kommer til udtryk i den foreliggende afhandling, og som bunder i den omstændighed, at man i vid udstrækning savner objektive kriterier under etableringen af de semantiske elementer, man opererer med, hvilket er ensbetydende med, at disse elementer opstilles intuitivt. Derved kommer bestræbelserne til at hvile på et grundlag af subjektive overvejelser. Denne subjektivitet søger forfatteren af nærværende afhandling dog i nogen grad at komme uden om ved forankring af de semantiske elementer i den objektive virkeligheds genstande.

Der kan også som indvendigt mod den i den foreliggende afhandling knæsatte fremgangsmåde peges på, at den universalitet, som forfatteren tillægger det kunstige semantiske sprog, og som skal være af en sådan art, at det kan fungere med mediært sprog mellem

samlige naturlige sprog i oversættelsessituationer, fremtræder som et rent postulat, hvilket forfatteren dog synes selv at være klar over.

Selv om der således nok kan rettes visse indvendinger mod den foreliggende besvarelse af den stillede opgave, så kan der dog ikke være ringeste tvivl om, at besvarelsen har sådanne kvaliteter, at den fuldt ud fortjener at blive belønnet med en guldmedalje.

Gunnar Svane

Hans Chr. Sørensen

Jens Rasmussen

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indsendt af cand.phil. Lis Andersen. Prisen blev overrakt ved Handelshøjskolens årsfest den 28. marts 1981.

Til prisopgaven:

”En analyse af udviklingen i politisk-administrative beslutningsformer i de sidste ti år vedrørende styringen af de statslige udgifter med henblik på en diskussion af prioriterings- og implementeringsproblemer under voksende ressourceknaphed”.

Som besvarelse af denne opgave er indkommet en afhandling under mærket ”Kun idioter eller idealister sparer frivilligt”. Afhandlingen omfatter 387 maskinskrevne sider plus 19 sider bilag, deraf en litteraturfortegnelse på 6 sider.

Til bedømmelse af afhandlingen nedsatte Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse følgende udvalg: Professor Egil Fivelsdal (formand); landsdommer Hans Henrik Brydensholt; professor Lennart Lundquist; lektor, lic.merc. Stig Ree.

Udvalget afgav følgende udtalelse: (er refereret fra side 228-230).

Bedømmelsesudvalget konkluderer, at besvarelsen indstilles til guldmedalje.

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indsendt af seniorstipendiat Torben Beck Jørgensen. Prisen blev overrakt ved Handelshøjskolens årsfest den 28. marts 1981.

Til prisopgaven:

”På baggrund af en analyse og en vurdering af anvendelse af edb-teknologien ønskes et begrundet forslag til handlinger, metoder og organisationsformer, der vil kunne understøtte en demokratisering og en humanisering af systemarbejde”.

indkom én besvarelse under mærket ”DAPHNE”.

Til bedømmelse af afhandlingen nedsatte Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse følgende udvalg: Sekretariatschef Ejvind Næsborg; professor Poul Sveistrup; lektor Niels Bjørn-Andersen; lektor Leif Bloch Rasmussen.

Udvalget afgav den 2. marts 1981 nedenstående udtalelse:

Afhandlingen er på 265 sider, hvortil kommer noter, litteraturfortegnelse samt appendiks på 17 sider omkring metoder og teknikker i systemarbejdet fra et kursus i teknologi og medbestemmelse.

Prisopgavens emne lægger ikke umiddelbart op til en besvarelse inden for et bestemt videnskabsteoretisk paradigme. Besvarelsen kunne med lige stor ret følge et traditionelt po-

sitivistisk videnskabsperspektiv som et aktionsforsknings- eller praksisperspektiv. I redegørelsen for sit videnskabelige paradigme argumenterer forfatteren på udmærket vis for nødvendigheden af at supplere de traditionelle deskriptive, analytiske og pragmatiske elementer med erkendelsesteoretiske, ideologiske og politiske elementer inden for dette emneområde. Forfatterens forskningsprojekt er klart aktionsorienteret, hvorfor hovedvægten ligger på de handlinger, der skabes mere end på de videnskabelige rapporter, der publiceres.

Udvalget er på denne baggrund enige om, at vurderingen af afhandlingen bør ske såvel på aktionsforskningspræmisses som på mere traditionelle præmisses for, hvad der konstituerer en god afhandling. Dette betyder, at udvalget omkring aktionsforskningsperspektivet finder behov for at inddrage vurderingspræmisses, som fx. ophævelse af værdineutralitetsprincippet vedrørende forskningen, solidarisering med en undertrykt gruppe, skabelse af frigørende handlinger samt udvisning af kritisk tænkning.

Afhandlingen omfatter tre dele:

Del A: Teoretiske overvejelser (84 sider)

Del B: Edb-teknologi og systemarbejde (125 sider)

Del C: Konkrete handlinger i relation til demokratisering og humanisering af systemarbejdet (44 sider)

I afsnittet om de teoretiske overvejelser lægges hovedvægten på en analyse og en definition af de nøglebegreber, der indgår i afhandlingen. To hovedområder indgår i dette afsnit

- det enkelte individs forståelse og erkendelse således som det får betydning for en diskussion af begreberne demokratisering og humanisering
- det videnskabsteoretiske fundament for udvikling og anvendelse af edb-teknologien.

Forfatteren når her videre i sin videnskabsteoretiske analyse af begreber som menneskelig forståelse og erkendelse end sædvanligt inden for datalogi/datamatik litteraturen, men det videnskabsteoretiske fundament må alligevel siges at være noget vaklende og usikkert på grund af manglende bredde og dybde i litteraturanvendelsen. Et eksempel herpå er fx. manglende relatering af forfatterens aktionsforskningsmodel til den meget righoldige norske aktionsforskningstradition med fx. Løchen, Aubert og Hegland. Denne tradition er i sin udformning mere konkret end den teori, forfatteren baserer sig på, og det er tænkeligt, at afhandlingen såvel som de dertil hørende handlinger, ville kunne have været stimuleret ved en nærmere fordybelse heri.

Centralt i den teoretiske del er forfatterens diskussion af begreberne demokratisering og humanisering. Efter en analyse af begge begreber når forfatteren frem til den meget centrale konklusion p. 75, at "demokratisering og humanisering afspejler den stadige kamp mellem kollektivets og individets interesser". Herved fastslår forfatteren således det dialektiske i problemstillingen, idet der på det principielle ideologiske plan altid må være en modstrid mellem humaniseringen, der betyder en frigørelse af den enkelte fra de kollektive dogmer og normer, og demokratiseringen, der i fællesskabets interesse netop tilsigter en underkastelse af individet under et kollektiv. Hvis man ser på praksisplanet i form af de handlinger, der kan iværksættes individuelt og kollektivt, da bliver denne dialektiske modsætning en inspiration til kritisk tænkning og inspiration til konkrete handlinger. Udvalget har fundet det værdifuldt, at forfatteren er kommet frem til denne erkendelse og

finder værdifulde træk i analysen. Der hersker dog en vis usikkerhed i udvalget om, hvorvidt denne erkendelse er internaliseret hos forfatteren, idet den senere beskrivelse af handlinger i afsnit C ikke indeholder en dialektisk analyse af dette modspil på det principielle plan og samspil på praksisplanet mellem demokratisering og humanisering.

Det videnskabsteoretiske fundament for edb-udvikling og anvendelse behandles indgående, og forfatteren gør på udmærket, og flere steder original, måde rede for betydningen af principperne om systemnedbrydning baseret på reduktionisme samt behovet for alternativer i form af historisk analyse og systemudvidelse.

Denne teoretiske del af afhandlingen indeholder mange kvaliteter. På enkelte områder savnes dog en mere detaljeret argumentation, hvor læseren spises af med et par illustrerende eksempler. Eksemplets magt er naturligvis meget stærkt i aktionsforskningssammenhæng, men flere af eksemplerne er ikke underkastet den analyse, man måtte forvente i en videnskabelig afhandling. Yderligere blev en højere grad af stringens konsistens i begrebsafklaring efterlyst af et af udvalgets medlemmer, der bl.a. påpegede, at forfatteren ikke sondrer mellem begreber og termer. Endelig skal det bemærkes, at udvalget er enige om, at den analytiske fremstilling burde have været ført et skridt videre. Dette gælder fx. p. 37, hvor forfatteren citerer Nordenstam for de tre muligheder for kobling mellem erkendelse og handling, 1) forståelse uden forandring, 2) forandring uden forståelse og 3) forandring gennem forståelse. Forfatteren får ikke fat på, at der faktisk er en fjerde logisk mulighed, som vel er den helt afgørende, "forståelse gennem forandring", idet netop denne kobling frem for nogen er kendetegnende for forfatterens arbejde som beskrevet i afhandlingen. Alligevel er det dog udvalgets opfattelse, at denne teoretiske del giver et tilstrækkeligt godt grundlag for en afhandling, der primært tilstræber at være aktionsforskning.

Afhandlingens del B omhandler edb-teknologien, dens videnskabsteoretiske grundlag samt systemarbejde. Forfatteren gennemgår her edb-udviklingen i et historisk perspektiv. Herved illustreres, at man kan anvende en historisk analyse også på edb-teknologien, men disse afsnit giver ikke ny indsigt. Snarere kunne man tale om stilbrud i forhold til afhandlingen i øvrigt, idet disse afsnit er beskrevet for den læge læser med meget lille kendskab til området.

Langt mere vigtigt er afsnittet om forfatterens gennemgang af det videnskabsteoretiske grundlag for edb-teknologien, hvor der på overbevisende måde argumenteres for, hvordan maskinopfattelsen af mennesket ligger til grund for anvendelsen af edb-teknologien, og i den måde hvorpå forskellige videnskabsopfattelser har spillet sammen omkring udformningen af denne teknologi.

I det følgende afsnit omkring systemarbejde og de dertil hørende metoder, teknikker og værktøjer giver forfatteren en udmærket kritisk analyse. Det fremgår heraf klart, hvorfor disse metoder ikke er anvendelige i en fagpolitisk strategi. Afhandlingens del A og B giver derfor et rimeligt grundlag for en formulering af de (alternative) handlinger, der skal sikre en demokratisering og humanisering af systemarbejdet.

I afhandlingens del C gives nogle eksempler på undertrykte grupper og interessenter i systemarbejdet. Endvidere gennemgås et konkret aktionsforskningsprojekt, der er udført i samarbejde mellem forfatteren og tre fagforbund samt en beskrivelse af et kursus opbygget for disse fagforbund. Forfatteren har været ansvarlig for en stor del af indholdet i dette kursus, der tilsigter at give medarbejderne forudsætninger for at medvirke i system-

udviklingsprocessen på egne præmisser. Denne empiriske del af afhandlingen bygger direkte på de mere teoretiske dele af afhandlingen, og forfatteren demonstrerer, hvorledes en sådan uddannelse er væsensforskellig fra mere traditionelle kursusudbud. Centralt i dette kursus er deltagernes udformning af handlinger, og forfatteren viser gennem det konkrete aktionsforskningsprojekt, hvorledes det er muligt at skabe frigørende handlinger for en undertrykt gruppe. På denne måde kvalificeres projektet således som et aktionsforskningsprojekt.

Afsnittet lider imidlertid af to afgørende svagheder:

For det første er handlingerne beskrevet på en lidet konkret måde. Der er næppe tvivl om, at forfatteren i praksis nåede resultater, men de metoder og værktøjer, der gjorde det muligt at nå så vidt, er ikke tilstrækkeligt detaljeret beskrevet til at kunne danne grundlag for andres arbejde. Afsnittets totale omfang (44 sider) er således ret beskedent i forhold til, hvad man måtte forvente set i relation til prisopgavens emne. Man savner derfor en yderligere præcisering og detaljering af den historiske analyse og systemudvidelsen. Dette er nødvendigt for at få en konkretisering af, hvorledes den fagpolitiske strategi kan udmøntes i praksis. I den forbindelse kunne man ønske, at forfatteren havde haft et yderligere eksempel, der i højere grad end det anvendte kunne siges at have ført til positive resultater for en undertrykt gruppe.

For det andet kunne man have ønsket, at forfatteren mere eksplicit havde diskuteret og demonstreret det dialektiske forhold mellem humanisering og demokratisering på det konkrete case. Dette ville have givet en mulighed for en mere kritisk stillingtagen til den fagpolitiske strategi, som efterhånden udkrystalliseres som afhandlingens væsentligste bidrag. Udvalget har dog forståelse for, at en sådan mere detaljeret analyse ikke var mulig i forbindelse med det konkrete projekt, idet prisopgaven skulle afleveres på et tidspunkt, hvor alle implikationer af handlingerne ikke var kendt.

Hvad angår de mere formmæssige krav til en afhandling må det fremhæves, at læseren vil kigge forgæves efter afsnit med betegnelsen problemformulering og konklusion. Mens problemformuleringsspørgsmålene dog i et vist omfang diskuteres i indledningsafsnittet, er det uheldigt, at der mangler en konklusion med de vigtigste resultater og sammenhænge. Forfatteren er heller ikke helt stringent i sin anvendelse af referencer og henvisninger. Endelig gælder, at afsnitsinddelingen er for løs.

Sammenfattende er det udvalgets konklusion, at der er tale om en spændende og utraditionel besvarelse af den stillede opgave. Afhandlingen repræsenterer et væsentligt skridt i retning af en konkretisering af den fagpolitiske strategi såvel teoretisk som empirisk til brug i en demokratisering og humanisering af anvendelsen af edb-teknologien. I den kritiske analyse af edb-teknologien og traditionelle metoder samt i konkretiseringen af såvel den historiske analyse som systemudvidelsen i forbindelse med den fremtidige udvikling af edb-systemer er der ansatser til en ny erkendelse, som virker lovende. Hertil kommer en række svagheder i form af et for spinkelt litteraturgrundlag, en vis utilstrækkelighed i den teoretiske analyse, en for overfladisk analyse og diskussion af de konkrete handlemuligheder samt mindre formmæssige mangler. Udvalget finder derfor ikke, at afhandlingen kan belønnes med guldmedalje. Udvalget nærer imidlertid ingen betænkelighed ved at indstille afhandlingen til accessit med en dertil hørende belønning.

Niels Bjørn-Andersen Eivind Næsborg Leif Bloch Rasmussen Poul Sveistrup

Ved navnekuvertens åbning viste det sig, at besvarelsen var indsendt af seniorstipendiat Hasse Rehdin Clausen. Prisen blev overrakt ved Handelshøjskolens årsfest den 28. marts 1981.

C. Professorbedømmelse

Handelshøjskolen i København op slog i marts 1980 et professorat i erhvervsret.

Opslaget havde følgende ordlyd:

Ved Handelshøjskolen i København opslås hermed et professorat i erhvervsret ved Institut for erhvervsret og revision til besættelse. Faget omfatter de retsregler, som har særlig betydning for erhvervslivet, herunder formueret, selskabsret, skifteret, konkurrenceret, miljøret samt arbejds- og funktionærret.

Den, der ansættes, skal – foruden at deltage i instituttets forskning og undervisning – være indstillet på evt. at administrere undervisningen i erhvervsret på højskolen og dens afdelinger.

Under hensyn hertil ønskes stillingen besat med en forsker med faglig bredde inden for erhvervsretten.

Ansættelsen sker på tjenestemandslignende vilkår i lønramme 37 med et særligt tillæg på kr. 2.400,- i årligt grundbeløb.

Bedømmelsesudvalgets indstilling vil i sin helhed blive tilsendt samtlige ansøgere.

Ansøgninger indeholdende 1) oplysninger om videnskabelige kvalifikationer, herunder fortegnelse over de skriftlige arbejder, der ønskes fremlagt til bedømmelse, 2) oplysninger, der gør det muligt for studienævnene at udtale sig om ansøgernes pædagogiske kvalifikationer, samt 3) oplysninger om ansøgernes studieadministrative kvalifikationer, stiles til rektor og indsendes til dekanen for det økonomiske fakultet ved Handelshøjskolen i København, Nansensgade 19, 1366 København K. Ansøgninger skal være dekanen i hænde senest den 1. juni 1980 kl. 12.

Ansøgninger bedes så vidt muligt bilagt 5 eksemplarer af de arbejder, der ønskes inddraget i bedømmelsen. Antallet af indsendte eksemplarer bedes anført på en særlig fortegnelse over materialet. Dog kan yderligere arbejder inddrages i bedømmelsen, såfremt de er fremkommet senest den 1. september 1980.

Ved ansøgningsfristens udløb var der indkommet syv ansøgninger.

Det erhvervsøkonomiske fakultetsråd nedsatte følgende bedømmelsesudvalg: Professor Frode Slipsager, Handelshøjskolen i København; professor Ole Lando, Handelshøjskolen i København; professor Bent Christensen, Københavns Universitet; professor Mogens Køktvedgaard, Københavns Universitet; professor Carsten Welinder, Lund, Sverige.

I overensstemmelse med bedømmelsesudvalgets flertalsindstilling anbefalede det erhvervsøkonomiske fakultetsråd Børge Dahl til ansættelse i professoratet.

Bedømmelsesudvalget fandt enstemmigt Børge Dahl kompetent til ansættelse i det opslåede professorat. 4 af bedømmelsesudvalgets medlemmer (Bent Christensen, Mogens Køkt-

vedgaard, Frode Slipsager og Carsten Welinder) indstillede Børge Dahl til ansættelse, mens 1 medlem (Ole Lando) indstillede en anden ansøger. I overensstemmelse med bedømmelsesudvalgets flertal anbefalede Det økonomiske Fakultetsråd Børge Dahl til ansættelse.

Børge Dahls ansøgning var vedlagt følgende bilagsliste:

Bilagsfortegnelse

I. Vedrørende forskning

1. Produktansvar, 559 pp, Juristforbundets Forlag, København, 1973.
2. Forbrugerbeskyttelse ved køb, Juristen 1973.225-242.
3. Kontraktsret og markedsføringsret, Juristen 1973.377-385.
4. Produktansvar og p-piller, 38 pp. (responsum afgivet vedr. den norske p-pillesag NRT 1974.1160).
5. Droit Privé, Danemark, Années 1973 et 1974, Annuaire de Législation Française et Etrangère, tome XXIII, 1974, pp. 240-248.
6. Kontraseption som befolknings-, social- og familiepolitisk middel, Nordisk Tidsskrift for International Ret, vol. 44, 1974-75, pp. 269-273.
7. Anmeldelse af Joachim Schmidt Salzer: Produkthaftung im französischen, belgischen, deutschen, schweizerischen, englischen, kanadischen und us-amerikanischen Recht, sowie in rechtspolitischer Sicht, Nordisk Tidsskrift for International Ret, vol. 44, 1974-75, p. 281.
8. Publications in English, French, and German on Scandinavian Consumer Law, Nordisk Tidsskrift for International Ret, vol. 44, 1974-75, pp. 282-285.
9. Forhandlingsindlæg under drøftelsen af "Tillverkares och säljares ansvar för skadebringande egenskaper hos sålda varor" ved det 26. nordiske juristmøde i Helsingfors, Förhandlingarna vid Det tjugosjätte nordiske juristmötet, Vammala 1975, pp. 472-476.
10. Anmeldelse af Bill W. Dufwa: Produktansvar, Stockholm 1975, i: Ugeskrift for Retsvæsen 1975B.181-185.
11. Forbrugerkommissionens tredje betænkning, Tænk nr. 9 1975, pp. 11-15.
12. Product Liability in Denmark, i: Product Liability in Europe, A Collection of Reports Prepared for the Conference on Product Liability in Europe Held in Amsterdam on 25th and 26th September 1975, Association Européenne d'Etudes et Fiscales, Kluwer-Harrap Handbooks, Deventer - London 1975, pp. 39-53.
13. Product Liability in Scandinavian Law, Scandinavian Studies in Law, vol. 19, 1975, pp. 59-99.
14. Harmoniserede regler om produktansvar skal beskytte forbrugerne i EF-landene, "europa", Tidsskrift for europæiske spørgsmål udgivet af EF-Kommissionen, nr. 3 marts 1976, pp. 22-23.
15. Hvem har ansvaret for farlige varer?, Tænk nr. 4 1976, pp. 8-12.
16. Standard Terms and Consumer Protection in Denmark Elucidated by the Rules and Terms on Consumer Sales of Cars, Furniture, and Domestic Appliances, A report submitted the European Economic Commission, April 1976, 35 pp. samt bilag.
17. Den økonomiske og samfundsmæssige betydning af forbrugercredit, Tænk nr. 8 1976, pp. 6-9.
18. Forbud mod dørsalg af bøger?, Tænk nr. 1 1977, pp. 3-5.

19. Forbrugerbeskyttelseslovgivning m.v., Studiemateriale til obligationsret, Samfundsvidenskabelige Fakultets Repro-Center 1977, 66 pp.
20. Farlige produkter og produktansvar, i: Hans Rask Jensen og Folke Ölander (red.): Forbrugerproblemer og forbrugerpolitik, Albertslund 1977, pp. 192-232.
21. Annoncering om salg af bolig, Advokatbladet 1977.185-189.
22. Consumer Protection and the Provisions on Jurisdiction in the 1968-EEC Judgements Convention, Nordisk Tidsskrift for International Ret 1977.104-112.
23. Når rundstykkerne og avisen ikke kommer, Tænk 1978, nr. 1, pp. 3-5.
24. Standardvilkår og forbrugerbeskyttelse, i: Konsumenten i samhället, Rapport från det andre nordiska konsumentforskningsseminariet, Rabén & Sjögren 1978, pp. 295-307 med noter p. 336.
25. Anmeldelse af Forbrugerlove, Schultz' Lovservice, i: Juristen & Økonomen, 1978. 248-250.
26. Det europæiske økonomiske Fællesskabs forbrugerpolitik, i: EF-Karnov, 2. udg. 1978, pp. 624-633.
27. Mangler ved den eksisterende lovgivning om produktsikkerhed belyst ved konkrete eksempler fra forbrugerens hverdag, Husholdningslæreren 1979.28-32.
28. An introduction to the Product Liability Debate, Journal of Consumer Policy 3 (1979).14-28.
29. Den nye lov om visse forbrugerftaler, Juristjournalen 1979/1 (9' 15")
30. NU 1979B:5, Konsumentret i Norden, 143 pp. (redaktør, desuden forfatter til indlæggene pp. 3-13, 31-36, 48-62, 79-83, 109-111 og 118-122).
31. Købeloven med kommentarer, Karnovs Lovsamling, 1979-Tillæg, pp. 4597-4633.
32. Afbetalingslov, markedsføringslov, forbrugerftalelov og forbrugerklagenævnslov med kommentarer, Karnovs Lovsamling, 9. udg. 1978, pp. 2216-2223, 2729-2743, 2746-2754.
33. De nye regler om forbrugerkøb, Juristjournalen 1980/1 (14' 10").
34. Forbrugerforskning i Danmark, 306 pp., Forlaget Samfundslitteratur, København 1980 (medredaktør; desuden medforfatter til artiklen: Forbrugerforskning – hvad er det?, pp. 7-10).
35. Monopol-, konkurrence-, markedsførings- og forbrugerret, manuskript 29 pp., der på engelsk vil blive publiceret i en bog med titlen Danish Law redigeret af den danske komité for retssammenligning.
36. Forbrugerlovgivning i Danmark, manuskript 210 pp., der på engelsk udgives af Van Nostrand Reinhold Company Ltd.

II. Vedrørende praktisk retspolitik

37. Betænkning nr. 845/1978 om forbrugerkøb.
38. Notat vedr. produktsikkerhed og mangelsbedømmelse af 1979.01.04 til tjenesteydelsesudvalgets medlemmer.
39. Beretning af 13. december 1978 fra justitsministeriets arbejdsgruppe om statstilskud til private retshjælpsinstitutioner.
40. Udtalelse af 21. februar 1979 vedr. lovgivning om erhvervelse af løsøre i god tro.
41. Udtalelse af 24. september 1979 over betænkning nr. 871/1979 vedr. revision af retsplejelovens afsnit om advokater.
42. Udtalelse af 27. februar 1980 over udkast til forvaltningslov og lov om offentlighed i forvaltningen.

43. Opinion on the amended proposal for a Council directive relating to the approximating of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States concerning liability for defective products, of 21.2.1980.

III. Vedrørende undervisning og studieadministration

44. Regelsamling for det retsvidenskabelige studienævn ved Københavns Universitet, 70 pp., 1977.
45. Indstilling afgivet af det af de to universiteters retsvidenskabelige studienævn nedsatte fælles bekendtgørelsesudvalg om ændring af bekendtgørelse om juridisk kandidat-eksamen med henblik på harmonisering af den juridiske uddannelse og eksamen ved henholdsvis Københavns og Århus Universitet, 88 pp., 1977.
46. Synspunkter vedrørende det juridiske studium, 85 pp., 1975.
47. Studieanvisning, Indledning til Formueretten, 81 pp., 1970.
48. Vejledning i domslæsning, i: Isi Foighel: Indledning til formueretten, 1971, pp. 437-444, genoptrykt med enkelte ændringer i: Indledning for formueretten. Materialesamling, Københavns Universitet, Det retsvidenskabelige Institut, 1978, pp. 9-16.

Bedømmelsesudvalgets indstilling indledtes med følgende:

Stillingen som professor i erhvervsret er i opslaget nærmere beskrevet på to måder:

Først angives fagets indhold: "de retsregler, som har særlig betydning for erhvervslivet, herunder formueret, selskabsret, skifteret, konkurrenceret, miljøret samt arbejds- og funktionærret".

Dernæst beskrives stillingens indhold: "Den, der ansættes, skal – foruden at deltage i instituttets forskning og undervisning – være indstillet på eventuelt at administrere undervisningen i erhvervsret på højskolen og dens afdelinger".

Ved bedømmelsen af de enkelte ansøgers kompetence til den således beskrevne stilling har udvalget derfor lagt følgende krav til grund:

For at være kompetent må en ansøger have øvet en selvstændig videnskabelig indsats på i al fald ét af de områder, der efter stillingsbeskrivelsen hører under erhvervsret. Derudover må han have demonstreret sådant kendskab til de øvrige dele af erhvervsretten, at han kan administrere undervisningen i erhvervsret.

Om Børge Dahl udtalte udvalget:

Børge Dahl er født i 1944 og tog juridisk embedseksamen i sommeren 1972 med en kvotient af 14,60. Efter en periode som kandidatstipendiat ved Københavns Universitet med studieophold i udlandet (Freiburg im Bressgau og Cambridge) og efter 8 måneder som sekretær hos forbrugerombudsmanden blev han i februar 1976 adjunkt og har siden 1. juli 1976 været lektor ved Københavns Universitet. Som medlem af en række organer og udvalg under Universitetets administration har han erhvervet sig stor studieadministrativ erfaring. De udtalelser, der foreligger fra Universitetet om hans pædagogiske kvalifikationer, viser, at han også i denne henseende fuldt ud opfylder de krav, der må stilles til et professorat i erhvervsret.

Børge Dahl har ligeledes praktisk-administrativ erfaring fra arbejde uden for Universitetet, således f.eks. som medlem af lovforberedende udvalg og som juridisk konsulent for forbrugerrådet. Børge Dahl har indleveret 48 skrifter til bedømmelse. De omfatter lige fra hans første store arbejde "Produktansvar" på 599 sider (bilag 1) til notater om forbruger-spørgsmål på én side (bl.a. bilagene 29 og 33).

(1) Fra et videnskabeligt synspunkt er Børge Dahls hovedværk stadig hans bog "Produktansvar", som udkom i 1973. Her skildrer forfatteren dansk lovgivning og retspraksis om erstatningsansvar for farlige produkter. Afhandlingen er skrevet som en afsløningsopgave til den juridiske embedseksamen og giver en indgående redegørelse for produktansvarets problem i de fleste af dets aspekter. Den har en stofrigdom og viser en skarpsindighed i analysen, som man sjældent ser i et juridisk første arbejde. "Produktansvar" er et af de mest betydelige arbejder om emnet, der er skrevet på dansk og har stadig, 8 år efter bogens udgivelse, værdi for teori og praksis. Allerede i denne bog finder man den interesse og oplagthed, som præger flere af Børge Dahls senere arbejder.

"Product Liability in Scandinavian Law" fra 1975 (bilag 13) indeholder en oversigt på ca. 50 sider på engelsk over de svenske, norske og danske regler om produktansvar. Artiklen giver et klart og overskueligt billede af den skandinaviske retstilstand om produktansvar og sætter den i relief til de gældende skandinaviske erstatningsregler og køberetlige regler. Forfatteren har bestræbt sig på at gøre fremstillingen tilgængelig for den udenlandske læser, idet fremmed, især engelsk og amerikansk ret, sammenholdes med de skandinaviske regler. Artiklen er flere steder citeret i den udenlandske litteratur om emnet.

Børge Dahl har endvidere leveret flere bidrag til Karnovs Lovsamling og et til EF-Karnov (bilagene 26, 31 og 32). Disse kommentarer er meget omhyggeligt udarbejdet, klare og velkrevne.

De fleste af de andre arbejder er korte artikler; nogle af dem er responsa eller udtalelser fra forbrugerrådet, andre er forbrugeroplysning.

Det mest omfangsrige senere arbejde er "Forbrugerlovgivning i Danmark" (bilag 36), som er indsendt i manuskript. Det er skrevet i 1979 som det danske bidrag til en undersøgelse af forbrugerlovgivningen i EF's medlemslande, som Kommissionens Tjeneste for Forbrugerbeskyttelse har foranstaltet. Det oplyses, at værket vil udkomme på engelsk.

"Forbrugerlovgivning i Danmark" behandler ud fra en bestemt retspolitisk synsvinkel beskyttelse for forbrugerne, et meget omfattende og broget stof strækkende sig fra oplysning over urimelige priser og aftaler og varers kvalitet til forbrugercredit og tvistløsninger.

(2) Udvalgets flertal (Bent Christensen, Mogens Kockvedgaard, Frode Slipsager og Carsten Welinder) finder, at fremsillingen er velkrevet, og at den i en klar og overskuelig form behandler et meget stort og broget retsområde. Derudover viser fremstillingen vilje til og evne til at søge at sætte retsreglerne i forhold til de faktiske forhold i samfundet, og først og fremmest viser den et modent overblik over de forskellige midler, som samfundets organer har til rådighed, når man vil opnå bestemte retspolitiske resultater, herunder samspillet mellem disse midler og deres fordele og ulemper.

Fremstillingen behandler så mange og spredte retsområder, at der ikke er plads til mere

dybtgående retlige analyser, og det må også konstateres, at fremstillingen præges af rets-politisk ensidighed.

Børge Dahl viser i bogen om "Produktansvar" og i fremstillingen af "Forbrugerlovgivning i Danmark" evner til videnskabelig analyse og til systematisering af et stort og uoverskueligt stof, og hans almindelige forfatterskab demonstrerer kendskab til formuerettens centrale dele. Udvalget anser ham for kompetent til det opslåede professorat i erhvervsret.

Et mindretal (Ole Lando), der er enig i, at Børge Dahl er kompetent til det opslåede professorat, har afgivet en særudtalelse.

I valget mellem dem, om hvilke der er enighed om, at de er kompetente, dvs. Børge Dahl, X, Y og Z, indgår en bedømmelse af kvaliteten af den enkeltes videnskabelige indsats inden for det område, han særlig har valgt at opdyrke, hvor centralt dette er placeret inden for erhvervsretten, og bredden af de erhvervsretslige områder uden for specialet, som vedkommende har beskæftiget sig med.

Bedomt på dette grundlag er der i udvalget enighed om, at ansøgerne X og Y må stå tilbage for ansøgerne Børge Dahl og Z, og at valget således må stå mellem de sidstnævnte. Et flertal bestående af Bent Christensen, Mogens Koktvedgaard, Frode Slipsager og Carsten Welinder foretrækker Børge Dahl. Flertallet lægger herved vægt på Børge Dahls evne til at systematisere et stort og uoverskueligt stof og til opdyrkning af nye områder og hans dybtgående kendskab til centrale formueretlige problemer.

Et mindretal af udvalgets medlemmer (Ole Lando) foretrækker Z.

Ole Lando er med flertallet enig i det, som oven for er anført om Børge Dahls arbejder (side 3 f., punkt 1), men skal iøvrigt udtale:

Bogen om forbrugerlovgivningen i Danmark er, som nævnt, skrevet som et bidrag til en undersøgelse af forbrugerlovgivningen i EF's medlemslande, som Kommissionens Tjeneste for Forbrugerbeskyttelse har iværksat. Dens adressater er i første række at finde i EF-Kommissionen og i de andre EF-lande. På en dansk læser gør bogen som nævnt indtryk af at være et modent og selvstændigt arbejde, der tillige virker sympatisk ved det levende og varme engagement, den viser.

Spørgsmålet er imidlertid, hvordan hans fremstilling og hans kritik af de danske tilstande vil virke i Bruxelles og i de andre EF-lande. I dette som flere af hans andre skrifter maler han med brede pensler. Børge Dahl tager i hvert spørgsmål, han omtaler i forbrugerretten, stilling til fordel for forbrugeren og imod erhvervslivet. Derfor bør efter hans opfattelse reglerne i Danmark på flere punkter ændres: Monopolrådets sammensætning sikrer ikke forbrugeren indflydelse på lige fod med erhvervslivet; erhvervsorganisationerne har hele 7 og forbrugerorganisationerne kun 3 af rådets 15 medlemmer (afsnit 3, side 18-19). Dette forhold må ændres. Markedsføringslovens ordning virker ikke tilfredsstillende; forbrugerombudsmanden arbejder mest på grundlag af modtagne henvendelser og forhandler sig frem fra sag til sag. Der bør i stedet "i visse tilfælde" udstedes regler for god markedsføringsetik, hvis overtrædelse er sanktioneret ved straf (afsnit 4, side 34). Alle standardvilkår i samme branche bør affattes ens. De erhvervsdrivendes standardvilkår bør indsendes til forbrugerombudsmanden, som bør granske dem alle. Det bør gøres strafbart at optage vilkår i almindelige forretningsbetingelser, som strider imod de beskyttelsespræceptive regler (afsnit 5 side 16-17), osv.

Der findes i Børge Dahls senere værk meget lidt omtale af de mange hensyn, der taler imod en mere omfattende lovgivning og forvaltning til forbrugernes beskyttelse. Argumentationen er de fleste steder hverken udførlig eller nuanceret. For det meste er den kortfattet; nogle steder savner man den helt. Børge Dahl synes at udgå fra det enkle aktion, at forbrugeren bør beskyttes mest muligt mod de erhvervsdrivende.

Selv om Børge Dahls formål med bogen har været at beskrive og vurdere de bestående tilstande og ikke at foretage en videnskabelig analyse af forbrugerretten i Danmark, er det tvivlsomt, om han i sin argumentation vil overbevise dem, som ikke allerede tror på hans sag. Bogens adressater er bl.a. EF-Kommissionens embedsmænd og kommissærerne, og de hører næppe alle til de mest rettroende; Rådets medlemmer heller ikke.

Nogle af de regler og metoder, som Børge Dahl kritiserer eller foreslår, er i de seneste år indført i flere af EF-landene. På enkelte områder går de danske regler videre end de fremmede, f.eks. for så vidt angår forbud mod reklamer i TV og radio og mod reklamer for lægemidler. I afsnit 8 side 19 omtaler Børge Dahl de amerikanske "class actions" meget kort. Bogen indeholder næsten ingen henvisninger til eller omtale af, hvad der foregår og debatteres i andre EF-lande. Forfatteren har heller ikke givet en særlig udførlig omtale af eller argumentation for (og imod) de danske regler, som kunne bidrage til udviklingen i EF og i de andre EF-lande. Han har ikke som andre, der vil føre en debat på internationalt plan, taget retstilstande og diskussionen i udlandet i betragtning.

Det gælder om denne bog som om flere af Børge Dahls andre senere arbejder, at de mest er politiske indlæg. Der findes meget få indgående analyser af problemerne. Der er derfor ingen større udvikling at spore i hans retsvidenskabelige arbejder siden hans første bog om Produktansvar, som udkom for ca. 8 år siden. Derimod er han blevet en meget dygtig skribent med stor evne til at fremstille og argumentere på overbevisende måde. Mindretallet er derfor enig med flertallet i, at Børge Dahl bør anses for kompetent til det ledige professorat.

